

Dân Chúa

www.danchua.eu

online

Mừng Xuân
Kỷ Hợi
2019

CẦU CHO CHÚNG TA BIẾT QUẢNG ĐẠI ĐÓN NHẬN
CÁC NẠN NHÂN CỦA NẠN BUỒN NGƯỜI,
BỊ ÉP BUỘC BÁN DÂM VÀ BẠO HÀNH.

Nguyệt San Công Giáo
Katholische on line
Monthly Catholic on line
Email: info@danchua.de

Herausgeber:

Franz Xaver e.V.

Dân Chúa Katholische on line

Pfizerstr. 5, D-70184 Stuttgart

DÂN CHÚA ÂU CHÂU

Chủ nhiệm: Lm Stephano Bùi Thượng Lưu

Phụ tá chủ nhiệm: Lm Paul Đào Văn Thạnh

Thư ký : Sr. Anne Marie Nguyễn Thị Hường

Chủ biên thần học : Lm Vincent Lê Phú Hải OMI

Chủ biên văn hóa: Sh Bonaventure Trần Công Lao

DÂN CHÚA ÚC CHÂU

715 Sydney Rd. Brunswick, Victoria 3056

Tel.: (03) 9386-7455 / Fax: (03) 9386-3326

Chủ nhiệm: Lm. Nguyễn Hữu Quảng SDB

Chủ bút: Rev. James Võ Thanh Xuân

Phụ tá Chủ bút: Trần Vũ Trụ

Tổng Thư Ký: Sr. Nguyễn Thùy Linh, FMA

Ban kỹ thuật: Hiệp Hải

MỤC ĐÍCH & TÔN CHỈ DÂN CHÚA

Mục đích:

Góp phần vào việc phục vụ tập thể Công Giáo Việt Nam và đồng bào để cùng thăng tiến toàn diện.

Tôn chỉ: Trung thành với Tin Mừng Chúa Kitô và Giáo Huấn của Hội Thánh Công Giáo:

1. Phát triển đời sống Đức Tin sống động, trưởng thành và lòng yêu nước nồng nhiệt, sáng suốt.

2. Phổ biến và hướng dẫn những dư luận ngay chính.

3. Bảo tồn và phát huy Văn Hóa Truyền Thống Việt Nam trong tinh thần dung hợp với nhân bản Công giáo.

4. Cổ vũ hiệp nhất, canh tân tâm tư, ngôn từ và hành động để nếp sống Đạo đáp ứng những đòi hỏi của thời đại mới

Xin mời ghé Trang Nhà
Dân Chúa online

<https://danchua.eu/>

Trong Số Này

. Lá Thư Chủ Nhiệm.

. Năm Mục Vụ Gia Đình 2019

Bài 1 : Chúa Giêsu dạy đồng hành.

. Khi khó khăn ập đến, bạn sẽ là cà rốt...

. Hình ảnh gia đình Kitô giáo.

. 10 cá tính làm cho phụ nữ trở nên đặc biệt.

. Một số truyền thống cổ truyền ngày Tết.

. Phá thai là quyền của con người?.

. Cha mẹ ơi, xin cho con được sống!.

. CON HEO TRONG NẾP SỐNG
CỦA NGƯỜI BÌNH DÂN.

. 12 quyết tâm dành cho 12 tháng của năm
mới từ Đức Thánh Cha Phanxicô.

. Thấp Lại Bình Nhang.

. Năm Hợi Nói chuyện Heo.

. MỪNG XUÂN KỶ HỢI.

. Sứ Điệp Hòa Bình 2019 Của ĐTC.

. Sứ điệp ĐTC nhân Ngày Thế giới các bệnh
nhân 11-2-2019.

. Sứ điệp của Đức Thánh Cha nhân Ngày
Thế Giới truyền thông xã hội 2019.

. Hạnh phúc như một giáo hoàng!...

. Tầm quan trọng của Ngày Giới Trẻ Thế Giới.

. Đại hội Quốc tế Giới trẻ thứ 34 tại Panama

. Chứng tá truyền giáo

của đức cha George Pallippambil.

. Chứng Từ Đức Tin Thời Internet.

. Những lời khuyên có một Thánh lễ đẹp...

. Báo cáo Thế giới 2019' lên án nhân quyền
Việt Nam, chỉ trích Mỹ vấn đề di dân.

. Tuổi Cười 40 Năm Cao Miên - Cúi Mặt 40
Năm Tàu Cộng.

. Dầu là đá cũng nát gan...!

. MẸ LA VANG - MẸ LÀ MÙA XUÂN.

. Khí Hậu và Con Người trong Thi Ca Việt

. Y HỌC THAI NHI

KHOA HỌC, ĐẠO ĐỨC VÀ NIỀM TIN

. Các biến chuyển quan trọng trên thế giới
trong 40 năm qua.

. Tin Thế Giới.

. Tin Giáo Hội Hoàn Vũ.

. Tin Giáo Hội Việt Nam.

Bầy lời khẩn nguyện đầu Xuân Kỷ Hợi

Quý độc giả thân mến,
Cuối năm Mậu Tuất, trong những ngày chuẩn bị bước sang Năm Mới Kỷ Hợi, xin cùng với tất cả quý độc giả, khấu đầu bái lạy tạ ơn Thiên Chúa vì muôn phúc lộc hồn xác kháng thương ban cho mỗi cá nhân, mỗi gia đình, mỗi cộng đoàn, mỗi tổ chức và đặc biệt cho Giáo Hội và Tổ quốc Việt Nam mến yêu...

Vào đêm mừng 4.2.2109 dương lịch, toàn dân Việt đón mừng Xuân Mới Kỷ Hợi : Nhân buổi minh niên, toàn ban điều hành trang mạng Danchua Âu Châu xin chân thành chúc mừng tuổi mới, năm mới quý độc giả và thân bằng quyến thuộc. Hết lòng nguyện chúc quý độc giả thân yêu được tràn trề muôn phúc lộc phần hồn phần xác của Chúa Xuân.

Ngày Đầu Xuân chúng ta cùng chấp tay cùng hiệp một lòng một ý trong bầy lời khẩn nguyện dâng lên Chúa Xuân:

1) Nguyên cầu cho Tổ Quốc Việt Nam được quốc thái dân an: Cùng với các tôn giáo khác trong các chùa chiền, miếu tự, đình làng hay tại tư gia, toàn dân Việt dâng những nén hương lòng, cầu Trời khấn Phật, cho quốc thái dân an. Riêng Giáo hội Công giáo tại Việt Nam theo truyền thống từ bao đời, tất cả các giáo xứ, trong thánh lễ đầu Xuân, có nghi thức kính mừng tuổi Chúa, Đức Mẹ và Thánh Giuse. Tất cả giáo hội cùng dâng thánh lễ Mừng một tết âm lịch để cầu bình an, cho quốc thái dân an, cho đất nước được thái bình, cho dân tình được an vui. Bước sang mừng hai Tết, kính nhớ tổ tiên và mong ba xin Thiên Chúa thánh hóa công ăn việc làm suốt năm mới.

2) Nguyên cầu cho hàng trăm triệu đồng bào Việt Nam được những quyền làm người căn bản: Trong bản phúc trình toàn cầu 2019 được công bố ngày 17.01.2019, tổ chức theo dõi Nhân quyền (HRW) cho hay tình hình nhân quyền tại Việt Nam “xuống

cấp nghiêm trọng”. Theo đó, HRW nhận định chính phủ Việt Nam “xâm phạm các quyền dân sự và chính trị cơ bản” như quyền tự do biểu đạt, quyền tự do báo chí và tiếp cận thông tin, quyền tự do lập hội và nhóm họp, quyền tự do thực hành tôn giáo...

3) Nguyên cầu cho Tổ Quốc Việt Nam toàn dân được hưởng tự do tôn giáo: Việt Nam trong “top” 20 nước đàn áp tín đồ Thiên Chúa giáo nặng nề nhất trên tổng số 50 nước được tổ chức OpenDoors theo dõi và đánh giá trong năm 2018. Phúc trình vừa công bố của cơ quan giám sát toàn cầu chuyên bảo vệ các tín đồ Thiên Chúa giáo bị đàn áp trên thế giới nhấn mạnh vào sự đàn áp đối với hai nhóm tín đồ Thiên Chúa giáo: các sắc tộc thiểu số và những người hoạt động chính trị chống chính quyền.

4) Nguyên cầu cho đồng bào được quyền tự do ngôn luận và tự do tư tưởng: Luật An ninh mạng, có hiệu lực ngày 01.01.2019, để triệt hạ quyền tự do ngôn luận và tự do tư tưởng của người dân như thế nào. Từ ngày này, trên 90 triệu người Việt Nam ở trong nước không những chỉ bị khóa miệng mà ngót 60 triệu người đang sử dụng Internet chẳng những bị đe dọa khóa sổ sử dụng các mạng lưới thông tin toàn cầu mà Luật An ninh mạng còn cho phép các cơ quan an ninh mạng xâm phạm trắng trợn vào đời sống riêng tư như đã được ngăn cấm trong Điều 21 Hiến pháp (2013).

5) Nguyên cầu cho hàng triệu dân oan bị tước đoạt nhà cửa ruộng vườn: Biến cố mới xảy ra là việc csVN cưỡng chiếm đất của hàng trăm gia đình tại Lộc Hưng, trong những ngày đất nước đang chuẩn bị đón mừng Xuân mới. Thư hiệp thông của Đức Cha Vincent Nguyễn Văn Long, giám mục chính tòa giáo phận Parramatta bên Úc Châu đã viết: “Qua các phương tiện truyền thông, tôi cũng như nhiều đồng hương rất đau lòng khi nhìn thấy cảnh nhà cầm quyền tại TP Hồ Chí Minh đã huy động nhiều phương tiện, máy móc cơ động cũng

như nhân lực, để phá hủy tài sản và cưỡng chiếm đất đai của đồng bào tại vườn rau Lộc Hưng. Tôi được biết, khu đất này là nơi trú ngụ của bao nhiêu gia đình, bao nhiêu thế hệ từ Bắc vào Nam khai hoang sinh sống. Trong số những gia đình này, hầu hết là những người có thu nhập thấp, sinh viên nghèo, những cựu tù nhân lương tâm và các thương phế binh quân lực Việt Nam Cộng Hòa.

Sự kiện nhà cầm quyền đã dùng bạo lực để cưỡng chiếm tài sản tại những nơi có tiềm năng kinh tế là một động thái của một chế độ toàn trị độc tài, phe nhóm lợi ích và đi ngược với trào lưu văn minh cũng như quyền lợi của người dân. Hiện tượng này ngày càng phổ biến hơn trong giai đoạn biến thái của chủ nghĩa xã hội do Đảng Cộng Sản Việt Nam chủ trương, như đã từng xảy ra tại Tu Viện Dòng Chúa Cứu Thế, ở Thái Hà, tại Tòa Khâm Sứ của Giáo Hội Công Giáo, ở Hà Nội, gần đây, tại cơ sở của Dòng Mến Thánh Giá, ở Thủ Thiêm và nhiều nơi khác trên cả nước.

Đất nước chúng ta đứng trước bao thử thách, từ thành thị đến thôn quê, từ Nam Quan tới mũi Cà Mau, từ đất liền đến hải đảo. Thiển nghĩ, bốn phận của các nhà lãnh đạo là huy động tinh thần ái quốc của toàn dân để xây dựng và bảo vệ tiền đồ mà cha ông để lại. Việc dùng bạo lực để giải quyết các vấn đề xã hội là trái với nguyên tắc dân chủ pháp trị, trái với lương tâm của một chính quyền do dân và vì dân, và trái với tinh thần đoàn kết dân tộc”.

6) Nguyên cầu cho Tổ Quốc Việt Nam được thoát hiểm họa ngoại xâm: bằng vào những biến cố đã và đang xảy ra, dân tộc Việt Nam đang phải đối đầu với sách lược Hán hóa nham hiểm của Trung cộng, được đảng và nhà nước CSVN cúi đầu hợp tác: từ xâm chiếm Biển Đông, lệ thuộc kinh tế, chính trị, ngoại giao, bức tường văn hóa cuối cùng đang được thực hiện từng bước rất tinh vi:

“Từ sau hiệp định về biên giới trên đất liền và về lãnh hải trong các năm 1999 và 2000, CS sửa đổi sách giáo khoa lịch sử, sách giáo khoa địa lý, sửa đổi bản đồ, dùng tên Tàu để chỉ các hải đảo ngoài Biển Đông. Sách giáo khoa học sinh lớp 1 nhan đề Phát triển toàn diện trí thông minh cho trẻ, có hình cờ Trung Cộng ngoài bìa thay vì hình cờ CSVN. Gieo vào trí óc trẻ em hình ảnh cờ Trung Cộng chỉ sớm phát triển toàn diện não trạng nô lệ bắc phương nơi trẻ em mà thôi.

Năm 2014, CSVN thỏa thuận cho Trung Cộng thành lập Viện Khổng Tử tại Đại học Hà Nội, giảng dạy tiếng Tàu, nói là củng cố và phát triển quan hệ hai nước, thực chất là mở đường Hán hóa và đi vào quỹ đạo của Trung Cộng. Ở các nước khác, Trung Cộng cũng lập viện Khổng Tử, nhưng bị kiểm soát và canh chừng chặt chẽ.

Nham hiểm nhất là vào cuối năm 2017, có kẻ tên là Bùi Hiền, tốt nghiệp tiến sĩ ở Liên Xô, đưa ra “Đề xuất cải tiến chữ Quốc ngữ”, thay đổi cách đánh vần Quốc ngữ, làm cho cách viết tiếng Việt giống cách La tinh hóa chữ Tàu. Chủ trương biến dạng chữ Việt, phải chăng nhằm mục đích loại trừ tiếng Việt? (Ở đây xin nhắc lại câu nói của Phạm Quỳnh: “Tiếng Việt còn, nước ta còn”. Vì vậy muốn xóa nước ta, thì trước hết Trung Cộng phải xóa tiếng Việt.)

Lo ngại một thời kỳ Hán thuộc mới trên quê hương, dân chúng tổ chức những cuộc biểu tình chống Trung Cộng. CSVN liền bắt giam tất cả những ai biểu lộ thái độ chống Trung Cộng, dù bất bạo động... (trích bài chuyện sau Thành Đô của tác giả Bảo Giang)

7) Nguyên cầu cho Tổ Quốc Việt Nam được mau thoát nạn cộng sản vô thần: Đó là lời cầu nguyện thứ bảy trong ngày đầu Xuân Kỷ Hợi, cũng là lời cầu nguyện khẩn thiết nhất cho Quê Hương Việt Nam. Trong suốt năm Kỷ Hợi, mỗi cá nhân, mỗi gia đình và mỗi cộng đồng, trong nước cũng như hải ngoại, dù bất cứ tôn giáo nào, chúng ta cùng thắp ngọn nến sáng, cùng dâng nén hương lòng, cùng chấp tay nguyện cầu cho Tổ Quốc Việt Nam theo những ý chỉ trên....

Nguyện mong tinh thần bất khuất hào hùng của Tổ Tiên anh hùng là hải đăng soi sáng cho các thế hệ hiện tại và tương lai của nòi giống Việt: Vào năm 938 (Mậu Tuất), Ngô Quyền đã dẹp tan quân Nam Hán trên sông Bạch Đằng Giang, chấm dứt hoàn toàn ách thống trị nghìn năm của giặc Tàu phương Bắc. Mùa xuân năm 939, Ngô Quyền lên ngôi ngày 10 tháng Giêng năm Kỷ Hợi (21.1.939), đã mở ra một kỷ nguyên mới - độc lập tự chủ thực sự và lâu dài cho toàn dân tộc Việt Nam mãi cho tới ngày nay.

Lm. Chủ nhiệm

Lịch Phụng Vụ Tháng Hai 2019

Ý Cầu nguyện

Xin cho mọi người quảng đại đón tiếp những nạn nhân của tệ nạn buôn người, cưỡng bức mại dâm và bạo lực

■ Thứ Sáu	1 Dt 10,32-39 ; Tv 36 ; Mc 4,26-34
□ Thứ Bảy	2 Đức Mẹ dâng Chúa vào Đền Thánh : Mt 3,1-4 ; Tv 23; Lc 2,22-40
■ Chúa Nhật	3 IV Thường Niên :
Gr 1,4-5.17-19; Ps 70; Cr 12,31-13,13; Lc 4,21-30
■ Thứ Hai	4 Dt 11,32-40 ; Tv 30 ; Mc 5,1-20
□ Thứ Ba	5 : Tết Nguyên Đán Kỷ Hợi : Cầu Bình An :
Ds 6,22-27 ; 1Tx 5,16-26.28 ; Mt 5,1-10
□ Thứ Tư	6 : Mồng Hai Tết : Kính nhớ tổ tiên :
Hc 44,1.10-15 ; Ep 6,1-4.18-23 ; Mt 15,1-6
□ Thứ Năm	7 : Mừng Ba Tết : Thánh Hóa Việc Làm :
St 2,4-9.15 ; Cv 20,32-35 ; Mt 25,14-30
■ Thứ Sáu	8 Thánh Giêrônimô Emiliano : Dt 13, 1-8; Tv 26; Mc 6,14-29
■ Thứ Bảy	9 Dt 13,15-17.20-21 ; Tv 22 ; Mc 6,30-34
■ Chúa Nhật	10 V Thường Niên :
Is 6, 1-2a.3-8 ; Tv 137 ; 1Cr 15,1-11 ; Lc 5,1-11
■ Thứ Hai	11 Đức Mẹ Lộ Đức : St 1,1-19; Tv 103 ; Mc 6,53-56
■ Thứ Ba	12 St 1,20 - 2,4a ; Tv 8 ; Mc 7,1-13
■ Thứ Tư	13 St 2,4b-9.15-17 ; Tv 103 ; Mc 7,14-23
□ Thứ Năm	14 Thánh Cyrillô & Mêthôdiô :
Cv 13,46-49 ; Tv 116 ; Lc 10, 1-9
■ Thứ Sáu	15 St 3,1 -8 ; Tv 31 ; Mc 7,31-37
■ Thứ Bảy	16 St 3,9-24 ; Tv 89 ; Mc 8,1-10
■ Chúa Nhật	17 VI Thường Niên :
Gr 17,5-8 ; Tv 1 ; 1Cr 15,12.16-20 ; Lc 6,17.20-26
■ Thứ Hai	18 Thánh Bernadette Soubirous : St 4,1-15.25 ; Tv 49 ; Mc 8,11-13
■ Thứ Ba	19 St 6,5-8 - 7, 1-5.10 ; Ps 28; Mc 8,14-21
■ Thứ Tư	20 St 8,6-13.20-22 ; Tv 115 ; Mc 8,22-26
■ Thứ Năm	21 Thánh Pierre Damien : St 9,1-13 ; Tv 101 ; Mc 8,27-33
□ Thứ Sáu	22 Lập Tông Tòa Thánh Phêrô : 1Pr 5,1-4 ; Tv 22 ; Mt 16,13-19
■ Thứ Bảy	23 Thánh Polycarpe : Dt 11 1-7; Tv 144 ; Mc 9,2-13
■ Chúa Nhật	24 VII Thường Niên :
Is 26, 2.7-9.12-13.22-23 ; Tv 102 ; 1Cr 15, 45-49 ; Lc 6,27-38
■ Thứ Hai	25 Hc 1,1-10; Tv 92 ; Mc 9,14-29
■ Thứ Ba	26 Hc 2,1-11 ; Tv 36; Mc 9,30-37
■ Thứ Tư	27 Hc 4,11-19; Ps 118; Mc 9,38-40
■ Thứ Năm	28 Hc 5,1-8; Tv 1; Mc 9,41-50

Suy tư Năm Mục vụ Gia đình 2019

Bài 1

Chúa Giêsu dạy chúng ta đồng hành

Các vị chủ chăn của chúng ta hướng dẫn: “Chúa Giêsu một đàng đưa ra lí tưởng rất cao cả về đời sống hôn nhân và gia đình; đàng khác, Người chạnh lòng thương những người đau khổ trong đời sống hôn nhân, như trường hợp người phụ nữ xứ Samaria hoặc người nữ phạm tội ngoại tình. Theo gương Chúa Giêsu, chúng ta được mời gọi chăm sóc mục vụ cho các gia đình, nhất là những gia đình gặp khó khăn.” (HĐGMVN, Thư Mục Vụ 2018, 2).

Mục vụ Đồng hành là trung tâm

Chúng ta đừng quan niệm cách hạn hẹp mục vụ như một thứ “dịch vụ” để chờ người ta tìm đến xin Hội thánh cung ứng những đề nghị, hay nghe rao giảng trong thánh lễ và gặp gỡ các nhóm hội đoàn trong giáo xứ, mà không biết cùng bước đi với con người trên cuộc hành trình lâu dài đời đời kiên trì. Mục vụ đồng hành không có tham vọng đem lại những giải đáp tức thời cho nhiều vấn đề. Thực ra, tìm cung ứng những giải đáp mục vụ có thể giúp giải quyết mọi sự, trừ điểm trọng tâm là chúng ta tiếp tục không đồng hành

với con người! Như thế là giản lược lòng thương xót chỉ còn là một sự uyển chuyển thích nghi luật lệ được cho là cứng rắn, và cách thế đó cũng là “duy luật”.

Đồng hành là cùng bước đi với ai đó trên một lộ trình qua đó giúp họ nhận ra một ánh sáng mới khả dĩ xây dựng cuộc sống. Cách thức đồng hành với các gia đình tương tự như con đường dự tòng của Hội thánh sơ khai: phải đồng hành trong một thời gian dài nhiều hay ít. Thực tế những người dự tòng đã phải chuyển từ một cuộc sống ngoại đạo rất xa Tin mừng để bước vào giao ước Thanh tẩy của Đức Kitô. Đức thánh cha Phanxicô xác định Đồng hành là một tiêu chuẩn trung tâm của mục vụ gia đình.

Chúa Giêsu dạy chúng ta đồng hành

Trước hết, chúng ta không được hiểu Đồng hành như là một chiến lược giao tiếp với thế giới. Ngược lại, đó là phương pháp chính Đức Giêsu đã chọn để gặp gỡ chúng ta gần như tình cờ và tỏ cho chúng ta thấy con đường đi của Chúa Cha. Chính Người, là vị Thầy dạy chúng ta nghệ thuật “đồng hành” mà mọi môn đệ cần phải học. Chúng ta nhớ lại, chẳng hạn, sau khi sống lại Chúa Giêsu đồng hành với các môn đệ đi về Emmau (Lc 24,13-33) Người chỉ cho chúng ta những tham chiếu cho mọi lộ trình chung: Lời

Mục Vụ Gia Đình

Chúa và bí tích, là tất cả sự hiệp thông của Giáo hội, tiêu biểu là Bữa ăn Thánh Thể từ đó hai môn đệ đã quay trở lại Giêrusalem trong đêm. Chúa Kitô Phục sinh “đi trước” các Tông đồ mở ra cho họ các con đường trên đó họ gặp gỡ mọi người. Nước của Người là ở những mối quan hệ cá nhân vốn luôn khởi đầu âm thầm nhưng hàm chứa một sức sống bên trong khả dĩ làm biến đổi thế giới.

Như thế, Đồng hành là một cách thức đặc biệt để loan báo Tin mừng, có nối kết nội tại với việc bước theo Đức Kitô, vị Tôn sư. Thánh Giáo hoàng Gioan-Pholô II nói rằng: “nối bước theo Chúa Kitô là nền tảng thiết yếu và nguyên thủy của nền luân lý Kitô giáo: tựa như dân Israel xưa cất bước theo Chúa và đã được Chúa dẫn dắt qua hoang địa tiến về Đất Hứa (x. Xh 13,21), người môn đệ cũng phải nối bước theo Đức Giêsu và được Chúa Cha lôi kéo để đến với Người (x. Ga 6,44)”[1]. Vấn đề ở đây là đời sống gắn bó với một con người, là Giêsu Kitô, từ đó mà người ta hiểu ý nghĩa của lề luật và tư tưởng. Đồng hành phải bắt đầu từ cái nhìn của Chúa Giêsu. Người “đã nhìn những người nam và người nữ mà Người gặp gỡ, với tình yêu và sự dịu dàng, đồng hành với những bước đi của họ bằng sự thật, lòng kiên nhẫn và tình thương xót, trong khi loan báo những đòi hỏi của Nước Thiên Chúa” (AL 60). Chúa Giêsu nhìn “thấy đám đông thì chạnh lòng thương, vì họ lấm than vất vưởng, “như bầy chiên không người chăn dắt” (Mt 9,36). Mọi bận tâm

mục vụ của Hội thánh trước hết phải bắt nguồn từ ánh mắt nhìn này.

... với một tình yêu đích thật

Nguyên lý của Đồng hành Kitô giáo được Đức Thánh cha Phanxicô nhắc lại lời của Đức Bênêđictô XVI: “Khởi đầu của cuộc đời Kitô hữu không phải là một chọn lựa đạo đức hay một ý tưởng cao siêu, nhưng là gặp gỡ một biến cố, một con người, sự gặp gỡ đó đem đến cho cuộc đời một chân trời mới và một hướng đi quyết định” (EG 7; DCE 1). Từ cuộc gặp gỡ đó toát lên “vẻ đẹp của tình yêu cứu độ biểu lộ nơi Đức Giêsu Kitô chết và phục sinh” (EG 36), một tình yêu thật Đức Kitô hiến trao cho chúng ta với lí lẽ của nó: một khi đã gặp gỡ xin cùng bước đi trên lối đường cuộc đời. Đồng hành để dần nhận ra sự thật về một tình yêu, để tình yêu đó tăng trưởng đến mức trưởng thành, và đáp lại tình yêu của Đấng Mục tử nhân lành: “Tôi đến để chúng được sống và sống dồi dào” (Ga 10,10).

“Điều quan trọng là đón nhận và đồng hành với họ bằng sự kiên nhẫn và tế nhị. Đó là điều mà Đức Giêsu đã làm với người phụ nữ Samaria (Ga 4,1-26): Người đề cập đến khát vọng tình yêu đích thật của chị, để giải thoát chị khỏi những gì làm u tối cuộc đời chị và đưa chị đến niềm vui trọn vẹn của Tin mừng” (AL 299). Bắt đầu từ lòng khát khao một tình yêu đích thật, và khát khao đó là sự thật ghi dấu suốt cuộc hành

trình và phải dựa trên đó mà vượt qua những cản ngại để đạt đến viên mãn. Cần nhớ ba nguyên tắc rất quan trọng cho mục vụ mà Đức Giáo hoàng Phanxicô yêu cầu.

1. Tình yêu đích thật (cf. chương 4 AL 89-164) là sợi chỉ đỏ dẫn dắt mọi cuộc Đồng hành. Tình yêu biết “kiên nhẫn, nhân hậu,..., tha thứ tất cả, tin tưởng tất cả, hi vọng tất cả, chịu đựng tất cả” (cf.

1Cr 13,4-7).

2. Hành trình này gắn liền với khát vọng đặc biệt của con tim đầy tình cảm. Khát vọng của con tim ấy cần được giáo dục khởi đi từ ánh sáng của tình yêu thật. Tiến trình này là quá trình huấn luyện để trưởng thành tình cảm, rất quan trọng cho chọn lựa tự do bậc sống.

3. Đồng hành gắn liền với đời sống bí tích, nguồn ân sủng hoạt động bởi Đức Giêsu Kitô. Bí tích Rửa tội khởi đầu biểu lộ một chi thể ‘thuộc về’ Thân Mình Chúa Kitô yêu cầu được đồng hành; hiệp thông trong bí tích Thánh Thể kết thúc mọi hành động và biểu lộ sự viên mãn

thuộc về Hội Thánh. Hoán cải đời sống nhằm thoát khỏi hoàn cảnh tội tình khốn khổ là kết quả mong muốn của mục vụ Đồng hành.

Đức Giêsu đã bắt đầu đồng hành với chị phụ nữ Samaria bằng việc nhắc đến “tánh bản thiện” vốn khát mong một tình yêu đích thật Thiên Chúa đã gieo mầm trong tâm hồn mọi người nam và nữ. Từ chỗ khơi dậy lòng khát khao này, Đức Giêsu đã dẫn chị đi đến chỗ nhận ra sự dữ của những điều

chị đã làm và của hoàn cảnh lầm lạc của chị, từ đó mở ra cho chị con đường giải thoát, con đường hoán cải. Trong tình cảnh hiện tại của chị, quả thật, không có những nhân tố thiện hảo dẫn lối đến với Tin mừng, vẫn còn những cản trở lớn ngăn chặn chị đạt đến cuộc sống viên mãn. “Nhận thức về tội được thức tỉnh trước tình yêu nhưng không của Đức Giêsu” (AL 64).

Câu hỏi để giúp suy tư và thảo luận

1. Anh chị hãy thuật lại cuộc gặp gỡ của Chúa với hai môn đệ trên đường về Emmau, và rút ra ý nghĩa chủ chốt của việc Đồng hành.

2. Anh chị có nhận thấy các nguyên tắc mục vụ Đồng hành trong câu chuyện Chúa Giêsu gặp gỡ chị phụ nữ Samaria thể hiện như thế nào không, để từ đó cộng đoàn Hội thánh là hình ảnh bí tích của Chúa tiếp tục đồng hành với các cá nhân hay gia đình trong hoàn cảnh khó khăn ?

3. Anh chị có nghe chăng tiếng kêu của những con người, giống như của anh mù ở Giêrikô (Lc 18,35-42), bị thương tích trong các gia đình quanh mình “Lạy Chúa, xin thương xót tôi!” và đáp lại như thế nào?

Ủy ban Mục vụ Gia Đình

[1] Gioan-Phaolô II, Thông điệp Veritatis splendor, 19.

Khi khó khăn ập đến, bạn sẽ là cà rốt, trứng, hay cà phê?

Cô cháu gái tìm đến bà ngoại và thổ lộ với bà những tâm sự trong lòng mình. Cuộc sống dường như đang quay lưng lại với cô - người chồng cô tin tưởng bấy lâu đã bất ngờ phụ bạc khiến cô hoàn toàn tuyệt vọng. Không biết phải làm thế nào để đối mặt với sự thật phũ phàng này, cô chỉ muốn buông xuôi và từ bỏ tất cả...

Bà ngoại không trả lời mà chỉ dẫn cô vào bếp. Rồi bà đổ nước vào ba chiếc bình và đặt lên ngọn lửa. Chẳng mấy chốc, nước trong các bình sôi lên. Bà cho vào chiếc bình thứ nhất một củ cà rốt, chiếc bình thứ hai một quả trứng, và chiếc bình thứ ba là một nhúm hạt cà phê. Bà kiên nhẫn chờ nước sôi thêm lần nữa, trong khi vẫn không nói lời nào.

Một lát sau, bà tắt lửa rồi vớt cà rốt, trứng, và các hạt cà phê ra ngoài.

Quay sang cô cháu gái, bà hỏi: "Nói cho bà biết, cháu đang thấy những gì?"

"Cà rốt, trứng, và cà phê bà ạ", cô trả lời.

Bà đưa cô đến gần hơn và bảo cô hãy ném thử củ cà rốt. Cô làm theo và nói rằng cà rốt rất mềm. Rồi đến lượt trứng, cô bóc vỏ và nhìn thấy

bên trong lớp vỏ cứng, quả trứng đã cô đặc lại.

Cuối cùng, bà bảo cô thưởng thức các hạt cà phê. Bà chỉ mỉm cười khi cô cảm nhận hương vị nồng nàn của nó.

Sau đó, cô hỏi bà: "Vậy những điều này nghĩa là gì hả bà?"

Bà ngoại nhẹ nhàng vuốt tóc cháu yêu và từ tốn nói: "Cháu thấy đó, cả cà rốt, trứng và cà phê đều đối mặt với cùng một nghịch cảnh như nhau, đó là nước sôi. Nhưng mỗi thứ trong số chúng lại có phản ứng hoàn toàn khác nhau. Cà rốt vốn cứng cỏi và mạnh mẽ, nhưng khi gặp nước sôi, nó lại trở nên mềm yếu. Trứng giòn và dễ vỡ, lớp vỏ bên ngoài quá mỏng manh, còn bên trong lại yếu mềm. Nhưng sau một thời gian ngâm trong nước sôi, bên trong quả trứng trở nên vững chắc".

"Còn những hạt cà phê này lại phản ứng theo một cách khác, rất độc đáo. Sau khi chịu thử thách trong nước sôi, nó đã làm nước phải biến đổi".

"Vậy cháu muốn làm gì?" bà trêu mếu hỏi cô cháu gái. "Khi khó khăn ập đến, cháu sẽ là củ cà rốt, quả trứng, hay hạt cà phê?"

Là cà rốt? Rất mạnh mẽ, vững chắc, nhưng lại dễ dàng bị khuất phục trước khó khăn hay nghịch cảnh...

Là quả trứng? Một trái tim mong manh dễ thương tổn, nhưng luôn biết học hỏi từ khó khăn. Tôi sẽ không bao giờ lùi bước trước những thăng trầm của cuộc sống, bởi từ sâu thẳm bên trong, khó khăn đang giúp tôi trở nên cứng cỏi và kiên cường hơn.

Hay là hạt cà phê? Thay vì để hoàn cảnh làm tôi thay đổi, tôi sẽ cải biến

chính nghịch cảnh ấy. Cà phê tỏa hương thơm để dòng nước không còn là ‘nỗi đau’, mà mang một hương vị mới rất nồng nàn và đậm đà. Nếu bạn cũng giống như những hạt cà phê ấy, thì mỗi khi cuộc sống trở nên tồi tệ, bạn không chỉ trở nên mạnh mẽ hơn, mà còn biến đổi tất cả những gì ở quanh bạn. Khi thế giới hỗn độn, mọi thứ chao đảo, khó khăn lại chồng chất khó khăn, liệu bạn vẫn có thể tự tin đưa mình lên một bước tiến mới?

Vậy, bạn sẽ là cà rốt, trứng, hay cà phê?

Ai đó từng nói... người hạnh phúc nhất không phải là người có trong tay những điều tốt đẹp, mà

là người có thể biến mọi thứ trong tay họ trở thành những điều tốt đẹp. Hiện tại và tương lai hoàn toàn tùy thuộc ở bạn!

Chúc bạn sẽ có đủ hạnh phúc để biết luôn ngọt ngào, có đủ khó khăn để biết mình mạnh mẽ, có đủ

nỗi đau để biết cách yêu thương, và có đủ hy vọng để hiểu rằng phía trước luôn luôn là một chân trời tươi sáng.

Khi bạn sinh ra, chỉ riêng bạn là khóc còn những người xung quanh bạn đều mỉm cười. Vì vậy, hãy sống hết mình vì cuộc đời này, để đến giây phút cuối cùng, bạn là người duy nhất mỉm cười trong khi những người ở lại đều khóc trong thương tiếc.

Cuối cùng, cảm ơn bạn đã lắng nghe câu chuyện hạt giống tâm hồn này...

(Sưu tầm)

Hình ảnh gia đình Kitô giáo

Xưa nay trong xã hội vẫn hiểu gia đình là một tổ ấm, trong đó căn bản có cha, có mẹ và một hay nhiều người con do cha mẹ sinh ra nuôi dưỡng giáo dục. Cha mẹ có cưới hỏi giấy tờ hôn thú theo luật đời và đạo.

Nhưng hình ảnh gia đình như thế trong xã hội ngày hôm nay đang biến thể theo nếp lối sống văn hóa xã hội có nhiều thay đổi.

Có hình ảnh kiểu mẫu gia đình, tuy có cha có mẹ, có con. Nhưng cha mẹ chỉ là hai người nam nữ sống chung với nhau không có giấy tờ chứng hôn theo luật lệ đời và đạo, không có khế ước hôn nhân gì với nhau. Các người con hoặc theo họ mẹ, hoặc theo họ người cha. Người con có cha mà không có mẹ, hay có mẹ mà không có cha.

Có hình ảnh kiểu mẫu gia đình giữa hai người cùng phái tính sống chung với nhau, và họ nhận một em bé, một bạn trẻ khác làm người con nuôi. Gia đình với họ là tình yêu giữa hai người, và nơi nào có con trẻ nơi đó là gia đình.

Hay có kiểu mẫu hai người nam nữ sống chung với nhau không có gì ràng buộc theo luật đời hay đạo, và không muốn có con.

Vậy hình ảnh gia đình theo nếp sống đức tin Công giáo chân thực là gì?

Theo giáo lý Công giáo định nghĩa:

“Gia đình là tế bào căn bản của đời sống xã hội, là xã hội tự nhiên, nơi đó, người nam và người nữ được mời gọi tận hiến cho nhau trong tình yêu và trong việc thông truyền sự sống. Quyền bính, sự ổn định và đời sống tương giao nơi gia đình là nền tảng cho tự do, an ninh và tình huynh đệ của xã hội.

Gia đình là cộng đoàn, nơi đó từ thời thơ ấu, con người được học biết tôn trọng những giá trị luân lý,

tôn thờ Thiên Chúa và biết sử dụng tự do. Đời sống gia đình chuẩn bị cho đời sống xã hội.” (Sách Giáo lý Công giáo số 2207)

Đức giáo hoàng Benedicto XVI. đã có suy tư về hình ảnh gia đình trong thông điệp Ngày hòa bình thế giới 01.01 2013: *“Cũng cần phải nhìn nhận và thăng tiến cơ cấu tự nhiên của gia đình, là sự kết hợp của một người nam và một người nữ, chống lại những toan tính đồng hóa về mặt pháp lý cơ cấu tự nhiên này với những hình thức hoàn toàn khác biệt; những nỗ lực đồng hóa như thế thực sự làm thương tổn và góp phần làm xáo trộn nền tảng của hôn nhân, che khuất bản chất đặc biệt và làm lu mờ vai trò của nó trong đời sống xã hội.”* (số 4.)

Gia đình theo khía cạnh nền tảng sinh vật học có chức năng sinh sản con cái cùng qua đó bảo đảm cho việc lưu truyền sự sống được nối tiếp giữa các thế hệ.

Gia đình là không gian đời sống xã hội tiên khởi cho trẻ thơ, người trẻ phát triển lớn lên thành người trưởng thành. Trong không gian này trẻ thơ, người trẻ không chỉ nhận được sự đùm bọc yêu thương của cha mẹ, nhưng họ còn được chỉ dạy uốn nắn về mặt tinh thần, về cung cách nếp sống văn hóa. Đây là điều cần thiết xây dựng

phát triển nhân cách riêng của họ ở trường đời sống sau này trong xã hội.

Theo phương diện kinh tế, gia đình đóng vai trò quan trọng trong đời sống. Gia đình mang đến sự săn sóc bao bọc che chở cho trẻ con và cho cả người bệnh đau yếu trong gian đình. Gia đình cung ứng nhu cầu nhà ở, thức ăn nuôi dưỡng, quần áo cho các thành viên trong gia đình.

Theo khía cạnh chính trị, gia đình được luật pháp xã hội chính thức công nhận hợp pháp trong lòng xã hội. Gia đình có chỗ đứng hợp pháp cùng được bảo vệ.

Gia đình theo khía cạnh tôn giáo còn là trường học cùng nơi thực hành những tập tục thói quen tốt lành đạo đức, những giá trị tinh thần cho con người, từ khi còn tuổi thơ ấu trên cánh tay đầu gối của cha mẹ.

Mối tương quan liên hệ trong gia đình đặt trên ba tương quan giữa cha và mẹ, giữa cha mẹ với những người con, cùng những người con anh chị em với nhau, và giữa gia đình với Thiên Chúa.

Căn bản của mối tương quan là tình yêu, như Thánh Phao lo đã viết diễn tả: “Anh em là những người được Thiên Chúa tuyển lựa, hiến thánh và yêu thương. Vì thế, anh em hãy có lòng thương cảm, nhân hậu, khiêm nhu, hiền hoà và nhân nại.¹³ Hãy chịu đựng và tha thứ cho nhau, nếu trong anh em người này có điều gì phải trách móc người kia. Chúa đã tha thứ cho anh em, thì

anh em cũng vậy, anh em phải tha thứ cho nhau.¹⁴ Trên hết mọi đức tính, anh em phải có lòng bác ái: đó là mối dây liên kết tuyệt hảo. (Col 3, 12-14)

Trong chuyến hành hương lên Giêrusalem, như trong phúc âm thuật lại, nảy sinh một hình ảnh mới về mối tương quan giữa Chúa Giêsu và cha mẹ của ngài. Trẻ Giesu cho cha mẹ - Thánh Giuse và Đức mẹ Maria - biết, ngài còn có bốn phận với

Thiên Chúa trên trời nữa. Nhưng tình yêu bao giờ cũng vẫn là sợi dây trong gia đình của ngài với Thánh Giuse và Đức Mẹ Maria ở Nazareth: “Sau đó, Người đi xuống cùng với cha mẹ, trở về Na-da-rét và hằng vâng phục các ngài. Riêng mẹ Người thì hằng ghi nhớ tất cả những điều ấy trong lòng.⁵² Còn Đức Giê-su ngày càng thêm khôn ngoan, thêm cao lớn và thêm ân nghĩa đối với Thiên Chúa và người ta.” (Lc 2, 51-52)

Đức Mẹ Maria và Thánh Giuse qua đó đã hiểu ra rằng: mỗi người con thuộc về Thiên Chúa. Người con không phải là sở hữu của cha mẹ, dù họ là người sinh thành ra con mình. Cha mẹ có chức năng bốn phận đào tạo giáo dục con mình trong tương quan hướng về Thiên Chúa, và đến thời gian lúc nhất định phải buông con mình ra để họ sống tự lập.

Bao lâu con cái còn ở nhà sống chung với cha mẹ, họ cần học hỏi sống yêu mến, vâng lời cha mẹ mình.

Đó là hình ảnh gia đình trong ý nghĩa Kytô giáo.

Lễ thánh gia thất

Lm. Đaminh Nguyễn ngọc Long

Mười cá tính làm cho một phụ nữ trở nên đặc biệt

Sắc đẹp bên ngoài chỉ là hình thức, nét đẹp là phản ánh của tâm hồn, nó tỏa ra từ quả tim.

Sắc đẹp bên ngoài sẽ tàn phai, đó là điều không tránh được. Nhưng nét đẹp của phụ nữ không biến mất với thời gian, với nếp nhăn. Nó không phải chỉ có bên ngoài, nó còn hơn thế. Nơi bạn đẹp nhất, đó là tâm hồn bạn với những gì làm cho bạn trở nên đặc biệt. Từ thời Thượng cổ, sắc đẹp đi đôi với lòng tốt. Thậm chí người hy-lạp còn sáng chế ra chữ kalokagathia để nói về sắc đẹp-lòng tốt. Triết gia Platon còn nói: “Sức mạnh của điều thiện ở trong bản chất của cái đẹp”.

Sau đây là mười nét cá tính làm cho phụ nữ trở nên đẹp.

Lòng nhiệt thành và vui vẻ làm nảy sinh lại đứa bé ở trong lòng bạn

Bạn đừng ngại ngần khi để cho lòng dịu dàng và đơn sơ tỏa ra từ tâm hồn bạn! Bạn hãy là người phụ nữ tự do, có khả năng yêu và ngạc nhiên như một đứa bé. Bạn hãy tìm niềm vui nơi những chuyện đơn giản và đánh giá đúng giá trị của từng chuyện.

Đối với người khác, bạn hãy có một tình bạn chân thành, tự do, trung thành và gần như mang tình mẫu tử, như thế sẽ làm cho bạn luôn có tình thần quan tâm

Bảo vệ, lắng nghe và tìm điều tốt nơi các bạn. Nữ tính và tình mẫu tử của bạn sẽ diễn tả qua cách bạn tận tâm với người khác.

Bạn khiêm tốn, đừng hoài công tìm cách lôi cuốn sự chú ý của người khác

Lòng khiêm tốn làm tăng thêm sắc đẹp và cho thấy tính đơn sơ. Phản ứng của bạn phản ánh tâm hồn bạn. Bạn không cần cố gắng người khác cũng thấy vì phong cách của bạn sẽ lôi cuốn sự chú ý của người khác.

Biết nói và cũng phải biết nghe

Bạn hãy có lòng thấu cảm, biết khuyên nhủ nhưng cũng biết im lặng. Các bạn sẽ tin tưởng ở bạn chân thành quan tâm đến họ.

Sức mạnh và sự tin tưởng xuất phát từ sự liêm chính

Bạn đừng sợ khi chứng tỏ bạn là người như thế nào và tin vào những gì. Các quyết định dựa trên căn tính sâu đậm nhất của bạn. Bạn có thể phạm sai lầm, nhưng bạn phải luôn cố gắng làm những gì đúng.

Bạn trau dồi sự kín đáo nữ tính qua cử chỉ và tư tưởng của bạn

Bạn phản ứng với sự tôn trọng và lịch sự. Bạn sẽ biết làm thế nào để lan tỏa bình an và yên bình qua cử chỉ và lời nói của bạn. Bạn hãy là một người biết suy nghĩ và đặc biệt. Tất cả nói lên nữ tính của bạn: tế nhị, bình yên và tôn trọng.

Luôn sẵn sàng để gặp gỡ và tiếp nhận người khác

Bạn đối xử tốt với người khác. Bạn sẽ biết cách nào để thấy điểm tốt nhất nơi người khác. Bạn hãy là một người tiếp đón ân cần. Người khác sẽ cảm thấy thoải mái vì họ biết mình có chỗ đứng trong tâm hồn của bạn.

Bạn đừng mang mặt nạ. Hãy là người chân thật

Bạn hãy minh bạch, ngay thẳng và thân thật. Cẩn thận nói lên một cách tự do những gì mình nghĩ và cảm nhận, đừng bao giờ che giấu con người thật của mình.

Con mắt là cửa sổ tâm hồn của bạn

Nó cho thấy lòng tốt, chiều sâu và tình yêu trong lòng bạn. Bạn phải bảo vệ con mắt của mình khỏi những chuyện làm bạn tức tối. Bạn cố gắng có cái nhìn của Chúa, của một bà mẹ, của lòng nhân từ.

Một đặc tính riêng của bạn mà người khác

không có vì bạn là người duy nhất

Phát triển tài năng của bạn và đem tài năng này ra phục vụ người khác. Hiểu trọn tâm hồn bên trong của bạn sẽ làm cho bạn thành người tuyệt vời. Đời sống nội tâm có một cái gì bí ẩn làm cho người khác muốn tìm hiểu bạn và muốn phát triển đời sống nội tâm của họ.

Và quan trọng trên tất cả... là hoa trái của tấm lòng mật thiết của bạn với Chúa

Bạn đừng quên là Chúa dựng nên con người theo hình ảnh của Chúa! Ngài kêu gọi chúng ta hãy là người tốt: để chúng ta được thánh hóa qua tư tưởng tốt và hành động tốt của mình. Bạn sẽ trọn hảo khi khuôn mặt bạn, lời nói của bạn, hành động của bạn phản ánh hình ảnh của Chúa có trong bạn. Và bạn tỏa lan Thần Khí đang sống và hành động trong bạn...

Giuse Nguyễn Tùng Lâm dịch

Phá thai là quyền của con người?

Nhiều bạn hỏi tại sao tôi thường viết về chủ đề phá thai? Thú thật đây không chỉ là vấn nạn của xã hội Việt Nam hiện nay, mà còn là bốn phần của một người cầm bút muốn bảo vệ sự sống. Vấn nạn vì không chỉ ở mức độ phức tạp của vấn đề phá thai, mà trên hết, nơi đó luôn có những quan điểm trái chiều. Bốn phần vì biết đâu ai đó đọc được những tâm tư nguyện vọng yêu mến sự sống, họ như tiếp thêm chút sức mạnh để bảo vệ chính bào thai của mình và của người khác.

Có lẽ chưa bao giờ quyền của con người lại được đề cao như hiện nay. Mặc dù thời xa xưa các triết gia, chính trị gia đã bàn luận nhiều đến quyền con người; tuy nhiên, phải đến thế kỷ 18, thuật ngữ “quyền con người” mới chính thức xuất hiện trong hai bản tuyên ngôn nổi tiếng của Mỹ và Pháp. Trong đó chúng ta đồng ý rằng: “Mọi người sinh ra đều bình đẳng. Tạo Hóa ban cho họ những quyền không ai có thể xâm phạm được, trong những quyền đó có quyền được sống, quyền

tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc.” (Mỹ, năm 1776), và “Người ta sinh ra và sống tự do và bình đẳng về các quyền.” (Pháp, năm 1789). Trong nhãn quan này, dường như con người không có quyền loại bỏ đi mầm sống của thai nhi, vì đó cũng là sự sống của một con người?

Một mặt những người ủng hộ phá thai cho rằng họ có quyền phá thai với nhiều lý do chính đáng: để bảo vệ người mẹ, hay vấn đề dân số hoặc mang thai ngoài ý muốn chẳng hạn. Mặt khác, những người bảo vệ sự sống cũng có nghĩa vụ và quyền hành để bảo vệ các bào thai vô tội ấy. Hầu hết người ta vẫn đang ủng hộ quyền bình đẳng, quyền được sống của con người. Xét trong một khía cạnh nào đó, bào thai cũng xứng đáng nhận được quyền cao thượng ấy, và các em cần được chào đời. Trong mối giằng co này, dường như phần quyết định thường đặt ra cho người mẹ, người cha của bào thai. Chính họ có quyền giữ lại hay phá bỏ bào thai ấy.

Tiếc rằng thực tế nhiều cha mẹ không cho đưa

con mình đang cưu mang được mở mắt chào đời. Họ dần chứng quá nhiều ý do hợp lý về phía họ để tước đoạt sự sống của chính đứa con mình. Tôi nực cười khi nhiều người phẫn nộ, chạnh lòng nếu thấy ai đó tàn nhẫn với thú vật, nhất là hành hạ động vật đang mang thai. Cười vì công bằng mà nói, con người đều yêu mến sự sống, thì tại sao chúng ta lại nhẫn tâm phá thai, một hình hài con người? Với tôi, việc phá thai, nong và gắp thai, hay nạo hút thai... không gì khác hơn là hành động xâm phạm đến sự sống của một con người. Dù người ta dùng từ ngữ nào đi nữa, thì thực tế sự sống của bào thai đều bị cướp đoạt. Nhiều người đưa ra lý do thai nhi trước bao nhiêu tuần tuổi thì không được gọi là người, nên họ được quyền phá thai trong giai đoạn đó. Nhưng thực tế, rất nhiều ca phá thai bất chấp tuần tuổi của thai nhi!

Trong khi đó, chúng ta thấy nhiều đôi vợ chồng vui đường nào, hạnh phúc đường bao khi họ sắp có em bé. Ngay những ngày đầu thai kỳ, họ mừng rỡ mong đợi bào thai ấy lớn lên từng ngày. May mắn cho bào thai ấy vì cha mẹ em có nhiều tình yêu, hạnh phúc để sẵn sàng đón một thành viên mới chào đời. Bậc làm cha, làm mẹ hẳn là phải có bổn phận và quyền bảo vệ, quyền được yêu thương để chăm sóc đứa con ngay từ giai đoạn thai kỳ. Quyền ấy không ai có thể xâm phạm hay tước đoạt khỏi họ.

Ngược lại trong thực tế, người ta phá thai vì họ mang thai ngoài ý muốn (hoặc vì sức khỏe của người mẹ). Trước áp lực của cộng đồng, gia đình và trước trách nhiệm với đứa con (nếu sinh ra), dường như đó là gánh nặng quá lớn khiến đôi bạn không thể và không dám gánh vác. Họ chưa sẵn sàng để đón nhận một con người đang hình thành và sẽ chào đời. Nhiều người có lý khi cho rằng họ chưa có đủ tình yêu và can đảm để

thực hiện quyền và nghĩa vụ cho bào thai ấy chào đời. Cũng cần nói thêm rằng không ít người mẹ, người cha bất chấp nguy hiểm đến tính mạng để sẵn sàng bảo vệ và cho con mình được chào đời. Kể ra những trường hợp trái chiều như thế để cho thấy dường như mỗi người đều có quyền làm cả điều tốt lành lẫn sự xấu xa. Nhất là trong chủ đề phá thai vốn phức tạp, chúng ta thấy luôn có những quyền rất trái ngược nhau: quyền phá thai hay quyền bảo vệ sự sống.

Người ta bảo rằng giá như trước khi phá thai, cha mẹ của bào thai được tiếp cận với người chuyên môn đủ tầm và đủ tâm, thì bào thai có nhiều cơ hội chào đời. Thay vì hoang mang, bối rối đến bất chấp mọi thứ để phá thai, họ bình tĩnh để nhìn nhận vấn đề. Ước gì họ có can đảm để làm theo những mạch bảo của lương tâm. Nơi đó, Tạo Hóa ban cho họ những quyền không ai có thể xâm phạm được, quyền bảo vệ đứa con mình đang cưu mang. Khi dám cho bào thai ấy được sinh ra, tuy khó khăn không biến mất, nhưng ít là họ can đảm làm theo tiếng nói lương tâm của một người mẹ, người cha ước mong cho con mình được sống. Phải chăng đó mới là tình mẫu tử, đó mới là quyền đáng trân quý biết bao!

Dĩ nhiên mỗi người đều có những quan niệm khác nhau về chủ đề phá thai này. Ủng hộ hay chống đối phá thai cũng đang là quyền của mỗi

người. Đã đến lúc mỗi người cần nhận thấy quyền của chính mình. Nếu không, thật đúng như Wolfgang Benedek nói: “Hàng triệu người sinh ra rồi chết đi mà không hề biết rằng mình là chủ nhân của các quyền con người.” Một trong những quyền ấy là quyền được sống! Tôi có quyền và nghĩa vụ xây đắp một nền văn minh tình thương và sự sống.

Giuse Phạm Đình Ngọc SJ
(dongten.net 08.01.2019)

Cha mẹ ơi, xin cho con được sống!

Nếu gõ cụm từ “phá thai” trong Google, người ta dễ dàng thấy hàng triệu kết quả liên quan đến vấn nạn này bằng Tiếng Việt. Có cái nhìn chống đối lẫn đồng thuận. Người phò sự sống thì cho rằng phá thai là đi ngược lại với giá trị nhân bản của con người. Số khác lại đồng ý với việc phá thai vì cho rằng nó có thể giải quyết được nhiều hệ quả đau lòng. Giữa những cuộc tranh luận xôn xao ấy, con số ca nạo phá thai vẫn gia tăng mỗi ngày tại Việt Nam mà số liệu dễ dàng được tìm thấy trên Internet.

Mới đây một số bạn trẻ phát động một chiến dịch “Mẹ ơi! Đừng giết con!” với mong muốn pháp luật can thiệp không cho phá thai một cách

vô tội vạ. Tuy với ý hướng tốt lành: cứu những thai nhi vô tội, họ vẫn bị cộng đồng mạng “ném đá” và dường như ước nguyện ấy chưa thể thực hiện. Những luồng ý kiến ấy đủ cho thấy phá thai luôn là vấn đề phức tạp hơn người ta tưởng. Phức tạp vì tùy góc nhìn mà người ta đưa ra quan điểm ủng hộ hay phản đối.

Trước hết chúng ta hãy đồng ý với nhau về một nền tảng chung của con người là: Chúng ta yêu mến sự sống. Đó là giá trị tự nhiên của mỗi người khi được hiện hữu trên mặt đất này. Tiếng nói lương tâm trong bản tính con người luôn vang vọng thứ âm thanh yêu mến sự sống ấy. Nó thường nhắc cho con người: đừng gây tổn hại cho chính mình và người khác. Nếu là một người tốt, chắc hẳn phá thai luôn là một điều gì đó tàn nhẫn bạo tàn. Thương tâm có thể xảy đến cho chính bản thân của người cha, người mẹ, và ác tâm với chính bào thai mà người mẹ đang cưu mang. Tôi tin rằng chính người cha người mẹ trước khi phá thai cũng không ít lần lắng nghe được tiếng lương tâm ấy. Họ bị dẫn dắt rất nhiều trước khi đưa ra quyết định phá thai. Trong đầu họ luôn có hai luồng ý hướng: phá bỏ hay giữ lại!

Nhiều người thông cảm và chấp nhận hành vi phá thai với nhiều lý do. Trước ý kiến chống đối phong trào trên đây, dường như họ có lý khi cho rằng phá thai không chỉ quy hết lỗi lầm cho

người mẹ, nhưng cả người cha và những ai tham gia vào vụ việc này cũng cần nhắc tới. Hơn nữa, việc phá thai dường như chỉ là vấn đề ngọn, đằng sau đó là những vấn đề xã hội cấp thiết cần phải giải quyết: giáo dục giới tính, sức khỏe sinh sản, tiếp cận phương pháp tránh thai an toàn, văn hoá tình dục, chăm sóc sức khỏe cho thai phụ và trẻ sơ sinh... Những điều cần này tiếc là chưa được quan tâm đúng mức nên hệ quả là

phá thai nở rộ như giải pháp cuối cùng.

Một điều đáng ghi nhận là phá thai có thể giúp người mẹ, người cha được “giải thoát” khỏi trách nhiệm với bào thai ngoài ý muốn. Trước áp lực của cộng đồng, gia đình và trước trách nhiệm với đứa con (nếu sinh ra), dường như đó là gánh nặng quá lớn khiến đôi bạn không thể và không dám gánh vác. Trong chiều hướng này, nơi cuốn tự truyện có tên “Người Mẹ Can Đảm” ra mắt hồi tháng 7-2014 ở Bồ Đào Nha, bà Santos tiết lộ từng muốn phá thai khi bà mang thai Cristiano Ronaldo. Thời điểm đó, gia đình bà đang rất nghèo. Sau cùng mẹ của siêu sao bóng đá tâm sự: “Chúa đã không muốn điều đó (phá thai) xảy ra và tôi thật may mắn vì Chúa đã không trừng phạt tôi.”

Thực tế cho thấy phá thai tuy giải quyết được hệ quả trước mắt, nhưng không ít biến chứng từ thể lý cho đến tinh thần để lại nơi người mẹ, người cha. Biết bao chuyện thương tâm mà báo chí thường đưa tin liên quan đến việc các bà mẹ bị tổn thương sau khi phá thai. Nhiều nỗi ám ảnh đáng sợ khi người cha hồi nhớ về đứa con họ loại bỏ. Đó là những di chứng tâm lý mà đương sự thường gặp phải. Tôi tự hỏi trước khi phá thai không biết đương sự có lường trước được những hệ quả về sau không? Chắc là có ít nhiều, nhưng để giải thoát tình cảnh trước mắt, họ vẫn bất chấp.

Nhiều người thường nại đến tình yêu gia đình, mối tình phụ tử, mẫu tử để chống đối việc phá thai. Nếu đặt trong hoàn cảnh của đương sự, nguồn tình yêu ấy dường như phai nhòa, không đủ mạnh để họ can đảm giữ bào thai lại. Tuy

nhiên thực tế cũng không ít cha mẹ nhất quyết cho con mình được mở mắt chào đời. Dù họ có thai ngoài ý muốn, dù bào thai có bị thương tật, dù thai phụ đang mắc bệnh, dù gặp nhiều cản trở, nhưng lúc ấy tình yêu ruột thịt, mối tình mẫu tử khiến họ vượt qua tất cả để sinh con ra! Người ta ngả mũ ca ngợi trước quyết định bảo vệ bào thai đến cùng của người cha, người mẹ ấy. Có người cho rằng điều ấy quá lý tưởng đến nỗi chỉ một số người mới làm được. Dẫu sao, tình yêu và mối

dây thiêng liêng máu mủ ấy đã giúp biết bao thai nhi được nhìn thấy mặt trời. Khi nghe mẹ Ronaldo kể về chuyện suýt phá thai, CR7 nói đùa với mẹ rằng: “Mẹ đã không muốn sinh con ra. Nhưng giờ mẹ thấy đấy! Con đang có mặt ở đây để giúp đỡ mọi người”. Đó là kết quả hạnh phúc may mắn mà không phải ai cũng có được!

Chắc hẳn mỗi người đều có quyền đưa ra nhận xét, hành động trước vấn nạn phá thai này. Riêng tôi, là con người dường như chúng ta không có quyền xâm phạm đến bất kỳ sự sống nào của chính mình và người khác. Xin đừng quên thai nhi luôn bất lực để bảo vệ chính mình; bào thai chưa thể nói lớn tiếng van xin mọi người đừng giết bỏ chúng. Hy vọng những tiếng nói lương tâm, những giá trị đạo đức, tình yêu và mối dây liên kết giữa người với người, giữa cha với con, giữa mẹ với thai nhi... cho các em được sinh ra trong kiếp này.

Ước mong nhiều người vào cuộc bằng cách này hay cách khác để gióng lên hồi chuông trước nạn phá thai đang gia tăng. Tôi tin lúc ấy chúng ta có thể hiểu nhau hơn, có giải pháp hợp tình, hợp lý hơn. Sự thật và tình yêu sẽ luôn bảo vệ thai nhi, tôi tin như thế, nếu chúng ta chân thành nhìn nhận vấn đề này và cùng nhau xây đắp một nền văn minh tình thương và sự sống. Được như thế, người ta luôn để tâm lắng nghe những tiếng kêu gào ngày đêm của vô số thai nhi: “Cha mẹ ơi, xin cho con được sống!”

Giuse Phạm Đình Ngọc SJ

(dongten.net 20.12.2018)

CON HEO TRONG NẾP SỐNG CỦA NGƯỜI BÌNH DÂN

Heo là một loài gia súc, tức là một loại súc vật được nuôi trong nhà, rất thân thương và gần gũi với chúng ta. Phần lớn các gia đình tại nông thôn, nhà nào cũng nuôi một vài con heo, tựa hồ như tiền bối ổng. Mỗi ngày chỉ cần cho heo ăn cơm thừa canh cặn, hay bỏ ra một chút cám bã, để rồi khi bán sẽ có được một món tiền kha khá, chi dùng cho những việc lớn.

Người miền Bắc thường nuôi heo trong chuồng, còn người miền Nam cứ để heo đi lông bông, thành thử heo chung sống với người và người chung sống với heo.

Ngày xưa muối không đến nổi nhiều, ban tối người ta hun khói, hay cho heo rúc vào đống lá chuối khô. Ngày nay, do ảnh hưởng của việc trồng lúa thần nông, nên muối cứ liên tục phát triển, nhất là vào những thời điểm bơm nước và vãi phân, thành thử người ta phải làm...mùng cho heo ngủ.

Tuy nhiên, để heo được chóng lớn, thì phải biết chọn những con đầu đàn, nghĩa là những con to, những con lớn, chứ còn nuôi heo còi, heo tẹt, thì chỉ tốn công, mà lời lãi thì chẳng được bao nhiêu.

Vì thế mà người ta đã khuyên :

- Lợn đầu, cau cuối.

Khi nuôi heo, ngán nhất là khi heo đau, heo bệnh. Gã xin nói lên một kinh nghiệm có phần sống sượng và bề bàng, nhưng lại là sự thật :

- Vợ con đau không lo cho bằng heo bị bệnh.

Thực vậy, vợ con đau thì mình đưa đi bác sĩ để biết được bệnh mà trị liệu, còn heo đau thì vắt giò lên

cổ mà chạy thuốc. May thì khỏi, không may thì chết. Thành thử mỗi khi heo đau, một bầu khí “tang thương ngẫu lực” phủ xuống, làm cho mọi người trong nhà chẳng còn thiết ăn uống gì nữa.

Trong việc cho heo ăn, người ta thường nói :

- Lợn đói một bữa, bằng người đói nửa năm.

Đây là một kinh nghiệm trong nghề chăn nuôi: Lợn mới bị đói một bữa chưa kịp cho ăn, là nó kêu réo dữ lắm và nhìn thân hình nó dường như đã gầy tóp đi phần nào, nên trước khi đem lợn đi bán, người ta phải cho chúng ăn thật no.

Còn nghề nuôi tằm cũng thế :

- Lợn đói một năm, bằng tằm đói một bữa.

Tằm còn háu ăn hơn cả lợn. Nếu chậm cho tằm ăn một bữa, thì chúng sẽ bỏ đi hết, việc tăng trưởng bị chậm lại thấy rõ, về sau chúng nhả tơ có phần ít đi.

Cùng với cá, thịt heo là một món ăn thông thường của người Việt Nam, đặc biệt vào những dịp hội hè đình đám cũng như tết nhất. Mỗi khi tết đến, gã lại nghe rộn rã :

- Thịt mỡ, dưa hành, câu đối đỏ,

Nêu cao, pháo nổ, bánh chưng xanh.

Vào những ngày gần tết, người ta thường thấy

những ông đồ nho, ngồi viết câu đối trên nền giấy đỏ để bán cho khách qua lại :

- Mỗi năm hoa đào nở,
Lại thấy ông đồ già,
Bày mực tàu giấy đỏ,
Bên phố đông người qua.
Bao nhiêu người thuê viết,
Tấm tắc ngợi khen tài.
Hoa tay thảo những nét,
Như phượng múa rồng bay.

Nhưng rồi chữ quốc ngữ được phổ biến, và nhất là thời bây giờ với nền văn hóa thực dụng, người ta nghĩ đến những chiếc phong bì, đến những chai rượu tây, đến những món quà...”chất lượng cao”, nên cũng chẳng còn thấy bóng dáng ông đồ nữa :

- Năm nay đào lại nở,
Không thấy ông đồ xưa.
Những người muôn năm cũ,
Hồn ở đâu bây giờ.

Tuy nhiên, những người miền Nam vào dịp tết thường mua những cặp dưa hấu trưng trên bàn thờ. Vì thế, nên người ta đã đổi thành :

- Thịt mỡ dưa hành, dưa hấu đỏ,
Nêu cao pháo nổ, bánh chưng xanh.

Mấy năm gần đây, nhà nước cấm làm pháo và cấm đốt pháo. Vì thế, trong những đám cưới người ta đã làm cho những chiếc bong bóng nổ thay vì tiếng pháo. Vậy chẳng lẽ phải đổi thêm

một lần nữa :

- Thịt mỡ dưa hành, dưa hấu đỏ,

Nêu cao...bóng nổ,
bánh chưng xanh.

Người Việt Nam ăn tết không thể thiếu món thịt lợn, nhất là đối với những người sống ở nông thôn ngày xưa. Lúc bấy giờ, cuộc sống còn nhiều lam lũ và thiếu thốn, có khi cả năm trời mới được một vài lần ăn thịt mà thôi, thành thử vào dịp tết, người ta thường “đánh đưng” với nhau, để có tí thịt cho gia

đình. Vì thế, ông thầy bói đoán chẳng sai :

- Số cô chẳng giàu thì nghèo,
Ba mươi tết có thịt heo trong nhà.

Một trong những món ăn được coi là “đặc sản” của người Việt Nam, đó là món lòng lợn tiết canh. Muốn có được bộ lòng ngon thì phải biết chọn con lợn mập :

- Trông mặt mà bắt hình dong,
Con lợn có béo thì lòng mới ngon.

Cổ họng, sườn non băm nhuyễn, rồi xào lên mà đánh tiết canh thì thật tuyệt, ăn vào cứ gọi là ngọt lịm. Ở miền Nam, người ta hay đánh tiết canh bằng đĩa, còn ở miền Bắc người ta hay đánh tiết canh bằng bát. Một người một bát tiết canh nho nhỏ.

Trong bộ lòng, cái mà nhiều người cho là ngon nhất, đó là cái dạ con, người Bắc gọi là... tròng lợn. Tròng lợn có thể luộc, xào hay khìa, chế biến cách nào cũng tuyệt vời, vì vừa ngây lại vừa giòn.

Hơn thế nữa, hình ảnh con heo cũng đã chiếm một vị trí quan trọng trong mối liên hệ với những người chung quanh suốt dọc cuộc sống thường ngày.

Thực vậy, lời nói chính là một phương tiện để tỏ lộ cho người khác biết được những tư tưởng, những ước muốn của chúng ta, nhờ đó mà bắc được một nhịp cầu cảm thông và xích lại gần

nhau hơn. Thế nhưng, có những kẻ mắc phải cái tật nói dài, nói dè, nói dai, nhưng lại toàn những lời nói gian, nói dối, nói lươn, nói lẹo để mà luồn, mà lách hay úp úp mở mở, khiến người khác bực bội mà bảo

- Hãy nói toạc móng heo ra đi.

Bàn chân con heo có hai móng, cứ mỗi lần bước đi, thì hai móng ấy lại toạc ra, rẽ ra để bám chặt vào đất mà leo lên nơi cao, hay dễ dàng bôi đất tìm củ mà ăn. Ý nghĩa của cây này là hãy nói thẳng ra, rõ ràng minh bạch, không che dấu sự thật.

Có người lại cắt nghĩa như sau : móng heo là một loại sừng cứng bao bọc kín hết ngón chân. Cái vỏ bên ngoài vừa cứng lại vừa kín như vậy, hẳn là khó lòng biết rõ được cái bên trong. Vậy muốn biết ngón chân heo chỉ còn cách làm toạc móng. Quả nhiên, khi làm toạc móng, một mặt làm mất cái che đậy bên ngoài, mặt khác làm lộ rõ phần bên trong của chân heo.

Trong công việc làm ăn, đôi khi người ta tự mình tạo nên những khó khăn cho bản thân :

- Lợn trong chuồng thả ra mà bắt.

Hay vì thiếu kinh nghiệm, ít khả năng mà làm hỏng việc, đang tốt mà hóa thành xấu, đang ngon lành trở thành hư hại, đúng là :

- Lợn lành chữa ra lợn què.

- Lợn lành chữa lợn toi.

Câu này ý nghĩa hơi khác đi một tí : khi dịch

bệnh tràn lan, phải bán con heo mạnh khỏe đi để lấy tiền chạy chữa cho những con heo đau.

Đã là người, thì ai cũng đều có máu tham lưu thông trong huyết quản, không nhiều thì ít. Máu tham ấy dường như là một mẫu số chung của tất cả chúng ta :

- Lòng và cũng như lòng sung,

Một trăm con lợn cũng chung một lòng.

Máu tham ấy, một khi đã bốc lên bùng bùng, thì chúng ta sẵn sàng đòi hỏi người khác những việc khó khăn, và vô lý, miễn sao mang lại lợi lộc cho chúng ta :

- Mổ lợn đòi bèo,

Mổ mèo đòi mỡ.

Cắm trộn lẫn với bèo, khi heo ăn vào sẽ được tiêu hóa, tới lúc làm thịt thì đâu còn nữa mà đòi. Còn mèo thì có con nào mập đâu mà đòi mỡ. Rõ thật đòi hỏi những sự trái khoáy và quá quắt.

Còn bản thân mình, thì lại rất sẵn sàng :

- Mượn đầu heo nấu cháo.

Có nghĩa là mượn vốn người khác để mua bán lấy lời, hay nhận ký gửi hàng hóa của nhà sản xuất để bán lấy tiền, rồi dùng tiền ấy mua hàng hóa khác mà bán, lâu lắm mới tính sổ và thanh toán cho nhà sản xuất. Cũng giống như nấu cháo với cái đầu heo mượn của người khác, cho ra nước ngọt, mà cái đầu heo vẫn còn nguyên để hoàn trả cho...k hổ chủ.

Ngoài ra, trong việc diệt trừ tham nhũng, ở

nước nào cũng vậy, chỉ những tên tép riu là thiệt, còn các quan lớn, ăn miếng to thì chẳng ma nào dám đụng tới, thành thử cái nạn tham nhũng ấy vẫn cứ tồn tại và liên tục phát triển :

- Mèo tha miếng thịt xông xao,

Kẻ tha con lợn thì nào thấy chi.

Nhưng đặc biệt hơn cả phải là chỗ đứng của con heo trong tình yêu, trong mối quan hệ giữa nam và nữ.

Ở đây gã không bàn tới “con lợn lòng”, tức là những ước muốn xấu xa nổi lên trong tâm hồn, nổi đam mê về...nhục dục nơi cõi lòng chúng ta, mà chỉ nói đến những con heo cụ thể bằng xương bằng thịt.

Trước khi bước vào cuộc sống hôn nhân, người con trai cũng như người con gái đều trải qua một thời gian tìm hiểu để rồi chọn lựa, bởi vì hôn nhân không phải chỉ ảnh hưởng tới cả hai người trong suốt cuộc đời, mà còn ảnh hưởng tới cả con cái cháu chắt nữa.

Trong việc chọn lựa, phải xét đến yếu tố gia đình, yếu tố dòng tộc. Về mặt sức khỏe, gia đình ấy và dòng tộc ấy có mang những chứng bệnh di truyền hay không ? Về mặt đạo đức, gia đình ấy và dòng tộc ấy có đáng tin cậy hay không? Thành thử những người giàu kinh nghiệm đã khuyên nhủ :

- Lấy vợ xem tông, lấy chồng xem giống.

Nhất là đối với người con trai, cần phải xem xét, tìm hiểu và cân nhắc cho thật thấu đáo, giống như :

**- Mua heo lựa nái,
Cưới gái chọn dòng.**

Khi tình yêu đã chín mùi, nhà trai sẽ thương lượng với nhà gái về những chuyện linh kinh để tiến hành và tổ chức hôn lễ. Trong những chuyện linh kinh ấy có tục “thách cưới”. Tục lệ này không phải chỉ phổ biến ở nông thôn mà còn ở

thành phố, không phải chỉ ngày xưa mới có, mà hôm nay cũng có, nhưng xem ra nhẹ nhàng và giản dị hơn.

Thách cưới là việc nhà gái đưa ra những điều kiện về sính lễ để gả con. Theo Việt Nam Văn Hóa Sử Cương : “Việc gả chồng cho con gái thì từ xưa đã thành một việc bán con gái để lấy tiền, nên nhiều nhà gái thách cưới rất cao”.

Có những kiểu thách cưới như bốn cột, hay như một lời chối từ, vì nhà trai

không thể nào thực hiện được :

**- Em là con gái nhà giàu,
Mẹ cha thách cưới ra màu xanh xao.
Cưới em trăm tấm lụa đào,
Một trăm hòn ngọc, hai mươi tám ông sao
trên trời.**

**Tháp tròn dẫn đủ trăm đôi,
Ông thuốc bằng bạc, ông vôi bằng vàng.
Sắm xe tứ mã đem sang,
Để quan viên họ nhà nàng đưa dâu.
Ba trăm nón Nghệ đội đầu,
Mỗi người một cái quạt Tàu thật xinh.
Anh về sắm nhiều Nghi Đình,
May chăn cho rộng, ta mình đắp chung.**

Một kiểu thách cưới khác cũng không kém phần viễn vông :

**- Cưới em chín chính mật ong,
Mười cút xôi trắng, mười nong xôi vò.
Cưới em tám vạn xôi vò,
Bảy vạn dê lợn, chín vò rượu tăm,
Lá đa mặt nguyệt hôm rằm,
Răng nanh thẳng Cuội, râu cằm ông Thiên Lô.
Gan ruồi mỡ muối cho tươi,
Cưới em chín chục con dơi góa chồng.
Thách thế mới thỏa tấm lòng,
Chàng mà lo được thiếp thời theo chân.**

Tác giả Lê Xuân trong một bài viết về chuyện thách cưới, đăng trên báo “Kiến Thức Ngày Nay”,

số 588, đã tưởng tượng ra một cuộc đối thoại giữa đôi trai gái nhà nghèo.

Cô gái thách cho vui :

- **Cưới em có cánh con gà,
Có dăm sợi bún, có vài hạt xôi.
Cưới em còn nữa anh ơi,
Có một đĩa đậu, hai môi rau cần,
Có xa dịch lại cho gần,
Nhà em thách cưới có ngần ấy thôi.**

Chàng trai còn đang ngần ngừ đắn đo xem có lo nổi hay không, thì cô gái đã gợi ý hạ giá :

- **Hay là nặng lắm anh ơi,
Để em bớt lại một môi rau cần.
Chàng trai đồng ý với điều kiện là :**
- **Cưới em có một tiền hai,
Có dăm sợi bún, có vài hạt xôi.
Họ hàng ăn uống xong rồi,
Tôi xin cái chào tôi lôi nó về.**

Hóa ra anh chàng này lém thật, vừa được người lại vừa được của, được cái chào lôi về!

Còn đây là lời một anh chàng nói dóc có hạng để thoái thác lễ vật thách cưới :

- **Cưới nàng anh toan dẫn voi,
Anh sợ quốc cấm nên thôi không bàn.
Dẫn trâu sợ họ máu hàn,
Dẫn bò sợ họ nhà nàng co chân.
Miễn là có thú bốn chân,
Dân con chuột béo mời dân, mời làng.**

Chàng trai đưa ra lễ vật từ con to nhất là voi,

rồi hạ từng mức xuống trâu, bò. Và sau cùng chỉ còn...một con chuột béo để mời quan viên hai họ. Song cô gái chẳng những không trách, không buồn mà còn khen lễ vật như thế là sang, rồi chỉ thách những thứ thiết thực với cuộc sống nghèo của người bình dân :

- **Chàng dẫn thể em lấy làm sang,**

Nữ nào em lại phá ngang như là.

Người ta thách lợn thách gà,

Còn em chỉ thách...một nhà khoai lang.

Dem khoai lang ra để thách cưới quả là có một không hai. Thứ lễ vật đặc biệt này rất gắn bó với đời sống con người nông dân, không những mọi người được hưởng mà những con vật nuôi trong nhà cũng rất vui vì được ăn cỗ cưới :

- **Củ to thì để mời làng,
Còn như củ nhỏ họ hàng ăn chơi.
Bao nhiêu củ mẻ chàng ơi,
Để cho con trẻ ăn chơi giữ nhà.
Bao nhiêu củ rím, củ hà.
Để cho con lợn, con gà nó ăn.**

Và tác giả đã kết luận như sau : “Xưa kia biết bao cô gái, chàng trai như đĩa ngọc mâm vàng mà phải xa nhau chỉ vì chuyện thách cưới của cha mẹ bởi chuyện thách cưới của cha mẹ, bởi ham giàu, bởi bác mẹ nói ngang, nhiều khi dẫn tới những bi kịch thật đau thương. Ngày nay vẫn còn một số ít người có chức có quyền, lợi dụng danh nghĩa để thương mại hóa trong chuyện cưới gả con cái, để kinh doanh mà trục lợi...”

Tuy nhiên cũng có những người đưa ra mức độ thách cưới thường thường bậc trung, khả dĩ có thể chấp nhận được :

- **Giúp em một thúng xôi vò,
Một con lợn béo, một vò rượu tăm.**

Người con gái khi sắc đẹp còn tươi thắm, thì đưa ra những tiêu chuẩn cao để chọn lựa,

Tết Kỷ Hợi 2019

nhưng một khi sắc đẹp đã tàn phai, thì thượng vàng hạ cám cũng không sao, miễn là có được một tấm chồng :

- Còn duyên đóng cửa kén chồng,
Hết duyên ngồi gốc cây hồng nhặt hoa.
- Còn duyên kén cá chọn canh,
Hết duyên róc đực, cua kênh cũng vợ.
- Còn duyên kén những trai tơ,
Hết duyên ông lão cũng vợ làm chồng.

Thậm chí có anh chàng còn phũ phàng hơn nữa :

- Còn duyên anh cưới ba heo,
Hết duyên anh đánh ba heo đuổi đi.

Con heo vốn là biểu tượng của ảm no, hạnh phúc. Vì thế, trước thềm năm Đinh Hợi 2007, xin kính chúc quý vị một năm mới khang an thịnh vượng về đủ mọi mặt.

Chuyện Phiếm 7 - Gã Siêu

2019 Đầu Năm Khai Bút

Năm nay chín nút hần là hèn
Nước nhà mau thoát ách ươn hèn
Giặc Tàu đừng quên "lai xâm phạm"
Thiên thư định trước : nước nhà yên.
Bà con khắp chốn luôn no đủ
Cuộc sống an bình mãi ấm êm
Số 9 dương lịch nhiều hứa hẹn
Niềm vui chợt đến phước triền miên.

Lê Đình Thông

Xuân Yêu Thương

Xuân về én lượn chao nghiêng
Mai, đào rực rỡ bên hiên nắng vàng
Hương xuân ngan ngát dịu dàng
Hòa theo khúc hát nhịp nhàng đắm say
Đất trời đồng nhịp đổi thay
Người thêm tuổi mới tràn đầy phúc ân
Tạ ơn Thiên Chúa từ nhân
Ban mùa xuân mới thể trần an vui
Quê hương đổi mới thắm tươi
Giáo hội hiệp nhất, tình người dựng xây
Mùa xuân mơ ước...đong đầy
Nhà nhà hạnh phúc, sum vầy yêu thương.

Jos Nhật Quang

(GP, Sài Gòn)

XUÂN NGUYỆN CẦU

Mùa xuân nay đã về rồi
Đoàn con nay lại được ngồi ngắm xuân
Cùng nhau sum họp, quây quần
Bên bàn thờ Chúa ân cần tạ ơn
Năm qua con có đổi hờn
Nhưng tình yêu Chúa lớn hơn con nhiều
Thân con có lúc ngã siêu
Chạy theo lợi lộc, hưởng chiều xác thân
Con ngồi con nghĩ phân vân
Nên chẳng đứng dậy hay lần lửa đây
Thế rồi như có sợi dây
Lôi con đứng dậy dựng xây cuộc đời
Hôm nay con đến nói lời
Tạ ơn Thiên Chúa muôn đời yêu thương
Cho con hưởng nếm tận tường
Tình yêu Thiên Chúa dẫn đường con đi
Ngài không còn tiếc điều chi
Ban cho trời đất tiết thì mùa xuân
Nguyện xin Chúa cả từ nhân
Cho con mãi mãi hưởng ân lộc Ngài
Luôn luôn được Chúa an bài
Cho con thoát khỏi bầy gài thế gian.

Jos Thiên Ân

12 quyết tâm dành cho 12 tháng của năm mới từ Đức Thánh Cha Phanxicô

Danh sách này là kết quả một sự chọn lọc trong số những bài viết và diễn từ của Đức Phanxicô, chúng ta có thể trích ra:

1. Xây nhíp cầu chữ thập dựng bức tường lũy

Mỗi Kitô hữu luôn cần xây những nhíp cầu đối thoại với tha nhân chứ đừng dựng nên những bức tường của lòng oán giận. Là một Kitô hữu, hãy luôn theo đuổi đường hướng của sự lắng nghe, hoà giải, với lòng khiêm nhường và dịu hiền, vì đó là những gì Con Thiên Chúa đã dạy chúng ta. (bài giảng tại nhà nguyện Marta, 23.01.2015).

2. Hãy để chính mình được đánh động bởi nỗi khổ đau... và rồi làm điều gì đó

Bạn biết rằng, những kẻ đạo đức giả không biết làm sao để khóc, họ đã quên mất khóc thế nào, họ không xin cho được ơn nước mắt.

Khi ai đó thực hiện một việc tốt, gần như một cách tự nhiên, ước muốn gọi nên trong họ là được tôn trọng và thán phục vì hành động tốt đẹp này, và lấy làm thoả lòng vì đó.

Đức Giêsu mời gọi chúng ta thực hiện những cử chỉ ấy mà không phô trương, và chỉ dựa vào phần thưởng của Chúa Cha “Đấng thấu suốt những gì kín đáo” (Mt 6,4, 6, 18). (trích bài giảng thứ Tư lễ Tro, 18.02.2015).

3. Đừng sợ lấy làm hổ thẹn với chính mình và thừa nhận khi bạn làm sai

Chúng ta nên học biết và khôn ngoan trong việc kết tội chính chúng ta...tôi buộc tội chính mình, cảm nhận nỗi đau gây nên bởi vết thương, học biết xem nó đến từ đâu, và buộc tội chính mình về điều ấy. Đừng sợ phải ăn năn hối hận, vì nó là một dấu chỉ của ơn cứu độ. (trích bài giảng tại nhà nguyện Marta, 28.09.2017).

4. Mơ về tình yêu

“Bạn không thể có một gia đình mà không ước mơ”, Đức Phanxicô chia sẻ ở Manila vào năm 2015. “Một khi gia đình mất đi khả năng để ước mơ, những đứa trẻ không thể lớn lên được, yêu thương không thể triển nở, cuộc sống héo úa và lụi tàn.... Ước mơ thật quan trọng, đặc biệt trong những gia đình. Đừng đánh mất khả năng mơ ước!” (Đức Thánh Cha: chúng ta nên để trẻ em vui chơi! Vui chơi là ước mơ...)

5. Tránh dính bén với của cải

Dính bén với của cải là đầu mối của tất cả những thứ tham nhũng ở mọi nơi. Đây là một huyền nhiệm về sự sở hữu của cải. Của cải có khả năng quyến rũ và làm cho chúng ta tin rằng, chúng ta đang ở thiên đường nơi trần gian này. “Thiên đường” đó là một nơi không có chân trời. (trích bài giảng tại nhà Nguyễn thánh Marta, 25.05.2015).

6. Cầu nguyện hàng ngày cho sức khỏe của bạn và của những người bạn yêu thương

Giáo Hội không ngừng mời gọi cầu nguyện cho những người yêu thương đang lâm vào khổ đau. Đừng bao giờ thiếu một lời cầu nguyện cho người đau yếu. Hơn thế, chúng ta cần cầu nguyện hơn nữa, cả cá nhân cũng như cộng đoàn... Nói chung, những khi đau bệnh cho phép gia đình gần bó với nhau bền chặt hơn. Tôi nghĩ về vai trò quan trọng của việc dạy dỗ con cái, ngay từ thời ấu thơ, nghĩ về sự liên đới trong những lần bị đau bệnh. Một nền giáo dục mà đi ngược lại với sự nhạy cảm trước yếu đau phận người sẽ làm con tim hao mòn đi cảm xúc. Nền giáo dục ấy chấp nhận để người trẻ trở nên “vô cảm” trước nỗi đau của những người khác, không thể đối diện với khổ đau và với việc sống kinh nghiệm của sự giới hạn của phận người. (tiếp kiến chung, 10.06.2015).

7. củng cố đức tin hầu vượt thắng sự chia rẽ

Khi chúng ta cho đi chính mình, chúng ta khám phá ra căn tính đích thực của mình như là con cái của Thiên Chúa nơi hình ảnh của Chúa Cha, và giống như Người, Đấng đã trao ban cuộc sống; Chúng ta nhận ra rằng chúng ta là anh chị em của Đức Giêsu, Đấng mà chúng ta làm chứng. Đây là ý nghĩa của phúc âm hóa; đây là

cuộc cách mạng mới - vì đức tin của chúng ta luôn mang tính cách mạng - đây là lời mời gọi sâu xa nhất và bền bỉ nhất. (trích Thánh lễ ở Ecuador, 7.7.2015).

8. Làm việc chăm chỉ vì phẩm giá của bạn và vì gia đình bạn

Làm việc - tôi nhắc lại, trong nhiều hình thức của nó - là thích đáng cho con người. Công việc diễn tả phẩm giá của thụ tạo được dựng nên theo hình ảnh Thiên Chúa. Vì lẽ đó, có thể nói rằng công việc được thánh hoá... Tôi cảm thấy vui mừng sâu xa khi thấy những chính phủ đi đến chỗ tìm kiếm công việc và cố gắng để mỗi người đều có công việc. Lao động vốn được thánh hoá, lao động đưa tới phẩm giá cho một gia đình. Chúng ta phải cầu nguyện để không có gia đình nào bị bỏ quên mà không có công việc. Do đó, lao động cũng giống như lời tán dương, là một phần trong kế hoạch sáng tạo của Thiên Chúa. (Buổi tiếp kiến chung, 19.08.2015).

9. Đừng để mình bị tước mất niềm hy vọng

Trong thực tế cuộc sống hàng ngày, phải có chỗ cho những ước mơ. Một người trẻ mà không thể mơ ước là tự đóng kín, tự tách biệt. Mỗi người đôi khi ước mơ những thứ mà không bao giờ xảy

ra. Nhưng dầu sao hãy mơ, hãy khao khát chúng, tìm kiếm những chân trời mới, mở ra cho những điều lớn lao hơn. (tại Havana, Cuba, 20.09.2015).

10. Hãy nhớ rằng Thiên Chúa không bao giờ bỏ rơi chúng ta

Đức Giêsu luôn cho chúng ta thấy Thiên Chúa không phải là một ông chủ nghiêm khắc hay bất khoan dung, nhưng là một Người Cha đầy yêu thương, dịu hiền và nhân hậu. Vì lẽ đó, chúng ta có thể và nên có một niềm tin tưởng sâu xa vào Người. (trích bài giảng tại nhà nguyện Marta, 20.11.2017).

11. Muu cầu hạnh phúc nhờ kiến tạo sự hòa hợp

“Khi chúng ta tiếp tục xét đoán một người, chúng ta tạo nên sự loại trừ,” có thể nói: “không phải với người này, người kia...không.” Khi làm như vậy, “chúng ta giam mình trong một nhóm nhỏ và cho mình là những kẻ tuyển chọn, và đây không phải là Kitô hữu.” Chúng ta tuyên bố, “không, người đó là một kẻ tội lỗi, anh ta đã làm điều này...”.

Tuy nhiên, “thái độ của Đức Giêsu là quy tụ... Có hai đường hướng có thể xảy ra: hướng loại trừ con người ra khỏi cộng đoàn của chúng ta và con đường quy tụ.” Hướng đầu tiên, “dấu với một mức độ giới hạn, là gốc rễ của tất cả các cuộc chiến tranh: mọi tai họa, mâu thuẫn đều bắt đầu với sự loại trừ.” Có sự loại trừ “đến từ cộng đồng quốc tế, nhưng cũng còn từ những gia đình: giữa những bạn hữu, tồn tại bao nhiêu là sự lục đục!” Trong khi đó, “con đường mà Đức Giêsu bày tỏ cho ta, dạy cho ta biết lại hoàn toàn khác và nó đối lại với con đường kia: đó là quy tụ.” (Marta, 5.11.2015).

12. Hãy biết rằng bạn được yêu, nên bạn cần trao ban tình yêu và tha thứ

Đức Phanxicô sánh ví tình yêu của Thiên Chúa như tình yêu của một người cha hay người mẹ nói với đứa con của họ sau khi nó đã tỉnh dậy khỏi một ác mộng. Giống như lời đảm bảo

của bố mẹ chúng ta, “Có bố/mẹ đây, đừng sợ”, Thiên Chúa cũng nói như vậy “đừng sợ hãi vì những tội con phạm, ta yêu thương con; ta ở đây để tha thứ cho con.”

ĐTC Phanxicô giải thích thêm, “đây là lòng thương xót của Thiên Chúa.” “Tất cả chúng ta cũng hoảng sợ như vậy khi một số điều nào đó không diễn ra theo dự định; chúng ta kêu than và la lối, chúng ta thiếu kiên nhẫn. Tuy nhiên, Ngài nói “hãy bình an; đúng, con đã gây nên một lỗi lầm, nhưng đừng lo lắng, đừng sợ hãi. Ta tha thứ cho con.” (Marta, 10.12.2015).

Và cuối cùng, khuôn vàng thước ngọc là quyết tâm tốt nhất cho mọi tháng trong năm: Hãy làm cho người khác những gì bạn muốn họ làm cho mình.

Chuyển ngữ: Joseph Trần Ngọc Huynh, S.J.

Nguồn: <https://aleteia.org/2018/01/07/12-new-years-resolutions-for-12-months-from-pope-francis/>

Xuân Trong Chúa

Nhã ca 2:11,12)

Mùa Đông đã dứt, mưa ngừng rơi,
Gió lạnh giờ đây đã hết rồi.
Trên đất bông hoa đua rộ nở,
Lưng trời chim chóc rộn ràng vui.
U buồn, than vãn qua đi hết,
Ca hát, reo mừng lại đến thôi.
Cung Chúc Tân Xuân trong Cứu Chúa.
Yên bình, hạnh phúc khắp nơi nơi.

MS. Nguyễn Văn Dũng

Thắp Lại Bình Nhang

Chúng ta đang nhận được nhiều lời chúc bình an, hạnh phúc vào dịp Lễ Giáng Sinh. Dù người bên lương hay bên giáo, ai cũng có thể chia sẻ những giờ phút bình an khi nghe câu hát “Đêm Đông lạnh lẽo Chúa sinh ra đời” đang vang vang chung quanh mình nhắc nhở sự tích Chúa xuống làm người.

Chúng tôi muốn gửi đến quý vị độc giả những lời chúc lành bằng một câu chuyện, hy vọng sẽ chia sẻ một niềm vui trong mùa của hy vọng. Chuyện này lấy từ tiểu thuyết Ác Mộng của Ngô Ngọc Bội, xuất bản trước đây chừng một phần tư thế kỷ.

Một nhân vật của Ngô Ngọc Bội trong tiểu thuyết Ác Mộng là Lê Đôn. Ông thầy giáo yêu nước đã tham gia kháng chiến chống Pháp, đã lập công, nhưng đến thời “cải cách ruộng đất” thì bị truy là địa chủ. Vợ ông phải đấu tố chồng. Học trò ông đứng ra tố cáo thầy. Hai đứa con 11 tuổi và 16 tuổi bỏ trốn lên miền núi, sống nhờ người Mán.

Nhà thầy giáo Lê Đôn đã bị đám cốt cán chiếm, họ chia nhau các món đồ đạc, hành động được các cố vấn Trung Quốc dạy là “chia quả thực.” Họ gỡ cả cánh cửa, cả bàn thờ đem bán. Có cái “bát nhang” cổ là của gia bảo, được tổ tiên truyền lại từ năm sáu trăm năm, các bản cố nông cũng đem đổi lấy gạo chia nhau. Mấy năm sau, Đảng Cộng Sản “sửa sai,” ông Lê Đôn được “đổi nhân hiệu;” từ “địa chủ cường hào ác bá” đổi thành “địa chủ kháng chiến.” Khi nhà được trả lại, tất cả đã tan hoang. Con rể ông, từng là một cán bộ cải cách ruộng đất, đi lên miền núi tìm em vợ. Hai cậu con trai không nhận gia đình nữa, bỏ hết cả họ hàng, nhất định

không về. “Bố mẹ chết rồi. Anh em ly tán. Máu mủ họ hàng chẳng biết thương nhau... Cái đất nước này chỉ cần ba lần làm, ba lần sửa sai như thế thôi, nó sẽ trở thành một vùng hoang mạc.”

Trong chương cuối cuốn Ác Mộng, gia đình thầy giáo Lê Đôn đã xin được phép cải táng mộ. Hai xương cánh tay của ông bị trói bằng dây dù gỡ mãi không ra. Anh con rể ghé răng cắn, dây không đứt. “Khốn nạn quá, chả nhẽ lại không tháo dây trói cho thầy!” Ngô Ngọc Bội kể, “Đã có nơi người ta lấy đoạn dây thép [trói địa chủ trước khi hạ sát] đem về thờ; [chính quyền] địa phương phải cho người lẩn vào nhà ăn cắp để thủ tiêu... Có anh cán bộ đã nhặt ba cái đầu đạn [bắn chết cha mẹ mình] cất đi. Chi bộ phải dỡ mãi anh mới đem ra trả, rồi mang vứt xuống sông.”

Sau lễ cải táng thầy giáo Lê Đôn, buổi chiều gia đình đang ngồi ăn cơm thì có một ông khách lạ lớn tuổi không biết từ đâu tới thản nhiên bước vào nhà. Ông mở cái túi sách, lấy ra một bát nhang, đặt lên bàn thờ.

“Tôi người xã bên, quen thân với ông Lê Đôn từ nhỏ. Có người bên làng ta đem bán cho tôi cái bát hương này. Chẳng đáng bao nhiêu đâu, chỉ hai đấu gạo thôi. Tôi là người Công Giáo, bên chúng tôi không thờ bát hương. Nhưng biết gia

đình ông Lê Đôn, [biết cái bát hương này là] của gia bảo, nên tôi đã trả hai đấu gạo [mua] và giữ lại. Hôm nay gia đình làm việc ‘thay nhà’ cho ông Lê Đôn,” ông nghẹn ngào bật khóc. “Tôi trả lại cho gia đình để thờ phụng tổ tiên, ‘uống nước nhớ nguồn!’ Thứ này nếu tôi tham lam đem bán cũng có thể kiếm cho cháu chiếc xe đạp sang. Nhưng tôi là người ‘có đạo’ không bao giờ làm thế... Ở vùng ta những người như ông Lê Đôn rất hiếm hoi... Tôi xin phép cắm một tuần nhang... tưởng niệm ông...”

Nhưng giữa cơn ác mộng mênh mang, oán mờ trời đất, Ngô Ngọc Bội đã kết thúc với một niềm hy vọng. Chúng ta biết người Việt là một dân tộc “có đạo,” dù theo đạo Phật, đạo Chúa hay đạo Khổng, đạo Lão. Đảng Cộng Sản đã tàn phá,

hủy hoại những nền móng đạo lý, nhưng không giết được tính thiện trong con người. Không giết được trí nhớ tập thể của dân tộc, trong đó người ta đều biết ăn ở với nhau có nghĩa, có tình. Nền đạo lý cổ truyền như những đóm lửa vẫn cháy leo lét suốt những đêm dài, chỉ chờ ngày cùng bùng lên soi sáng tương lai. Mọi người sẽ thấp lại bình nhang trên bàn thờ, xin nhận lỗi với tổ tiên, xin hứa chính mình sẽ giữ gìn đạo lý cho con cháu bắt chước, theo nền nếp cha ông. Cái đất nước này sẽ không trở thành một vùng hoang mạc. Ngày hồi sinh sắp tới. Trong mùa Lễ Giáng Sinh năm nay chúng ta hãy cùng thấp lại bình nhang trong lòng mình, chia sẻ với nhau niềm tin tưởng ngày phục sinh sắp tới.

Ngô Nhân Dụng

MỪNG XUÂN CÓ CHÚA - VUI TẾT BÊN MẸ

MỪNG vui mỗi dịp đầu năm
XUÂN về hội ngộ ghé thăm chúc mừng
SANG năm mới thật tưng bừng
DÂNG lời cảm tạ vang lòng nơi nơi
CHÚA thương ban phúc cho đời
LỜI Ngài hằng sống cao vời biết bao
CẢM ơn tha thiết dâng trào
TẠ ơn luôn mãi nói sao cho vừa

VUI Xuân bên Mẹ xin thưa
TẾT bình an đến cho Mùa hồng ân
VỀ đây rộn rã muôn phần
TIỀN lên hạnh phúc, tinh thần thành thoi
MẸ luôn phù hộ muôn người
KHÚC tình ca đó cho đời bình yên
TRI ân Mẹ rất nhân hiền
ÂN tình trải rộng vô biên ngập tràn

MỪNG XUÂN CÓ CHÚA HÂN HOAN
TẾT VỀ BÊN MẸ VÔ VÀN YÊU THƯƠNG
HOÀI THANH

Năm Hợi Nói chuyện Heo

Trong năm vừa qua mọi người rất là xôn xao về các cuốn sách dạy tiếng Việt tại quê nhà. Ngoài bài học vỡ lòng gồm các ô vuông, tam giác - không phải chữ viết a, b, c - các trẻ em còn được dạy đánh vần sai như con dơi bị viết lộn ra thành “con rơi”, hình con heo được ghi chú là “Chú Ý”. Bậc phụ huynh thắc mắc có ai ra chợ muốn mua một ký thịt heo mà lại nói là bán cho tôi một ký “chú ý” bao giờ. Thế mà sách Việt Cộng lại dạy như thế. Giữa lúc các vấn đề sách giáo khoa, tiếng Việt theo lối Bùi Hiền tạm thời lắng đọng để mọi người hồ hởi mừng các trận đá banh, có nàng vui đến nỗi cởi hết cả quần lẫn áo, thì năm mới Kỷ Hợi lại đang đến. Chúng ta sắp sửa đón thêm một cái Tết, dù buồn hay vui, dù giàu hay nghèo, dù ở Việt Nam hay Hải Ngoại thì mùa Xuân truyền thống cũng về. Thôi thì hãy tạm quên các chuyện rắc rối trong năm cũ, để cùng nhau bàn về chuyện “Chú Ý” trong Xuân Kỷ Hợi 2019 này nhé

Chuyện xưa kể rằng khi Ngọc Hoàng mở đại hội và triệu tập các loài vật để đặt tên cho 12 con giáp, thì con chuột là con vật đến phó hội sớm nhất nên được đứng đầu bảng. Vì thế người ta bắt đầu đếm từ Tý, rồi tới Sửu, Dần, Mão.... cuối cùng là Hợi vì con heo chậm chạp nên đến sau cùng. Thế nhưng trong thực tế Heo có chậm nhất không, có ở dơ không, có ngu không? Mời bạn cùng tôi điểm qua các sách báo, thơ nhạc về loài thú đặc biệt này nhé.

Từ xưa, tục ngữ ca dao ta đã nhắc nhiều tới loài heo qua các câu:

“Đàn bà không biết nuôi heo là đàn bà nhác”

“Con gà cục tát lá chanh, con lợn ủn ỉn mua hành cho tôi”.

“Cưới em một thúng xôi vò, một con lợn béo, một vò rượu tăm”.

hoặc câu **“Nói toạc móng heo”.**

Người ta cũng so sánh miệng lưỡi củ “trơn như mõ heo”, “đẽ như heo” “mập như heo”, “làm biếng như heo”, hoặc chê trách người gian

đối **“mutton đầu heo nấu cháo”**, vụng về chữa **“lợn lành thành lợn què”**, vô duyên gian tà mắt nhìn **“thao láo như mắt lợn luộc”**, **“lắc các như quạ vào chuồng lợn”**. Để hù các ông lòi thối ham hố nhiều vợ, người ta cũng đã có câu **“Hai vợ nằm chèo queo, ba vợ ra chuồng heo mà nằm!”** coi bộ rất đúng với thực tế.

Thời trước, con lợn được vẽ trên các bức tranh dân gian Đông Hồ, trên tấm lịch treo tường của gia đình là để thể hiện sự sung mãn, hạnh phúc.

Thời thơ Đường Luật còn thịnh hành, nhà thơ Nguyễn Khuyến trong thơ gửi bạn đã viết:

Ai lên nhắn hỏi bác Châu Cầu

Lụt lội năm nay bác ở đâu?

Mấy ổ lợn con rày lớn bé,

Vài gian nếp cái ngập nông sâu? Ông đã nhắc tới **“ổ lợn”** tức là hình ảnh điển hình trong căn nhà ở vùng quê Việt Nam.

Thi sĩ nổi tiếng Vũ Hoàng Chương cũng nhắc tới con heo trong bài Vịnh tranh gà lợn:

Sáng chưa sáng hẳn, tôi không đành

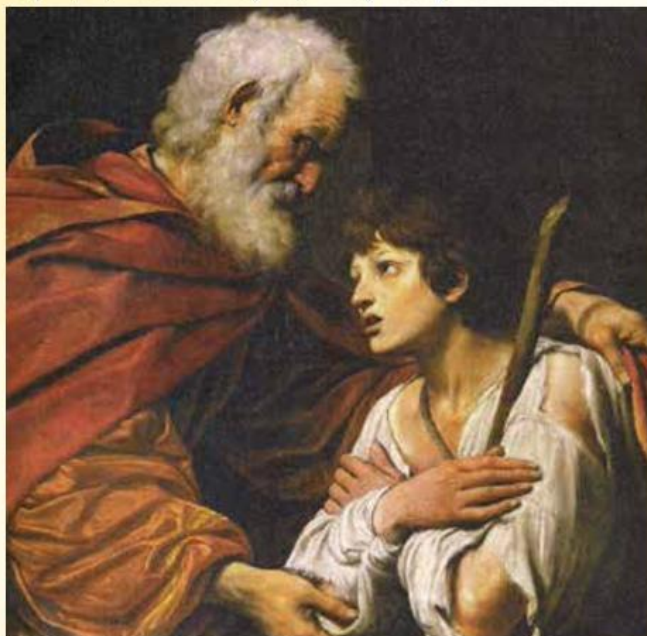
Gà lợn om sòm rồi bức tranh.

Vũ Hoàng Chương (1916-1976)

Một nhân vật đặc biệt trong tiểu thuyết Tây Du Ký là Trư Bát Giới - với hình ảnh con heo trên đường đi thỉnh kinh với Tam Tạng - cũng rất đáng nhắc tới trong bài tản mạn này. Bát Giới luôn làm những người đi chung bị rắc rối vì tính lười biếng, thói háu ăn và háo sắc trước những cô gái đẹp. Thế mà cuối cùng chàng mặt heo Trư Bát Giới cũng đã tu thành chánh quả. Điều này cho thấy dù hoàn cảnh, tâm tính có xấu như thế nào, vẫn còn nhiều cơ hội để tu thân tích đức, miễn đừng cố chấp không nhận ra mình sai và phải biết mở lòng ra để thay đổi. Sau này, các Tú Bà ở Trung Hoa có thói quen cúng Trư Bát Giới để cầu nguyện cho làm ăn được khấm khá. Chắc vì muốn thân chủ mang chút “lợn lòng”, có máu huyết sắc như họ Trư nên bà chủ Hooker mới van vái cùng ông Tổ họ Trư như thế.

Trong Kinh Thánh, Chúa Giêsu đã dùng một chuyện ngụ ngôn về đứa con trai hoang đàng để nói lên lòng nhân từ của Chúa. Câu chuyện này hầu như ai đạo Công Giáo cũng biết và có liên hệ tới con heo. Sau khi đòi người cha chia gia tài rồi ăn chơi hết tiền, cậu em đã phải xin làm người chăn lợn thuê. Nó đói quá muốn ăn nồi cám của lợn như không ai cho. Sau này đứa con hoang đàng hối hận quay về và người cha nhân từ đã tha thứ. Cũng trong Phúc âm ghi lại một chuyện khác, Chúa Giêsu đã thực hiện một phép lạ đuổi quỷ ám để con quỷ phải nhập vào một bầy lợn, sau đó bầy lợn này đã phải chết.

Ở Hy Lạp từ thời thượng cổ, theo trường ca Odyssée của Homère, lợn được cho là quý và không nuôi trong chuồng mà thả rong (nếu theo kiểu ngày nay thì nói là “Lợn đi bộ”, giống như nuôi gà đi bộ - thịt ngon không bị mềm như gà công nghệ). Nhiều chuyện thần thoại, truyền thuyết về các thần có liên hệ đến heo đã được truyền tụng.

Tại nước Pháp, lợn cũng được thả đi lại tự do tại ngay thủ đô Paris. Mãi đến năm 1131 khi đàn heo gây tai nạn lưu thông làm thiệt mạng con của vua Louis le Gros thì mới bị cấm. Thế đấy, chết bao nhiêu phó thường dân thì luật cấm vẫn chưa có, cho đến khi con vua mất mạng thì triều đình thấy quan tài mới đổ lệ, nên mới cho ra luật cấm heo đi lang thang. Nước Pháp ngày nay cũng đang phải đối đầu với nhiều rắc rối, dân chúng biểu tình rất bạo động gây rối loạn. Tội nghiệp ông tổng thống trẻ Macron. Ông rất thông minh giỏi giang, được cô giáo dạy học lớn hơn mình 24 tuổi vừa làm vợ, vừa làm cố vấn mà cũng chưa giải quyết được “loạn”. Đáng khen là ông Macron đã dám đứng lên chính thức nhận mình nói sai, xin lỗi dân chúng. Có người nói cứ đem những người dân Pháp quá khích, đòi hỏi quá đáng về Việt Nam để bị Cộng sản đàn áp, sẽ “thuần” được ngay!

Từ xưa, thịt heo là một thực phẩm ngon lành bổ dưỡng cho loài người. Ở Việt Nam, thịt heo được dùng rất nhiều đặc biệt trong cưới hỏi, lễ giỗ, đình đám, có thể chế biến ra hàng trăm món khác nhau. Từ giò heo, da heo, lỗ tai heo, lòng heo ... hầu như không bỏ sót phần nào, được chế biến thành các món ăn rất độc đáo. Bên cạnh những lợi ích về mặt dinh dưỡng, ngày nay một số bộ phận của heo cũng được các nhà khoa học sử dụng để thay thế những bộ phận hư hỏng của con người qua phương pháp ghép dị chủng “xenotransplantation”.

Lợn quý như vậy, nhưng người Hồi giáo lại coi là con vật dơ bẩn, cấm không được ăn thịt. Trong đạo Do Thái cũng cấm không cho ăn thịt heo. Ngược lại Kinh Thánh Công Giáo lại cho phép vì trong Matthew đoạn 15, câu 10 đã giải thích “Không có gì đi vào miệng của con người làm

cho con người dơ bẩn. Chỉ có những gì đi ra từ miệng người mới có thể làm con người dơ bẩn.”

Cũng như có tôn giáo thờ bò, có đạo kiêng không dám động tới con chuột, trong khi đối với người khác thì thịt bò là ngon số một, chuột là loài vật dơ dáy ghê tởm, điên gì mà thờ! Bởi mỗi thấy tư tưởng phong tục các nơi rất trái ngược nhau. Không ai có thể khẳng định đâu là sai, đâu là đúng, chỉ phải hiểu biết và hành xử “theo thuở, theo thì” thì mới tránh rắc rối mà thôi.

Người Tây Đức đã thành công trong việc huấn luyện heo ngửi mùi để tìm ra ma túy thay cho chó quân cảnh nhưng người đạo Hồi lại phản đối, nên chương trình này ngưng phát triển

Báo chí cũng đăng đã có người làm phụ tá hành chánh cho công ty Rising Star - một cơ sở có liên hệ mật thiết với Hồi giáo - bị sa thải vì ăn thịt heo. Và mặc dù Kinh Qur'an chỉ cấm ăn thịt heo, nhưng chuyện cấm kỵ nhiều khi đã leo thang tới mức cấm cả hình tượng, sách truyện viết về heo. Như tại thành phố Leicester miền Trung nước Anh, cảnh sát đã tịch thu một bộ sưu tập gồm 17 con heo làm bằng sứ, được trưng bày tại cửa sổ nhà bà Nancy Bennett. Căn nhà này nằm trên cùng con đường với một ngôi đền Hồi giáo. Tín hữu đi qua, cảm thấy bộ heo sứ xúc phạm tới tôn giáo của mình, bèn yêu cầu cảnh sát ra tay. Thế mới rõ mỗi tôn giáo, mỗi người đều suy nghĩ rất khác nhau, mình nên tôn trọng

và ngược lại cũng đừng bắt người khác phải nghĩ theo cách của mình.

Theo tin báo The Guardian, bà Barbara Harris, hiệu trưởng trường Park Road ở Batley, Tây Yorkshire, đã ra lệnh cho nhân viên loại bỏ hết sách vở có liên hệ tới heo, như cuốn sách nổi tiếng Ba Chú Heo Con (Three Little Pigs), vì sợ xúc phạm tới trên 60% học sinh theo Hồi giáo. Ủy Ban Hồi giáo Anh quốc (Muslim Council of Britain) đã phải can thiệp để sửa lại lệnh cấm, cho giữ lại sách truyện trẻ em về heo, chỉ cấm ăn thịt.

Thế nhưng một đoạn trong phim “Peppa Pig” cũng là phim hoạt họa nổi tiếng cho trẻ em làm tại Anh cũng đã bị cấm chiếu. Gia đình Heo con trong phim chuyện này rất dễ thương, cả thế giới theo dõi và đồ chơi, hình tượng “Peppa Pig” bán khắp nơi, thậm chí được xăm trên người giới trẻ. Nơi bị cấm là nước Úc khi chiếu đoạn phim cho là loài nhện rất dễ thương, vô hại trong khi tại Úc có nhiều giống nhện độc, sợ các em lầm mà chơi với nhện độc. Cũng có đoạn phim bị chỉ trích vì vẽ gia đình “Peppa Pig” ngồi xe hơi mà không cài dây an toàn (seat belt). Thế mới biết giáo dục trẻ em rất là quan trọng, các nước Tây Phương quan tâm từng chi tiết, còn giáo dục Xã Hội Chủ Nghĩa hiện nay thì sao?

Một chuyện khác cũng xảy ra tại Anh, vào tháng 3 năm 2005. Ông Leroy Trought, chủ tiệm rượu ở Bristol bị quan tòa bắt phải đổi tên bãi đậu xe từ “Porking Yard” thành “Parking Yard”. Ông Trought bị kết tội vì đặt tên bãi đậu xe của mình có chữ “pork” là thịt heo, làm phiền lòng các tín đồ Hồi giáo người Somali - thường lui tới ngôi đền gần đó. Thế đấy, đâu phải ở xứ Tự Do rồi muốn làm gì thì làm. Chẳng hạn muốn đặt tên con cái là gì thì đó quyền chọn lựa của cha mẹ, nhưng hình như chưa thấy ai dám đặt tên con là Hồ Chí Minh. Thế nhưng mới đây ở Canada lại có người viết sách ca tụng Hồ Chí Minh theo lệnh của Đảng, dù biết là ngày nay sự thật đã phơi bày, hiếm có ai tin vào huyền thoại bác Hồ nữa. Biết sai, biết gian dối mà vẫn cứ làm thì bị liệt kê vào “tội trọng” đó quý vị ạ!

Tại Liên Xô, Tổng bí thư Nikita Khrushchev

đã hãnh diện về nguồn gốc chần lợn của mình, kể chuyện thuở ấy đi chăn heo tiền lương rất rẻ. Chắc quý vị cũng biết Tổng bí thư nhà nước Việt cộng Đỗ Mười xuất thân từ nghề hoạn lợn. Khác cái là bí thư nước Nga không ngại nói về quá khứ của mình, còn ai ở Việt Nam mà dám nói xấu về nghề xưa của bí thư Đỗ Mười thì chắc phải đổ tới mười cuốn lịch trong khám, cũng không ai dám viết tắt hai chữ Đỗ Mười thành Đ.M.

Một vài nhân vật cầm tinh con lợn khá nổi tiếng như tổng thống Mỹ Ronald Reagan, sinh năm Tân Hợi - 1911, Lý Quang Diệu của Singapore sinh năm Quý Hợi - 1923. Tưởng Giới Thạch - Tổng thống Trung Hoa, Cựu Thống Đốc Arnold Schwarzenegger (California, USA) cũng sinh vào năm Hợi. Những nhân vật này không làm biếng, không ăn hại như heo mà đã tạo tên tuổi.

Nam tài tử đẹp trai George Clooney trong điện ảnh Hollywood đã khóc thảm thiết khi chú heo mọi nặng 136 ký mà ông nuôi trong 18 năm, tên là Max từ già cỗi sống. Max được xem là “người tình” của George Clooney, có mối quan hệ với ông lâu hơn bất cứ một phụ nữ nào khác.

Trong Tam Quốc Chí, cũng có câu chuyện liên hệ tới Lợn. Đó là chuyện Tào Tháo đa nghi giết lầm cả nhà Lữ Bá Xa gồm 8 người, chỉ vì họ Lữ chuẩn bị giết heo đãi quan quân của Tào Tháo, mà Tháo tưởng lầm họ đang tìm cách giết mình. Ôi tiếc thay “tắm lòng” của Lữ đã bị “tống lăm” vào cũi chết chỉ vì sự nghi kỵ. Bản thân tôi cũng có khi nghi ngờ, ghen hờn, hiểu lầm sự việc. Năm mới này tôi sẽ quyết tâm sửa tánh xấu này.

Tôi cũng để ý tìm xem trong chuyện Chuồng của Kim Dung có bộ môn võ công nào nhắc tới con heo như thế giới võ lâm đã có bộ môn võ Hươu của con khỉ, Đả cầu bổng pháp của Cái Bang theo cử động của loài chó, mà chưa tìm ra. Thế nhưng trong ngành Võ của Việt Nam ta, nổi tiếng có võ sư Phan Thọ đã hạ gục một con heo rừng rất hung tợn phá hoại mùa màng hoa màu, tấn công cả người. Con heo này nặng gần 2 tạ hung hăng xông vào húc Phan Thọ, không hổ danh là “Người có bộ tay hay nhất Bình Định”, ông đã chiến thắng và để lại di tích để chứng bày

là bộ răng nanh dài quá khổ của nó.

Người ta vẫn chê nhau là “Ngu như Heo”, có cha mẹ chửi con là “Tao có cho mày ăn cám heo đâu mà mày ngu dốt vậy hả con?” Điều này oan cho heo vì thực tình nó là giống vật rất tinh khôn.

Từ xưa heo rừng đã biết chà thân mình vào cây thông có nhựa, rồi nằm xuống cát để lông trở thành chiếc áo giáp chai cứng bảo vệ mình. Như vậy có phải heo đã rất tân tiến trong ngành “fashion” tạo quần áo thời trang cho mình không? Heo cũng rất thông minh đoàn kết, chúng biết cùng nhau kết hợp để đẩy sập hàng rào cùng trốn thoát. Nói tới hai chữ “đoàn kết” tôi lại hồi ời, trong công cuộc tranh đấu cho Tự Do Dân Chủ Việt Nam hiện nay, đoàn kết rất cần thiết nhưng rất khó để làm được. Đôi khi vô tình lại đánh lộn, tức là đánh lăm, đánh sai “target” trúng người phe ta, không đánh trúng kẻ thù chung là Cộng Sản. Mong rằng khi lộn rồi thì hãy tỉnh táo ngưng ngay, đừng đánh đấm nhau nữa.

Cũng có câu chuyện bà Jo Altsman sống một mình, bà nuôi con heo con để làm bạn. Vào một buổi sáng, bà bị ngất xỉu vì bệnh tim. Chú heo con này liền chạy thẳng ra đường, nằm giả chết cho người ta chú ý. Thế nên có một thanh niên dừng lại nhìn. Con heo chồm lên, cắn quần anh ta lôi vào nhà. Chàng thanh niên nhờ thế đã gọi được xe cấp cứu đến giúp bà lão.

Hiện nay có một vài loại heo Việt Nam được

bán tại Hoa Kỳ làm thú vật nuôi trong nhà như “pet” với giá khá mắc. Heo này được huấn luyện rất tinh khôn.

Heo cũng là một trong những động vật nuôi con bằng sữa mẹ và biết thương con, có tình mẫu tử chăm lo cho đàn con. Loài này cũng bị cho là ở dơ như heo, nằm đâu ị đó nhưng thực ra heo rất thích sạch sẽ, ưng được người ta vỗ về, gãi lưng và nói chuyện. Mỗi khi được tắm sạch sẽ, chúng kêu ừ ừ sung sướng và “ngoan” hẳn ra. Sở dĩ heo thường hay ủi vào các vũng sinh là vì nó muốn dùng cách đó để chống thoát nước khi trên mình heo không có tuyến bài tiết mồ hôi. Vậy giống lợn này thông minh lắm chứ nhỉ!

Dưới thời vua Boabdil (1482-1492), có câu chuyện về chàng thiếu niên tên là Benito đã ráng đi săn lợn rừng dâng lên cho vua để cứu mạng em gái. Khi đi săn, Benito đã gặp một con lợn rừng bầm sinh mù cả hai mắt, ngậm đuôi con lợn rừng đi trước để được dắt đi, nghĩa là chúng biết nương tựa, giúp đỡ lẫn nhau.

Thời Việt Vương Câu Tiễn, nếu trong nhà có con gái mới sinh sẽ được làng thưởng cho 2 bình rượu và một con heo, nếu đẻ con trai thì được thưởng một con chó. Vậy tính ra đẻ con gái được lợi hơn phải không?

Năm 1918, trận dịch cúm Tây Ban Nha (Spanish Flu) đã giết hại hơn 20 triệu người trên khắp thế giới mà virus gây ra dịch này có nguồn gốc từ bệnh cúm heo. Gần đây năm 1998, virus Nipah xuất phát từ heo đã làm trên 100 người thiệt mạng ở Mã Lai, ngoài ra còn có dịch “lở mồm long móng” rất nguy hiểm. Ấy chết, con người cũng có bệnh lở mồm, long móng đó, khi mồm miệng ác độc nói gian nói xấu hại nhau, khi dùng móng vuốt hãm hại người ngay, thay vì động viên khuyến khích nhau cùng làm người Việt nở mày nở mặt, thì biến nhau thành “lở này, lở mặt”!

Một bất công khác nữa là hình ảnh heo trong thơ nhạc rất hiếm hoi. Trong chuyện Kiều của thi hào Nguyễn Du, người ta thống kê được 49 loài vật như Uyên, Phượng, Rồng, Hùm, Sói, Mèo, Gà, Trâu, Ngựa nhưng thi hào không hề nhắc tới Heo Lợn trong tác phẩm lớn này. Trong các

bài hát ngoại trừ nhạc thiếu nhi như nhạc sĩ Ngọc Lễ trong bài “Con heo đất” thì ít thấy hình tượng con heo trong đó. Khi tôi “gú-gồ” ráng tìm có câu hát nào thì thấy được mấy bài có chữ Heo, nhưng là heo... may, tức là loại gió nhẹ không dính lúu gì tới loài lợn cả! Cuối cùng thì thấy được bài Đám Cưới Trên Đường Quê của Hoàng Thi Thơ có câu:

Chà! nhà ai có ông rể quý.

Chà! nhà ai có cô dâu hiền.

Ồ! ngộ thay có con lợn quay...

Bạn có biết thêm bài hát nào khác không? Các nhạc sĩ năm nay xin hãy sáng tác thêm nhạc có tên loài heo này, 12 năm nữa nếu còn sức tôi sẽ viết bài nhắc tới tác phẩm của quý nhạc sĩ.

Khi loài người đóng phim nhà nghèo không mặc quần áo để khiêu dâm, thì người ta lại gọi đó là phim “con heo”. Tội con heo chưa, nếu tính tới chuyện ấy thì heo thua xa các con thú khác mà. Sẵn đây cũng xin mở ngoặc là báo chí Tây phương đã báo động sự việc ghiền phim con heo đã trở thành một căn bệnh của thế kỷ 21.

Ngộ cái là loại thịt heo “Ba Chi” tức là 3 lớp thịt, lớp mỡ liên với nhau, tiếng Anh lại gọi là Bacon- cũng bắt đầu cùng bằng chữ “Ba”, không biết có liên hệ ý nghĩa gì đây! Sẵn đây cũng xin nhắc tới món thịt heo xông khói, món “ham”, “hotdog”, “sausage” rất nổi tiếng của Tây phương nhiều chất bổ, ít chất béo, ăn liền không phải tốn

nhiều giò chuẩn bị. Phía ta thì có món cháo lòng dồi rất khoái khẩu, ăn kèm với đĩa lòng heo luộc chấm mắm tôm thì tuyệt vời. Người ta đo được bộ ruột con heo có thể dài tới 21 mét, tha hồ làm thành dồi! Rồi tới giò chả tức là món chả lụa, chả quế, xong ăn thêm vào cái nem nướng cuốn bánh tráng thì “hết phần”. Ngày Tết thì phải có món thịt heo cổ truyền kho Tàu với trứng, Tàu ở đây không phải là ba Tàu Trung Cộng đâu nhé. Rồi phải kể tới món lỗ tai heo ngâm dấm mà dân nhậu rất thích:

Ngày tư, ngày Tết,

Mứt ngọt ăn ớn chết

Thủ cái tai heo

Nhậu kiệu, ngon ra phết!

Các món bún với thịt heo thì có bún mọc, bún thang, bún thịt nướng vừa thơm, vừa béo, vừa đậm đà. Ấy là còn chưa kể tới món thịt đông không thể thiếu trong những ngày đầu năm, món sườn sốt chua ngọt, thịt heo nấu với măng hầm, cơm tấm bì, mà bì là làm từ da heo... Các bà để ăn kiêng mà có thịt heo kho khô thì rất đúng sách vở. Nếu nhà có đám cưới, tiệc tùng mà đặt nguyên con heo quay thì sang ời là sang. Nếu tô phở miền Bắc nổi tiếng nhờ thịt bò, thì món hủ-tú thịt heo của người miền Nam cũng vang danh không kém. Đến bánh ngọt mà cũng có loại bánh Tai Heo dòn rụm ngọt ngào, không được gọi là bánh Tai Lợn hay Tai Chú Ý bạn nhé, tên bánh Tai Heo đã được cầu chứng rồi, đổi khác không ai hiểu đâu. Ngược lại bánh có ba lớp có

màu xanh lá cây, màu trắng với lớp nước dừa béo ngậy thì phải gọi là bánh Da Lợn, không phải bánh Da Heo đâu nhé!

Thời quý anh chiến sĩ, công chúc Việt Nam Cộng Hòa bị bắt đi tù Cải tạo, nếu người nhà dành dụm được tiền để làm món “chà bông” (người miền Bắc gọi là ruốc) đi thăm nuôi thì quý vô cùng. Tới bây giờ ở Canada đã gần 40 năm, tôi vẫn mê món chà bông này. Một người bạn từng sống ở trong trại “Lao động Cải tạo” kể lại chuyện họ đói rách khổ nhục vô cùng. Mỗi năm ngày Tết hoặc “Lễ Độc Lập 2 tháng 9” tù cải tạo mới được vài miếng thịt heo nhỏ bằng ngón tay. Món canh rau dại hôm ấy mới có chút váng mỡ do cán bộ luộc thịt ăn với nhau, còn nước luộc bỏ rau vào nấu canh cho anh em tù. Anh bạn bảo nồi canh hôm đó đã được “heo lội ngang” qua. Nhờ heo “quá cảnh” mà dù sao cũng có chút nước béo, chất thịt. Lao động nói lái lại là Long Đạo, hèn chi Cộng Sản không tiếc lời ca tụng Lao động là vinh quang!

Ngày 1 tháng 1, 2019 luật An Ninh Mạng được chính thức áp dụng tại Việt Nam. Luật này đã thêm vào để gọng sắt kẽm kẹp của Cộng Sản đối với người dân càng mạnh hơn. Chữ an ninh mạng đọc gần giống như chữ “animal” trong tiếng Anh - nghĩa là thú vật - nên dân cư mạng gọi là luật Súc Vật. Người luôn trà trộn vào các diễn đàn, sinh hoạt cộng đồng, gây xáo trộn mất đoàn kết trong hàng ngũ chống Cộng bị gọi là “Dư Lợn Viên” (bắt nguồn từ chữ “Dư Luận Viên”). Mới đây vụ cưỡng chiếm vườn rau Lộc Hưng đã làm biết bao người uất ức. Thật khổ với chế độ tàn ác này, năm mới này chúng ta nên có thái độ ra sao?

Người Nhật nổi tiếng có món thịt bò Kobe, tức là bò được nuôi bằng âm nhạc, đấm bóp và thức ăn đặc biệt nên mềm ngon và rất mắc tiền. Người ta gần đây cũng thí nghiệm cho heo nghe nhạc. Chưa biết kết quả rõ ràng ra sao, nhưng chủ trại chăn nuôi thấy chúng ăn uống đều, lớn nhanh và tốt nhất là dầm tính hẳn. Khi heo dầm tính thì các hiện tượng như cắn nhau, nhảy loạn xạ, nổi điên giẫm xuống tránh được các hiện tượng gãy chân, dập xương. Kể cả người làm trong trại chăn

nuôi cũng thấy dễ chịu hẳn khi đi trong trang trại có tiếng nhạc, quả là một công đôi ba chuyện.

Người lớn, nhất là trẻ em thường để dành tiền lẻ trong cái ống heo hay con heo đất, khi được khá nhiều tiền thì đập ra mà xài. Báo Việt Nam có loan tin những màn “đập heo” trăm triệu tặng vợ khiến bà con rất ngưỡng mộ.

“Nuôi heo chọn giống, đẻ con chọn dòng” loài heo được Yorkshire, Landrace, Duroc với bảo đảm 100% giống Mỹ rất được nhà chăn nuôi ưa chuộng.

Nếu heo nhà mắc chứng heo gạo, hay nhiễm vi khuẩn tiêu chảy, chứng cảm cúm thì người nuôi rất khổ tâm. Người quen với tôi kể chuyện nuôi heo ở quê nhà, có khi phải cho heo ăn lá cần sa để chữa bệnh. Cứ kiểu này ăn thịt heo coi chừng bị ghiền cần sa. Sẵn đây cũng xin nhấn mạnh tiếng Việt khi dùng phải cẩn trọng, đừng đánh dấu lộn, thí dụ viết: Heo, Gạo là món ăn chính của người Việt, nếu bỏ mất dấu phẩy ở giữa thành: Heo gạo là món ăn chính của người Việt thì bỏ bu! Ăn heo mắc bệnh gạo thì không tốt chút nào, nói chi là món ăn chính!

Nghĩ lại đời một con heo cũng sung sướng, không phải cày sâu cuốc bẫm, được chăm sóc nằm ăn cho béo, dù bị “thịt” sau đó nhưng người đời phải mang ơn vì đã cống hiến thực phẩm quý cho con người. Đến chất thải của heo cũng được dùng làm phân bón trồng trọt rất tốt.

Có một giống cá đặc biệt tiếng Anh tên là Dolphin, không hiểu sao tên tiếng Việt là cá Heo. Có lẽ vì giống cá này có vú và tròn trĩnh trực giống như heo? Cá heo rất thông minh, diễn được nhiều trò hay. Nếu bạn chưa đi thăm Marine Land ở Niagara Falls Canada, SeaWorld ở San Diego California, hoặc Florida Hoa Kỳ xem cá voi múa, thì nên đi sớm đi nhé, hay lắm.

Để tạm kết bài tản mạn năm Hợi nói chuyện heo này, tôi xin ghi lại một câu chuyện rất ác xảy ra thời Lưu Bang Hán Cao Tổ. Lưu Bang hồi ấy rất sủng ái người phi tần tên là Thích Cơ. Vì ghen ghét nên sau khi Lưu Bang băng hà, Thích Cơ đã bị Lữ Thái hậu (vợ Lưu Bang) sai người chặt chân tay, móc mắt, đốt tai, bắt uống thuốc thành cam, cho ở nơi tối tăm dơ dáy rồi gọi đó là “Nhân Trư”, nghĩa là người lợn.

Lữ thái hậu cho gọi Huệ Đế vào để xem nhân trư, biết đó là Thích phu nhân, Huệ Đế phải khóc rống lên. Bị ám ảnh, Huệ Đế mắc bệnh và chết yểu khi mới 22 tuổi. Thế mới biết lòng ghen hờn đã làm người ta trở nên xấu xa tàn ác như thế nào. Trong cuộc sống, chúng ta có thể không quá ác như bà họ Lữ này, nhưng “ác với dân” như bọn cầm quyền hiện tại, ác với nhau cũng hay xảy ra. Làm sao để tránh làm việc ác và chống cái ác?

Năm Kỷ Hợi đang đến, ước gì chúng ta ai cũng ngày một hoàn thiện hơn, đất nước được ánh sáng Tự Do Dân Chủ chiếu soi, Việt Nam có thể bắt đầu lại để phát triển hơn. Tôi vẫn hay bị quan, nghĩ rằng mảnh đất hình chữ S này đã mắc phải lỗi nguyên, nên nguy cơ bị Tàu Cộng biến thành nô lệ kiểu mới rất có thể xảy ra trong tương lai gần - nếu người dân im lìm không tranh đấu. Bản đồ Việt Nam hình cong như chữ “S”, chữ “S” là bắt đầu của chữ “Sầu”, nhưng thôi năm mới mình hãy cố gắng lạc quan, đổi chữ “S” thành chữ “Sống”. Muốn sung sướng, phát triển thì phải cố gắng để thực hiện, không phải một sớm một chiều, không phải ngồi chờ sung rụng.

Có làm thì mới có ăn

Không dưng đâu để mà rằng Trời cho!

Được làm người, hẳn phải hơn loài vật, loài heo, vậy hãy sống ích lợi nhất trong hoàn cảnh của mình. Vâng, để bản thân, gia đình, đất nước được ích lợi, tốt đẹp, hãy sử dụng cả khối óc và con tim để hành động, đừng chần chừ nữa...

Nguyễn Ngọc Duy Hân

MỪNG XUÂN KỶ HỢI

Heo trong Khoa học và Đời sống

Người Việt ngày nay sinh sống trên khắp thế giới, dù ở quốc gia nào ngày Tết theo Âm lịch mọi gia đình Việt Nam đều lo cúng rước ông bà, tổ tiên về vui Tết. Cúng Tết để nhớ về quê hương, cội nguồn theo truyền thống dân tộc. Những người đi lao động cũng dành thời gian này về đoàn tụ với gia đình vui chơi ngày Tết.

Mỗi năm cầm tinh một tên khác theo Thập-địa, Can-Chi năm 2019 là năm Kỷ Hợi, mừng một Tết là ngày 5/2/2019 dương lịch. Người Việt gọi hội là heo hay lợn. Quan niệm của người Việt, người Hoa, Đại hàn... người sinh ra năm nào thì lấy tên con giáp đó như: Dần, Mẹo, Thìn, Tỵ, Ngọ, Mùi Thân, Dậu, Tuất, Hợi, Tý, Sửu.

Ngày nay người Trung Hoa thảo luận nhiều về vấn đề 12 con giáp và có người đề nghị thay các con “chuột, rắn, gà, heo” bằng những con vật khác là “sư tử, cá, phượng hoàng và chim hạc”. Lý do trong dân gian người Hoa luôn có một số quan niệm không tốt về những con vật trên. 12 con vật trong lịch của VN không giống với 12 con vật trong lịch của Trung Hoa (thử, ngưu, hổ, miêu, long, xà, mã, dương, hâu, kê, khuyển, trư). Ví dụ như chuột thì hay ăn vụng, gặm nhấm đồ vật, còn rắn thường có tâm địa xấu xa, heo thì tạp ăn biếng làm, gà kém may mắn hay đói như năm Ất Dậu 1945, ngoài Bắc xảy ra nạn đói chết người? Năm nào mang tên 4 con giáp trên là kém may mắn. Trong khi đó sư tử oai phong chúa tể của loài thú; chim phượng hoàng biểu tượng may mắn, còn chim hạc có đời sống trường thọ...

Nếu người Hoa hay Việt Nam thay đổi tên con giáp không quan trọng, nhưng thay đổi lịch là một vấn đề cần phải nghiên cứu lại. Mỗi quốc gia ảnh hưởng tùy theo thời tiết, phong tục, bản sắc văn hóa riêng. Tết dương lịch bắt đầu sau lễ Giáng Sinh từ ngày 31/12, các nước Tây phương áp dụng sớm nhất vào đầu thế kỷ thứ 16 và các thế kỷ tiếp theo, nước Ý năm 1522, Đức 1544, Tây Ban Nha và Bồ Đào Nha 1566, Tô Cách Lan 1600, Anh

Quốc 1752, Nga 1918, Nam Tư và Rumani 1919. (theo Calendopaedia - Bách khoa chuyên lịch)

Nhật Bản từ cuối thế kỷ XIX năm 1873 thời Minh Trị Thiên Hoàng (Meiji-tennō) ăn Tết theo dương lịch, để công việc sản xuất, các ngành kỹ nghệ phù hợp theo nhu cầu với các nước Tây phương. Các nước Thái Lan, Lào, Ấn Độ... ăn Tết theo Phật lịch (ngày Phật Đản). Người Việt Nam, Trung Hoa phần lớn sống nghề nông nghiệp, ảnh hưởng theo quy luật thời tiết thiên nhiên từng mùa trăng, mùa nước... Kinh nghiệm năm Ất Sửu 1985 Việt Nam từng đổi lịch ăn Tết sớm hơn một tháng, đã làm xáo trộn đời sống nông nghiệp.

Dòng họ nhà heo theo khoa học

Về nguồn gốc của heo, theo tự điển các động vật (Das grosse Tier Lexikon nhà xuất bản Dorling Kindersly). Thời tiền sử, heo rừng bị con người bắt về nuôi thuần hóa tên khoa học (Sus scrofa domesticus hay sus domesticus). Năm 1830 lần đầu tiên ở tiểu bang Ohio nhờ khí hậu ấm, phối giống loại heo Yorshi từ Anh quốc và Landrassen ra loại heo lớn trung bình, lông dài và da đều trắng lấy tên US Yorkshire. Đến năm 1895 cũng tại Hoa Kỳ, phối giống heo Đan Mạch thành công ra loại heo màu trắng, thân hình dài, tai lớn, thịt có phẩm chất ngon.

Heo US Yorkshire.

Ở Đức, giữa thế kỷ thứ 19 vùng bắc Đức đã tạo được loại heo lông đen trắng có chấm đỏ Baldinger Tigerschwein. Năm 1926 vùng Angeln tiểu bang Schleswig-Holstein lai giống loại heo Angler Sattelschwein. Việt Nam đồng bằng sông Cửu Long có loại Ba Xuyên thân, chân ngắn lông đen trắng nặng khoảng 100 kilo. Trung Hoa có loại heo đen Beijing Black. Các quốc gia khác tìm được các giống như: Bantu, Banza Pig, Arawpawa Pig, Auckland Pigs, Black Salaonian, British Landrace, British Lop, British Saddleback, Belarus Black Pied, Belgian Landrace, Berkshire Pig, Bindenschwein *Sus scrofa* Vittatus... Đáp ứng nhu cầu cung cấp thực phẩm, heo được nuôi ở các trang trại lớn trên khắp thế giới (ngoại trừ khối Hồi Giáo), thức ăn được biến chế theo công nghiệp, người nuôi heo không cần phải nấu cám, hái rau vớt bèo, heo nuôi rất mau lớn, trọng lượng từ 180 đến 250 kilo. Được chuyên viên Thú y chăm sóc sức khỏe nên tránh được những bệnh dịch gây thiệt hại về kinh tế.

Tại Đài Loan, họ gây giống được ba con heo, phát ra ánh sáng màu xanh lá cây từ đầu đến đuôi. Các con heo phát ra ánh sáng này được tạo ra từ một phôi thai heo bình thường và được cấy thêm gene từ một loài động vật khác.

Tại Nhật cũng công bố thành công gây giống heo từ trong ống nghiệm. Các loại heo rừng sống ở Á Châu, Âu Châu và Bắc Mỹ. Họ của heo danh từ khoa học là Suidae là một họ sinh học, được các nhà khoa học chia làm nhiều loại khác nhau. Vì ảnh hưởng khí hậu nên loài heo có sự khác nhau về hình dáng và sức nặng. Loài heo không có tuyến bài tiết mồ hôi nên heo thường thích sống nơi ẩm ướt, đặc tính dùng mõm ủi đất tìm kiếm thức ăn và khứu

giác rất nhạy cảm, nhiệt độ cơ thể của heo từ 38 đến 39,5 độ C. Các loại heo rừng thuộc loại heo hươu/ *Babyroura babyrussa* và heo Phi châu/ *Phacochoerus aethiopicus*. Loại heo hươu sống trên các đảo của Indonesia, sống dưới các bụi rậm rừng nhiệt đới trong các bụi lau sậy bên bờ sông hồ nước, lớp da lốm đốm màu nâu và xám lông thưa, hai cặp răng nanh trên và dưới đều khác nhau, cong ngược và uốn về phía sau rồi uốn ngược lại phía trước. Heo rừng Phi châu/ *Hylochoerus* chia nhiều loại như *Hylochoerus meinertzhageni* sống khu vực xích đạo, loại u mắt / *Phacohoeurs africanus* hay *Phacochoerus aethiopicus*.

Heo lông rậm *Potamochoerus larvatus*, heo lông đỏ *Potamochoerus porcus* ở sa mạc Sahara... heo tai chổi / *Potamochoerus*. Heo Giant Forest

Hog là loại heo lớn nhất trong dòng họ gia đình heo, con đực dài 2m, cao 110cm, nặng 250 kg, được bao phủ lớp lông màu đen, lớp lông sát da là màu cam đậm, tai lớn và răng nanh nhỏ hơn loại warthog & bushpig, giống heo này tìm thấy ở vùng rừng mưa nhiệt đới West & Trung tâm Africa Kenya và cao nguyên Ethiopian. Giant Forest Hog chỉ ăn cỏ và những cây trên mặt đất, không dùng mõm đào đất tìm thức ăn như các heo khác (Red River Hog Heo đỏ)

Babirusa hay pig-deer xuất hiện lâu đời nhất trong họ nhà heo, thường sinh sống ở vùng nhiệt đới dọc theo bờ sông và hồ. Giống heo này hiện nay nằm trên danh sách có nguy cơ tuyệt chủng. Bearded Pig *Sus barbatus* ở vùng Đông Nam Á - Sumatra, Borneo, và Đông Phi luật Tân. Red River Hog sống ở rừng mưa và vùng núi Africa, Heo cân nặng từ 55-80 kg, lông nâu, chân đen, mõm đen trắng, chúng sống từng đàn từ 6-20 con.

Các loại heo ở Việt nam có tên khoa học *Sus bucculentus*, bao gồm nhiều giống heo bản địa, giống heo nhập cảng và các giống lai. Nhưng có nhiều tên gọi bình dân: heo nái, heo sữa, heo hạch (heo đực đã thiến), heo nọc (heo đực không thiến), heo lang (lông đốm đen trắng), heo mọi, heo cỏ... Mỗi vùng có nuôi giống heo, thích hợp với khí hậu thức ăn... các giống heo ngoại nhập đa dạng được nuôi tại Việt Nam là: Yorkshire, Landrace, Pietrain, Duroc và các loại heo lai giống. Tuổi trưởng thành của heo cái từ 9 tháng, Một con heo nái có thể đẻ từ 10 đến 12 heo con/

lứa sau khoảng thời gian có chửa là 114 ngày và trong điều kiện chăm sóc nuôi dưỡng tốt thì heo nái một năm sinh hai lần, heo con mỗi sinh nặng khoảng 1,5 kilo bú sữa mẹ, heo nái thường có 14 đầu vú hai bên (7 x2) heo mẹ uống mỗi ngày 10 lít nước, heo con uống 1,5 lít. Tất cả các giống heo đều ăn rất tạp đủ thứ động vật, thực vật, rau, cám, cỏ v.v... Heo là loài gia súc dạ dày đơn, cấu tạo bộ máy tiêu hoá của heo bao gồm miệng, thực quản. Dạ dày của heo trưởng thành có dung tích khoảng 8 lít, ruột non có độ dài khoảng 18-20 mét, ruột già và cuối cùng là hậu môn. Tùy theo giống heo, nuôi trên 6 tháng con đực nặng 300 - 370 kg, con cái nặng 250 - 280 kg.

Heo trong đời sống và văn học

Người đời thường chê heo là lười, ngu, bẩn thỉu, lòi thối lếch thếch, cái gì xấu đều ám chỉ con heo! Nhưng trong các việc tế lễ, hôn nhân đều có cả con heo quay hay đầu heo làm lễ vật. Trong ngôn ngữ Đức có những câu chửi như “diese Sau hat wieder alles voll gekleckert/con heo ấy đã bôi bẩn khắp nơi, hay diese verdammte Sau hat mich betrogen/ con heo ấy đã lừa tôi rồi! “to make a pig of oneself”. Ngược lại nói “có con heo/ Schweine gehabt/ that’s a bit of luck, có nghĩa là may mắn. “to buy a pig in a poke” giống như “mua trâu vẽ bóng”

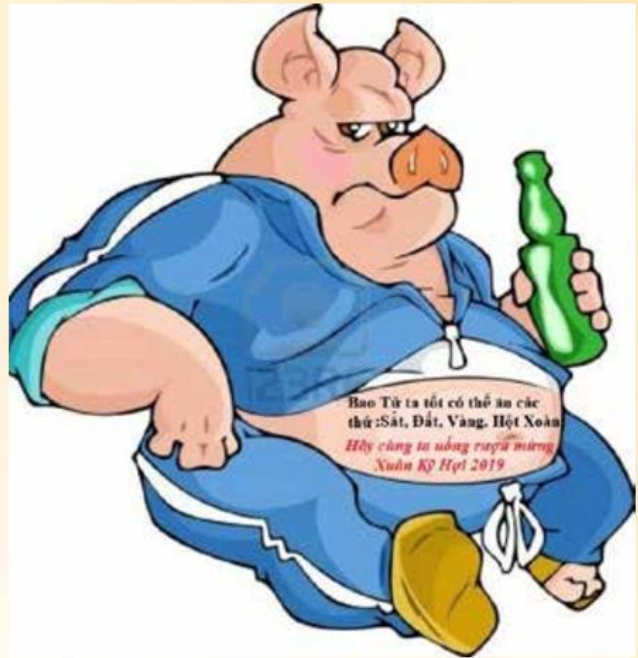
Đời sống của heo cũng thông minh, dễ dạy, khứu giác rất nhạy bén. Ở Nga, người ta cũng tổ chức” piglets seek Moscow Olympic glory “cho heo chạy đua, bơi trong những hồ nhỏ hay chơi banh, heo dùng mõm đẩy banh. Các loại heo choai choai được ưa thích từ các nơi: Mykola của Ukraine, Nelson của Nam Phi châu và Kostik của Nga”. Ở Việt Nam, ngoài trường đua chó lớn ở Vũng Tàu, cũng có trường đua heo ở một vài nơi?

Phim con heo, người ta thường liên tưởng đến các loại “phim cochon “khiêu dâm, nhưng có loại phim con heo hoạt hoạ: Pig is pigs, Porky Pig, Petunia pig, Looney Tunes được nhiều người hâm mộ, hiện nay các rạp đang chiếu phim Schweinchen Wilbur und seine Freunde/ “heo con Wilbur và người bạn”. Âm nhạc có nhiều nhạc

phẩm như: Pigs on the Wing của Pink Floyd năm 1977, War Pigs của Black Sabbath năm 1970.

Tác phẩm Animal Farm là một tiểu thuyết trào phúng chỉ trích sự tha hóa của giới lãnh đạo chính trị của nhà văn Anh sinh tại Ấn Độ tên là George Orwell (1903-1950). Ông viết: “Tôi học được điều này đã từ lâu, không bao giờ vật lộn với con heo. Bạn sẽ làm bẩn mình, ngoài ra, lại còn làm con heo thích thú/ I learned long ago, never to wrestle with a pig. you get dirty and besides, the pig likes it”. Đó là một bài học về xử thế, cũng tựa như ta có câu “Thà làm đầy tớ người khôn còn hơn làm thầy thằng dại”! Tiểu thuyết không chỉ đề cập tới sự tham nhũng bởi các lãnh đạo bị tha hóa mà còn cả việc làm sao sự đồi bại, dửng dưng, lãnh đạm, ham danh lợi và thiên cận có thể tiêu diệt bất kỳ khả năng nào của một xã hội mới tốt đẹp và bình đẳng hơn. Tuy tiểu thuyết này thể hiện giới lãnh đạo tham nhũng như là sai lầm của cách mạng, nó cũng cho thấy nguy cơ để sự dửng dưng và lãnh đạm, dân trí thấp kém của những người dân bên trong một cuộc cách mạng có thể dẫn tới sự thất bại của nhà nước mới nếu sự chuyển tiếp êm đẹp sang một chính phủ với những người xứng đáng không được diễn ra. Lãnh tụ là chú heo đực già tại trại Manor kêu gọi các loài vật khác trong trại tới một cuộc họp, tại đó nó so sánh con người với những kẻ ăn bám và dạy các con vật một bài hát cách mạng, (Beasts of England/ những súc vật của nước Anh). Khi chú heo già chết ba ngày sau đó, hai con heo trẻ, Snowball và Napoleon, nắm quyền chỉ huy và biến giấc mơ của lãnh tụ thành một triết lý đầy đủ...

Loại cá thông minh được Hải quân huấn luyện để chống đặc công là loại cá heo, quốc gia Cuba có vịnh Con Heo năm 1962 sắp xảy ra chiến tranh Nga-Mỹ dưới thời tổng thống J. F. Kennedy và chủ tịch N.S Chruschtschow. Lịch sử Hoa Kỳ năm 1859 xảy ra vụ tranh chấp các vùng biên giới giữa Anh (Canada) Mỹ. Heo từ vùng này chạy sang ăn khoai tây vùng khác bị bắn chết gây tranh cãi “keep your pigs out of my potatoes!” hãy giữ heo các anh ngoài ruộng khoai chúng tôi “keep your potatoes out of my

pigs” hãy giữ khoai các anh đừng đụng tới heo chúng tôi... Nếu không được dàn xếp thì hai bên đánh nhau tới bởi cũng tại vì heo! Hiện nay một số trường học, Đại học Arkansas lấy logo là con heo rừng Razorbacks.... (Sus scrofa) cho đội thể thao của trường. Ở Đức nhiều nơi chọn hình heo con quảng cáo, biểu tượng cho sự may mắn và phát tài. Đức, Việt Nam và có thể nhiều quốc gia khác cũng có loại heo đất bỏ tiền tiết kiệm,

Trong truyện Tây Du Ký của Trung Hoa có nhân vật Trư Bát Giới, đệ tử của thầy Huyền Trang có hình dạng nửa người nửa heo, Người Hoa cũng với tục lệ trong lễ cưới, có con heo quay đầy đủ đầu đuôi, sau đêm động phòng hoa chúc, nếu người con dâu không còn trinh trắng trước khi về nhà chồng, nhà trai cắt lỗ tai con heo quay đó trả lại cho nhà gái. Tục lệ đó, không biết ngày nay có còn tồn tại hay không? Với xã hội ngày nay Đông cũng như Tây phương tự do luyến ái, giới trẻ không còn quan trọng về trinh tiết.

Heo lành ai nữ cắt tai

Gái ngu chồng bỏ, khoe tài nổi chi? “

Trong thiên tình sử Odysseus của Homer thủy thủ đoàn bị nữ thần Circe biến thành heo. Thời xa xưa, Hy Lạp dùng heo để tế nữ thần Demeter. Tại Việt Nam nếu ai ở gần lò thịt, buổi sáng sớm nghe tiếng eng éc của heo bị chọc tiết, nhưng ở Đức các lò thịt dùng điện châm vào tai heo điện giật heo bất tỉnh bị chọc tiết... có chuyên viên

khám gan và thịt trước khi đóng dấu cho bán ra chợ, không ai được phép tự giết heo bò ở nhà.

Do Thái giáo và các quốc gia theo Hồi giáo kiêng ăn thịt heo, lý do ngày xưa chiến tranh ở các nước Á Rập, nhiều người chết, xác chết không được chôn cất bị heo ăn sinh bệnh dịch, người ăn thịt heo bị truyền bệnh không có thuốc chữa trị, nên Giáo chủ Mohamed kêu gọi đừng ăn thịt heo vì heo là con vật dơ bẩn..., từ đó trở thành thói quen. Dù ngày nay người ta nuôi heo ở các trại chăn nuôi, đầy đủ tiêu chuẩn, có thức ăn biến chế, nếu phát hiện các bệnh dịch như long móng lở mồm... thì đàn heo đó bị đốt để tránh bệnh truyền nhiễm. Thiếu số người Thổ theo đạo Hồi, sống ở vùng ngoại ô Munich lên mua cừu hay bê làm thịt lậ, họ ăn thịt phải giết con vật theo nghi thức Hồi giáo, họ phải tự chặt đầu con vật sống... ngược lại Phật Giáo thì cấm sát sanh.

Ở thôn quê ngoài việc canh tác, ruộng vườn để thu hoạch ngũ cốc, người ta thường nuôi heo quanh năm, trong chuồng hay thả ngoài vườn, không tốn kém nhờ rau cám, chuối cây... phân heo dùng để bón ruộng lúa. Tháng chạp người ta bán heo để có tiền chuẩn bị ăn Tết, mua sắm quần áo mới cho con cháu. Có nhiều nơi những ngày cuối năm, vài gia đình, cùng làm thịt một con heo để chia nhau, ngoại trừ cái đầu heo dành cho gia chủ. Đầu heo giá trị của nó như một con heo trong việc cúng kiếng hay đi biếu người nào đó đã mang ơn.

Hơn ba thập niên trước ở Đức, vào tiệm thịt khó có thể tìm được đầu hay chân heo. Người Việt thích bao tử làm phá lấu, chân, đuôi để nấu bún bò Huế, đầu heo để cúng, làm giò thủ, muốn có phải vào lò thịt họ cho không lấy tiền. Thời nay kinh tế khó khăn nên các siêu thị ở Đức đều có bán: đầu, đuôi, chân heo cả móng, bao tử và ruột heo, có thể đặt con heo quay cỡ 5-10 kilo, gia vị do họ ướp, không được phép bôi màu đỏ ngoài da như heo quay bên quê nhà. Bởi vậy lễ cưới người Việt ở Đức còn nhiều gia đình theo phong tục Việt Nam đều có heo quay. Tuy nhiên các vùng biên giới

Đức-Tiếp hay Ba Lan có người Việt phần lớn gốc Bắc, đi lao động trước kia, được phép ở lại sau khi chế độ CS Đông Âu sụp đổ. Họ buôn bán chợ trời, mùa hạ nắng ấm thì họ trồng rau muống, rau thơm, làm lậ thịt dê, gà, heo, bê, có đủ bộ lòng... Người Á Châu thích ăn các bộ lòng heo, bò... Nhưng người Tây phương họ không thích ăn, người nào bệnh gout ăn bộ lòng sẽ bị đau nhức sưng ở các khớp ngón chân cái vì quá nhiều Acid Uric/ Harnsäure trong máu...

Đề cập đến thịt heo, những người lớn tuổi đều ngại thịt heo vì nhiều mỡ, nhưng không thể quên, xứ Quảng Nam ngoài đặc sản mì Quảng còn món thịt heo ba rọi luộc quăn bánh tráng rau sống, chấm nước mắm ngon không chê vào đâu được, giống heo cổ loại nhỏ nuôi ở quê ăn cám, chuối cây, rau thức ăn thiên nhiên nên thịt ít mỡ thơm ngon. Trong Nam vùng Trảng Bàng cũng có món thịt heo luộc, quăn bánh tráng phơi sương với bún, đủ loại rau thơm và những đợt lá non như trâm bầu, xoài, cóc... thêm món bánh canh giò heo cũng nổi tiếng. Riêng ở Munich du khách vào nhà hàng Đức, gọi cái đùi heo nướng “Schweine haxe”, với cục bột “Knödel” hay rau cải trắng chua uống ly bia, ăn một bữa no cả ngày.

Ở Việt Nam sống tại thành phố, nếu nhà có vườn rộng, người ta cũng làm chuồng nuôi heo, “chuồng heo ở dưới, chuồng gà ở trên”, nhưng sau năm 1975 đất nước thống nhất một thời heo về thành phố, ngồi ở phòng khách, nằm ở cầu thang, cũng ăn hạt bo bo giống người...Heo không ngu; trái lại, heo rất thông minh, dễ dạy, và thân thiện. Chúng ta cảm thấy con heo gần gũi

mà hình ảnh của nó đã đi vào thi ca dân gian và là biểu tượng văn hóa. Trong thi ca bình dân, heo được nhắc đến qua câu hò tiếng hát, mà chúng ta đã nghe dưới ánh trăng thanh, bên lũy tre xanh con đường làng bé nhỏ.

**Em về thưa với mẹ cha
bắt heo đi cưới, bắt gà đi cheo
Đầu heo lớn hơn đầu mèo
Làng ăn không hết, làng treo đầu đình
Ông xã đánh trống thỉnh thỉnh
Quan viên nín áo ra đình ăn cheo**

Để diễn tả sự chênh lệch của hai giai cấp này, trong đó người ta lấy con “heo” hay “lợn” làm biểu tượng cho sự giàu có sung túc qua các lễ hội, đám đình vì thế dân gian Việt đã đặt ra bài ca dao sau đây:

**Anh là con trai nhà nghèo
Nàng mà thách thể anh liều anh lo
Cưới em anh nghĩ cũng lo
Con lợn chẳng có, con bò thì không
Tiền gạo chẳng có một đồng
Thiên hạ hàng xứ cũng không đỡ đần
Sớm mai sang hiệu cầm khăn
Cầm được đồng bạc để dành cưới em...**

Cuộc sống hôn nhân ở thôn quê không kiêu sa đài các, chỉ có ước mơ bé nhỏ trở thành vợ chồng thật đơn giản, lễ cưới không cần đầu heo mâm thịt, hay vàng bạc châu báu. Con heo đôi khi là một tài sản lớn của nhà nông nghèo! Họ chỉ cần một cặp vịt đôi bông làm sánh lễ. Tình yêu không đến với con người bằng ý nghĩ lý luận

mà bằng sự giao cảm giữa 2 con tim, đem lại nguồn sống thanh bình và chung thủy.

**Nười ta giàu thì đầu heo mâm thịt
Hai đứa mình nghèo thì cặp vịt đôi bông
Người ta thách lợn, thách gà
em thách cưới, một nhà khoai lang**

Quanh năm trên đồng ruộng vườn rau, nên quan niệm về hôn nhân của giới bình dân đơn sơ, mộc mạc làm sao đủ tiền để nộp cheo cho làng khi «rước nàng về dinh». vấn đề hôn nhân theo quan niệm xưa phải “môn đăng hộ đối”, chọn một người vợ phải xem dòng họ đó ra sao?

**Nuôi heo thì phải vớt bèo
Lấy vợ thì phải nộp cheo cho làng
Lựa được một con dâu sâu con mắt
Mua heo chọn nái, lấy gái chọn dòng**

Phản ánh một phần nào sinh hoạt của xã hội bình dân, thi ca trào phúng đưa giá trị con heo lên để so sánh.

**Mẹ tôi tham thúng xôi rền
Tham con lợn béo, tham tiền Cảnh hưng
Ai đã bảo mẹ rằng: «đừng»
Mẹ hằm, mẹ hứ mẹ bụng ngay vào.
Nước chảy dưới đèo
Bà già lật đặt mua heo cưới chồng
Cưới về chồng bỏ chồng đông
Bà già mới tiếc ba mươi đồng mua heo
Còn duyên anh cưới ba heo
hết duyên anh đánh ba heo đuổi đi
Đang khi, lửa cháy, cơm sôi
Lợn kêu con khóc, chồng đòi tòm tem
Bây giờ lửa đã cháy rồi
Lợn no, con nín, tòm tem thì tòm**

Dưới chế độ phong kiến, cảnh đàn ông năm thê bảy thiếp, cho nên tâm tư của người đàn bà bình dân lúc nào cũng phảng phất chống đối hờn dỗi ghen tương...

**Một vợ nằm giường lèo
Hai vợ nằm chèo queo
Ba vợ ra chuồng heo mà nằm**

Hoặc than thân trách phận vì không cưới được người yêu giống như cảnh con heo bị chủ bỏ đói để rồi mừng rỡ khi ước mơ thành sự thật:

**Yêu nhau chả lấy được nhau
Con lợn bỏ đói bụng cau bò già**

**Bao giờ sum họp một nhà
Con lợn lại béo cau già lại non.**

Người bình dân quanh năm sống với ruộng đồng, gieo mạ, trồng rau, họ đã từng trải cách ăn uống ở miền quê hay thiên tai bão lụt, theo kinh nghiệm họ có thể đoán trước thời tiết sẽ xảy ra:

**Con gà tục tác lá chanh
Con heo ủn ỉn mưa cho đồng hanh
Con chó khóc đứng khóc ngồi
Bà ới đi chợ mua tôi đồng riềng
Trông mặt mà bắt hình dong
Con lợn có béo thì lòng mới ngon**

Theo kinh nghiệm người nhà nông có thể đoán trước thời tiết sẽ xảy ra:

**Gió heo may chẳng mưa dai thì bão giạt
Gió heo may, Chuồn chuồn bay thì bão
Gió heo may mía bay lên ngọn
Gió heo lành lạnh thổi về
Thương người quan ải lòng tê tái sầu**

Theo tục lệ, hằng năm ở Hà Tây vào ngày mùng 7 tháng Giêng tổ chức lễ Hội “chạy lợn” nhắc lại sự tích vào đời Hùng Vương thứ 18, có một vị tướng tên húy là Nguyễn Hiền, hành quân qua đây để đánh đuổi giặc. Các bộ lão trong làng xin làm cỗ khao quân, vị tướng yêu cầu phải làm nhanh để binh sĩ lên đường hành quân đánh giặc. Vào ngày lễ hội trên, con lợn được đem ra lễ hội “chạy lợn” phải được nuôi hết sức cẩn thận. Trước lễ hội 10 ngày, chỉ cho ăn cháo gạo nếp, tắm rửa bằng nước lá thơm sạch sẽ mỗi ngày. Dân làng mở hội “chạy lợn” để nhớ về một truyền thống có ý nghĩa về tình quân dân cả nước

thời xa xưa. Nhóm nào làm thịt nhanh mâm cỗ đầy đủ đầu, đuôi, bộ lòng sẽ được thưởng.

Sự tích cây huyết dụ, theo truyền thuyết ngày xưa ở gần Chùa, có người chuyên làm thịt heo buổi sáng đem ra chợ bán, thời đó chưa có đồng hồ báo thức, buổi sáng Chùa thường đánh chuông, tiếng Đại hồng chung ngân xa. Người làm thịt heo nghe tiếng chuông thức dậy giết heo, nhưng đêm đó thầy Trừ Trừ nằm chiêm bao thấy con heo nái tới vang xin ngài đừng đánh chuông buổi sáng, để người giết heo ngủ quên, heo sắp đẻ một đàn con, nếu giết mẹ thì chết cả con... Thức giấc thầy Trừ Trừ không đánh chuông sáng, người chuyên làm thịt heo ngủ trễ, không thể thịt con heo đã nhốt trong chuồng để bán buổi chợ sáng, người đó đến Chùa la lối tại sao Thầy không đánh chuông sáng? Thầy kể lại cho người đó nghe giấc mơ đêm qua, ông ta về nhà thấy con heo nái mình định làm thịt để được chục heo con. Ông ta ân hận, bởi con vật đều có sự sống, ông mang con dao sử dụng hàng ngày tới cắm ở sân Chùa, thề không sát sanh nữa, từ chỗ con dao mọc lên cây huyết dụ. Trong Tam Quốc Chí, cũng có câu chuyện liên hệ tới Lợn (một con lợn đổi 8 mạng người). Đó là chuyện Tào Tháo giết cả nhà Lữ Bá Xa, Ông Lữ đi mua rượu, người nhà mài dao chuẩn bị giết heo đãi Tào Tháo, Tháo là người da nghi tướng lắm họ đang tìm cách giết mình. Nên Tháo giết hết và xuống bếp thấy con heo bị cột nằm chuẩn bị làm thịt, biết mình giết lầm bỏ đi ra đường gặp Lữ cuối lứa màng vò rượu về...Tháo giết luôn để tránh thù sau! thật là con người quá khốn nạn.

Trong dân gian còn có chuyện cổ tích Trạng lợn. Trạng Lợn xuất hiện như một nhân vật trào phúng, đời vua Lê Thánh Tông đả kích những thói hư tật xấu của bọn quan lại... Ngược lại quan thiên heo, người Bắc gọi là quan hoạn lợn (1) năm 1977 ông ta làm Phó Thủ tướng kiêm nhiệm Trưởng ban Cải tạo Công thương nghiệp tại miền Nam. Theo ký số X1, X2 và X3. Ngày 23-3-1978 tất cả các cơ sở kinh doanh, buôn bán, nhà hàng, cửa hàng, kho tàng, trung tâm dịch vụ bị niêm phong. Nhà cầm quyền CS đánh tư sản tịch thu nhà cửa, đuổi người ta đi kinh tế

mối là một hình thức ăn cướp tài sản của người dân miền Nam. Cả năm hàng đoàn xe tải bịt bùng, nối tiếp nhau chở hàng về miền Bắc, làm cho người dân miền Nam đến tận cùng khổ đau, nghèo đói... Sau chiến dịch X3, hàng chục ngàn gia đình cán bộ CS miền Bắc vào Sài Gòn sinh sống trong những ngôi nhà được tịch thu để rồi cả heo và người sống chung trong phòng. Những ngôi nhà ấy bây giờ giá trị hàng triệu đô, từ bản cố nông bây giờ họ là “đại gia”. Chúng tôi đi qua đường Kỳ Đồng, gần Dòng Chúa Cứu Thế, nhìn lại nhà xưa gợi lại kỷ niệm một thời đã bị cướp mất!

Tổng bí thư CS Nga Nikita Khrushchev từng hãnh diện về nguồn gốc chăn heo của mình, kể chuyện thuở ấy đi chăn heo tiền lương rất rẻ. Làm nghề thiến heo, phu đồn điền cao su, y tá... không ai chê trách, nhưng chỉ chê thành phần học vấn ít, và cuồng tín lãnh đạo đất nước để rồi bán nước cầu vinh.

Những câu chuyện cổ tích hay huyền thoại trong dân gian, đều nhắc nhở con người sống phải có đạo đức và đức tin. Nếu sống theo chủ nghĩa vô thần, họ không tránh được những hình phạt, không đời này thì cũng tới đời con cháu. Nhìn lại lịch sử Việt Nam trong 43 năm qua biết bao nhiêu đổi thay tình người bị đánh mất, đạo đức suy đồi... giặc ngoại xâm chiếm đất đai, biển đảo của Tổ Tiên chúng ta bỏ xương máu dựng nước. Bọn “lợi dụng chức quyền, nhóm lợi ích” cậy quyền, tham lam tranh giành quyền lực đấu

đấu, thanh trừng phe nhóm, phá nát đất nước... Nhiều người đã qua đời nhưng vẫn bị người đời nguyên rủa, đúng như tục ngữ:

Trăm năm bia đá thì mòn

Ngàn năm bia miệng vẫn còn trơ trơ

Đời người vô thường và mong manh, sống phải có đức cho con cháu được nhờ theo luật nhân quả thì “ai gieo gió thì gặt bão”.

TT Donald Trump nói trước Đại Hội Đồng Liên Hiệp Quốc ngày 25/9/2018 kêu gọi các nước trên thế giới “chống lại chủ nghĩa xã hội và những đau khổ mà nó đã gây ra cho mọi người”.

Báo cáo Chỉ số Dân chủ 2018 của tạp chí The Economist công bố ngày 8/1 xếp Việt Nam vào trong số những nước độc tài với điểm số là 3.08 trong thang điểm từ 0 đến 10, trong đó 0 là thấp nhất và 10 là cao nhất. Điểm số này cũng tương đương như năm 2017. Tổ chức theo dõi nhân quyền quốc tế (HRW) ngày 10/1 kêu gọi Liên minh châu Âu hoãn phê chuẩn Hiệp định Thương mại Tự do EU-Việt Nam, cho tới khi chính phủ Việt Nam có các biện pháp cụ thể để cải thiện hồ sơ nhân quyền ngày càng tệ hại của mình.

Dân tộc Việt phải noi gương tiền nhân chống lại giặc ngoại xâm để bảo vệ biển đảo. Năm con heo đến mọi người mơ ước nước Việt chúng ta có “ngọn gió đổi thay”, để Việt Nam có Tự Do, Dân Chủ và Nhân Quyền là cơ hội làm nên những trang sử oai hùng cho dân tộc Việt.

Nguyễn Quý Đại

Tài liệu tham khảo

- 1/ Đêm giữa ban ngày của Vũ Thư Hiên viết:
- Đỗ Mười làm nghề hoạn lợn
- Bách khoa toàn thư Wikipedia
- Tiere und Lebensräume của wissensbibliothek
- Tuyển tập tục ngữ ca dao Việt nam nhà Xb văn học

(Thành thật cảm ơn các tác giả, và tôi xin mạn phép copy hình tài liệu các loại heo rừng được phổ biến trong tự điển)

<https://www.youtube.com/watch?v=kF0ipHQsmCA>

Sứ Điệp Hòa Bình 2019 Của Đức Thánh Cha

Nhân cuộc họp báo ngày 18.12.2018, Đức Hồng Y Peter Turkson, Tổng trưởng Bộ Phát triển nhân bản toàn diện đã công bố Sứ điệp Đức Thánh Cha Phanxicô Ngày Hòa Bình Thế Giới cử hành ngày 01.01.2019 với chủ đề ‘Chính trị tốt phục vụ Hòa bình’.

1. ‘Bình an cho nhà này!’

Đức Thánh Cha nhắc khi sai các môn đệ đi truyền giáo, Đức Kitô dặn họ: “Khi vào bất kỳ nhà nào, trước tiên các con hãy nói: ‘Bình an cho nhà này!’. Nếu tại đó có một người con của hòa bình, thì bình an của các con sẽ xuống trên người ấy, nếu không an bình ấy sẽ trở lại trên các con”. (Lc 10,5-6).

Tặng nhau hòa bình là sứ mạng môn đệ Đức Kitô, món quà được gửi đến mọi người khao khát hòa bình các thảm trạng và bạo lực. ‘Nhà’ đây là mỗi gia đình, mỗi cộng đoàn, mỗi quốc gia... với những đặc thù và lịch sử họ, không phân biệt hay kỳ thị. Là ‘căn nhà chung’ chúng ta, là trái đất trên đó Thiên Chúa đã đặt để chúng ta cư ngụ và phải ân cần chăm sóc trái đất ấy.

2. Thách đố chính trị tốt

Hòa bình giống như là hy vọng, như một nụ hoa mong manh đang tìm cách nở ra giữa những hòn đá bạo lực. Sự tìm kiếm quyền lực bằng mọi giá đưa tới những lạm dụng và bất công. Chính trị là phương thế cơ bản để kiến tạo cộng đoàn xã hội và các công trình nhân loại, nhưng khi họ không thực thi chính trị như một công tác phục vụ tập thể con người, thì nó có thể trở thành một dụng cụ đàn áp, gạt ra ngoài lề và thậm chí nó được dùng để tàn phá.

Chúa Giêsu dạy: “Nếu ai muốn trở thành người làm đầu thì hãy trở thành người rốt cùng và làm đầy tớ mọi người” (Mc 9,35). Thực vậy, chức năng và trách nhiệm chính trị là một thách đố trường kỳ đối với những ai được ủy nhiệm phục vụ đất nước mình, bảo vệ mọi người sống trong đó và làm việc để xây dựng một tương lai xứng đáng và công chính. Khi được thực thi trong niềm tôn trọng cơ bản đối với sự sống, tự do và nhân phẩm, thì chính trị có thể thực sự trở thành một hình thức cao nhất của Đức Ái.

3. Đức Ái và các đức tính nhân bản cần để có một nền chính trị phục vụ Nhân quyền và Hòa bình

Đức Biển Đức 16 nhắc “Kitô hữu được mời thực thi Đức Ái, theo ơn gọi và khả năng ảnh hưởng trong ‘chánh trị’. Khi được Đức Ái linh hoạt thì sự dẫn thân cho Công ích có một giá trị cao hơn giá trị sự dẫn thân chỉ có đặc tính đời và chính trị. Con người hoạt động trên trái

Thời sự Giáo Hội

đất, khi được Đức Ái soi sáng và nâng đỡ, góp phần vào việc kiến tạo xã hội phổ quát của Thiên Chúa mà lịch sử nhân loại đang hướng tới”. Trong chương trình này, các chính trị gia có thể theo đuổi, bất luận họ thuộc văn hóa hoặc tôn giáo nào, khi họ cùng nhau mong ước hoạt động cho thiện ích của gia đình nhân loại, bằng một nền chính trị tốt: công bằng, tôn trọng nhau, thành thực, lương thiện và trung tín.

Về vấn đề này, hãy nhắc đến những ‘mối phúc của chính trị gia’ đã được Đức Hồng Y Phanxicô Xaviê Nguyễn Văn Thuận đề xướng... (Xin phép được ghi đầy đủ chi tiết về văn kiện này để tưởng nhớ Ngài).

Ngày 03.05.2002, Đức Hồng Y (ĐHY) đã diễn thuyết lần cuối cùng, một ngày trước khi nhập viện để chịu giải phẫu. Hôm đó, sau khi trình bày về sự thành hình, mục đích và hoạt động của Hội Đồng Giáo Hoàng Công lý và Hòa bình, với tư cách Chủ tịch Hội Đồng này trước các chính khách tại Padova, miền Bắc nước Ý. Sau đó, ĐHY đã nhấn mạnh: tôi chỉ phát biểu như một Mục tử khi ĐHY phát biểu về ‘TÁM MỐI PHÚC THẬT CHO CÁC CHÁNH TRỊ GIA’ :

1. Phúc cho những Chánh trị gia nào ý thức cao độ và hiểu biết sâu rộng về vai trò của mình. Công đồng chung Vatican II đã định nghĩa Chánh trị là một Nghệ thuật cao quý và khó khăn. Ngày nay, gần 40 năm sau, và giữa thời đại hoàn vũ hóa, định nghĩa này lại càng được củng cố hơn khi chúng ta nhận thấy rằng người ta chỉ có thể đáp ứng sự yếu kém và mong manh của hệ thống kinh tế với kích thước toàn cầu bằng sức mạnh của Chánh trị hoàn vũ kiên cố và đặt nền tảng trên những giá trị được mọi người nhìn nhận.

2. Phúc cho Chánh trị gia nào biết phản ảnh uy tín qua nhân cách của chính mình.

Trong thời đại chúng ta, chánh trị thế giới có biết bao tham nhũng, lạm quyền dính liền với chi tiêu quá cao trong các chiến dịch tranh cử. Tình trạng tiêu cực này ngày càng gia tăng khiến cho các nhà chánh trị ngày càng mất uy tín. Để lật ngược tình thế, cần phải đưa ra một trả lời vững chắc. Một câu trả lời bao gồm cả nỗ lực canh tân và sửa đổi để phục hồi hình ảnh phải có của nhà Chánh trị.

3. Phúc cho Chánh trị gia nào biết hoạt động cho Công ích chứ không chỉ lo cho tư lợi. Để sống Phúc thật này, Chánh trị gia phải tự vấn lương tâm, tự hỏi tôi đang lo việc cho dân tộc hay cho riêng tôi. Tôi có đang làm việc cho Tổ quốc, cho văn hóa hay không? Tôi có đang làm việc để đề cao Luân lý, Đạo đức hay không? Tôi có phục vụ chân thành cho nhân loại hay không?

4. Phúc cho Chánh trị gia nào biết trung thành sống phù hợp với Niềm Tin của mình. Niềm Tin đi đôi với đời sống dẫn thân hoạt động chánh trị. Cần tôn trọng những điều mình đã hứa, lời nói đi đôi với việc làm.

5. Phúc cho Chánh trị gia nào thực hiện và bảo vệ sự Hiệp nhất bằng cách đặt Chúa Giêsu là trọng tâm. Chúa Giêsu vốn là trọng tâm Hiệp nhất. Sở dĩ, phải hành động như thế vì chia rẽ là tự hủy. Ở Pháp, người ta nói các tín hữu Công Giáo Pháp không bao giờ cùng đứng chung với nhau trừ lúc nghe đọc Phúc Âm. Theo

tôi, câu nói bình dân này cũng có thể áp dụng cho nhiều dân tộc các nước khác được.

6. Phúc cho Chánh trị gia nào dẫn thân thực hiện một cuộc thay đổi tận gốc rễ. Sự thay đổi như thế xảy ra khi người ta cố gắng tranh đấu chống lại sự sa đọa trí thức như nhất quyết không gọi là Thiện những gì là Ác. Không xếp Tôn giáo vào xó riêng của cuộc sống tư riêng, nhưng biết ý thức những ưu tiên trong những chọn lựa của mình dựa trên Đức Tin có một Đại Hiến chương là Phúc Âm.

7. Phúc cho Chánh trị gia nào biết lắng nghe. Biết lắng nghe tiếng dân trước, trong và sau cuộc bầu cử. Biết lắng nghe Lời Chúa qua kinh nguyện. Hoạt động của Chánh trị gia ấy sẽ đạt được nhiều chắc chắn, an ninh và hữu hiệu.

8. Phúc cho Chánh trị gia nào không sợ hãi.
Trước hết, vị đó không sợ ở trong Chân lý. Đức Gioan Phaolô II đã nói: người ta không bầu Chân lý. Một Chánh trị gia chỉ nên sợ chính mình mà thôi, vì chỉ có mình biết mình. Chánh trị gia không nên sợ các phương tiện truyền thông đại chúng. Trong cuộc phán quyết sau hết, Chánh trị gia sẽ phải trả lẽ hành động của mình trước Thiên Chúa, chứ không phải các phương tiện truyền thông đại chúng.

Mỗi khi có sự thay đổi các chức vụ dân cử, mỗi hạn kỳ bầu cử, mỗi giai đoạn trong đời sống công cộng, đều là những dịp để trở về với nguồn mạch và những tham chiếu soi sáng công lý và luật pháp. Điều này; nền chính trị tốt phục vụ hòa bình; nó tôn trọng và thăng tiến các nhân quyền cơ bản, đây cũng như những nghĩa vụ hỗ tương, để giữa các thể hệ hiện tại và tương lai có một liên hệ tín nhiệm và biết ơn.

4. Những tật xấu của chính trị gia

Bên các đức tính tốt nơi
chính trị gia, họ còn có

không ít các tật xấu, do thiếu khả năng hay do biến chất trong môi trường và qua cơ chế. Người ta thấy rõ những tật xấu của họ làm cho các chế độ chính trị bị mất uy tín, làm suy yếu lý tưởng một nền dân chủ chân chính, là điều ô nhục cho đời sống công cộng và khiến hòa bình xã hội bị lâm nguy, như nạn tham nhũng, chiếm đoạt trái phép của công, lạm dụng tha nhân, phạm luật và quy tắc công đồng, làm giàu bất hợp pháp,...

5. Chính trị tốt cổ võ sự tham gia của người trẻ và lòng tín nhiệm tha nhân

Khi việc thực thi quyền bính chỉ nhằm bảo tồn lợi lộc một số kẻ có đặc ân, thì tương lai bị thương tổn và người trẻ có thể bị cám dỗ không còn tín nhiệm, vì họ bị kết án ở ngoài lề xã hội, không có cơ hội tham gia vào một dự án tương lai. Trái lại, khi nền chính trị được thể hiện cụ thể qua việc khích lệ những người trẻ có tài và ơn gọi đòi được thực thi, thì hòa bình lan tỏa trong các lương tâm và trên các khuôn mặt. Nó trở thành một sự tín nhiệm năng động, nghĩa là “tôi tín nhiệm bạn và tôi tin bạn”, có thể cộng tác với nhau cho Công ích. Vì thế chính trị phục vụ hòa bình được diễn tả qua việc nhìn nhận những đoàn sủng và khả năng của mỗi người.

Mỗi người đóng góp viên đá mình cho việc xây dựng căn nhà chung. Nền chính trị chân chính dựa trên luật pháp và trên sự đồng thuận chân

thành giữa mọi người, được đổi mới nhờ xác tín rằng mỗi người, mỗi thế hệ đều có trong mình một lời hứa có thể làm bùng lên những nghị lực mới, những nghị lực tương quan, trí tuệ, văn hóa và tinh thần. Một niềm tin thác như thế không bao giờ là điều sống dễ dàng, vì tương quan giữa con người với nhau thật là phức tạp, trong một thời đại mà bầu không khí nghi kỵ nảy sinh từ thái độ sợ hãi người lạ, lo sợ mất các lợi thế của mình, và biểu lộ cả ở mặt chính trị, qua các thái độ khép kín hay quốc gia chủ nghĩa.

6. Không chấp nhận chiến tranh và chiến lược sợ hãi

Trăm năm sau Thế Chiến I, khi tưởng niệm những người trẻ đã ngã gục trong các trận chiến và các thương dân chết tan xác, bây giờ hơn trước kia, chúng ta thuộc bài học kinh khủng ‘chiến huynh đệ tương tàn’, hòa bình không bao giờ có thể bị thu hẹp vào sự quân bình các lực lượng và sợ hãi. Đe dọa người khác có nghĩa là thu hẹp họ vào trạng thái một đồ vật và phủ nhận phẩm giá họ. Sự gia tăng dọa nạt và làm lan tràn các vũ khí không kiểm soát được là điều trái ngược với luân lý. Sự kinh hoàng gây ra cho những người dễ bị tổn thương góp phần làm cho dân chúng phải di tản, tìm kiếm nơi an bình hơn. Đừng biện minh các diễn văn chính trị cáo buộc những di dân về mọi tai ương và làm cho người nghèo mất hy vọng. Trái lại, cần tái khẳng định

hòa bình dựa trên sự tôn trọng người khác, dù lai lịch họ thế nào. Đặc biệt, hãy nghĩ đến các trẻ em sống trong các vùng xung đột, và những người đang dần thân để cuộc sống và các quyền của các em được bảo vệ.

7. Một dự phóng lớn về hòa bình

Trong khi kỷ niệm 70 năm Tuyên ngôn Quốc tế Nhân Quyền, hãy nhớ đến nhận xét của Thánh Giáo

hoàng Gioan 23: “Khi con người ý thức về các quyền của họ, thì trong lương tâm họ nhất thiết nảy sinh ý thức về các nghĩa vụ tương ứng: các quyền của họ, trước tiên chúng giống như những biểu hiện phẩm giá mà họ phải làm nổi bật, và tất cả những người khác có nghĩa vụ nhìn nhận và tôn trọng các quyền ấy”.

Đúng vậy, Hòa bình là kết quả của một dự phóng chính trị lớn dựa trên trách nhiệm hỗ tương và sự lệ thuộc nhau của con người. Nhưng nó cũng là một thách đố đòi phải được đón nhận ngày qua ngày. Đó là một sự hoán cải tâm hồn, qua ba chiều kích không tách rời của hòa bình nội tâm và cộng đoàn ấy:

- hòa bình với chính mình, từ bỏ thái độ khẳng khái nhất mực, hãy thực thi dịu dàng đối với bản thân, để cố gắng dịu dàng đối với người khác;
- hòa bình với tha nhân, dám gặp gỡ và lắng nghe sứ điệp của họ;
- hòa bình với thiên nhiên, tái khám phá sự cao cả của hồng ân Thiên Chúa và phần trách nhiệm mỗi người chúng ta, trong tư cách là người dân của thế giới, công dân và là tác nhân xây dựng tương lai.

Một nền chính trị công chính, với những con người mong manh đảm nhận nó, chúng ta hãy kín múc từ tinh thần bài ca Magnificat mà Đức Maria, Mẹ Chúa Kitô và là Nữ Vương Hòa bình, hát nhân danh mọi người: “Từ đời này đến đời

kia, lòng thương xót Chúa đổ xuống trên những kẻ kính sợ Người. Chúa đã giơ cánh tay uy quyền mạnh mẽ, đập tan những kẻ kiêu căng, Người lật đổ những kẻ quyền hành khỏi tòa cao và nâng người hèn mọn lên; [...], Người nhớ lại lòng thương xót, như đã phán cùng Cha ông chúng ta, với Abraham và cho con cháu đến muôn đời". (Lc 1,50-55)

Từ Quê hương Việt Nam, Đức cha Phaolô Nguyễn Thái Hợp, Giám mục Giáo phận tân lập Hà Tĩnh, trả lời Vatican Radio, cho biết : "Tôi có nhiều ưu tư, ưu tư về Hòa bình, ưu tư về Nhân quyền, ưu tư về con người. Tôi rất cảm động khi Đức Thánh Cha, trong Sứ điệp Ngày Hòa bình,

đã nhắc đến 'Mối phúc cho các Chính trị gia' của Đức cố Hồng Y Nguyễn Văn Thuận. Trong đó, ĐHY có nói : "Phúc cho nhà chính trị nào có ý thức cao và hiểu biết sâu về vai trò của mình, có được sự tín nhiệm, có hoạt động cho Công ích chứ không gì tư lợi, có lời nói đi đôi với việc làm, biết hoạt động cho sự hiệp nhất, cho sự thay đổi quyết liệt, có khả năng lắng nghe và không sợ hãi. Nhắc lại các tội xấu của họ mà Đức Thánh Cha đã nói, Đức cha còn nêu thay vì phục vụ lợi ích Quốc gia, tiền đồ Dân tộc, họ bảo vệ đảng và ý thức hệ.

Hà Minh Thảo

Sứ điệp ĐTC nhân Ngày Thế giới các bệnh nhân 11-2-2019

Trong Sứ điệp nhân ngày Thế Giới các bệnh nhân lần thứ 27, ĐTC đề cao tấm gương của Thánh Mẹ Têrêsa Calcutta làm cho tình thương của Thiên Chúa đối với những người nghèo và bệnh nhân trở nên hữu hình.

Ngày Thế Giới các bệnh nhân tới đây sẽ được cử hành tại Calcutta, Ấn độ vào ngày 11-2-2018 với chủ đề "Các con đã nhận nhưng không thì hãy cho nhưng không" (Mt 10,8). ĐTC đã bổ nhiệm ĐHY Patrick D'Rozario, TGM giáo phận Dhaka, thủ đô Bangladesh, làm Đặc Sứ tại các buổi lễ tiến hành tại Calcutta, Ấn độ, từ ngày 9 đến 11 tháng 2 năm 2019.

Đề cao giá trị các cử chỉ nhưng không

Trong sứ điệp công bố hôm 8-1-2018, ĐTC xác quyết rằng "Những cử chỉ trao ban nhưng không, như của người Samaritano, là con đường đáng tin nhất để loan báo Tin Mừng. Việc chăm sóc các bệnh nhân cần có khả năng chuyên môn và sự dịu dàng, những cử chỉ nhưng không trực tiếp và đơn sơ như sự âu yếm quý mến, qua đó ta làm cho tha nhân cảm thấy họ được thương mến".

Nêu cao gương của Thánh Têrêsa Calcutta

ĐTC cũng khẳng định rằng "Trong dịp long trọng cử hành Ngày Thế giới các bệnh nhân sắp tới ở Ấn độ, tôi muốn vui mừng và với lòng ngưỡng mộ nhắc đến hình ảnh Thánh Mẹ Têrêsa Calcutta, một mẫu gương bác ái làm cho tình thương của Thiên chúa đối với người nghèo và bệnh nhân trở nên hữu hình cụ thể. Như tôi đã nói trong lễ tôn phong Mẹ lên bậc hiển thánh:

"Mẹ Têrêsa, trong trọn cuộc sống, là người quảng đại trao ban lòng thương xót của Chúa, Mẹ sẵn sàng đối với mọi người, qua sự đón tiếp và bảo vệ sự sống con người, sự sống chưa sinh ra

cũng như sự sống bị bỏ rơi và gạt bỏ [...]. Mẹ cúi mình trên những người kiệt lực, bị bỏ mặc cho chết bên vệ đường, Mẹ nhìn nhận phẩm giá mà Chúa ban cho họ; Mẹ lên tiếng với những người hùng mạnh trên trái đất, để họ nhìn nhận lỗi trước những tội ác [...] nghèo khổ mà họ gây ra. Lòng thương xót đối với Mẹ là "muối" mang lại hương vị cho mỗi công việc của Mẹ, và là "ánh sáng" chiếu sáng bóng đen của những người chẳng còn nước mắt để khóc cảnh nghèo và đau khổ của họ. Sứ mạng của mẹ nơi các khu ngoại ô thành phố và những cảnh vực bên lề cuộc sống ngày nay vẫn còn là chứng tá hùng hồn về sự gần gũi của Thiên Chúa với những người nghèo nhất trong số những người nghèo" (Bài giảng 4-9-2016).

Tiêu chuẩn hành động là tình thương nhưng không

ĐTC viết thêm rằng: "Thánh Mẹ Têrêsa giúp chúng ta hiểu tiêu chuẩn hành động duy nhất phải là tình thương nhưng không đối với tất cả mọi người, không phân biệt ngôn ngữ, văn hóa,

bộ tộc và tôn giáo. Tấm gương của Mẹ Têrêsa tiếp tục hướng dẫn chúng ta mở rộng những chân trời vui mừng và hy vọng cho nhân loại đang cần được cảm thông và sự dịu dàng, nhất là đối với những người đang đau khổ".

Khích lệ các hoạt động thiện nguyện

ĐTC cũng đề cao tầm quan trọng của những người hoạt động thiện nguyện, nhất là trong lãnh vực xã hội y tế. Họ là những người sống một cách hùng hồn linh đạo Người Samaritano nhân lành. Ngài khẳng định rằng:

"Tôi cảm ơn và khích lệ tất cả các hiệp hội thiện nguyện đang giúp chuyên chở và săn sóc các bệnh nhân, những hội lo về việc hiến máu, hiến các mô và cơ phận để ghép cho bệnh nhân. Một lãnh vực đặc biệt trong đó sự hiện diện của anh chị em biểu lộ sự quan tâm của Giáo Hội là lãnh vực bảo vệ các quyền của các bệnh nhân, nhất là những người bị những thứ bệnh cần phải được chăm sóc đặc biệt, và không quên lãnh vực gây ý thức và phòng ngừa" (Rei 8-1-2019)

G. Trần Đức Anh OP - Vatican

Sứ điệp của Đức Thánh Cha nhân Ngày Thế Giới truyền thông xã hội 2019

Đức Thánh Cha kêu gọi dùng các mạng xã hội để kiến tạo tình hiệp thông, với ý thức chúng ta cùng hợp thành một thân thể và là chi thể của nhau, và thay vì dùng các phương diện này để chia rẽ, gây oán ghét và thù hận, dựa trên sự dối trá.

Ngài bày tỏ lập trường trên đây trong sứ điệp công bố hôm 24-1-2019, lễ kính thánh Phanxicô đệ Salê, bốn mạng giới ký giả, nhân Ngày Thế Giới truyền thông xã hội sẽ được cử hành vào chúa nhật 2-6 năm nay với chủ đề "Chúng ta là chi thể của nhau" (Ep 4,25). "Từ các cộng đoàn mạng xã hội đến cộng đoàn nhân loại."

Tâm quan trọng, khía cạnh tích cực và tiêu cực của mạng xã hội

Trong sứ điệp, ĐTC ghi nhận tầm quan trọng và sự lan rộng của internet và các mạng xã hội trong đời sống con người ngày nay. Đó là nguồn kiến thức và những tương quan giữa con người

với nhau. Tuy nhiên, cũng không thiếu những khía cạnh tiêu cực do các mạng xã hội. Đó là nơi dễ bị những tin tức giả mạo và xuyên tạc xâm nhập và lan tràn; các dữ kiện cá nhân nhiều khi bị lèo lái để mưu những lợi lộc về chính trị hoặc kinh tế, không tôn trọng nhân vị và các quyền của họ.

Biểu tượng "mạng" (network)

ĐTC đi từ hình ảnh "mạng" để tiến tới hình ảnh "cộng đoàn" như một mạng liên đới, trong đó con người được mời gọi lắng nghe và đối thoại, dựa trên sự sử dụng ngôn ngữ trong tinh thần trách nhiệm. Ngài cảnh giác rằng cộng đoàn mạng xã hội không nhất thiết đồng nghĩa với cộng đoàn con người, vì cộng đoàn mạng xã hội nhiều khi chỉ là một tập hợp những cá nhân biết nhau quanh những sở thích, quan tâm, hoặc những đề tài, mối liên hệ đó yếu ớt. Ngoài ra, quá nhiều khi trong các mạng xã hội, căn tính

Thời sự Giáo Hội

dựa trên sự đối nghịch đối với người khác, hoặc với các nhóm khác: người ta tự định nghĩa đi từ những gì chia rẽ hơn là những gì liên kết, tạo nên những ngờ vực và đủ loại thành kiến về chủng tộc, phái tính, tôn giáo, v.v. Xu hướng này nuôi dưỡng những nhóm loại trừ sự khác biệt, nuôi dưỡng cá nhân chủ nghĩa vô độ, và rốt cuộc cổ vũ cái vòng lẩn quẩn oán ghét.

Sứ điệp của ĐTC cũng cảnh giác chống lại sự tự cô lập qua các mạng xã hội, có hiện tượng những người trẻ trở thành "những ẩn sĩ xã hội", trở nên hoàn toàn xa lạ với xã hội chung quanh.

Biểu tượng thân mình và các chi thể

Trong bối cảnh trên đây, ĐTC dùng hình ảnh thân mình và các chi thể mà Thánh Phaolô đã dùng để nói về những quan hệ hỗ tương giữa con người. Ngài viết cho các tín hữu thành Ephêsô:

"Anh chị em hãy bài trừ đối trá và mỗi người hãy nói sự thật với tha nhân, vì chúng ta là chi thể của nhau" (Ep 4,25).

Bài trừ đối trá và hãy nói sự thật

"Là chi thể của nhau chính là động lực sâu xa khiến thánh Tông Đồ nhấn nhủ hãy bài trừ gian dối và hãy nói sự thật: nghĩa vụ bảo tồn sự thật phát sinh từ đòi hỏi không được phủ nhận tương quan hiệp thông với nhau. Thực vậy, sự thật được tỏ lộ trong tình hiệp thông. Trái lại đối trá là sự phủ nhận, do ích kỷ, không nhìn nhận mình thuộc về thân mình; đó là phủ nhận không hiến mình cho tha nhân, và như thế là đánh mất con đường duy nhất để tìm lại chính mình". (Rei 24-1-2019)

Giuse Trần Đức Anh O.P.

(VaticanNews 24.01.2019)

ĐTC chọn chủ đề cho Ngày Thế giới Truyền thông 2019

... "Nguy cơ có thể xảy ra trong thời đại của chúng ta đó là việc hình thành các bộ lạc thay vì các cộng đồng – các bộ lạc được dựa trên việc loại trừ người khác", ông Paolo Ruffini, tân Tổng Trưởng Thánh Bộ Truyền Thông, cho biết.

Ông Ruffini đã phát biểu với Vatican News hôm 29/9, cùng ngày Vatican công bố chủ đề ĐTC Phanxicô đã chọn cho Ngày Thế giới Truyền thông năm 2019: "Chúng tôi là những thành viên của nhau: Từ cộng đồng mạng đến các cộng đồng của con người".

Chủ đề này chính là một lời mời gọi "suy tư về tình trạng hiện tại và bản chất của các mối tương quan trên internet, bắt nguồn từ ý tưởng về cộng đồng như là một mạng lưới giữa những con người với nhau trong sự toàn vẹn của họ", Vatican cho biết.

"Ẩn dụ về 'web' (một mạng lưới phức tạp) như là một cộng đồng liên đới ngụ ý việc xây dựng một 'chúng ta' dựa trên việc lắng nghe người khác, dựa trên việc đối thoại và do đó sử dụng ngôn ngữ một cách có trách nhiệm".

Vatican và nhiều Giáo phận đánh dấu Ngày Thế giới Truyền thông vào Chúa nhật trước Lễ Chúa Thánh Thần Hiện Xuống; năm 2019, sự kiện sẽ được tổ chức vào ngày 2 tháng 6. ĐTC Phanxicô thường đưa ra một thông điệp về chủ đề mà Vatican đã công bố ngày 24 tháng Giêng, lễ Thánh Phanxicô de Sales, Quan Thầy các nhà báo.

Phương tiện truyền thông xã hội có thể nuôi dưỡng "các mối quan hệ thực sự, tốt đẹp, vững chắc", ông Ruffini phát biểu với Vatican News, nhưng nó cũng có thể "nuôi dưỡng sự thù hận và các cơ chế bằng hữu hoặc thù địch. Khi điều này xảy ra, sẽ không có các mối quan hệ thực sự".

ĐTC Phanxicô, ông Ruffini nói, muốn mọi người sử dụng các phương tiện truyền thông xã hội như một mạng lưới, chứ không phải một chuỗi phức tạp, "không phải một điều đó khiến chúng ta bị mắc bẫy, mà là một điều gì đó giải thoát chúng ta".

Minh Tuệ chuyển ngữ

Hạnh phúc như một giáo hoàng! Bí mật sức sống của Đức Phanxicô

ngài trong phòng tôi, tôi để ngài mơ với nó... để ngài cầu nguyện cho vấn đề này”. Và bây giờ Thánh Giuse đang ngủ trên tấm nệm của một đồng tớ giấy nhỏ ghi đủ vấn đề!

Sự gắn kết với Thánh Giuse có từ khi ngài 17 tuổi, khi ngài tin chắc mình sẽ là linh mục. Khi đó ngài đến vương cung thánh đường Thánh Giuse ở Buenos Aires, ngài cảm thấy mình “có một bức bách lạ lùng thúc đẩy”.

Với Đức Phanxicô, có

“tượng thánh Giuse ngủ” để trên bàn đầu giường thì tốt hơn bất cứ thuốc an thần nào.

Nghỉ ngơi và lắng nghe Chúa

Ngài cho biết, mỗi ngày mình có “giây phút nghỉ ngơi trong Chúa” để biết ý Chúa. Vì sao? Vì “Chúa tỏ lộ chương trình yêu thương của Ngài cho mình khi mình nghỉ ngơi”. Giây phút nghỉ ngơi này cần thiết vừa cho “sức khỏe tinh thần lẫn thể xác”. Không phải để để trút hết gánh nặng đè nặng trên đời sống hàng ngày của mỗi người, nhưng giây phút nghỉ ngơi này “cần thiết để lắng nghe tiếng Chúa và hiểu những gì Ngài đòi hỏi chúng ta”.

Dậy 4 giờ sáng, ngủ 9 giờ tối

Nếu thời khóa biểu của ngài luôn bận rộn thì nếp sống của ngài luôn đều đặn. Ngài đi ngủ lúc 9 giờ tối và dậy 4 giờ sáng, và ngài luôn có một giấc ngủ trưa ngắn. Ngài cho biết, đôi khi trong

Hôm nay thứ hai 17 tháng 12 Đức Phanxicô mừng sinh nhật 82 tuổi. Trang Aleitea đề nghị quý độc giả khám phá lại các bí mật đã giữ cho ngài luôn sức mạnh, bình tâm một cách lạ lùng, với một tinh thần hài hước làm lây lan, một lòng dịu dàng ai cũng biết và nụ cười trở thành huyền thoại!

Chính sự đơn giản và tinh thần hài hước đã làm cho giáo hoàng Aghentina có đời sống hài hòa với chính mình và với người khác. Trong các cuộc phỏng vấn gần đây, ngài có lời khuyên về cách làm sao giữ sức khỏe và giữ “bình an nội tâm”. Với nụ cười hóm hỉnh quen thuộc, ngài nhấn mạnh đến điều thiết yếu: “Tôi không biết đây có phải là một bí mật... Bình an của tôi là ơn của Chúa. Tôi hy vọng Ngài đừng cất nó đi!”

Giao phó cho Thánh Giuse

Tháng 2 - 2017, Đức Phanxicô trả lời báo Corriere della Sera: “Nếu có vấn đề gì, tôi viết một chữ cho Thánh Giuse rồi để dưới tượng của

Thời sự Giáo Hội

lúc cầu nguyện, ngài cũng... ngủ trưa! Tháng 11 năm 2017, trong cuộc phỏng vấn trên đài truyền hình công giáo Ý TV2000, ngài cho biết đôi khi ngài ngủ lúc cầu nguyện và với nụ cười trên môi, ngài nói thêm, “Thánh Têrêxa Lisio cũng vậy và Chúa thích như vậy”. Theo ngài, mình phải ở trước mặt Chúa như đứa con nít ở trong vòng tay cha của mình: “Đó là một trong nhiều cách vinh danh Chúa, cảm thấy mình là đứa bé trong vòng tay Ngài”.

Cầu nguyện: phương thuốc chống stress

Đức Phanxicô cho biết, cách hay nhất để chống stress là cầu nguyện. Và ngài cầu nguyện rất nhiều: “Tôi cầu nguyện theo cách của tôi. Tôi đọc kinh nhật tụng, quyển sách không bao giờ rời tôi. Dâng thánh lễ mỗi ngày. Lăn chuỗi... Khi tôi cầu nguyện, tôi luôn hướng về Thánh Kinh. Và bình an lớn dần trong tâm hồn tôi.”

Khi cho biết ngài không dùng một chữa trị nào để chống stress hay lo lắng, Đức Phanxicô lặp lại nhiều lần: “Phải dùng Thánh Kinh thay thuốc chống stress!”

Luôn vui tính

Cùng với Đức Phanxicô, tinh thần hài hước và vui tính đã đi vào tường rào Vatican, làm thay đổi một vài thói quen ở đây. Trong quyển sách phỏng vấn “Chúa thì trẻ”, Đức Phanxicô nhấn mạnh: “Nếu mình không có tinh thần hài hước thì khó mà có hạnh phúc!” Trong các trao đổi của ngài với nhà báo trẻ người Ý Thomas Leoncini, ngài mô tả hài hước như một phẩm chất mà người tín hữu kitô phải có. Vì sao? Vì “khả năng hưởng đời và lòng nhiệt thành” tùy thuộc vào đó. Vì với ngài, “hài hước như nước chảy từ nguồn tự nhiên sủi bọt. Chúng ta thấy ở đó sự sống, sự chuyển động. Và đời sống quá nghiêm túc để phải sống quá nghiêm túc!”

Xin đọc thêm: “Chúa thì trẻ”: “Nếu chúng ta không có tinh thần hài hước thì chúng ta khó có hạnh phúc”

Và để không rơi vào ‘thảm cảnh’ quá nghiêm túc, từ bốn mươi năm nay, ngài đọc kinh “xin vui tính” của Thánh Thomas More (1478-1535), một

người nhanh nhẹn và vui tính, dù phải đối diện với các vấn đề nghiêm trọng: “Lạy Chúa, xin cho con tiêu hóa tốt và có gì để tiêu hóa.”

Xin cho con sức khỏe thể xác cộng thêm vui tính để gìn giữ thể xác tốt hơn,

Lạy Chúa, xin cho con một tâm hồn thánh thiện, biết nhìn sự tinh tuyền và nét đẹp để tâm hồn con không đau khổ khi thấy tội lỗi, nhưng tìm trong sự hiện diện của Chúa con đường để vượt đây.

Xin cho con một tâm hồn không biết chán, không rên rỉ, không thờ dãi và xin cho con đừng quá lo lắng cho cái chuyện phiền toái vướng bận của cái gọi là “tôi”.

Lạy Chúa, xin cho con ơn hài hước, xin cho con ơn hiểu lời nói đùa để con có được một vài hạnh phúc trên đời này, và để con làm cho người khác vui. Amen”.

Nói “không” với tội và nói “có” với Chúa

Đức Phanxicô không ngần ngại cho rằng “tội làm con người già, chứ không phải tuổi”. Ngài cho ví dụ của Mẹ Maria: “Vì tuổi trẻ của Mẹ không tùy thuộc vào tuổi, vì nét đẹp của Mẹ không phải là vẻ đẹp bên ngoài. Trong nhiều bức tranh vẽ Mẹ cầm quyển sách ngồi trước mặt thiên thần. Quyển sách đó là Sách Thánh. Mẹ Maria lắng nghe Chúa và suy nghĩ với Ngài. Lời Chúa là bí mật của Mẹ: “Gần với tâm hồn Mẹ. Mang lấy hình hài trong bụng Mẹ”.

Theo gương Đức Mẹ, Đức Phanxicô kêu gọi mỗi người chúng ta xin ơn giữ cho mình được trẻ bằng cách nói “không” với tội và nói “có” với Chúa.

Marta An Nguyễn dịch

fr.aleteia.org, Marzena Devoud, 2018-12-17

Nguồn: phanxico.vn

Tầm quan trọng của Ngày Giới Trẻ Thế Giới

Gần đến Ngày Giới Trẻ Thế Giới năm 2019 tại Panama, Đức Hồng Y Kevin Farrell, Bộ trưởng Bộ Giáo Dân, Gia Đình và Sự Sống đã cho phát hành cuốn video phỏng vấn ngài về ngày này.

Người trẻ là cỗ máy làm xã hội chuyển động

Trong cuốn video trên, Đức Hồng Y nói rằng “Người trẻ là giải pháp cho nhiều cuộc khủng hoảng của thế giới” và “Đức Giáo Hoàng Phanxicô sẽ đem lòng can đảm đến cho người trẻ”.

Đối với ngài, Ngày giới trẻ Thế giới là “một trong các biến cố quan trọng nhất đối với người trẻ trong lịch sử Giáo hội trong 40 năm qua. Tôi biết Đức Giáo Hoàng sẽ đặt đề trong người trẻ ước nguyện lớn lao được tham gia vào đời sống thế giới và thay đổi nó”.

Nhắc tới tiên tri Gioen, Đức Hồng Y nói rằng người già mơ các giấc mơ còn người trẻ thì thấy các thị kiến (cùng nghĩa với viễn kiến) - và một số người nói “tại sao không”. Theo ngài, giống Đức Mẹ, người trẻ “là giải pháp, họ có các câu trả lời, các viễn kiến phải làm sao cho thế giới trở nên tốt đẹp hơn”.

Ngài nói thêm: “người trẻ khắp thế giới là cột xương sống và là cỗ máy làm xã hội chuyển động. Người trẻ muốn cải thiện thế giới”.

Ramallah: vượt mọi trở ngại để đến Panama

Tuổi trẻ ở quê hương Chúa Giêsu thuộc Giáo Xứ Thánh Gia Ramallah đã kết thúc các cuộc gặp gỡ của họ vào ngày 11 tháng 1, 2019, nhằm chuẩn bị

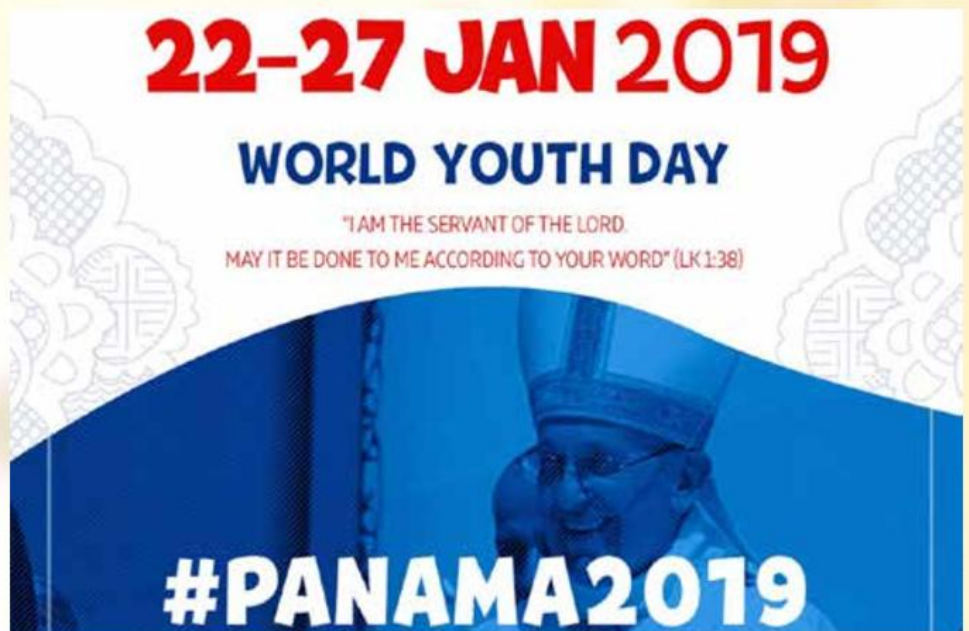
cho việc tham gia Ngày Giới Trẻ Thế Giới tại Panama.

Bốn mươi ba tham dự viên đã gặp nhau nhiều lần trong năm 2018, trong đó, Cha Bashar Fawadleh, giám đốc giới trẻ Palestine và ủy ban chuẩn bị, bảo đảm các em sẽ nhận được những chuẩn bị thiêng liêng và thực tiễn tốt nhất trước khi lên đường đi Panama.

Trong hai tuần lễ tại Panama, các tham dự viên sẽ được gặp Đức Giáo Hoàng Phanxicô và tuổi trẻ thế giới và sẽ tham dự một cuộc tĩnh tâm và nhiều sinh hoạt khác.

Theo tuyên bố ngày 12 tháng 1, 2019 của Tòa Thượng Phụ Latinh ở Giêrusalem, chắc chắn các em đã gặp nhiều trở ngại trong thời gian chuẩn bị, tuy nhiên, với các cố gắng của họ và tài trợ từ Dòng Mối Thánh, họ có thể vượt qua các trở ngại này và sẵn sàng gặp Đức Phanxicô

Ba tham dự viên sẽ đại diện tuổi trẻ Palestine trên diễn đàn Ngày Hội Tuổi Trẻ; Narmeen Odeh sẽ trình bày chứng từ cuộc sống hàng ngày của em; còn Tamara Qassis và Kamel Matar sẽ suy tư về 1.5 triệu cổ tràng hạt mân côi được làm bằng tay từ gỗ ôliu ở Bêlem và sẽ được phân phối trong Ngày Giới Trẻ Thế Giới tại Panama

Ái nhĩ lan và chương trình phục vụ xã hội

Về phía Ái Nhĩ Lan, một nhóm 30 người trẻ dưới sự hướng dẫn của Đức Cha Donal McKeown, giám mục giáo phận Down và Connor, sẽ tham dự Ngày Giới Trẻ Thế Giới tại Panama.

Họ đến Panama ngày 18 tháng 1 và sẽ ngụ tại các gia đình của một xứ đạo chủ nhà là Xứ Thánh Tông Đồ Giacôbê (Parroquia Santiago Apostle). Tại đây, cùng với các nhóm Latvia và New Zealand, họ sẽ tham dự một chương trình công bằng xã hội với các giáo dân trẻ trong giáo xứ đi thăm người cao niên và những người buộc phải ở trong nhà và giúp chuẩn bị cũng như trao thực phẩm tới các gia đình túng thiếu trong vùng.

Vào hôm thứ Bảy, 6 thành viên của nhóm sẽ dự cuộc tranh luận về môi trường với chủ đề Youth for the Common House - Safeguarding of Creation (Tuổi Trẻ vì Căn Nhà Chung - Bảo Vệ Sáng Thế) lấy hứng từ thông điệp Laudato Si của Đức Phanxicô.

Giáo hội và xã hội cần các bạn

Gần Ngày Giới Trẻ Thế Giới, phóng viên Massimiliano Menichetti của Vatican News đã có cuộc phỏng vấn Đức Tổng Giám Mục José Domingo Ulloa Mendieta của Panama City.

Trong cuộc phỏng vấn này, Đức Tổng Giám

Mục nói đến các hoài bão của người hành hương trẻ và mô tả loại đón tiếp đang được chuẩn bị cho Đức Phanxicô khi ngài tới đó ngày 23 tháng 1.

Về việc chuẩn bị, Đức Tổng Giám Mục cho biết: trước nhất bằng cầu nguyện. Trong 2 năm qua, ngày 22 mỗi tháng được dành làm ngày cầu nguyện cho Ngày Giới Trẻ Thế Giới. Sở dĩ chọn ngày này vì đây là ngày lễ kính Thánh Gioan Phaolô II, vị sáng lập của Ngày Giới Trẻ Thế Giới.

Ngài cũng được một công ty tầm tiếng giúp chuẩn bị mọi sự một cách rất có phương pháp nhờ thế mà ủy ban chuẩn bị biết rõ từng bước và hướng đi của việc tổ chức.

Về hiện tình Giáo Hội Panama, Đức Tổng Giám Mục cho rằng khi tới đây, Đức Phanxicô sẽ thấy một giáo hội trẻ trung, vui tươi, chân chính, đa sắc tộc và đa văn hóa với một đức tin sống động và một cam kết công bố Tin Mừng. Một Giáo Hội sẽ không làm nản niềm tin mà Đức Phanxicô vốn đặt vào eo đất nhỏ bé này trong việc tổ chức biến cố độc đáo và có tính lịch sử như Ngày Giới Trẻ Thế Giới. Một Giáo Hội luôn tái khẳng định giáo huấn của Đức Phanxicô, là loan báo một Giáo Hội đi ra ngoài và với tới những người ở ngoại vi. Một Giáo Hội biết đối thoại với những người “khác mình nhưng không xa cách” có khả năng đối thoại đại kết và liên tôn. Một Giáo Hội biết phục vụ mọi người, không trừ ai.

Về việc tìm kiếm Chúa Giêsu nhưng không quên di dân, người bản địa và cộng đồng gốc Phi Châu, Đức Tổng Giám Mục nói rằng Ngày Giới Trẻ Thế Giới là nhắm các nhóm này. Chúng ta không thể làm ngơ họ mà cũng không thể không làm gì cả. Ngài tin khung cảnh Ngày Giới Trẻ Thế Giới sẽ giúp tập chú vào họ nhiều hơn và làm thế nào Giáo Hội Trung Mỹ có thể đồng

hành với họ.

Về kỳ vọng đối Ngày Giới Trẻ Thế Giới, Đức Tổng Giám Mục cho hay: ngài mong người trẻ thao thức hơn trong cuộc tìm kiếm câu trả lời của họ cho các vấn đề hiện sinh để họ có khả năng xác định được các dự án cho đời họ.

Ngài mong những người tham dự Ngày Giới Trẻ Thế Giới được tình yêu thương xót của Chúa Cha ôm ấp, lợi dụng tối đa các bài giáo lý và thế giới quan của Đức Phanxicô, người đến đây để củng cố đức tin của họ, để nói với họ Giáo Hội và xã hội cần đến họ. Ước mong họ có lòng can đảm đáp lại lời kêu gọi của Thiên Chúa.

Y tế và hậu cần ở Panama

Các nhân viên y tế và bán y tế có kinh nghiệm của Dòng Tối Cao Malta (Sovereign Order of Malta) cũng như các trang bị y khoa và hậu cần sẽ hiện diện ở Panama trong Ngày Giới Trẻ Thế Giới.

Từ Ngày Giới Trẻ Thế Giới đầu tiên năm 1984, Dòng Tối Cao Malta đã cung cấp chuyên môn, thiện nguyện viên và phần lớn trợ giúp cần thiết về y khoa cho các nhà tổ chức biến cố này.

Các thiện nguyện viên, tất cả đều chuyên môn về tai nạn và cấp cứu sẽ đến từ Pháp, Ý và Đức. Họ sẽ hiện diện tại mọi biến cố chính của Ngày Giới Trẻ Thế Giới và Thánh Lễ.

Họ sẽ làm việc song song với các cơ quan cấp cứu, phòng vệ dân sự và cứu hỏa Panama và hợp

tác chặt chẽ với Đội Hiến Binh Vatican và Đội Vệ Binh Thụy Sĩ.

Các tin cập nhật về Ngày Giới Trẻ Thế Giới Panama

Theo tin Zenit ngày 11 tháng 1, 2019, 2 trăm ngàn người trẻ, trong đó, có 1 ngàn người bản địa sẽ tham dự Ngày Giới Trẻ Thế Giới Panama. Những người trẻ này đến từ 155 quốc gia trên thế giới. Một ngàn người trẻ bản địa xuất phát từ 5 châu lục sẽ tham dự Ngày Giới Trẻ Thế Giới đặc biệt dành cho họ 3 ngày trước Ngày Giới Trẻ Thế Giới chính thức.

Theo Giancarlo Candanedo, phát ngôn viên của Ngày Giới Trẻ Thế Giới Panama, con số trên còn đang thay đổi.

Một triệu rưỡi cổ tràng hạt

Về việc Ngày Giới Trẻ Thế Giới Panama chuẩn bị ra sao, Giancarlo cho hay: trước nhất bằng lời cầu nguyện. “Chúng ta không nên quên đây là một thách thức rất lớn đối với một quốc gia nhỏ bé như quốc gia của chúng tôi. Đức Thánh Cha muốn trao trách nhiệm này không những cho Panama mà thôi mà cho cả Trung Mỹ và mọi hàng giám mục của Trung Mỹ”.

“Chúa Nhật trước, chúng tôi đã triển lãm giáo hoàng xa nơi công cộng, do một nhóm người Panama trong thành phố thực hiện”.

Một mối lạ khác là cổ tràng hạt mân côi do các gia đình nghèo Bêlem thực hiện và sẽ được bao gồm trong gói hành hương. Một triệu rưỡi cổ đã được chế tạo.

Chính phủ Panama đã góp một phần rất quan trọng để chuẩn bị cho Ngày Giới Trẻ Thế Giới. Giancarlo cho hay: “Lần đầu tiên trong lịch sử các

Thời sự Giáo Hội

Ngày Giới Trẻ Thế Giới, chính phủ đã thiết lập một cơ cấu hành chánh riêng, có khả năng giúp chúng tôi trong việc tổ chức biến cố này. Họ đã làm mọi việc ra dễ dàng hơn. Quả là một sự trợ giúp đối với Giáo Hội”.

Nhóm tham dự đông đảo đến từ nước ngoài sẽ là nhóm người Ý. Cha Michele Falabretti, đứng đầu văn phòng toàn quốc lo thừa tác vụ tuổi trẻ của Hội Đồng Giám Mục Ý cho biết: dù gặp nhiều khó khăn, con số của chúng tôi đã vượt quá lòng mong đợi: gần 1,300 người trẻ sẽ tham dự. Đây là một con số đáng kể vì đi đến tận cùng phía bên kia thế giới trong mùa này là điều không dễ dàng”.

Tại nhiều giáo phận, như ở Bologna, họ tổ chức các buổi gặp gỡ song song với Ngày Giới Trẻ Thế Giới để người trẻ có thể cử hành và cùng nhau suy niệm và cầu nguyện.

Video khiêu vũ Đại Hội

Tưởng cũng nên biết, trước Ngày Giới Trẻ Thế Giới Panama một tháng, các người trẻ Ấn Độ tại các Tiểu Vương Quốc Thống Nhất Ả Rập (UAE) đã thực hiện một cuốn video khiêu vũ bằng tiếng Anh, dựa trên bài hát của Ngày Giới Trẻ Thế Giới Panama.

Bài hát chính thức của Ngày Giới Trẻ Thế Giới Panama bằng tiếng Tây Ban Nha, tựa đề là “Hágase en mi Según tu Palabra” (Xin làm theo lời ngài) do Abdiel Jiménez, một giáo lý viên và một thánh vịnh ca ở giáo xứ Cristo Resucitado thuộc vùng San Miguelito, Panamá, sáng tác

Ban nhạc MasterPlan đặt trụ sở ở UAE có bản dịch tiếng Anh riêng. Họ thực hiện cuốn video với điệu múa của nhóm tuổi trẻ địa phương. Ban nhạc này vốn là thành viên của phong Trào Jesus Youth (JY) quốc tế được Tòa Thánh nhìn nhận, một phong trào khởi đầu từ Ấn Độ.

Họ cũng đã thực hiện một cuốn video tương tự nhân Ngày Giới Trẻ Thế Giới mới đây tại Krakow, Poland, năm 2016.

Ban nhạc cho hay phần lớn các sắp xếp về nhạc cụ thực hiện tại chỗ, với một ít ghita thường (không dùng điện), ghita ha-oai và âm thanh thực hiện tại phòng thu. Một số ngoại cảnh được thu tại các cơ sở của Nhà Thờ Công Giáo St Mary ở Dubai và dãy núi Fujairah.

MasterPlan tìm sự hợp tác của đội múa của Thừa Tác Vụ Tuổi Trẻ Dubai ở Nhà Thờ St Mary trong việc biên đạo múa bài hát, với sự tham dự của tuổi trẻ địa phương thuộc Nhóm Thiếu Niên Jesus Youth và các thừa tác vụ tuổi trẻ.

Cuốn video cuối cùng, được Truyền Thông Ngày Giới Trẻ Thế Giới đăng trên FaceBook và Youtube, đã được phổ biến rộng rãi trên các phương tiện truyền thông xã hội.

Khuôn mặt bản địa

Trong khi đó, cũng tin Zenit ngày 10 tháng 1, 2019 cho hay: lần đầu tiên tại Ngày Giới Trẻ Thế Giới, các người bản địa sẽ trình bày “khuôn mặt bản địa” của họ.

Thực vậy, hàng trăm người bản địa khắp thế giới sẽ gặp nhau từ ngày 17 tới ngày 21 trong Ngày Gặp Mặt Tuổi Trẻ Bản Địa Thế Giới (WMIY) trước thềm Ngày Giới Trẻ Thế Giới Panama năm 2019.

Từ các kho tàng phong phú trong nền văn hóa

của họ, các thành viên của một số cộng đồng bản địa sẽ đáp lời mời của Đức GH Phanxicô tỏ lòng biết ơn lịch sử của dân tộc họ và tỏ lòng can đảm khi phải đối diện với các thách thức đang xuất hiện.

Ngày Gặp Mặt Tuổi Trẻ Bản Địa Thế Giới phát xuất như một sáng kiến của Ủy Ban Quốc Gia Chăm Sóc Mục Vụ Người Bản Địa (CONAPI) năm 2016. Trong một hội nghị mục vụ bản địa tại Chiapas, Mexico, thành viên các cộng đồng Amazon thắc mắc làm thế nào họ có thể trình bày khuôn mặt bản địa của họ cho tuổi trẻ thế giới.

Đề nghị của họ đã được sự chúc lành của các giám mục lo chăm sóc mục vụ cho người bản địa ở một số quốc gia; các vị này hết sức thuận tình với hội nghị lần đầu tiên được người bản địa tổ chức.

Alexis Mendez Santo, người bản địa nói với một cơ quan truyền thông Công Giáo, rằng “Cuộc gặp gỡ [trước Ngày Giới Trẻ Thế Giới] giữa các nền văn hóa này sẽ giúp chúng tôi liên đới với nhau, và khuyến khích chúng tôi dần thân thiện hơn cho Giáo Hội”.

Nó sẽ được tổ chức ở Soloy, vùng Ngabe-Bugle, thuộc giáo phận David; cộng đồng này thuận đường tới cho các khách hành hương thuộc Trung Mỹ, trên đường đi Panama City. Sau cuộc gặp gỡ này, người trẻ bản địa sẽ cùng nhau tới Panam dự Ngày Giới Trẻ Thế Giới chính thức

Còn nhớ, trong lần viếng thăm Chile và Peru

hồi tháng 1 năm 2018, lúc gặp người bản địa ở Puerto Maldonado, Đức Phanxicô nói với họ: “Cha trông mong khả năng thích ứng của các dân tộc và phản ứng của họ trước các khoảnh khắc khó khăn họ đang trải qua”.

Lòng trông mong ấy nay đang trở thành thực tại chỉ một năm sau.

Năm Quốc Tế Các Ngôn Ngữ Bản Địa

Theo Chủ Tịch Ủy Ban Tổ Chức Ngày Gặp Mặt Tuổi Trẻ Bản Địa Thế Giới, Cha Jose Fitzgerald, cuộc gặp gỡ cổ vũ việc xây dựng một thế giới khả hữu, củng cố niềm hy vọng của tuổi trẻ. Vị linh mục Tổng Thư Ký của Ủy Ban Phối Hợp Toàn Quốc Chăm Sóc Mục Vụ Người Bản Địa (CONAPI) này cho hay: khẩu hiệu của cuộc gặp gỡ là “chúng tôi mang ký ức quá khứ để can đảm xây dựng hy vọng”.

Tháng 1 năm 2018, trong lần viếng thăm Peru, Đức Phanxicô từng nói với người bản địa: “Chúng ta cần các dân tộc Amazon lên khuôn các giáo hội địa phương về phương diện văn hóa để một giáo hội có thể được lên khuôn với khuôn mặt Amazon”.

Thực ra, nhà truyền giáo Dòng Salesian, Diego Clavijo Illescas, từng đồng hành với người Achuar thuộc vùng biên giới giữa Peru và Ecuador, để truyền giảng Tin Mừng cho họ bằng văn hóa riêng, nhất là ngôn ngữ riêng, của họ. Cha Clavijo là học trò của Cha Luis Bolla, một linh mục người Ý vốn sống cả nửa thế kỷ với cộng đoàn Achuar để hội nhập văn hóa họ theo viễn kiến đức tin của chính họ.

Theo cái nhìn thông sáng của Đức Phanxicô trong *Laudato Si'*, việc mất văn hóa còn có thể nguy hiểm hơn việc mất một chủng loài vật rất nhiều. Và trong khuôn khổ Đại Hội Đồng Liên Hiệp Quốc, ngài công bố tên năm nay trên bình diện quốc tế sẽ là “Năm Quốc Tế Các Ngôn Ngữ Bản Địa”. Từ Panama, người trẻ bản địa sẽ được thế giới nghe tiếng.

Vũ Văn An

11/Jan/2019

Đại hội Quốc tế Giới trẻ thứ 34 tại Panama

“Tôi đây là nữ tì của Chúa. Xin Người thực hiện cho tôi như lời sứ thần truyền” (Lc 1,38)

Thánh lễ khai mạc ngày Quốc Tế Giới trẻ thứ 34 tại Panama

Chiều thứ ba 22.1.2019, Đức Cha José Domingo Ulloa, TGM giáo phận thành phố Panama, đã chủ sự thánh lễ trọng thể khai mạc Ngày Quốc Tế giới trẻ lần thứ 34 tại thủ đô Panama. Đồng tế với Đức TGM sở tại trong thánh lễ tại khu vực Cinta Costera cạnh bờ biển, có đông đảo các HY, GM và các LM đồng hành với các bạn trẻ trong dịp này, trong đó có các vị HY của Honduras, Nicaragua.

Trong bài giảng, Đức TGM đã cảm ơn các bạn trẻ từ các nơi về tham dự Đại Hội Quốc Tế giới trẻ lần này và nói: “Các bạn là một Giáo Hội mới, một Giáo Hội hy vọng. Panama chào đón các bạn với đôi tay và con tim rộng mở, để mỗi người trong các bạn sống một cuộc gặp gỡ với Chúa Giêsu”.

Đức TGM Ulloa cũng nhắc đến nhiều người trẻ Mỹ châu la tinh không có viễn tượng tương lai: nhiều người chọn con đường xuất cư để tìm được những hy vọng tại những nước khác. Trong hành trình đó, nhiều người bị những băng đảng

ma túy và buôn người đe dọa và chiêu dụ. Đức TGM kêu gọi người trẻ đừng để mình bị đầu độc và đừng chạy theo những hạnh phúc giả tạo, chúng chỉ dẫn đến sự lạc hướng và hoang mang. Trái lại chỉ có cuộc gặp gỡ với Chúa Giêsu mang lại cho các bạn hạnh phúc chân thực”.

Đức TGM Ulloa kêu gọi các bạn trẻ tham dự Ngày Quốc Tế giới trẻ đừng bao giờ từ bỏ ước mong một thế giới tốt đẹp hơn. Đức TGM nhắc đến tám gương các thánh được chọn làm bốn mạng Ngày Quốc Tế giới trẻ lần này: Thánh Oscar Romero, Gioan Phaolô 2, Martin dePorres, Rosa de Lima. Chính sự quảng đại hiến cuộc sống cho Thiên Chúa và tha nhân đã đưa họ đến sự thánh thiện.

ĐTC Phanxicô đã đến Panama

Chiếc Airbus A330 của hãng Alitalia chở ĐTC và hơn 100 người cùng đi đã đáp xuống phi trường quốc tế Tocumen của thủ đô Panama lúc 4 giờ 15 phút chiều ngày 23.1, giờ địa phương, sau chuyến bay gần 13 tiếng đồng hồ từ Roma.

Khi máy bay dừng lại, hai cửa sổ phòng lái được mở ra, và cờ Panama và Vatican được phi công gắn lên.

Khi cánh cửa máy bay mở ra, Đức Sứ Thần Tòa Thánh Mirosław Adamczyk, người Ba Lan, và Ông Roberto Zuniga trưởng ban nghi lễ ngoại giao của Panama bước lên máy bay để mời ngài bước xuống. Lúc đó là 4 giờ 34 phút chiều.

Tổng thống Juan Carlos Valera và phu nhân Lorena Castillo đón ĐTC tại chân

thang máy bay, và 2 em bé một nam một nữ, trong y phục truyền thống đã tặng hoa cho ngài, trong khi một số vũ công nam nữ nhảy múa chào mừng trong tiếng nhạc. Khi ĐTC và ông bà tổng thống bước lên khán đài nhỏ được bố trí gần đó, quốc thiều Vatican và Panama được trỗi lên.

Rồi ĐTC chào các vị lãnh đạo chính phủ Panama và Tổng thống Varela cũng được ĐTC giới thiệu các vị trong đoàn tùy tùng của ngài, đứng đầu là ĐHY Quốc vụ khanh Tòa Thánh Pietro Parolin. 2.500 người, thuộc mọi lứa tuổi, trong khu vực dành riêng ở Phi trường đã reo hò vẫy cờ chào mừng ĐTC, với một biểu ngữ lớn màu cờ Panama xanh trắng đỏ, với hàng chữ "Chào mừng ĐGH Phanxicô!" "Panama hân hoan chào mừng ngài!". Hiện diện tại một khu vực riêng có 180 ký giả và nhân truyền thông các ngành. Ngoài ra có một ca đoàn thiếu niên gồm 150 em từ 7 đến 15 tuổi, cùng với ban nhạc, đã trình diễn các bài ca trước khi ĐTC tới.

Trên một sân khấu nhỏ, một đoàn vũ đã trình diễn các vũ điệu để chào mừng vị quốc khách. Ngài tiến lại gần đám đông để chào mọi người, tất cả đều muốn động chạm đến ngài. Tổng thống Varela đã bế một em bé đưa cho ĐTC để ngài hôn và chúc lành cho em.

Đoàn xe chờ ĐTC rời phi trường để tiến về tòa Sứ Thần Tòa Thánh cách đó 28 cây số. Và khi đến gần trung tâm thành phố, ĐTC đổi sang xe Papamobile để chào thăm hàng chục ngàn người đứng chật hai bên đường để chào mừng ngài. Tại tòa Sứ Thần, ĐTC đã nghỉ ngơi và

dùng bữa tối sau cuộc hành trình dài.

ĐTC gặp gỡ chính quyền và các đại diện xã hội Panama

ĐTC kêu gọi chính quyền Panama và các tầng lớp xã hội bài trừ nạn tham nhũng và đáp ứng những khát vọng của giới trẻ. Ngài đưa ra lời kêu gọi trên đây sáng ngày 24.1.2019 trong cuộc gặp gỡ 700 nhân vật chính quyền, ngoại giao đoàn và đại diện các thành phần xã hội Panama, tại dinh Bolivar.

Lúc 9g30 sáng, ĐTC đã đến Phủ Tổng Thống Panama, (quen được gọi là Dinh "Bạch Diệc", vì tại vùng này có nhiều loại chim này). Tại đây ngài được tổng thống Juan Carlos Varela Rodriguez tiếp đón và hướng dẫn lên bao lơn ở lầu 1 của tòa nhà, để chào thăm dân chúng đứng bên dưới, rồi tiến lên lầu 3 nơi Văn phòng của Tổng thống.

Ông năm nay 56 tuổi (1963), nguyên là một kỹ sư công nghệ, làm giám đốc rồi phó chủ tịch Hội đồng quản trị hãng "Anh em Varela". Ông được bầu làm Phó Tổng thống Panama hồi năm 2009 và đắc cử tổng thống 5 năm sau đó, 2014.

Sau khi hội kiến với Tổng thống Varela, ĐTC đã chào thăm gia đình ông, rồi lúc 10 giờ rưỡi, ngài tiến đến dinh Bolivar chỉ cách đó 200 mét để gặp gỡ chính quyền, ngoại giao đoàn và đại diện các tầng lớp xã hội Panama.

Gặp 700 người tại dinh Bolivar

Dinh Bolivar nguyên là một tu viện của dòng Phanxicô được kiến thiết cách đây gần 350 năm

(1673) và có 3 lầu. Cơ sở này đã từng được làm doanh trại, làm bệnh viện cho người ngoại quốc, rồi trở thành học viện thánh Augustino, học viện La San. Từ 16 năm nay, dinh này được dùng làm trụ sở bộ ngoại giao Panama.

Đến dinh Bolivar lúc 10 giờ 40, ĐTC đã được tổng thống và phu nhân, cùng với ông bà phó tổng thống đón tiếp, và giới thiệu với các quan chức

ĐTC gặp gỡ Liên Hội Đồng Giám Mục Trung Mỹ

ĐTC mời gọi các GM Trung Mỹ noi gương thánh GM Oscar Romero yêu mến Giáo Hội, gần gũi và quan tâm đến các nhu cầu của dân, sống thanh bần, nâng đỡ các linh mục, giới trẻ, thổ dân và người di dân.

ĐTC đưa ra những lời nhắn nhủ trên đây trong cuộc gặp

gỡ trưa ngày 24.1.2019 các GM 7 nước Trung Mỹ tại Nhà thờ Thánh Phanxicô Assisi cạnh dinh Bolivar.

Thánh đường Phanxicô Assisi

Thánh đường này, dâng kính thánh Phanxicô, có từ thế kỷ 17, với tháp chuông cao có thể thấy được từ nhiều nơi trong thành phố. Nhà thờ này thuộc các cha dòng Phanxicô cho đến năm 1821 là năm chính phủ Colombia giải tán nhiều tu viện, và sau khi Panama độc lập khỏi Colombia, thì cơ sở này trở thành tài sản của chính phủ mới.

Đến nhà thờ, ĐTC được Đức TGM Ulloa, TGM Panama và cũng là Chủ tịch Liên HĐGM Trung Mỹ, gọi tắt là SEDAC, đón tiếp. Đây là tổ chức qui tụ các GM thuộc 7 nước Trung Mỹ, trong đó Panama là nước có tỷ lệ Công Giáo đông nhất với 88% dân số. Tại các nước khác, tỷ lệ Công giáo thấp hơn và có nhiều người theo Tin Lành.

Huấn dụ của ĐTC

Lên tiếng sau lời chào mừng của Đức Cha José Luis Escobar Alas, TGM giáo phận San Salvador, chủ tịch Liên HĐGM Trung Mỹ, ĐTC đã đọc một bài huấn dụ dài 11 trang: Ngài đi từ tấm gương của thánh Oscar Romero cố TGM giáo phận San Salvador, bị sát hại ngày 24.3 năm 1981 trong khi cử hành thánh lễ, để rút ra từ đó những lời nhắn nhủ các GM Trung Mỹ: yêu mến, đồng cảm với Giáo Hội, đồng hóa với Chúa

chính quyền, ngoại giao đoàn, các doanh nhân, các nhân vật thuộc giới văn hóa và xã hội dân sự, tổng cộng khoảng 700 người.

Lên tiếng sau lời chào mừng của Tổng thống Panama, ĐTC đề cao vị trí đặc biệt của nước này, một nơi chiến lược không những cho miền này nhưng còn cho toàn thế giới. Là chiếc cầu giữa các đại dương và là phần đất tự nhiên cho các cuộc gặp gỡ, Panama là nước hẹp nhất trong toàn Mỹ châu, là biểu tượng sự lâu bền nảy sinh từ khả năng kiến tạo những quan hệ và liên minh...

ĐTC cũng nhắc đến vị thế đặc thù của mỗi người trong việc xây dựng đất nước: không thể nghĩ đến tương lai của một xã hội nếu không có sự tham gia tích cực của mỗi phần tử, làm sao để phẩm giá của họ được nhìn nhận và bảo đảm qua việc được giáo dục tốt đẹp và thăng tiến một công việc làm xứng đáng.

Điểm thứ hai được ĐTC nhấn mạnh là: Panama, phần đất của các mơ ước. Ngài nói: "Trong những ngày này, Panama không những sẽ được nhớ đến như trung tâm của miền này hoặc một vị trí chiến lược về thương mại và sự di chuyển của con người, Panama trở thành điểm hội tụ của hy vọng. Điểm gặp gỡ nơi mà các bạn trẻ 5 châu, đây những mơ ước và hy vọng, những buổi cử hành, gặp gỡ, cầu nguyện và khơi lên ước muốn và dẫn thân kiến tạo một thế giới nhân bản hơn...Khi tiếp đón những mơ ước của các bạn trẻ ấy, Panama trở thành phần đất của các ước mơ...: cả quyền có tương lai cũng là một quyền con người". (Rei 24.1.2019)

Kitô Mục Tử để yêu thương dân, quan tâm đến và chia sẻ những những đau khổ của dân, chú ý đến giới trẻ và lắng nghe họ, thăng tiến những chương trình giáo dục người trẻ và lôi kéo nhiều người trẻ khỏi nanh vuốt của những băng đảng bất lương và những kẻ buôn bán ma túy. ĐTC cũng mời gọi các GM sống thanh bần, chăm sóc các linh mục, người di dân.

Trước tiên, ĐTC đề cao nguyên tắc hướng dẫn và là chính cuộc đời Mục Tử của Oscar Romero, như được ghi trong huy hiệu GM của Người với câu "Sentire cum Ecclesia", Đồng cảm với Giáo Hội. Đây chính là kim chỉ nam đánh dấu cuộc sống của thánh nhân, cả trong những lúc xáo trộn nhất. Đây là gia sản có thể trở thành một chứng tá tích cực và mang lại sức sống cho chúng ta là những người được kêu gọi tận tụy đến độ tử đạo trong việc phục vụ hằng ngày đối với dân của chúng ta.

ĐTC giải thích rằng Thánh Romero đã có thể hòa nhịp và học cách sống Giáo Hội vì Người tận tình yêu mến Đấng đã sinh Người ra trong đức tin. ... Không phải chúng ta đã phát minh ra Giáo Hội, Giáo Hội không sinh ra với chúng ta và sẽ tiến bước mà không có chúng ta. Thái độ biết ơn ấy, thay vì bỏ mặc chúng ta trong sự lãnh đạm, thì lại khơi lên một lòng biết ơn khôn cùng, không thể tưởng tượng được, mang lại lương thực cho tất cả... Thánh Romero đã đồng cảm với Giáo Hội vì trước tiên, Người yêu mến Giáo Hội như một người mẹ đã sinh mình ra trong đức tin, và cảm thấy mình là thành phần của Giáo Hội.

Tiếp đến, ĐTC đề cao tình yêu của thánh Romero đối với Giáo Hội, nhưng đồng thời tình yêu ấy "có mùi của dân", biết lắng nghe dân, nghe nhịp tin đập của dân đã được ủy thác cho mình. Đối với thánh Romero, đồng cảm với Giáo Hội là tham phần vào vinh quang của Giáo Hội, và vinh quang này hệ tại mang trong thâm sâu tâm hồn mình toàn

thể sự hạ cố, kenosis, của Chúa Kitô.

ĐTC nói: "Anh em thân mến, điều quan trọng là chúng ta không sợ đến gần và động chạm đến những vết thương của dân chúng ta, và đó cũng là vết thương của chúng ta, và chúng ta thi hành điều ấy theo cách thức của Chúa. Người mục tử không thể xa những đau khổ của dân mình, trái lại, chúng ta có thể nói rằng con tim của mục tử được đo lường theo khả năng cảm động đứng trước bao nhiêu cuộc sống bị thương tổn và bị đe dọa..." (EG 49).

Cũng trong bài huấn dụ, ĐTC nhấn nhủ các GM Trung Mỹ gần gũi hơn với thực tại của những người trẻ, đầy hy vọng và ước muốn, nhưng cũng bị bao nhiêu vết thương. Cùng với người trẻ, chúng ta có thể đọc thời đại chúng ta một cách mới mẻ và nhận ra những dấu chỉ thời đại, vì như các Nghị Phụ Thượng HĐGM về giới trẻ đã quả quyết, người trẻ là một trong những "nguồn thần học" trong đó Chúa cho chúng ta biết một số trong những mong đợi và những thách đố của Ngài để xây dựng tương lai (Tài liệu chung kết 64).

Trong chiều hướng này, ĐTC nhấn nhủ các GM hãy thăng tiến các chương trình và các trung tâm giáo dục biết đồng hành, nâng đỡ, gây ý thức trách nhiệm cho người trẻ; hãy kéo họ ra khỏi đường phố trước khi nền văn hóa chết chóc nắm bắt và khai khác trí tưởng tượng của người trẻ, bằng cách bán cho họ những khối và những giải pháp ma thuật. ĐTC nói: "Anh em hãy thi hành điều ấy không phải với tinh thần cha chú,

Thời sự Giáo Hội

từ trên truyền xuống, vì đó không phải là điều Chúa yêu cầu chúng ta, nhưng hãy hành động như một người cha, người anh đối với các em. Người trẻ là khuôn mặt của Chúa Kitô đối với chúng ta và chúng ta đi đến với Chúa Kitô không phải từ trên đi xuống, nhưng là từ dưới đi lên; (Xc S. Oscar Romero, bài giảng, 2.9.1979)

ĐTC không quên mời gọi các GM Trung Mỹ quan tâm đến các thổ dân, giúp họ bảo vệ văn hóa của họ; tiếp đến là những người di dân, trong đó có nhiều người trẻ. Cần đón tiếp, bảo vệ, thăng tiến và hội nhập họ.

Sau cùng, ĐTC nhấn nhủ các GM quan tâm tới các linh mục thuộc quyền, trong bao hoàn cảnh khó khăn thường nhật, và đang cần sự gần gũi, cảm thông, khích lệ, cần tình phụ tử của GM.? Sau khi già từ các GM Trung Mỹ ĐTC đã về tòa Sứ Thần để dùng bữa trưa và nghỉ ngơi. (Rei 24.1.2019)

Nhân dịp Đại Hội GTTG 34, xin giới thiệu tóm tắt đôi hàng về đất nước và Giáo Hội Công Giáo tại Panama : Panama có tên gọi chính thức là nước Cộng hòa Panama, là một quốc gia ở Trung Mỹ. Quốc gia này có biên giới với Costa Rica về phía tây, Colombia về phía đông nam, biển Caribê về phía bắc và Thái Bình Dương về phía nam. Thủ đô và thành phố lớn nhất là Panama City, đó là một đại đô thị và là nơi cư trú của hơn 2 triệu dân trong tổng số gần 4 triệu dân của nước này.

Panama rộng 75,420 km², đứng thứ 110 về diện tích trong số các quốc gia thế giới, trong đó 74,320 km² là đất liền và 1,080 km² là biển và sông hồ. Panama có chiều dài duyên hải 2,490 km. Rừng rậm bao phủ 40% diện tích đất liền Panama, tại đó có nhiều loài động thực vật nhiệt đới, một số không thấy được ở những nơi khác.

Theo thống kê vào tháng 7. 2018, Panama hiện có 3,8 triệu dân trong đó người Công Giáo chiếm 85% và Tin Lành chiếm 15% còn lại.

Giáo Hội tại Panama nhận Đức Mẹ Thành

Seville, tiếng địa phương gọi là Santa María la Antigua /santa ma,ri'a latr'gua/, làm bốn mạng. Đức Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã viếng thăm Panama vào tháng Ba năm 1983.

Giáo Hội tại Panama gồm một tổng giáo phận, 5 giáo phận, một miền Giám quản Tông tòa và một miền Phủ Doãn Tông tòa Tổng giáo phận thủ đô Panama là giáo phận xưa nhất tại Mỹ Châu, đã được thành lập vào năm 1514 sau khi các nhà truyền giáo thuộc dòng Phanxicô đặt chân đến quốc gia này.

250 ngàn bạn trẻ đón chào ĐTC Phanxicô tại Panama

ĐTC Phanxico nhắc các bạn trẻ rằng dù có nhiều khác biệt giữa các bạn trẻ nhưng không có gì ngăn cản họ gặp gỡ và hiệp nhất với nhau. Chính tình yêu Thiên Chúa đã thúc đẩy và nối kết họ với nhau. Ngài mời gọi họ yêu thương nhau để thực hiện giấc mơ yêu thương của Thiên Chúa mà Chúa Giêsu đã hiến mạng sống để thực hiện.

Lúc gần 5 giờ chiều ngày 24.1, ĐTC Phanxicô đã đến công viên Santa María La Antigua, ở khu vực ven biển của thành Panama, gọi là Cinta Costera, để gặp gỡ các bạn trẻ.

Đến nơi ĐTC đã dùng xe Papamobile, cùng với Đức TGM Ulloa sở tại, đi dọc theo các lối đi để chào thăm khoảng 250 ngàn bạn trẻ Panama và quốc tế tụ tập tại đây với 150 cờ của các quốc gia xuất xứ của họ. Trong khi đó ca đoàn các bạn trẻ hát bài ca Ngày Quốc Tế giới trẻ năm nay: "Hágase en mí, segón tu palabra", xin xảy cho

cho tôi theo lời Sứ Thần!

Khi ĐTC đến chân lễ đài, ngài được 5 bạn trẻ đại diện 5 châu, trong y phục truyền thống, chào đón và cùng bước lên lễ đài cao. Tiếp đến là cuộc rước Thánh Giá Ngày Quốc Tế Giới trẻ và ảnh Đức Mẹ là Phần Rỗi của dân Roma.

Trong lời chào mừng ĐTC, Đức TGM Ulloa sở tại cảm ơn ĐTC đã chọn eo biển bé nhỏ này, nước Panama, làm nơi cử hành Ngày Quốc Tế giới trẻ năm nay, và mang lại cơ hội cho rất nhiều bạn trẻ Trung Mỹ, nhất là những người bị gạt ra ngoài lề xã hội vì nghèo đói, nhờ đó họ có thể trải qua kinh nghiệm gặp gỡ những người trẻ thế giới, và qua đó, họ khám phá mình cũng là những người nắm giữ vai chính trong việc canh tân Giáo Hội và xã hội”.

Tiếp lời Đức TGM Ulloa, 5 bạn trẻ đại diện 5 châu ngỏ lời chào mừng ĐTC trong khi cờ của hơn 150 nước được rước trên lễ đài. Rồi các vận động viên Panama, trong y phục truyền thống, đã tặng ĐTC giây Stola màu trắng, do các thổ dân thuộc bộ lạc Gunas dệt bằng loại vải của họ.

Mọi người lại hát bài Emmanuel, bài ca Ngày Quốc Tế giới trẻ năm thánh 2000, trong khi ở các tầng khác nhau của lễ đài, các nhóm bạn trẻ trình diễn hoạt cảnh gợi lại cách thức Tin Mừng được đưa vào thế giới qua sự hội nhập văn hóa. Tin Mừng được biểu lộ qua một em bé cùng một ca sĩ tiến qua các nhóm chủng tộc khác nhau.

Tiếp đến, ảnh của 8 vị thánh bốn mạng ngày Quốc Tế lần này, từ thánh Romero đến thánh Gioan Phaolô 2, qua các vị khác như thánh

Martino de Porres, thánh Rosa Lima, thánh Domingo del Rio, thánh Don Bosco, được các bạn trẻ rước lên lễ đài, trước khi cộng đoàn nghe công bố bài Tin Mừng theo thánh Gioan (Ga 2,1.11) về tiệc cưới Cana, trong đó Mẹ Maria dẫn những người giúp việc tại đây: "Các anh hãy làm những gì Người dạy".

Bài giảng

Trong bài giảng, ĐTC Phanxico nhắc các bạn trẻ rằng dù có nhiều khác biệt giữa các bạn trẻ nhưng không có gì ngăn cản họ gặp gỡ và hiệp nhất với nhau. Chính tình yêu Thiên Chúa đã thúc đẩy và nối kết họ với nhau. Ngài mời gọi họ yêu thương nhau để thực hiện giấc mơ của Thiên Chúa, là giấc mơ mà Chúa Giêsu đã dâng hiến sự sống để thực hiện.

Mở đầu, ĐTC kể lại rằng tại Ngày Quốc Tế giới trẻ ở Cracovia, các bạn trẻ hỏi ngài có tham dự Ngày Quốc Tế giới trẻ Panama không, ngài trả lời rằng ngài không biết nhưng ngài chắc chắn là thánh Phêrô sẽ hiện diện. ĐTC nói tiếp: Hôm nay, cha vui mừng nói với các con: Phêrô hiện diện với các con để cử hành và canh tân đức tin và niềm hy vọng. Thánh Phêrô và Giáo hội đồng hành với các con và muốn nói với các con đừng sợ, hãy tiến bước với sức lực được canh tân và ước muốn kiên trì để làm chứng nhân cho Tin mừng. Tiến bước không phải để tạo nên một Giáo hội đi song đôi, "giải trí" một tí, "cool" - dễ thương - trong một sự kiện dành cho người trẻ, làm cho họ vui thích. Ngược lại, Giáo hội

muốn cùng chúng con tìm lại và đánh thức sự mới mẻ và nét tươi trẻ luôn luôn của Giáo hội trong một lễ Ngũ tuần mới. Điều này chỉ có thể, nếu chúng ta biết cùng nhau bước đi trong sự lắng nghe nhau và lắng nghe trong sự kiên toàn lẫn nhau, nếu chúng ta biết làm chứng bằng cách loan báo về Chúa khi phục vụ anh chị em chúng ta; ở đây muốn nói đến sự phục vụ cụ thể."

ĐTC khẳng định rằng: dù tất cả các bạn trẻ đến từ những nền văn hóa và chủng tộc khác nhau, nói những ngôn ngữ khác nhau và mang trang phục khác nhau, có những lịch sử và hoàn cảnh sống khác nhau, nhưng không có gì ngăn cản chúng ta gặp nhau và hạnh phúc ở bên nhau... Điều này có thể được là vì chúng ta biết có một điều liên kết chúng ta, có một Đấng làm cho chúng ta trở nên anh em của nhau...

ĐTC cũng nói rằng: Các bạn là những bậc thầy và những người thợ xây dựng nền văn hóa gặp gỡ. Với các cử chỉ và thái độ của các bạn, với cái nhìn, ước mong và nhất là sự nhạy cảm của họ, các bạn ở đây phủ nhận và loại bỏ tất cả những diễn văn nhắm đến và cố gắng tạo nên sự chia rẽ, sự loại trừ và trục xuất những người "không giống mình".

ĐTC nhắc lại lời ĐGH Biển đức XVI: "tình yêu thật sự không loại bỏ những khác biệt chính đáng, nhưng hòa hợp chúng trong một sự siêu hiệp nhất". Ngược lại với những người kiến tạo hiệp nhất chính là ma quỷ, cha của sự dối trá, muốn một dân tộc chia rẽ và tranh cãi hơn là một dân tộc học sống chung với nhau. Gặp nhau không có nghĩa là trộn lẫn vào nhau hay suy nghĩ và sống những điều giống nhau, làm cùng những điều tương tự như nghe cùng thứ âm nhạc hay mặc cùng một loại áo của một đội banh. ĐTC khẳng định: "Nền văn hóa gặp gỡ là một lời mời gọi có can đảm giữ cho một ước mơ chung được sống động."

Cũng trong bài giảng đầu tiên tại Panama, ĐTC giải thích rằng: "Đúng, một giấc mơ tuyệt

vời và có thể bao gồm tất cả mọi người. Giấc mơ mà vì nó, Chúa Giêsu đã hiến mạng sống trên thập giá và Chúa Thánh Thần đã tuôn tràn và vào ngày Lễ Ngũ Tuần, Người đã đốt lên một ngọn lửa trong trái tim của mỗi người nam nữ, của các con và của cha, với hy vọng tìm thấy không gian tăng trưởng và phát triển. Một giấc mơ được gọi là Chúa Giêsu, được Chúa Cha gieo vãi với niềm tin rằng nó sẽ lớn lên

và sống trong mỗi trái tim. Một giấc mơ chảy trong huyết quản của chúng ta, làm cho trái tim co thắt và khiến nó giật mình mỗi khi chúng ta lắng nghe lời Chúa Giêsu: "Các con hãy yêu thương nhau. Như Thầy đã yêu các con, các con cũng hãy yêu thương nhau như thế. Từ điều này tất cả mọi người sẽ biết rằng các con là môn đệ của Thầy: nếu các con yêu thương nhau" (Gv 13,34.35).

Nhắc lại lời thánh TGM Oscar Romero: "Kitô giáo không phải là một loạt các chân lý phải tin, một mớ luật lệ phải giữ hay những cấm đoán. Nhìn như thế này nó không hấp dẫn chút nào. Kitô giáo là một Người đã yêu tôi rất nhiều, người mong muốn và đòi hỏi tình yêu của tôi. Kitô giáo là Chúa Kitô", và ĐTC mời gọi các bạn trẻ: hãy mang giấc mơ mà vì đó Chúa đã hiến dâng sự sống: yêu thương với chính tình yêu mà Người yêu chúng ta."

Tình yêu của Chúa Kitô: tự do, tôn trọng, chữa lành, hòa giải, trao ban cơ hội

Chúng ta tự hỏi: Điều gì liên kết chúng ta? Tại sao chúng ta liên kết với nhau? Điều gì thúc đẩy chúng ta gặp nhau? Đó chính là tình yêu của Chúa Kitô. Đó là tình yêu "không áp đặt và không đè bẹp, một tình yêu không loại trừ và không làm câm lặng, một tình yêu không hạ nhục và không khuất phục. Đó là tình yêu của Chúa, tình yêu hàng ngày, kín đáo và tôn trọng, tình yêu tự do và vì tự do, tình yêu chữa lành và nâng cao. Đó là tình yêu của Chúa, Đấng biết trỗi dậy

hơn nhiều hơn là ngã xuống, hòa giải hơn là cấm đoán, trao cơ hội mới thay vì lên án, về tương lai hơn là quá khứ. Đó là tình yêu thầm lặng của bàn tay mở rộng trong phục vụ và trong việc trao tặng bản thân mà không cần khoe khoang.

“Lạy Chúa, xin dạy con yêu thương như Chúa đã yêu chúng con”

ĐTC hỏi các bạn trẻ: “Các bạn có tin vào tình yêu này không? Đây có phải là tình yêu “đáng giá không?” Đó là câu hỏi cũng được đặt ra trong lời truyền tin của thiên thần và Mẹ đã thưa: “Này tôi là tôi tớ Chúa: xin hãy thực hiện cho con theo lời ngài” (Lc 1,38). Mẹ đã biết dâng cuộc sống cho giấc mơ của Thiên Chúa. Con có muốn giấc mơ này sống động không? ĐTC nói: “Đó là câu hỏi được đặt ra với các con, với cha. Con có muốn cho Chúa thân xác với bàn tay, đôi chân, ánh mắt nhìn, trái tim của con không?... Chúng ta có biết thưa với thiên thần như Mẹ Maria: “Này chúng con đây, chúng con là tôi tớ của Chúa, xin hãy làm cho chúng con”?”

ĐTC nhắc các bạn trẻ rằng Ngày Quốc Tế giới trẻ không phải là nguồn hy vọng của một tài liệu được ký kết hay một chương trình để thực hiện. Nhưng là mỗi bạn trẻ trở về nhà với sức mạnh mà họ có trong mỗi lần gặp Chúa Giêsu, tràn đầy Chúa Thánh Thần để nhớ và làm cho giấc mơ của Chúa được sống động; giấc mơ đó làm cho chúng ta nên anh em và chúng ta được mời gọi không trở nên băng giá lạnh lùng trong lòng thế giới. ĐTC nói: “bất cứ chúng ta ở đâu, bất cứ điều gì chúng ta sẽ làm, chúng ta luôn có thể hướng lên trời và nói: ‘Lạy Chúa, xin dạy con yêu thương như Chúa đã yêu chúng con’”.

ĐTC cử hành nghi thức thống hối cho các tù nhân trẻ

ĐTC nói với các tù nhân trẻ rằng Chúa Giêsu không sợ và xa cách người tội lỗi, nhưng gần gũi và

kêu gọi họ hoán cải. ĐTC mời gọi họ hãy xin và tìm kiếm sự trợ giúp để tiến bước trên con đường khắc phục.

Lúc quá 9 giờ rưỡi sáng thứ sáu 25.1, ĐTC Phanxicô đi xe tới thành phố Pacora, có 52 ngàn dân cư, cách thủ đô Panama hơn 42 cây số về hướng đông.

Đến Trung tâm cải huấn Las Garzas de Pacora lúc gần 10 giờ rưỡi, ĐTC đã được Đức Cha José Domingo Ulloa, TGM Panama sở tại cùng với bà giám đốc trung tâm đón tiếp. Hiện diện trong dịp này có 80 tù nhân của nhà tù Pacova và nhiều thiếu niên từ các nhà tù khác, tổng cộng là 150 người. Điều đáng nói là đa số các tù nhân là người Tin Lành chứ không phải là Công giáo, theo bà Emma Alba Tejada, giám đốc toàn quốc các nhà tù thiếu niên ở Panama.

Nhà tù thiếu niên Las Garzas de Pacora

Nhà tù thiếu niên Las Garzas de Pacora mới được khánh thành cách đây 7 năm (2012) và có thể đón nhận tối đa 192 tù nhân, nhưng hiện thời tại đây có 143 tù nhân, tuổi từ 14 đến 25. Sở dĩ có một vài tù nhân đã trưởng thành và bị giam ở đây là vì họ bị kết án vì những tội nặng, với bản án lên tới 12 năm tù. Nhà tù Pacora hiện nay được coi là nhà tù kiểu mẫu không những tại Panama nhưng cả nhiều nước khác. Tại đây các thiếu niên được theo một chương trình tái xã hội hóa toàn

điện, với các khía cạnh giáo dục, gia đình và y tế. Các tù nhân thiếu niên cũng phải tham dự những cuộc hội luận do Viện quốc tế và huấn nghệ và phát triển con người (Inadeh) đảm trách. Một toán trợ tá xã hội, tâm lý, và giáo dân cộng tác vào hệ thống phục hồi tại đây, được tổ chức Unicef của LHQ và cả Liên hiệp Âu Châu tài trợ.

Bà giám đốc Emma nói với các ký giả rằng: "Các tù nhân trẻ ở đây không tin ĐGH cũng chẳng tin nơi Đức Mẹ, và chỉ có một số nhỏ muốn tham dự cuộc đón tiếp và phụng vụ thống hối. Vì thế chúng tôi đã giải thích cho các em rằng ĐGH đến đây không phải để nói với các người Công Giáo mà thôi, nhưng để trình bày một sứ điệp yêu thương, an bình và hy vọng mà các em đang cần. Chúng tôi cũng giải thích thế nào là Ngày Quốc Tế giới trẻ và ĐGH là một mục tử. Thật là cam go khi thuyết phục các em tù nhân, nhưng sau cùng, chúng tôi đã thấy có sự thay đổi".

Bà Emma cũng cho biết các tù nhân trẻ ở Pacora đến từ những vùng nghèo nhất ở Panama, thường là gốc thổ dân, ít được học hành và các em vào tù vì đã phạm những tội ác, kể cả những tội nặng như hiếp dâm và giết người. Trong tù các em cũng được học những nghề như nghề mộc, dệt thảm, làm bếp. Chính các em đã làm bánh, làm một gậy mục tử và một bức tranh để tặng ĐGH. Đặc biệt có 30 tù nhân đã cộng tác với nhau để làm những tòa giải tội được xếp tại nơi gặp gỡ và sẽ được đưa tới Công viên Giới trẻ,

nơi các bạn trẻ Panama và quốc tế lãnh nhận bí tích hòa giải.

Phụng vụ thống hối

Đầu buổi phụng vụ thống hối, có chứng từ của một tù nhân 21 tuổi, anh Oscar Martinez. Khi lên 1 tuổi thì mẹ anh bị cha bỏ, khiến bà phải vật lộn một mình để nuôi 3 người con. Cuộc đời anh cảm thấy trống rỗng và năm 2015, Martinez được Chúa đánh

động và trở lại. Nhưng rồi sau đó, anh phạm tội ác và vào tù. Được chuyển đến nhà tù Pacora này, một đêm, Martinez ý thức rằng mọi sự chưa mất hết và Chúa Cha còn ở với anh, Chúa Kitô yêu thương anh. Anh cố gắng học xong trung học và hy vọng trở thành một đầu bếp quốc tế hoặc một chuyên gia về máy lạnh.

Tiếp đến mọi người nghe đọc đoạn Tin Mừng theo thánh Luca (Lc 15,1.7) trong đó Chúa Giêsu quả quyết: "Trên trời vui mừng vì một tội nhân hoán cải".

Trong bài giảng, ĐTC nói đến thái độ của Chúa Giêsu không sợ đến gần những người tội lỗi, những người bị xã hội ghét bỏ như những người thu thuế. ĐTC nhận xét rằng có nhiều người không chịu đựng nổi và không thích sự chọn lựa của Chúa Kitô, thoát đầu họ lăm bằm, và sau cùng họ kêu to, biểu lộ sự bất đồng và tìm cách nói xấu thái độ của Chúa và của tất cả những người ở với Chúa. Họ không chấp nhận, họ phủ nhận sự chọn lựa ở gần và cố gắng biến những cơ may mới. Trong cuộc sống của dân chúng, một điều dường như dễ dàng là gán cho những nhãn hiệu không những làm đông lạnh và lên án quá khứ và cả hiện tại tương lai của con người. Những nhãn hiệu như thế, xét cho cùng, chỉ tạo nên chia rẽ: nơi này là người tốt, nơi kia là người xấu, ở đây là người công chính, nơi kia là người tội lỗi.

ĐTC nhận xét rằng thái độ như thế làm ô

nhiểm mọi sự vì nó dựng lên những bức tường vô hình, khiến người ta nghĩ rằng khi loại ra ngoài lề, tách biệt và cô lập, thì sẽ giải quyết thần hiệu mọi vấn đề... Thật là đau lòng khi thấy một xã hội tập trung nghị lực của mình vào việc lăm bằm và phần nộ thay vì dấn thân để kiến tạo những cơ may và sự biến đổi!

Ngược với thái độ trên đây là thái độ của Tin Mừng, thái độ nảy sinh từ con tim của Thiên Chúa. Chúa muốn mở tiệc vui mừng khi thấy những con cái của Ngài trở về nhà (Xc Lc 15,11.32). Chúa Giêsu đã làm chứng điều ấy khi biểu lộ đến tột cùng tình yêu thương xót của Chúa Cha. Một tình yêu không có giờ để lăm bằm, nhưng tìm cách phá vỡ cái vòng phê bình vô ích và dùng dưng lãnh đạm, trung lập và vô tư, chấp nhận sự phức tạp của cuộc sống và mọi hoàn cảnh... Khi ăn uống với những người biệt phái và tội lỗi, Chúa Giêsu phá vỡ chủ trương tách biệt, loại trừ, cô lập và chia rẽ giả tạo giữa người tốt và kẻ xấu.

Và ĐTC nói với các tù nhân rằng: "Các bạn, mỗi người chúng ta vượt xa những nhân hiệu của mình. Chúa Giêsu đã dạy và mời gọi chúng ta tin như vậy. Cái nhìn của Chúa kích thích chúng ta hãy xin và tìm kiếm sự trợ giúp để tiến bước trên con đường khắc phục, vượt thắng. Nhiều khi sự lăm bằm dường như lướt thắng, nhưng các bạn đừng tin và nghe lời chúng. Hãy tìm kiếm và lắng nghe những tiếng nói thúc đẩy nhìn về đàng trước và đừng nghe những tiếng nói lôi các bạn xuống.

Niềm vui và hy vọng của Kitô hữu, của tất cả

chúng ta, nảy sinh từ sự kiện đôi khi được cảm nghiệm cái nhìn ấy của Chúa, Đấng nói với chúng ta: "Con thuộc về gia đình Cha, và Cha không thể bỏ mặc con cho bão tố, Cha không thể bỏ mặc con trên đường, Cha ở đây với con".

Sau bài giảng của ĐTC là phần xưng tội và giải tội cá nhân. Buổi cử hành phụng vụ kết thúc với kinh Lạy Cha và phép lành của ĐTC, trước khi bà giám đốc trung tâm thay

mặt mọi người cảm ơn ĐTC..

Liên đó, ngài đáp trực thăng để bay về thủ đô Panama, tới tòa Sứ thần để dùng bữa trưa và nghỉ ngơi.

Hơn 400 ngàn tín hữu tham dự buổi Đi Đàng Thánh Giá với ĐGH tại Panama

Chiều thứ sáu, 26.1.2019, hơn 400 ngàn tín hữu, trong đó có hàng trăm ngàn bạn trẻ các nước, đã tham dự buổi đi đàng Thánh Giá trọng thể do ĐTC chủ sự, từ lúc 5 giờ rưỡi chiều tại Công viên Santa María La Antigua, cạnh bờ biển ở thành phố Panama.

Trong nghi thức phụng vụ này, ĐTC và cộng đoàn đã đặc biệt cầu nguyện cho phong trào đại kết các tín hữu Kitô, cho những người di dân và tị nạn, cho hòa bình và hòa giải, và cho cả những cố gắng bảo vệ thiên nhiên như căn nhà chung của nhân loại cùng nhiều ý nguyện khác.

Thánh giá được các nhóm bạn trẻ rước đi, lần lượt qua 14 chặng truyền thống và mỗi chặng có những chủ đề khác nhau: từ nạn tham nhũng, cho đến những vụ chà đạp nhân quyền, bạo hành chống phụ nữ, các bà mẹ, nạn phá thai, khủng bố, bảo vệ thiên nhiên như căn nhà chung của nhân loại, vấn đề những người di dân và tị nạn, các thổ dân. Tại mỗi chặng, các bạn trẻ thuộc các nước khác nhau như Cuba, Honduras, Guatemala, Salvador, Venezuela, Mêhicô, Haiti thay phiên nhau đọc những đoạn suy niệm.

Những bài suy niệm ngắn ấy có nhắc đến thánh Oscar Romero, và xác tín rằng tiếng nói của các vị tử đạo luôn luôn là một bài ca hy vọng; tiếp đến là những đau khổ của các thổ dân bản xứ, thảm trạng người di dân và tị nạn, các phụ nữ phải phấn đấu trong đêm đen của những lạm dụng, các nạn nhân của những vụ khủng bố, các thai nhi bị sát hại. Các bạn trẻ cũng cầu khẩn sự bảo trợ của Đức Mẹ được tôn kính dưới nhiều tước hiệu: Đức Mẹ Suyapa ở Honduras, Đức Mẹ Bác Ái Mỏ Đồng ở Cuba, Đức Mẹ Hòa Bình (Venezuela), Đức Mẹ Mân Côi (Guatemala), Đức Mẹ các Thiên Thần (Costa Rica), Đức Mẹ Coromoto (Venezuela), Đức Mẹ Hằng Cứu Giúp, Đức Mẹ Vô Nhiễm Aparecida, Đức Mẹ Guadalupe, Đức Mẹ La Antigua ở Panama, v.v...

Lời cầu nguyện của ĐTC cuối Đàng Thánh Giá

Cuối buổi đi đàng Thánh Giá, ĐTC đã dâng lên Chúa Cha lời khẩn nguyện trong đó có đoạn ngài nói: Con đường đau khổ của Chúa kéo dài dưới nhiều hình thức

”Con đường của Chúa Giêsu tiến về đồi Canvê là một con đường đau khổ và cô đơn vẫn tiếp tục ngày nay. Chúa Giêsu bước đi và chịu đau khổ trong bao nhiêu khuôn mặt khổ đau vì sự lãnh đạm thích thú và làm tê liệt của xã hội chúng con đang tiêu thụ và tiêu hao chính mình, cố tình không biết đến và không ý thức bản thân trong đau khổ của các anh chị em.

Lạy Chúa, cả chúng con, những người bạn

hữu của Chúa, cũng để cho mình bị thái độ lãnh đạm và bất động chế ngự. Nhiều khi thái độ xu thời đã đánh bại và làm cho chúng con tê liệt. Thật là khó nhận ra Chúa nơi người anh em đau khổ; chúng con quay mặt đi để khỏi nhìn thấy họ; chúng con trốn chạy trong tiếng ồn ào để không nghe thấy, chúng con tự bịt miệng để khỏi lên tiếng. Thật là điều dễ dàng hơn khi gài gút những người được coi là nổi tiếng và chiến thắng. Thật là dễ rơi vào thứ văn hóa bất nạt, xách nhiễu và hăm dọa!

Chúa đồng hóa với những người đau khổ

Nhưng lạy Chúa, đối với Chúa thì không như vậy: trên thánh giá, Chúa đồng hóa với mọi đau khổ, với tất cả những người cảm thấy bị quên lãng.

Lạy Chúa, Chúa không như vậy, vì Chúa đã muốn ôm lấy tất cả những người mà bao nhiêu lần chúng con coi là không xứng đáng được ôm lấy, được một cử chỉ dịu dàng, và được chúc lành, hoặc tệ hơn, chúng ta chẳng thấy rằng họ đang cần những điều ấy.

Lạy Chúa, đối với Chúa không phải như vậy: trên thánh giá Chúa liên kết với mỗi hành trình thánh giá của mỗi bạn trẻ, mỗi hoàn cảnh, để biến đổi nó thành con đường phục sinh.

Thảm trạng nhân loại: đường Thánh Giá tiếp tục Lạy Chúa Cha, hôm nay Con đường khổ giá của Chúa Con đang kéo dài:

. trong tiếng kêu bị bóp nghẹt của các trẻ em mà người ta ngăn cản không cho sinh ra và của bao

nhiều những trẻ em khác bị phủ nhận quyền được có tuổi thơ, quyền có một gia đình, được giáo dục, các em không được chơi đùa, ca hát, mơ ước...

. Đường khổ giá của Chúa Con đang tiếp tục nơi những phụ nữ bị hành hạ, khai thác và bị bỏ rơi, bị bóc lột và không được biết đến trong phẩm giá của họ; trong nỗi đôi mắt buồn sầu của những người trẻ thấy hy vọng tương

lai của họ bị tước mất vì không được giáo dục và không có một công ăn việc làm xứng đáng;

. Con đường khổ giá của Chúa Con đang kéo dài trong lo âu của những khuôn mặt trẻ, bạn của chúng con, họ rơi vào mạng lưới của những kẻ vô lương tâm, trong số đó có cả những người nói là đang phụng sự Chúa . những mạng lưới khai thác, tội phạm, lạm dụng, đang bóc lột cuộc sống của người trẻ.

Đường khổ giá của Con Chúa đang kéo dài nơi bao nhiêu người trẻ và các gia đình, bị chìm đắm trong cái vòng chết chóc vì ma túy, rượu chè, mại dâm, và buôn người, họ chẳng có tương lai và hiện tại. Và giống như y phục của Chúa bị phân chia, cả phẩm giá của họ cũng bị chia cắt và hành hạ.

Con đường khổ giá của Chúa Con đang kéo dài nơi những người trẻ với khuôn mặt đầy vết nhăn, đã đánh mất khả năng mơ ước, sáng tạo và phát minh ngày mai, và họ về hưu sớm trong thái độ cam chịu và xu thời, một trong những ma túy được tiêu thụ nhiều nhất ngày nay.

Con đường khổ giá của Chúa còn kéo dài trong đau khổ âm thầm và làm cho bao nhiêu người thịnh nộ, thay vì liên đới, từ phía một xã hội sung túc, khi họ thấy sự phủ nhận, đau khổ và lằn than, và hơn nữa họ bị chỉ tay và đối xử như những người gây ra mọi tai ương xã hội.

Con đường khổ giá của Chúa Con đang kéo dài trong tiếng kêu của trái đất là mẹ chúng ta, bị thương tổn trong lòng vì sự ô nhiễm không khí, sự khô cằn của các cánh đồng, sự ô nhiễm của

nước và thấy mình bị chà đạp vì khinh rẻ, vì tiêu thụ như điên rồ vượt quá mọi lý trí.

Con đường ấy đang kéo dài trong một xã hội đã đánh mất khả năng khóc và cảm động trước khổ đau.

Chúng con phải làm gì?

Lạy Chúa, phần chúng con, chúng con làm gì đây?

Chúng con phản ứng thế nào trước Chúa Giêsu đang chịu đau khổ, đang bước đi, đang xuất cư nơi khuôn mặt của bao nhiêu bạn hữu chúng con, bao nhiêu người lạ mà chúng con đã học cách làm cho họ trở nên vô hình?

Lạy Chúa Cha từ nhân, phải chăng chúng con đang an ủi và đồng hành với Chúa, vô phương thế tự vệ và đau khổ nơi những người bé nhỏ nhất và bị bỏ rơi?

Chúng con có giúp Chúa vác gánh nặng của thập giá, như ông người xứ Xirène, cư xử như những người xây dựng hòa bình, kiến tạo các liên minh, thành men của tình huynh đệ hay không?

Chúng con chiêm ngắm Mẹ Maria, người phụ nữ đại đảm. Từ Mẹ chúng con muốn học cách đứng dưới chân thập giá, với cùng một quyết tâm và lòng can đảm, không trốn tránh hoặc ảo tưởng. Mẹ đã biết đồng hành với đau khổ của Chúa Con, nâng đỡ Người với cái nhìn và bảo vệ Người bằng con tim. Mẹ đau đớn vì khổ đau, nhưng đau khổ không làm Mẹ ngã quỵ. Mẹ là người phụ nữ can đảm thưa xin vâng, nâng đỡ và đồng hành, bảo vệ và ấp ủ. Mẹ là người quyết liệt cản giữ hy vọng.

Cả chúng con cũng muốn là một Giáo Hội nâng đỡ và đồng hành, biết nói: "con ở đây!" trong cuộc sống và trong những khổ giá của bao nhiêu tín hữu đi cạnh chúng con. Từ Mẹ Maria chúng con học thừa "đồng ý" với sự kháng cự mạnh mẽ và kiên trì của bao nhiêu cha mẹ, ông bà, không ngừng nâng đỡ và đồng hành với con cái cháu chắt của họ khi chúng gặp nguy hiểm và khó khăn.

Từ Mẹ chúng con học thuta "đồng ý" với sự kiên nhẫn quyết liệt và sự sáng tạo của những người không nhụt chí và bắt đầu lại từ đầu trong những hoàn cảnh trong đó dường như mọi sự đã mất hết, bằng cách kiến tạo những không gian, những môi trường gia đình, những trung tâm chú ý là cánh tay giơ ra giúp đỡ trong khó khăn."

Buổi đi đền thánh giá kết thúc với phép lành của ĐTC vào lúc 7 giờ tối. Ngài trở về tòa Sứ Thần Tòa Thánh cách đó gần 9 cây số để dùng bữa tối và nghỉ đêm. (Rei 26.1.2019)

600 ngàn người canh thức với ĐTC Phanxicô tại Panama

Chiều tối thứ bảy 26.1.2019, 600 ngàn người đã canh thức với ĐTC tại Metro Park ở Panama. ĐTC mời gọi mọi người hãy đón nhận cuộc sống với tất cả những mong manh và mâu thuẫn, tin tưởng nơi sức mạnh của tình yêu Chúa và nói như Mẹ Maria: "Xin xảy đến cho con như lời Ngài!"

Buổi canh thức diễn ra tại Công viên thánh Gioan Phaolô 2, quen gọi là Metro Park, Công viên Metro, cách tòa Sứ thần Tòa Thánh gần 25 cây số và cách bờ Thái Bình Dương gần 1 cây số rưỡi và có thể đón tiếp 700 ngàn người. Khu vực này đang tiếp tục phát triển mạnh về mặt công nghệ và thương mại.

Khi đến đây, ĐTC đã dùng xe Papamobile để cùng với Đức TGM sở tại José Domingo Ulloa tiến qua các lối đi để chào thăm 600 ngàn bạn trẻ và các tín hữu địa phương trong bầu không khí rất tung bừng và nồng nhiệt. Các bạn trẻ vây

cờ quốc gia của họ và reo hò khi xe ĐTC đi qua. Trong khi đó ca đoàn và ban nhạc hùng hậu trình diễn các bài ca của những Ngày Quốc Tế giới trẻ từ trước đến nay, để nói lên sự liên kết giữa các biến cố quan trọng này, sau cùng là Bài Ca Ngày Quốc Tế giới trẻ lần này..

Như thường lệ, buổi canh thức là một sự nối kết giữa các phần trình diễn, chứng từ, huấn dụ của ĐTC, châu Minh Thánh

Chúa, và kinh nguyện kính Đức Mẹ.

ĐTC đã cùng với 5 bạn trẻ đại diện 5 châu tiến lên lễ đài và mọi người đã xem trình diễn hoạt cảnh Cây Sự Sống kể lại cuộc đời của một thanh niên từ lúc sinh ra trong một gia đình cho đến khi bị sự ác cảm dỗ, rồi anh trở về với sự thiện, với sâu chuỗi Mân Côi và Thánh Giá trong tay, và lời giúp đỡ gửi đến những người khác

Mọi người cũng lần lượt nghe 3 chứng từ: trước tiên của một gia đình, rồi đến một bạn trẻ đã từng nghiện ngập ma túy, một thanh nữ người Palestine.

Chứng từ của một gia đình

. Ông Bà Rogelio và Erika de Bucktron kết hôn từ 22 năm nay và có 4 người con 2 trai 2 gái, trong đó Ines là bé gái út mới được 2 tuổi 8 tháng. Bà Erika kể: "Khi được 42 tuổi, con lại có thai mà không ngờ, nhưng Chúa đã có những chương trình khác cho gia đình con. Đó là một cuộc mang thai có nhiều rủi ro. Đến tuần thứ 17, bác sĩ xác nhận với con là bào thai bị hiệu chứng Down. Khi có thai trong quý (trimestre) thứ 2, thì con bị ngã. Có lẽ cú ngã ấy là điều báo trước những gì mà con phải sống làm sao đó để nâng đỡ con gái của chúng con trong tiến trình phát triển của bé, bé là một người bị lệ thuộc và được hội nhập vào xã hội.

"Suốt trong thời kỳ mang thai ấy, chúng con phó thác trong tay Chúa và xin vâng theo Ý Chúa. Trong thâm tâm, chúng con vẫn hy vọng bé sẽ sinh ra bình thường, nhưng chúng con đã đón nhận ý Chúa trong tình thương yêu. Đối với

các cha mẹ như chúng con, vì nhiều lý do, thật là một hy sinh lớn khi chấp nhận một đứa con bị bệnh hoặc bị một khuyết tật nào đó. Khi Ines sinh ra, chúng con đã quyết định yêu thương con hết lòng và không phân biệt với những đứa con đã sinh trước. Những người con khác của chúng con cũng đã đón nhận em gái út bị tật nguyền với trọn tình thương.

Và bà Ines kết luận rằng: "Chúa con cảm tạ Chúa vì Ines sinh ra, chúng con chọn tên này cho bé để tôn kính thánh Agnès, khi còn trẻ tuổi, đã trở thành vị tử đạo vì yêu mến Chúa Kitô và thánh nữ là bổn mạng của những người trẻ, những người đính hôn và cũng là một dấu chỉ sự thanh khiết".

Chứng từ của một thanh niên từng bị nghiện ngập

Chứng từ thứ hai của anh Alfredo Martínez Andrión, một thanh niên cựu nghiện ngập, được phục hồi.

Alfredo sinh tại thành Colón, năm nay 20 tuổi và là con cả trong 7 anh em. Năm 16 tuổi vì hoàn cảnh kinh tế khó khăn của gia đình, nhiều khi chẳng có gì để ăn, nên Alfredo phải bỏ học ra đi làm đường xá cùng với cha, nhưng rồi dự án này cũng bị thất bại. Vậy là anh lâm vào tình trạng chẳng được học hành và cũng chẳng có công ăn việc làm, vì thế anh bắt đầu dùng ma túy. Alfredo chẳng đi nhà thờ và rồi thế giới ma túy đưa anh vào tù. Một năm sau, anh được trả tự do, và cố gắng cải tiến, nhưng không có người giúp đỡ, nên Alfredo lại rơi vào nạn nghiện marijuana, và vấn đề tiếp tục kéo dài. Anh bị một phần gia đình từ khước.

Alfredo đi tìm một lối thoát với thánh giá trong tay. Anh tìm đến Trung tâm Thánh Gioan Phaolô 2 và tại đây anh tìm được nơi cư ngụ, được nâng đỡ và được một điều rất quan trọng là các anh em khác khích lệ anh trên con đường hồi phục. Alfredo kể:

"Họ dạy con tín thác nơi

Chúa và qua, ngài tín nhiệm nơi tha nhân. Niềm tin này ngày nay còn tiếp tục giúp con trên hành trình và không đánh mất hy vọng. Và bây giờ, con ở đây, chiến đấu cho gia đình con, vì con là sự nâng đỡ kinh tế duy nhất cho gia đình.

"Con muốn nói với các bạn trẻ thế giới rằng Thiên Chúa yêu thương chúng ta và không bao giờ bỏ rơi chúng ta. Chúng ta là chủ những hành động của mình, nhưng nếu chúng ta ở với Chúa thì mọi sự sẽ trôi chảy".

Chứng từ của một thanh nữ Palestine

Chứng từ thứ ba của cô Nirmeen Odeh, người Palestine đến từ một vùng xung đột. Cô cho biết mình là một người nhút nhát, nhưng cũng là "một con chuột trong thư viện vì có tính tò mò". Cô hoàn tất việc học với ý nghĩ rằng điều quan trọng nhất trên đời là làm sao đạt được các kiến thức. Cho dù cô là một tín hữu Kitô tại miền Palestine, nhưng trong thực tế cô chẳng quan tâm gì đến tôn giáo cũng như các nơi thánh quanh vùng của cô. Cô đến từ một vùng có nhiều vụ chà đạp các nhân quyền sơ đẳng nhất. Vì thế, cô nghĩ tốt hơn nên xa tránh Kitô giáo để khỏi bị phiền phức. Nirmeen chẳng hề quan tâm tới đức tin trong đời sống thường nhật, nhưng đầu vậy cô vẫn tò mò muốn biết về ý tưởng Thiên Chúa và ý tưởng này thu hút cô. Cô kể lại: "Năm 2016, con tham dự Ngày Quốc Tế giới trẻ ở Cracovia. Trong cuộc du hành con đã quyết định và đã thực hành một hành vi đức tin. Ngày 23.7 năm 2016, con xưng tội và rước lễ lần đầu tiên, với tâm hồn tràn đầy niềm

tin. Con cũng gặp những người được Chúa gửi đến và 3 người trong số họ đã trở thành linh mục.

”Trong chuyến bay trở về nhà, con đã được giới thiệu cuốn sách Kitô đầu tiên mà con đọc. Đó là cuốn ”Tự Thú” (Le Confessioni) của thánh Augustino. Sau cuốn đó, con đọc nhiều cuốn khác nói về lòng thương xót và tình yêu của Thiên Chúa và về ý nghĩa của đời sống Kitô. Cùng năm 2016, con đã đăng ký theo một lớp thần học.

”Đối với con, Ngày Quốc Tế giới trẻ chỉ là khởi đầu. Khúc quanh thực sự là khi con hiểu rằng Chúa Giêsu yêu thương con như thực trạng của con, với tất cả những khuyết điểm của con. Con cảm thấy Chúa đã tìm thấy con trong một điều duy nhất trong đó con đang ẩn nấp: đó là các cuốn sách! Và giờ đây 3 năm sau, con ở Panama này, sốt sắng cầu nguyện để xin Chúa hướng dẫn con trong cuộc hành trình sắp tới”

Và cô Nirmeen nói: ”Hỡi các bạn trẻ trên thế giới: biến cố Ngày Quốc Tế giới trẻ này có thể là một khúc quanh trong cuộc đời của các bạn. Ngày hôm nay các bạn đứng ra đi mà không để Chúa Giêsu thay đổi điều gì đó nơi các bạn. Hãy tín thác nơi Chúa và để Chúa đi vào cuộc đời các bạn, các bạn sẽ không bị thất vọng”.

Huấn dụ của ĐTC Trong bài huấn dụ tiếp đó, diễn giải ý nghĩa chủ đề Ngày Quốc Tế giới trẻ lần này, ĐTC đã mời gọi các bạn trẻ hãy noi gương Mẹ Maria qua lời thưa xin vâng: ”Xin xảy đến cho tôi như lời Sứ Thần”: đây không phải là một thái độ chấp nhận thụ động hoặc cam

chịu, nhưng là lời chấp nhận của người muốn can dự, dấn thân, chấp nhận rủi ro, với xác tín mình là người mang một lời hứa... Sự chấp nhận và ước muốn phục vụ mạnh mẽ hơn những nghi ngờ và khó khăn.

ĐTC dùng nhiều kiểu nói thích ứng với giới trẻ là những người dấn thân nhiều trong việc sử dụng các mạng xã hội. Ngài đề cao Mẹ Maria là Influencer của Thiên Chúa, Người của Thiên Chúa có ảnh

hưởng lên trên nhân loại, và từ đó ĐTC mới gọi các bạn trẻ đón nhận cuộc sống như nó xảy ra trong niềm tín thác nơi tình thương của Thiên Chúa...

Bài huấn dụ của ĐTC nhiều lần bị ngắt quãng vì những tiếng vỗ tay hưởng ứng của các bạn trẻ. Phần kế tiếp của buổi canh thức là thờ lạy Mình Thánh Chúa và phép lành của ĐTC.

ĐTC thánh hiến bàn thờ mới nhà thờ chính tòa tổng giáo phận Panama

Sáng thứ bảy, 26.1, hoạt động chính của ĐTC là chủ sự lễ thánh hiến bàn thờ mới của Nhà thờ Chính tòa và cũng là Vương cung thánh đường Đức Mẹ Maria Antigua ở khu cổ thành Panama.

Thánh đường tọa lạc cạnh Tòa TGM Panama và đã được khởi công xây cất năm 1608 tức là cách đây 411 năm, nhưng chỉ được khánh thành 108 năm sau đó và phải đợi thêm 80 năm nữa mới được thánh hiến. Sau trận động đất năm 1882, nhà thờ được tu bổ toàn diện nhờ sự tài trợ của công quĩ. Cách đây 5 năm, do lời thỉnh cầu của HĐGM Panama, Bộ Phụng tự và kỷ luật bí tích đã nâng nhà thờ này lên làng Tiểu Vương Cung Thánh Đường.

Ảnh Đức Mẹ La Antigua, Đức Mẹ Cổ Kính, vốn được đặt ở nhà thờ chính tòa Sevilla ở miền nam Tây Ban Nha, đã được những người Tây Ban Nha đưa đến Panama này vào năm 1510: Đức Mẹ đang đứng bế Chúa Hài Nhi và trong tay

có cầm một đóa hoa hồng. Đức Mẹ La Antigua được tôn làm bảo mạng của Panama cách đây 18 năm (2001) và lễ kính hàng năm vào ngày 9.9.

Hiện diện trong Vương cung thánh đường, ngoài các HY, GM đồng tế, còn có các LM, tu sĩ nam nữ và các thành viên phong trào giáo dân.

Trong bài giảng thánh lễ, ĐTC đã quảng diễn đoạn Tin Mừng theo thánh Gioan kể lại Chúa Giêsu đi đường mệt mỏi, ngài ngồi cạnh một giếng nước. Và khoảng trưa có một phụ nữ xứ Samaria đến kín nước. Chúa nói với bà: "Xin hãy cho tôi uống" (Gv 4,6.7).

Từ câu này, ĐTC nêu nhận xét: Chúa Giêsu đã chia sẻ sự mệt mỏi của con người, của các môn đệ. "Trong sự mệt mỏi của Chúa, có chỗ cho bao nhiêu mệt mỏi của các dân tộc chúng ta ngày nay, của các cộng đoàn chúng ta và của tất cả những người mệt mỏi và bị áp bức" (Xc Mt 11,28).

ĐTC đã liệt kê những nguyên nhân gây mệt mỏi, nhất là "mệt mỏi hy vọng", suy giảm hy vọng: đó là một sự mệt mỏi làm tê liệt... đứng trước một tương lai bất định và mù mịt.. chúng ta có thể nhường chỗ cho một trong những lạc giáo tệ hại nhất trong thời đại chúng ta khi nghĩ rằng Chúa và các cộng đoàn của chúng ta chẳng còn gì để nói trong thế giới mới đang hình thành hiện nay" (EV 83).

Giếng nước dồi dào của mối tình đầu với Chúa Giêsu: "Xin hãy cho tôi uống"! Khi nói lên câu này, chúng ta bộc lộ sự mệt mỏi hy vọng của chúng ta để trở về giếng nước dồi dào của mối

tình đầu, khi Chúa Giêsu đi qua con đường của chúng ta, nhìn chúng ta với lòng thương xót và gọi chúng ta theo Ngài; khi nói lên câu đó, chúng ta nhớ lại thời điểm trong đời mắt của Chúa gặp đôi mắt chúng ta, lúc mà Chúa làm cho chúng ta cảm thấy Ngài yêu thương ta, không phải như cá nhân, nhưng cả như cộng đoàn nữa....

"Xin hãy cho tôi uống!"

- can đảm để cho mình được

thanh tủy: "Xin hãy cho tôi uống" có nghĩa là có can đảm để cho mình được thanh tủy và phục hồi phần chân thực nhất trong các đoàn sủng nguyên thủy của chúng ta - không phải chỉ giới hạn vào đời sống tu trì - nhưng cho toàn thể Giáo Hội . và xem những đoàn sủng ấy có thể diễn tả thế nào ngày nay.

"Xin hãy cho tôi uống!" - cần Chúa Thánh Linh: "Xin hãy cho tôi uống" có nghĩa là nhìn nhận mình cần Chúa Thánh Linh biến đổi chúng ta thành những người nam nữ nhớ lại một sự đi qua cứu độ của Thiên Chúa, và tín thác rằng, như Chúa đã làm trong quá khứ, Ngài sẽ tiếp tục làm trong tương lai: "Đi đến tận gốc rễ giúp chúng ta sống hiện tại một cách thích hợp, không sợ hãi. Cần sống mà không sợ hãi, đáp lại cuộc sống với niềm hăng say dần thân với lịch sử, dần thân vào thực tại. Đó là một sự say mê như người đang yêu" (Papa Francesco . Fernando Prad, La forza della vocazione, ibid. 44)

Đừng đánh mất vẻ đẹp của truyền thống: Trong phần cuối của bài giảng, ĐTC nhắc đến sự kiện Nhà Thờ chính tòa La Antigua này được mở lại sau một thời gian dài trùng tu. Và ĐTC kết luận rằng; "Anh chị em thân mến, chúng ta đừng để mình bị lấy mất vẻ đẹp mà chúng ta đã thừa hưởng từ cha ông chúng ta! Ước gì vẻ đẹp này là cội rễ sống động và phong phú giúp chúng ta tiếp tục làm cho lịch sử cứu độ được tươi đẹp và có đặc tính ngôn sứ tại phần đất này".

Nghi thức thánh hiến

Sau bài giảng, ĐTC đã chủ sự nghi thức thánh hiến và xúc dầu bàn thờ tượng trưng Chúa Kitô.

Bàn thờ làm bằng đá cẩm thạch Carrara màu trắng mua từ Italia, phía trước có tạc hình chim bồ nông với các con nhỏ: chim này tượng trưng Chúa Kitô, vì khi không tìm được mỗi để nuôi con, chim đã nuôi các con bằng chính máu mình. Ngoài ra bàn thờ cũng được trang trí bằng nhiều thứ đá từ các nước.

Bàn thờ không được trải khăn nào và ĐTC đã xúc dầu hương thảo (olio crisma) trên đó để thánh hiến, rồi xông hương, trước khi đọc lời nguyện. Tiếp đến bàn thờ được trải khăn lên và đặt các cây nến sáng trên đó. ĐTC là vị đầu tiên tôn kính bàn thờ này trước khi cử hành thánh lễ, trước sự hiện diện của thánh tích của 3 vị thánh Mỹ châu la tinh và một vị người Ba Lan: thánh nữ Rosa de Lima, thánh Oscar Arnulfo Romero, thánh Martino de Porrés và thánh Gioan Phaolô 2 Giáo Hoàng.

Thánh lễ kết thúc lúc 11 giờ rưỡi trưa và ĐTC lên xe tiến về đại chủng viện thánh Giuse, cách đó 15 cây số.

Thánh lễ bế mạc Ngày Quốc Tế giới trẻ tại Panama

700 ngàn người đã tham dự thánh lễ bế mạc Ngày Quốc Tế giới trẻ lần thứ 34 do ĐTC Phanxicô cử hành tại Panama, sáng chúa nhật 27.1.2019. Ngài mời gọi các bạn trẻ xác tín về sự

gần gũi, cụ thể, hiện tại của lời Thiên Chúa hứa trong cuộc sống và hoạt động của các tín hữu.

Trong số 600 ngàn người đã tham dự buổi canh thức tối thứ bảy, 26.1, tại công viên thánh Gioan-Phaolô 2 ở Metro Park, Panama, có hàng trăm ngàn bạn trẻ ngủ lại tại chỗ để có thể sẵn sàng tham dự thánh lễ bế mạc sáng chúa nhật hôm sau với ĐTC.

ĐTC đã trở lại đây đây từ lúc 7 giờ rưỡi để đi xe Papamobile tiến qua các lối đi chào thăm mọi người dưới bầu trời mùa hè ở Panama. Hàng ngàn lá cờ các quốc gia phát phới, trong khi ca đoàn hàng trăm ca viên trẻ hăng hái ca hát. Số người tham dự càng đông thêm so với 600 ngàn người đã dự buổi canh thức tối thứ bảy vừa qua, vì có thêm nhiều giáo dân từ các nơi ở Panama và các nước láng giềng.

Đồng tế với ĐTC có 480 HY và GM thuộc các đại lục, và hàng ngàn linh mục ngồi trước lễ đài. Trong số các tín hữu hiện diện, có Tổng thống Panama và phu nhân, cùng với các tổng thống của 5 nước Trung Mỹ khác, trừ Nicaragua, cùng với Tổng thống Bồ đào nha, các quan chức chính quyền Panama.

Lời chào của Đức TGM Ulloa, Panama

Đầu thánh lễ, Đức TGM José Domingo Ulloa của Tổng giáo phận Panama sở tại đã ngỏ lời nồng nhiệt cảm ơn ĐTC và xác tín rằng: "kinh nghiệm hiệp thông Giáo Hội và sự canh tân tinh thần và mục vụ mà chúng con đã trải qua cùng

với vị Đại Diện Chúa Kitô sẽ ghi đậm cuộc sống của mỗi người chúng con. Sự phong phú của đức tin được sống trong vui tươi và hy vọng qua bao nhiêu bạn trẻ, nói với chúng con rằng có hy vọng, có thể thực hiện được những giấc mơ và khát vọng của chúng con.. Một giai đoạn mới trong công cuộc loan báo Tin Mừng tại đại lục này, trong đó giới trẻ thúc đẩy chúng ta trở thành

một Giáo Hội đi ra bên ngoài, với khuôn mặt trẻ trung và được đổi mới, không sợ gặp gỡ thế giới, để loan báo Tin Mừng, với lòng hăng say của các môn đệ và thừa sai của Chúa Kitô”.

Các bài đọc được lấy từ Chúa nhật thứ 3 thường niên, trong đó có bài Tin Mừng theo thánh Luca (1,1.14; 4,14.21) thuật lại việc Chúa Giêsu vào Hội đường, đọc sách thánh và giải thích rồi kết luận ”Hôm nay, đoạn Kinh Thánh mà anh chị em vừa nghe được ứng nghiệm” (Lc 4,20.21).

Bài giảng của ĐTC

Trong bài giảng, dựa vào câu nói của Chúa Giêsu, ĐTC đặc biệt nhấn mạnh đến đặc tính cụ thể, ngày hôm nay, tính chất hiện tại của sứ điệp Tin Mừng, của lời Chúa hứa và cảnh giác trước quan niệm cho rằng lời hứa ấy chỉ có giá trị đối với tương lai và không liên hệ gì với hiện tại. Ngài áp dụng vào các bạn trẻ và nói:

Sứ mạng hiện tại

”Các bạn trẻ thân mến, cũng có thể xảy ra cho các bạn như vậy mỗi khi các bạn nghĩ rằng sứ mạng của các bạn, ơn gọi của các bạn, thậm chí cả cuộc sống của các bạn là một lời Chúa hứa chỉ có giá trị đối với tương lai chứ không liên hệ gì với hiện tại, như thể làm người trẻ đồng nghĩa với một thứ ”phòng đợi”, trong đó người ta chờ đợi đến lượt của mình...”

Gặp gỡ và lắng nghe

ĐTC cũng nhắc lại rằng ”Một trong những

thành quả Thượng HĐGM mới đây là sự phong phú nhờ có thể gặp gỡ và nhất là lắng nghe, lắng nghe giữa các thế hệ, phong phú nhờ trao đổi và nhận thức rằng chúng ta cần nhau, chúng ta cần cố gắng tạo những phương thế và không gian để dẫn thân mơ ước và kiến tạo ngày mai ngay từ hôm nay. Nhưng chúng ta cần làm điều đó không phải một cách đơn độc, trái lại cùng với nhau, liên kết, kiến tạo một không gian chung.

”Các bạn trẻ thân mến, vì các bạn không phải là tương lai, nhưng là hiện tại của Thiên Chúa. Chính Chúa triệu tập và gọi các bạn vào các cộng đoàn và thành thị của các bạn, để ra đi tìm kiếm các ông bà ngoại, những người lớn; mời gọi các bạn đứng lên và cùng với những người lớn thực hiện giấc mơ mà Chúa đã mơ ước cho các bạn.

Không phải ngày mai, nhưng là lúc này, vì nơi nào có kho tàng của các bạn, ở đó có con tim của các bạn (Xc Mt 6,21)...

”Xin vâng theo gương Mẹ Maria”

Và ĐTC kết luận bài giảng với lời nhắc nhớ tám gương xin vâng của Mẹ Maria. Ngài nói: ”Trong tất cả những ngày này, lời thưa ”xin vâng” của Mẹ Maria đặc biệt đồng hành với chúng ta như một nhạc đệm. Mẹ không những đã tin nơi Thiên Chúa và Lời Chúa hứa như một điều có thể thực hiện được, Mẹ đã tin vào Chúa và can đảm thưa ”xin vâng, để tham dự vào hiện tại của Chúa. Mẹ cảm thấy có một sứ mạng và Mẹ yêu mến, và điều này đã quyết định tất cả.”

Lời cảm ơn của ĐHY Kevin Farrell

Cuối thánh lễ, ĐHY Farrell, người Mỹ, Bộ trưởng Bộ giáo dân, gia đình, sự sống, đã cảm ơn ĐTC và nhắc đến tầm quan trọng của những Ngày Quốc Tế giới trẻ. ĐHY nói: ”Theo Văn kiện chung kết của Thượng HĐGM thế giới về giới trẻ (nn.16,142), Ngày Quốc Tế giới trẻ cũng là cơ hội giúp các bạn trẻ sống kinh nghiệm hiệp thông và đức tin, chắc chắn giúp họ đảm nhận, trong tinh thần trách

nhệm, chỗ đứng và sứ mạng của họ trong xã hội và cộng đồng Giáo Hội. Kính thưa ĐTC, đối với bao nhiêu người trẻ đang đứng trước ngài hôm nay, và bao nhiêu người trẻ khác, đồng đạo hơn, đồng hành với chúng ta trong những ngày này, qua các phương tiện truyền thông, Ngày Quốc Tế giới trẻ là một kinh nghiệm hiển dung, trong đó họ cảm nghiệm vẻ đẹp của tôn nhan Chúa, và đã đưa ra những chọn lựa quan trọng trong cuộc sống của họ. Những thành quả quan trọng hơn của những kinh nghiệm này sẽ được thấy rõ hơn trong cuộc sống thường nhật. Xin cảm ơn ĐTC vì đã hướng dẫn chúng con trong cuộc lễ hành quốc tế này!”

Lời cảm ơn và nhấn nhủ kết thúc của ĐTC

Tiếp lời ĐHY Farrell, ĐTC đã dâng lời cảm tạ Chúa vì đã ban cho mọi người được chia sẻ những ngày Quốc Tế giới trẻ này. Và ngài đặc biệt cảm ơn sự hiện diện của Tổng thống Panamá Juan Carlos Varela Rodríguez, cũng như các vị Tổng thống các nước khác và chính quyền. Ngài cảm ơn Đức TGM giáo phận Panamá, José Domingo Ulloa và các GM khác cũng như tất cả những người đã cộng tác để giấc mơ Ngày Quốc Tế giới trẻ tại nước này trở thành thực tại.

ĐTC cũng nồng nhiệt cảm ơn các bạn trẻ và nói: "Tôi xin các bạn đừng để những gì các bạn đã sống trong những ngày này bị nguội đi. Các bạn hãy trở về giáo xứ, cộng đoàn, gia đình, nơi các bạn hữu của mình và thông truyền kinh nghiệm này, để những người khác cũng có thể được rung động vì sức mạnh và niềm vui của

các bạn. Cùng với Mẹ Maria, các bạn hãy tiếp tục thưa "xin vâng" đối với giấc mơ mà Chúa đã gieo vãi nơi các bạn".

Ngày Quốc Tế giới trẻ lần tới tại Fatima năm 2022

Cuối cùng ĐHY Farrell đã chính thức loan báo Ngày Quốc Tế giới trẻ cấp hoàn vũ lần tới sẽ được tổ chức tại Bồ đào nha, vào năm 2022. Đoàn

trẻ người Bồ đào nha có mặt tại buổi lễ đã reo hò vui mừng và vẫy cờ quốc gia của họ..

Thánh lễ kết thúc lúc 9.45 sáng giờ địa phương. Trước khi rời địa điểm hành lễ, ĐTC còn chào thăm và cảm ơn 40 vị ân nhân người Panama đã hỗ trợ tài chánh cho việc tổ chức Ngày Quốc tế giới trẻ tại đây.

ĐTC giả từ Panama trở về Vatican

Chiều Chúa nhật 27.01, sau khi gặp gỡ 30 ngàn thiện nguyện viên Ngày ĐHGT ở Panama, ĐTC Phanxicô đã trở lại phi trường quốc tế Tocumen của thành Panama cách đó 13 cây số để trở về Roma. Tại phi trường, Tổng thống Varela và phu nhân đã có mặt cùng với 1.500 tín hữu để tiễn biệt ĐTC. Quốc thiều Vatican và Panama được trỗi lên.

Tổng thống Varela bắt tay chào từ biệt ĐHY Quốc vụ khanh Parolin, ĐHY Ouellet Chủ tịch Ủy ban Tòa Thánh về Mỹ châu la tinh, ĐHY Bộ trưởng Bộ giáo dân, gia đình và sự sống, sau cùng là Đức TGM Edgar Pena Parra, Phụ tá Quốc vụ khanh Tòa Thánh.

ĐTC bắt tay ông bà tổng thống và là người cuối cùng bước lên chiếc máy bay Boeing 787 thuộc hãng Avianca của Colombia. Máy bay cất cánh lúc gần 6 giờ rưỡi chiều.

G. Trần Đức Anh OP. & Hồng Thủy - Vatican

Đời sống thường nhật của người nông dân Ấn độ

Chúng tá truyền giáo của đức cha George Pallipparambil

Từ một cộng đoàn chỉ có 900 tín hữu Công giáo vào năm 1979, đến nay giáo phận Miao đã có 90 ngàn tín hữu, chiếm gần 20% dân số trong vùng.

Trong khi nhiều Giám mục lên chương trình cẩn thận để hướng dẫn và điều hành giáo phận của họ, thì đức cha George Pallipparambil thì khác. Đối với ngài, kế hoạch được Thiên Chúa thực hiện, còn công việc của ngài là lắng nghe và đáp lời Thiên Chúa.

Những năm đầu

Giáo phận Miao nằm dọc biên giới Trung quốc, thuộc bang Arunachal Pradesh ở miền đông bắc Ấn độ. Cho đến gần đây, nơi này vẫn được xem như là một vị trí xa xôi cách trở, hầu như không thể đến được. Giáo phận được thành lập từ năm 2005 nhưng đức cha George đã chăm sóc đoàn chiên từ gần 4 thập niên, từ khi cộng đoàn chỉ có 900 tín hữu Công giáo vào năm 1979, đến 90 ngàn tín hữu ngày nay, chiếm gần 20% dân số

trong vùng. Khi cha George đến đây, cha không có kế hoạch, không có nhà thờ, không có nhà xứ. Nhưng Thiên Chúa đã làm tất cả.

40 năm trước, Miao vẫn còn do quân đội Ấn điều hành như một tiểu bang trực thuộc tiểu bang. Dân số phần lớn là các bộ tộc người Mông cổ và họ thường xung đột với nhau. Cơ duyên đến với Miao của cha George cũng không nằm trong kế hoạch của cha. Từ Kerala, một bang ở miền nam Ấn độ, cha giúp đỡ lập một trường học cho các trẻ em bộ tộc từ miền bắc di cư xuống miền nam. Khi các học sinh này trở về lại quê nhà trong một tình trạng hoàn toàn khác: họ được nuôi nấng đầy đủ, biết đọc biết viết, và biết Chúa Kitô, những vị bộ trưởng của các bộ lạc nhờ các học sinh trở lại trường nhấn tin cho cha George. Các trẻ em học thuộc tin nhắn và lập lại với cha: Thưa cha George, xin đến với chúng tôi và nói cho chúng tôi biết hơn nữa về Chúa Giêsu, Đấng đã làm nhiều điều cho các con em của chúng tôi.” Thế là

vào năm 1979, cha George đã lên đường đến miền bắc Ấn độ và ở lại đó cho đến bây giờ.

5 năm đầu, cha George gặp nhiều thử thách. Các linh mục bị cấm ở vùng này cũng như việc rao giảng Tin mừng. Một ngày vào dịp lễ Giáng sinh năm 1980, cha cùng

là họ không thể có. Phát triển xã hội và loan báo Tin mừng đi song song với nhau.

Đức cha George chia sẻ: “Chúng tôi không bao giờ nhắm đến việc nhét Tin mừng vào miệng bất cứ ai. Mục đích đầu tiên của chúng tôi

là giúp đỡ họ, bất cứ điều gì

với một người đàn ông, đi bộ từ làng này sang làng khác, rao giảng Tin mừng, và cha đã bị bắt và giam trong một trại cảnh sát. Khi tin cha bị bắt loan đến ngôi làng gần đó, mấy trăm giáo dân đã cầm gươm và đuốc kéo đến đồn cảnh sát. Vị tộc trưởng đã yêu cầu trưởng đồn cảnh sát trả lại cho họ vị linh mục. Cuối cùng, nửa đêm hôm đó, cha đã được trả về cứ điểm truyền giáo.

Tự do trong Tin mừng

Cha George nhận thấy người dân rất khao khát Tin mừng. Đối với họ, Tin mừng là điều rất ý nghĩa; Tin mừng mang cho họ tự do theo nghĩa rộng, nhưng đặc biệt cho họ phẩm giá mà họ chưa từng biết trước đây. Dù là cải đạo sang Kitô giáo là điều bị cấm ở Ấn độ, nhưng đối với cha George, cải đạo ở Ấn độ được hiểu như là một sự chuyển đổi tự nhiên, như một đứa trẻ lớn lên trong một thứ tôn giáo sơ khai và rồi tìm được điều gì đó tốt hơn.

Người dân ở vùng này phần lớn đều biết đến thứ tôn giáo vật linh và họ “bị nô lệ” bởi việc thực hành tôn giáo tự nhiên này. Nghi lễ tôn giáo duy nhất mà dân làng biết đến là nghi thức sát tế thú vật và việc hiến tế này khiến cho họ trở nên nghèo hơn. Kitô giáo, sự tự do của Tin mừng cũng là một giải phóng kinh tế cho người dân ở đây. Kitô giáo đưa các cộng đoàn đến với y tế, giáo dục, tất cả những điều mà trước đây đơn giản

Đức cha George Pallipparambil

họ cần, như giáo dục, y tế, bất cứ điều gì. Đây là những công việc chúng tôi làm, nhưng họ đã hiểu. Họ nhìn thấy chúng tôi ở đây, sống với họ, ở lại với họ, họ nhìn thấy các chứng nhân. Đón nhận Tin mừng là kết quả của công việc yêu thương, trao tặng cách tự do, của chúng tôi.”

Đức cha chia sẻ rằng nhân phẩm là chìa khóa mở cánh cửa thay đổi. Dù trong 30 năm qua, Đức cha đã thành lập 40 trường học trong vùng, nhưng sự tăng trưởng hàng trăm lần của đoàn chiên không phải là nhờ con số ít các trường học này. Thành quả đạt được mà không có một kế hoạch “Kitô hóa” dân chúng thì như thế chỉ có thể là sự can thiệp thật sự và trực tiếp của Chúa Thánh Thần trong đời sống người dân, chứ không phải là sự can thiệp của Đức cha hay những người loan báo Tin mừng. Trong khi sự phát triển của cộng đồng giáo hội địa phương được thấy rõ thì đối với đức cha George, điều quan trọng hơn, chính là ảnh hưởng của nó trên cộng đồng dân chúng địa phương.

Phẩm giá người nữ

Một trong những điều Kitô giáo mang đến các cộng đồng bộ tộc chính là việc thăng tiến phụ nữ. Trong xã hội bộ tộc ở đây, phụ nữ chăm lo việc gia đình và con cái. Chế độ đa thê là điều

binh thường tại nhiều nơi, và việc các cô dâu trẻ em hoặc việc bán các con gái trong những cuộc hôn nhân cũng là điều bình thường. Nhưng hiện nay điều này không còn tồn tại nữa. Và điều này cũng là kết quả từ các gương lành và chứng tá của các Kitô hữu, chứ không phải là do người dân bị ép buộc. Đức cha kể: “Chúng tôi không chống trực tiếp lại các thói tục này hay nói đi nói lại với họ rằng những điều này là sai. Thay vào đó, chúng tôi bắt đầu giáo dục các thiếu nữ, tổ chức các khóa huấn luyện các em, dạy cho các em đọc chữ và nghề nghiệp cho các phụ nữ trẻ.”

Khi những thanh niên trẻ rời đi nơi khác để tìm việc làm hoặc học hành thì những phụ nữ ở lại và trở thành những người lãnh đạo trong làng, được các nhóm phụ nữ Công giáo trợ giúp phát triển cộng đoàn và đời sống chung, mà trước đó họ hoàn toàn cậy dựa nơi người nam. Đó là một điều nhỏ bé nhưng đã thay đổi hoàn toàn thế giới của những phụ nữ này. Ngày nay các người nữ chọn người chồng của mình; họ quan tâm đến việc chọn một Kitô hữu hoặc một người sẽ trở thành Kitô hữu. Hôn nhân Kitô giáo là hôn nhân bình đẳng dựa trên tình yêu. Điều này đã được thay đổi nơi các bộ tộc và ngày nay nó đã trải rộng khắp bang Arunachal Pradesh.

Ơn gọi nên thánh và ơn gọi truyền giáo

Tin mừng được loan báo không chỉ đưa đến những thay đổi về kinh tế và xã hội nhưng còn về các ơn gọi. Khi giáo phận được thành lập vào năm 2005, và đức cha George được bổ làm giám mục tiên khởi, thì tiểu chủng viện cũng được thành lập. Đồng thời, nhiều thiếu nữ được giáo dục bởi Giáo hội cũng chọn đời sống tu trì. Giáo phận dần thân vào việc loan báo Tin mừng và các chủng sinh được

huấn luyện trong tinh thần này. Cha mẹ họ là những giáo dân truyền giáo, đã đưa Giáo hội đến đây và gieo trồng Giáo hội, đau khổ vì Giáo hội. Những ngày đầu, khi các thừa sai không được phép đến các làng truyền giáo thì chính các dân làng, rồi đến con cái họ, các học sinh, là những người làm tất cả. Họ giảng đạo, hoán cải người dân, rửa tội, tập họp dân chúng mỗi tuần và cầu nguyện, đọc Tin mừng và hát thánh ca với nhau.

Ngày nay giáo phận có 28 linh mục, với 68 tu sĩ. Họ phục vụ 90 ngàn tín hữu trong giáo phận có diện tích 17 ngàn dặm, mà đa phần không thể đi xe đến được. Người dân ở đây không để cho các linh mục làm hết mà tất cả họ đều phải mang tin mừng. Các linh mục giải tội và cử hành Thánh lễ nhưng các giáo dân là người loan báo Tin mừng.

Hồng Thủy - Vatican

Chứng Từ Đức Tin Thời Internet

Trước lễ Hiến Linh vừa qua, tôi đã trải qua một ngày Thứ Bảy rất cảm kích.

Mười giờ sáng, có tiếng gọi cửa dồn dập. Nhìn ra, vườn nhà hưu đường Tòa giám mục Qui Nhơn nắng đẹp như đón chờ lễ Hiến Linh, lễ của ánh sáng, đang đến vào hôm sau. Tôi mở cửa. Không phải ba đạo sĩ nhưng là ba phụ nữ, so với khung cảnh nhà chung này, cũng cổ quái không thua gì các đạo sĩ từ phương Đông. Hai người đã trên sáu mươi, y phục cư sĩ Phật giáo, màu lam, vai mang tay nải. Người thứ ba là một nữ tu trẻ dòng Mến Thánh Giá, nhân viên của quầy sách... Chị đẩy hai vị khách vào. Có việc gì đây? Hai vị khách khệ nệ đặt xuống mười chai nước lớn và sáu cây nến màu vàng có dán hình thập giá màu đỏ.

- Xin cha làm phép giúp chúng con.
- Nhưng đầu đuôi câu chuyện thế nào ạ?
- Thưa cha, hai bà này người lương. Họ sẽ tự kể chuyện cho cha nghe.

Chị nữ tu trả lời và rút lui. Hai người tự giới thiệu:

- Chúng con đã tìm hiểu Kinh thánh và càng lúc càng thấy Chúa thương chúng ta quá. Chúng con rất thương Chúa. Mấy năm qua chúng con tu theo Phật. Nay nhờ Kinh thánh chúng con biết chỉ có Chúa là Đấng Tối cao Duy nhất. Chúng con tin Chúa. Xin cha cho chúng con được rửa tội.

Họ ở cách Tòa giám mục 90 km, tại một nơi mà 180 năm trước Thầy Sáu Do đã đi qua và về sau đã rải rác có vài nếp nhà thờ nhưng nửa thế kỷ nay không còn dấu vết. Nghe đâu còn ẩn khuất đâu đó dăm bảy gia đình Công Giáo nhưng mấy lần về ăn giỗ đồng tộc tôi vẫn dò la mà chưa gặp được ai. Tôi còn quá nhất đảm !Chỉ tìm gặp những người đồng đạo mà còn dè dặt đến thế, làm sao mà rao giảng Tin mừng ? Thế mà hôm nay từ chính địa phương ấy lại có những người được ơn tin Chúa thật mãnh liệt, đang tìm đến tận nơi ở của tôi !

- Các chị đã đọc những kinh sách nào rồi?

- Bản chỉ dẫn về chuỗi Mân Côi, mấy quyển này... Chúng con mới thỉnh, nhưng chúng con đã nghiên cứu Kinh thánh.

- Kinh thánh? Ai đã cho các chị?

- Con có cái Ipad này. Ở nhà con không dám mở nhưng chị Bốn đây sống một mình. Con gửi ở nhà chị, con sang đó cùng nhau đọc bài trên mạng rồi nghe các bài giảng của cha Long về Lòng Chúa Thương Xót, nghe mãi không chán. Ôi Chúa thương chúng ta biết chừng nào ! Tôi rất ngạc nhiên khi thăm dò về việc cầu nguyện hằng ngày, được nghe hai vị nói đến cả ba kinh Lạy Cha, Kính mừng và Sáng danh một cách hồn nhiên.

Hai vị quen biết một thiếu phụ Công Giáo và đã nhờ chị đưa tới nhà thờ giáo xứ cách đó gần 50 km, vào một ngày Chúa Nhật, có “ông cha đội mũ tím” về làm lễ. Họ đã được giới thiệu với cả cha sở và Đức Cha Matthêô, giám mục Giáo phận Qui Nhơn. Tôi bấm máy cho Đức Cha. Đức

Cha hỏi thăm, khích lệ và xin Chúa ban phúc lành cho họ. Họ hết sức mừng rỡ.

Tôi cũng gọi đến cha sở. Đường tới nhà thờ khá trắc trở, họ lại không có xe máy. Nếu đi Qui Nhơn, họ có thể đón xe buýt trước cửa nhà và đi thẳng. Do đó, cha sở đề nghị tôi chăm sóc giáo lý cho họ rồi cử hành bí tích luôn.

- Các chị có tâm nguyện muốn được rửa tội nhưng cần có một thời gian chuẩn bị nhé! Tôi xin số điện thoại và đang tính hẹn ngày, thì chị lớn tuổi hơn nhanh nhẩu:

- Nếu được thì cho chúng con học chiều nay luôn, bốn giờ chúng con mới lên xe về.

- Vâng, để tôi nói các sơ dọn phòng cho các chị nghỉ trưa và mời các chị dùng bữa.

- Ô, chúng con ăn chay trường, để chúng con ra ngoài ăn.

- Không sao, các sơ có đủ cơm trắng, rau luộc, xì dầu, dưa leo và muối đậu phụng.

- Vậy thì tốt quá!

Tối một giờ rưỡi, nghỉ trưa dậy, tôi đưa hai vị vào nhà nguyện, đến trước hang đá Bê lem, kể chuyện Chúa giáng sinh, chuyện các đạo sĩ, những ngày tháng bên Ai Cập rồi Gia đình thánh về Nazarét, tiếp đến là những năm rao giảng, cái chết thập giá và sự Phục sinh của Chúa. Sau đó, tôi đưa hai vị trở lại phòng, tiếp tục câu chuyện ban sáng:

- Các chị muốn xin làm phép nước để dùng

hằng ngày cho “đạo mỗi ngày một thấm thêm vào lòng”. Trong ước nguyện ấy có hai điểm: Trước hết là việc cầu nguyện xin Chúa ban phúc lành cho nước uống hằng ngày. Việc này chính các chị có thể tự làm lấy với lời nguyện trước bữa ăn ở trang 23 quyển Kinh Nguyện Gia Đình này.

Còn ý thứ hai là để cho “đạo mỗi ngày một thấm thêm vào lòng” là các chị đang linh cảm thấy nước hằng sống mà Chúa Cứu Thế đem đến. Xin mời các chị cùng đọc với tôi câu chuyện Chúa Giêsu trao đổi với người phụ nữ đến mức nước ở giếng Giacóp (Ga chương 4). Hai vị tỏ ra kinh ngạc, không ngờ câu chuyện Kinh thánh rất giống với chuyện những chai nước họ khệ nệ đem tới đây.

- Các chị cũng hiểu là, bình thường Chúa Giêsu rất dè dặt, không nói rõ về bản thân Ngài cho đám đông, nhưng ở đây vì người phụ nữ đã lắng nghe và sẵn lòng đổi mới đời sống, nên khi chị ấy nhắc đến Đấng Cứu Thế, Chúa không ngần ngại tiết lộ rằng Ngài chính là Đấng ấy. Ngài là Nước hằng sống.

Đây chính là điểm khác biệt then chốt giữa Kitô giáo và mọi tôn giáo khác. Nơi các tôn giáo khác, vị giáo chủ nào cũng khẳng định con đường họ giới thiệu là chân lý: “*Thưa quý vị, đây là con đường, đây là sự thật tuyệt đối*”. Tuy nhiên không một vị nào dám nói và có thể nói như Chúa Giêsu: “*Chính tôi là con đường, là sự thật*

và là sự sống” (Ga 14,6). Mọi giáo chủ đều chỉ vẽ cho môn sinh thấy một con đường đến với Chân lý Tuyệt đối ở bên ngoài bản thân các vị, duy chỉ một mình Chúa Giêsu mới thẳng thắn quả quyết: “*Tôi là Chân lý, là Sự thật tuyệt đối*”

tính ăn trưa nay, nhưng đã được các sơ mời cơm rồi, xin gửi lại cha dùng cho vui. Tôi đã không thể tìm được một con chiên lạc nào ở vùng ấy, rồi giờ đây Internet tìm giúp tôi những người ăn chay trường, giúp họ biết giáo lý Chúa và đưa họ

(Ga 14,6). Điểm trung tâm của giáo lý Chúa Giêsu là chính bản thân Ngài. Cho nên điều quan trọng là phải xây dựng tình thân giữa mình với Ngài. Các chị có thể là chẳng bao giờ thăm nói với Đức Phật một lời mà vẫn là một cư sĩ Phật giáo tốt. Thế nhưng, khi các chị đã là môn đệ Chúa Giêsu thì Chúa muốn các chị phải trò chuyện với Ngài mỗi ngày nhiều lần, thân mật hơn là tình bạn giữa hai chị dành cho nhau. Mối quan hệ giữa Chúa Giêsu và mỗi chúng ta tựa như giữa cây và cành, cành lìa khỏi cây sẽ chết.

- Thưa cha, Đức Bốn sư cũng có nói điều cha nói đó. Ngài nói ngài là ngón tay chỉ mặt trăng, và các bạn phải tự thấp đuốc mà đi tìm chân lý.

Tôi với tay rút quyển Các Giờ Kinh Phụng Vụ, lấy cho hai vị xem một tấm ảnh ngăn trong đó. Một vị ngạc nhiên:

- Ô! Cha cũng giữ hình Đức Bốn sư!

- Vâng, tôi giữ tấm hình này để nhắc mình những lời hay ý đẹp của ngài và nhất là để cầu nguyện cho những người từng say mê giáo lý ngài như các chị. Như các đạo sĩ xưa, các chị đã gặp được Đức Bốn sư như một ngôi sao dẫn đường đến với Chúa Cứu Thế. Ba đạo sĩ đã để lại vàng, hương và mộc được, còn hai vị cư sĩ? Một vị rút ra 200.000 đồng “cúng đường” để góp phần “ấn tống” kinh sách. Còn vị kia rút ra một gói gạo lứt sấy:

- Đây là đồ chay chúng con đem theo dự

về với Chúa. Nếu tôi bàn ra việc ăn chay tốt lành của họ, e rằng tôi tự chuốc lấy lời Chúa đã khiển trách người Phariseu (x. Mt 23,15).

- Vâng, tôi cũng muốn nói với các chị điều ấy: Các chị đã được ơn ăn chay trường, hãy cứ tiếp tục. Trước hết, ăn chay trường có lợi cho sức khỏe. Tiếp đến, nó nhắc mình rèn luyện đức từ bi nhân ái. Tôi không ăn chay trường nhưng cũng có những thời gian ăn chay.

- Vậy thì con mừng quá. Theo Chúa, con được thêm nhiều điều hay mà không bỏ mất điều hay đã có được!

Mấy chục năm trước, đã có những đoàn dài những người H'Mông vượt núi rừng đi tìm nơi thờ phượng Chúa tại Giáo phận Hưng Hóa và Tổng giáo phận Hà Nội. Cũng đã có những đoàn người Êđê, Jarai, Bahnar tại Gia Lai và Kon Tum chia nhau đi lung tìm linh mục của Chúa. Họ đã nghe Lời Chúa qua các chương trình phát thanh Tin lành và Công Giáo. Giờ đây anh chị em người Kinh, từ những vùng sâu, vùng xa lại kiếm tìm trên Internet rồi kéo nhau về tận Tòa giám mục. Chiều đến, ngồi dùng bữa, tôi nhắc lại với các Chalòi một anh em linh mục đã nói ngay tại bàn ăn này: *“Rồi người ta sẽ ùn ùn trở lại nhưng mình sẽ tìm đâu ra người dạy giáo lý?”* Người anh em ấy là linh mục Gioakim Nguyễn Hoàng Trí, đã về với Chúa năm 2014, thọ 70 tuổi. Quả

tình những năm qua, câu nói của Cha Trí vẫn là một bản khoản lớn cho tôi. Thế nhưng giờ đây, trong ngày vọng lễ Hiển Linh, tôi được tận mắt chứng kiến Thiên Chúa đang cho đáp số đến từ một phía không ngờ: Lời Chúa đang được rao báo trên mái nhà của truyền thông. Trước công việc Thiên Chúa làm, tôi nhớ đến những lời hứa đầy lạc quan trong Gr 31,31-34; Is 62,1; đặc biệt là: “11Quả thật, Đức Chúa là Chúa Thượng phán thế này: Đây, chính Ta sẽ chăm sóc chiên của Ta và thân hành kiểm điểm. 12Như mục tử kiểm điểm đàn vật của mình vào ngày nó ở giữa đàn chiên bị tản mác thế nào, thì Ta cũng sẽ kiểm điểm chiên của Ta như vậy. Ta sẽ kéo chúng ra khỏi mọi nơi chúng đã bị tản mác, vào ngày mây đen mù mịt. 13Ta sẽ đem chúng ra khỏi các dân, tập hợp chúng lại từ các nước và đưa chúng vào đất của chúng. Ta sẽ chặn dất chúng trên các núi Israel, trong các thung lũng và tại mọi nơi trong xứ có thể ở được. 14Ta sẽ chặn dất chúng trong đồng cỏ tốt tươi và chuồng của chúng sẽ ở trên các núi cao Israel. Tại đó chúng sẽ nằm nghỉ trong chuồng êm ái, sẽ đi ăn trong đồng cỏ mầu mỡ trên núi non Israel. 15Chính Ta sẽ chặn dất chiên của Ta, chính Ta sẽ cho chúng nằm nghỉ - sấm ngôn của Đức Chúa là Chúa Thượng. 16Con nào đi lạc, Ta sẽ đi tìm; con nào đi lạc, Ta sẽ đưa về; con nào bị thương, Ta sẽ băng bó; con nào bệnh tật, Ta sẽ làm cho mạnh; con nào béo mập, con nào khoẻ mạnh, Ta sẽ canh chừng. Ta sẽ theo lẽ chính trực mà chặn dất chúng” (Ed 34,11-16).

Thật đầy an ủi, khi ta đã cố gắng hết sức mà không làm được, Thiên Chúa sẽ can thiệp. Tuy

nhiên, liệu chừng ta đã cố gắng hết sức chưa? Ta làm sao có thể phớt lờ những câu thật đáng sợ đi liền trước đoạn vừa trích? “5Chiên của Ta tản loạn vì thiếu mục tử và biến thành mồi cho mọi dã thú, chúng tản loạn. 6Chiên của Ta tản mác trên các ngọn núi, trên mọi đỉnh đồi. Chiên của Ta tản mác trên khắp mặt đất, thế mà chẳng ai chăm sóc, chẳng ai kiểm tìm. 7Vì thế, hỡi các mục tử, hãy nghe lời Đức Chúa. 8Ta lấy mạng sống Ta mà thề - sấm ngôn của Đức Chúa là Chúa Thượng -, bởi chiên của Ta bị cướp phá và biến thành mồi cho mọi dã thú vì thiếu mục tử, bởi các mục tử chỉ biết lo cho mình mà không chặn dất đàn chiên của Ta, 9nên hỡi các mục tử, hãy nghe lời Đức Chúa: 10Đức Chúa là Chúa Thượng phán thế này: Đây Ta chống lại các mục tử. Ta sẽ đòi lại chiên của Ta; Ta sẽ không để chúng chặn dất chiên, và các mục tử sẽ không còn lo cho mình. Ta sẽ giải thoát các chiên của Ta khỏi miệng chúng, để chiên của Ta không còn làm mồi cho chúng nữa” (Ed 34,7-10). Thiên Chúa không những ngỏ lời với các mục tử mà còn nói thẳng với đàn chiên: “17Phần các người, hỡi chiên của Ta, Đức Chúa là Chúa Thượng phán. Nay Ta sẽ xét xử giữa chiên với chiên, giữa cừu với dê. 18Được chặn trong đồng cỏ tốt tươi đối với các người phải chẳng còn quá ít, mà các người lại lấy chân giày đạp phần đồng cỏ còn lại của các người, được uống nước

Chứng Từ Đức Tín

trong mà các người lại lấy chân quây đục phần còn lại ? 19Vì thế, đàn chiên của Ta phải gặm phần cỏ chân các người đã giầy đạp, phải uống phần nước chân các người đã quây đục. 20Bởi vậy, Đức Chúa là Chúa Thượng phán với chúng như sau: Này Ta sẽ xét xử giữa chiên béo với chiên gầy. 21Vì các người thúc vào sườn, vào vai và lấy sừng mà húc vào mọi con chiên đau yếu đến độ các người làm cho chúng phải tăn mác ra ngoài, 22nên Ta sẽ cứu thoát chiên của Ta để chúng không còn bị cướp phá, Ta sẽ xét xử giữa chiên với chiên” (Ed 34,17-21; xt Gr 23,1-4).

Ta cũng không thể quên một lời khác, lời ông Mardôkê nhắn gửi con đồ đầu của ông là hoàng hậu Esther, tiêu biểu cho những người ưu tú trong dân Chúa: “Vì đến lúc này mà con vẫn cứ ngậm miệng làm thinh, thì người Do Thái sẽ nhận được sự trợ giúp và giải cứu từ một nơi khác; còn chính con và nhà cha con lại bị tru diệt” (Et 4,14). Thiên Chúa từng ưu ái tỏ ra rằng Ngài cần đến chúng ta, tuy nhiên nếu chúng ta không quảng đại hưởng ứng lời Ngài mời gọi, Ngài cũng thẳng thắn cho thấy thật ra Ngài chẳng cần gì đến chúng ta. Nếu chúng ta không chịu lên đường rao giảng, thì chúng ta sẽ phải tự chịu trách nhiệm trước mặt Ngài, còn Lời hằng sống sẽ vẫn cứ vang vang từ chân trời này tới chân trời khác, bằng nhiều cách, cụ thể ngày nay sẽ bằng cả Internet. nĐiều đáng mừng là cuối cùng nữ hoàng Esther đã chỗi dậy vì đồng bào, chính Chúa lại an ủi: “Ta sẽ cho các người những mục tử đẹp lòng Ta; chúng sẽ khôn ngoan sáng suốt chăn dắt các người” (Gr 3,15). 31Này sẽ đến những ngày Ta sẽ lập với nhà Ít-ra-en và nhà Giu-đa một giao ước mới,... 33Ta sẽ ghi vào lòng dạ chúng, sẽ khắc vào tâm khảm chúng Lễ Luật của Ta. Ta sẽ là Thiên Chúa của chúng, còn chúng sẽ là dân của Ta. 34Chúng sẽ không còn phải dạy bảo nhau, kể này nói với người kia: “Hãy học cho biết Đức Chúa”, vì hết thầy chúng, từ người nhỏ đến người lớn, sẽ biết Ta. Ta sẽ tha thứ tội ác cho chúng và không còn nhớ đến lỗi lầm của chúng nữa (Gr 31,31.33-34).

Và rồi hôm nay, vẫn còn đó những anh chị em miệt mài lặng lẽ tải Lời của Chúa lên Internet

mỗi ngày bằng nhiều cách thế. Xin cảm ơn và chúc mừng những anh chị em đang dấn thân loan báo Tin mừng và đang gìn giữ để ánh sao Hiến linh không tắt mất.

“2Trời xanh tường thuật vinh quang Thiên Chúa, không trung loan báo việc tay Người làm.

3Ngày qua mách bảo cho ngày tới, đêm này kể lại với đêm kia.

4Chẳng một lời một lẽ, chẳng nghe thấy âm thanh,

5mà tiếng vang đã dội khắp hoàn cầu và thông điệp loan đi tới chân trời góc biển”

(Tv 18/19,2-5).

Qui Nhơn, lễ Hiến Linh 06-01-2019

Lm. Trăng Thập Tự Võ Tá Khánh

Thơ Mừng Xuân

Xuân về trên lá trúc
Xuân đậu trên cành mai
Tiếng pháo xa già giục
Xuân đến thật đây rồi
Tôi cúi đầu chào Xuân
Trên môi hồng em nhỏ
Trong tiếng nhạc xa gần
Trong từng chùm hoa nở
Tôi nhớ bạn gần xa
Tôi chúc mừng Năm Mới
Ơn Chúa Mẹ bao la
Trong ân tình với vợ
Mừng Xuân đẹp thời gian
Tôi mơ Xuân vĩnh cửu
Nơi hoa mãi không tàn
Nơi tràn đầy đức mến
Chùa Xuân, lạy Chúa Xuân
Xin thương người dương thế
Ban xuống vạn hồng ân
Lau khô mọi giọt lệ
Cho bốn phương thái hoà
Lộc trời như biển cả
Khắp miền vọng âu ca
Không còn đau bằng giá.

Xuân Ly Bằng

Những lời khuyên để có một Thánh lễ đẹp lòng Chúa

Thánh lễ là hy tế cảm tạ Chúa Cha, là lời chúc tụng Hội Thánh dâng lên bày tỏ lòng biết ơn vì tất cả những phúc lành Thiên Chúa ban, tất cả những gì Người đã thực hiện qua việc sáng tạo, Cứu chuộc và thánh hoá con người. Theo Sách Giáo Lý Vào Đời, chúng ta có thể tóm tắt như sau:

- Thánh lễ là hy tế ngợi khen, để Hội Thánh ca hát vinh quang Thiên Chúa nhân danh toàn thể vũ trụ vạn vật. Hy lễ ngợi khen này chỉ có thể thực hiện nhờ Chúa Kitô và trong Chúa Kitô: Ngài kết hiệp các tín hữu vào bản thân Ngài, vào lời ngợi khen và lời chuyển cầu của Ngài.

- Thánh lễ là cuộc tưởng niệm lễ Vượt Qua của Chúa Kitô, là hiện tại hoá và hiến dâng hy lễ độc nhất của Chúa Kitô trong Phụng vụ của Hội Thánh.

- Thánh lễ là bữa tiệc thánh để chúng ta được hiệp thông vào Mình Máu Chúa. Vì thế, đoàn dân Chúa phải tham dự tích cực và sinh động, lãnh nhận lương thực thần linh nuôi dưỡng đời sống Kitô hữu và đời sống cộng đoàn.

- Thánh lễ là tột đỉnh của Phụng vụ Ki-tô giáo. Nhờ Thánh lễ mà công trình cứu chuộc

chúng ta được thực hiện.

Qua việc giải thích rõ ràng trên đây, chúng ta nhận thức được ý nghĩa cao cả của Thánh Lễ mà mỗi lần chúng ta đến nhà thờ để cử hành. Bởi thế, cần tránh những hành vi hay việc làm đưa đến việc tục hóa Thánh Lễ.

Chúng ta cần nên nhớ:

1. Lễ Misa là linh thánh.
2. Ăn mặc thích hợp khi đến nhà thờ.

Ý thức việc đến nhà thờ để dâng lễ và thờ phượng Chúa nên chúng ta cần ăn mặc cách thích hợp (không mặc áo sát nách, quần short, đi dép 2 quai.) Việc ăn mặc cách thích hợp là cách tỏ lòng kính thờ Chúa trong Nhà Tạm và tôn trọng tha nhân, những người cùng đi dâng lễ với chúng ta.

3. Đi lễ đúng giờ. Bạn đến trễ sẽ làm những người khác chia trí. Nếu bạn bị trì hoãn hoặc đến trễ, hãy nghĩ đến những người khác, bằng cách ngồi ở phía sau để không làm phiền những người đang cầu nguyện trong Thánh Lễ.

Tuyệt nhiên không nên ngồi ngoài nhà thờ. Dù đi muộn.

4. Không dùng điện thoại gửi tin nhắn, tán gẫu (chat), và lướt mạng.

Thánh lễ

Thánh lễ là cội nguồn
và cao điểm nhất
trong đời sống của người Kitô hữu

Không dùng điện thoại di động gửi tin nhắn, tán gẫu, và lướt mạng trong Thánh lễ. Một số anh chị em tham dự Thánh Lễ, ngồi trong góc khuất phía cuối nhà thờ hoặc khu vực tiền sảnh, thường dùng điện thoại di động để nhắn tin, tán gẫu, hay lướt mạng trong suốt Thánh Lễ.

Đây là hành động thiếu ý thức của một số người đi lễ cho có lệ, không để tâm hồn vào việc lắng nghe Lời Chúa và dự phần vào Tiệc Thánh Thể. Việc làm như thế được kể là không tham dự Thánh Lễ buộc ngày Chúa Nhật và đương nhiên là mắc tội trọng.

5. Lấy kẹo cao su từ miệng của bạn và vất bỏ nó một cách thích hợp (không phải trên sàn nhà hoặc trên ghế dài).

6. Bái gối hương về phía nhà tạm trước khi ngồi xuống. Bái gối là uốn cong đầu gối phải xuống sàn và đứng lên. Nếu bạn không thể bái gối, bạn nên cúi chào một cách cung kính. Mục đích của việc này là để tỏ lòng tôn kính Thiên Chúa của chúng ta và để xác nhận sự hiện diện của Ngài trong nhà tạm.

7. Ngồi yên lặng. Một khi chúng ta đã tìm thấy chỗ ngồi, chúng ta nên ngồi hoặc quỳ xuống lặng lẽ cầu nguyện hay chiêm niệm. Đây không phải là thời gian để giao tiếp với bạn bè. Nếu chúng ta phải nói chuyện lặng lẽ, chúng ta nên

làm cho nó ngắn gọn.

Mục đích của việc này là một lần nữa thể hiện sự tôn trọng đối với Thánh Thể, và để cho thấy rằng chúng ta tin Chúa thật sự hiện diện Mình và Máu, Linh Hồn và Thần Tính.

Nếu chúng ta không tin điều này, chúng ta cần phải quan tâm đến những người khác họ tin, và sử dụng thời gian yên tĩnh để chiêm ngưỡng Chân Lý này.

8. Tôn trọng ranh giới.

Khi đọc Kinh Lạy Cha chúng ta nên nhạy cảm về nhu cầu của những người bên cạnh, có lẽ, đang nói chuyện với “Cha Chúng Ta”, mà có thể bị chia trí bởi những người cần phải nắm tay.

9. Hãy ở lại cho đến khi kết thúc Thánh Lễ. Giuđa là người đầu tiên rời khỏi buổi lễ sớm trong Bữa Tiệc Ly. Chúng ta không nên theo bước chân của ông.

Thánh lễ kết thúc khi vị linh mục hay phó tế nói: “Thánh Lễ đã xong, chúc anh chị em đi bình an” và chúng ta thưa: “Tạ ơn Chúa”.

Chúng ta nên lịch sự ở lại cho đến khi kết thúc bài thánh ca kết lễ. Đôi khi cũng có những trường hợp khẩn cấp xảy ra, trong những trường hợp như vậy, chúng ta nên càng kín đáo càng tốt để không làm gián đoạn Thánh Lễ vẫn chưa kết thúc.

10. Hãy cung kính, nhẹ nhàng và âm thầm ra khỏi nhà thờ. Một lần nữa, điều này là để thể hiện sự tôn trọng của Chúa chúng ta trong Bí tích Thánh Thể. Có một số người ở lại vài phút sau lễ để cảm tạ Chúa vì Thánh Thể mà họ vừa nhận được, nhà thờ cũng nên yên lặng để tôn trọng sự hiệp nhất sâu xa đang diễn ra. Chúng ta có thể nói chuyện thoải mái khi ra ngoài nhà thờ.

11. Tuyệt đối không nên vỗ tay trong khi Thánh Lễ đang được cử hành. Chẳng hạn như sau khi linh mục hay phó tế giảng, hoặc là sau khi ca đoàn hát một bài thánh ca. Bối lễ Thánh Lễ không phải là một buổi trình diễn.

Rất tiếc là nhiều bạn trẻ thời nay, vì không hiểu ý nghĩa và tầm quan trọng của Thánh Lễ, nên cứ thấy gì hay là vỗ tay.

'Báo cáo Thế giới 2019' lên án nhân quyền Việt Nam, chỉ trích Mỹ vấn đề di dân

Năm 2018 được cho là một năm tệ hại về nhân quyền ở Việt Nam khi các nhà bất đồng chính kiến bị kết án tù nặng nề, những nhà hoạt động nhân quyền bị côn đồ tấn công và chính quyền thông qua các đạo luật hà khắc để bóp nghẹt tiếng nói bất đồng, theo báo cáo thường niên công bố ngày 17/1 của Tổ chức Theo dõi Nhân quyền Human Rights Watch (HRW) về tình hình nhân quyền thế giới trong năm qua.

Trong 'Báo cáo Thế giới 2019' dày 674 trang đánh giá việc thực thi nhân quyền trên 100 nước, HRW cũng chỉ trích Mỹ trong năm thứ hai cầm quyền của Tổng thống Donald Trump 'đi lùi về thành tích nhân quyền ở trong nước và nước ngoài', nhất là qua các chính sách đối với di dân.

VN: tiếp tục đàn áp nhân quyền

Ở Việt Nam, trong lĩnh vực tự do ngôn luận, những người bày tỏ chính kiến trên không gian

mạng vẫn tiếp tục thường xuyên bị sách nhiễu và đe dọa, theo HRW. Trong năm vừa qua, HRW ghi nhận có ít nhất 12 người đã phải ra tòa về tội 'Tuyên truyền chống Nhà nước' với bản án từ 4 cho đến 12 năm tù.

Trong khi đó, công an và những kẻ côn đồ mà HRW cho là do chính quyền dung dưỡng thường xuyên tấn công các nhà hoạt động và các blogger mà không bị trừng phạt. HRW dẫn ra các trường hợp như bà Đỗ Thị Minh Hạnh, nhà hoạt động công đoàn và là cựu tù chính trị, bị ném đá và các thiết bị nổ tự chế vào nhà riêng ở tỉnh Lâm Đồng; đêm nhạc Nguyễn Tín ở thành phố Hồ Chí Minh bị bố ráp và những người tham dự đêm nhạc, trong đó có nhà hoạt động Phạm Đoan Trang, bị đánh đập tàn bạo; cựu tù nhân chính trị Trương Văn Kim bị những kẻ không rõ lai lịch tấn công và làm gãy tay cũng ở tỉnh Lâm Đồng...

Ngoài ra, HRW cho biết, chính quyền Việt Nam cũng tìm cách canh giữ và ngăn trở việc

đi lại của các nhà hoạt động không cho họ đi tham gia các cuộc hội họp, các cuộc biểu tình hay các phiên tòa chính trị. Các trường hợp được đơn cử như nhà thơ Bùi Minh Quốc và linh mục Đinh Hữu Thoại bị cấm xuất cảnh sang

Mỹ hay Tiến sỹ Nguyễn Quang A bị công an giam giữ trong nhiều giờ khi ông chuẩn bị lên đường sang Úc.

Tổ chức Theo dõi Nhân quyền đặc biệt chỉ trích Luật An ninh Mạng của Việt Nam mà họ cho là ‘có vấn đề nghiêm trọng’. Tất cả các biện pháp an ninh được nêu trong luật này, trong đó yêu cầu gỡ thông tin ‘độc hại’ theo yêu cầu của chính quyền, xác nhận thông tin người dùng, tiết lộ thông tin người dùng... đều đe dọa quyền riêng tư của công dân và có thể tạo điều kiện tăng cường đàn áp những tiếng nói bất đồng và các hoạt động trên mạng.

Về quyền tự do lập hội, HRW nói, Việt Nam tiếp tục cấm đoán các tổ chức công đoàn độc lập, các tổ chức nhân quyền và các đảng phái chính trị trong khi những ai tìm cách lập hội đều bị chính quyền sách nhiễu và trừng phạt. Một trường hợp mà HRW đưa ra là vụ xét xử năm thành viên của Hội Anh em Dân chủ gồm Nguyễn Văn Túc, Nguyễn Trung Tôn, Nguyễn Bắc Truyển, Trần Thị Xuân và Phạm Văn Trội với các bản án từ 7 đến 13 năm tù. Trường hợp của nhà hoạt động Lê Đình Lượng bị 20 năm tù với cáo buộc có liên hệ với Đảng Việt Tân cũng được HRW nêu lên.

Phúc trình của HRW nói hồi tháng Sáu năm ngoái, chính quyền Việt Nam đã bắt giữ hàng chục người tham gia các cuộc biểu tình chống Dự luật Đặc khu Kinh tế, tới tháng 10, có ít nhất 118 người bị kết án ‘gây rối trật tự công cộng’, nhiều người trong số này bị kết án tù.

Về tự do tôn giáo, HRW chỉ ra rằng Hà Nội tiếp tục hạn chế thực hành tôn giáo bằng cách ra luật, yêu cầu các nhóm tôn giáo phải đăng ký và giám sát hoạt động của họ. Các nhóm tôn giáo bị buộc phải có sự phê chuẩn của chính quyền mới được phép hoạt động. Các nhóm tôn giáo nào hoạt động ngoài tầm kiểm soát của chính quyền thì bị đàn áp thô bạo, theo HRW, trong đó có những nhánh chưa được công nhận của Hội thánh Cao đài, Giáo hội Phật giáo Hòa Hảo, các Giáo hội Công giáo và Tin Lành độc lập, Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất, Giáo hội Phật giáo của người Khmer Krom. Phúc trình

của HRW lưu ý rằng tất cả những tổ chức tôn giáo này đều bị theo dõi, bị quấy rối và bị đe dọa liên tục.

Vẫn theo bản báo cáo, những tín đồ của các nhóm tôn giáo độc lập này bị công khai lên án, bị cưỡng ép bỏ đạo, bị bắt giữ, thẩm vấn, tra tấn và bỏ tù. HRW nhắc tới trường hợp của ông Bùi Văn Trung và con trai Bùi Văn Thắm, tín đồ Phật giáo Hòa Hảo, bị tòa tuyên án từ ba đến sáu năm tù về tội chỉ trích chính quyền và tổ chức biểu tình công khai chống đàn áp tôn giáo. HWR cũng đề cập tới trường hợp của Đại lão Hòa thượng Thích Quảng Độ, 91 tuổi, Đức Tăng thống của Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống nhất, bị buộc phải rời khỏi nơi tá túc ở Thành phố Hồ Chí Minh là Thanh minh Thiền viện để quay về quê nhà ở Thái Bình.

Trong khi đó, HRW chỉ ra rằng, chính quyền của Tổng thống Mỹ Donald Trump dường như không quan tâm đến vấn đề nhân quyền Việt Nam trong các cuộc trao đổi giữa các lãnh đạo hai nước. HRW lưu ý rằng Ngoại trưởng Mỹ Mike Pompeo đến Việt Nam hồi tháng Bảy để kêu gọi Bắc Triều Tiên theo bước Việt Nam để đạt được tăng trưởng kinh tế nhưng lại phớt lờ những vi phạm nhân quyền mang tính hệ thống của chính quyền Hà Nội.

Mỹ: hà khắc với di dân

Tổng thống Donald Trump bị HRW chỉ trích là tìm cách huy động sự ủng hộ bằng cách mô tả đoàn di dân bỏ chạy khỏi Trung Mỹ tìm đến Mỹ tị nạn là ‘cuộc khủng hoảng’ và gọi cách làm này của ông Trump là ‘tuyên truyền về nỗi sợ’.

Mặc dù ông Trump đã tỏ dấu hiệu ủng hộ các cải cách tối thiểu, chính quyền của ông đã rút lại những ý tưởng nhằm giảm bớt tình trạng giam giữ quá mức ở Mỹ, thực thi một loại các chính sách bài di dân và tìm cách phá hoại chương trình bảo hiểm quốc gia giúp cho người dân Mỹ tiếp cận dịch vụ y tế giá phải chăng, trong đó có chăm sóc sức khỏe sinh sản cho phụ nữ, theo Tổ chức Theo dõi Nhân quyền HRW.

HRW phê phán các chính sách về di dân của Tổng thống Donald Trump, trong đó có việc

của mình.

Bên cạnh đó, Tổng thống Trump cũng bị HRW phê phán là ‘tiếp tục tấn công vào báo chí và truyền thông trong suốt năm 2018’, trong đó có việc gọi ‘đa số truyền thông’ là ‘kẻ thù của nhân dân’.

**Thế giới:
ngày càng
phản đối**

cường ép chia cắt 2.500 gia đình di dân ở biên giới Mỹ và chậm chạp trong việc đoàn tụ các gia đình bị chia cắt; trục xuất hàng trăm cha mẹ di dân khiến họ chia cắt với con cái; hạn chế quyền xin tị nạn đối với những người bị ngược đãi bởi các nhân tố phi nhà nước trong đó có nạn nhân của bạo hành gia đình và bạo lực băng đảng; cấm những ai vào Mỹ không qua cửa khẩu chính thức được xin tị nạn - một hành vi vi phạm luật quốc tế; xịt hơi cay vào đám đông có trẻ em trong một cuộc tuần hành ôn hòa của di dân hồi cuối tháng 11 tại biên giới Mỹ-Mexico hay cấm du hành đến Mỹ đối với một số nước có đông dân Hồi giáo. HRW nói giới chức di trú Mỹ đang tìm cách bắt giữ nhiều người hơn, trong đó có cả trẻ em và phụ nữ có thai, đưa vào các trung tâm giam giữ di dân. Có 3 trong số 15 trường hợp tử vong của di dân khi đang bị giam giữ là do ‘điều kiện y tế tồi tệ’, theo HRW.

Ngoài ra, HRW cũng lên án việc chính quyền Trump ủng hộ các chính phủ đàn áp tại các nước về quân sự, tài chính và ngoại giao. Vẫn theo HRW, chính sách chung của chính quyền Trump là phá hoại các định chế đa phương và các cơ quan tư pháp quốc tế có chức năng buộc những người có những hành vi vi phạm nhân quyền trầm trọng phải chịu trách nhiệm về hành động

sự chuyên chế

Phúc trình hàng năm lần thứ 29 của Tổ chức Theo dõi Nhân quyền HRW nhận xét, trong lĩnh vực nhân quyền, xu hướng chung trong năm qua là ‘sự phản công lại những phong trào dân túy bài nhân quyền’ vốn gieo rắc sự thù hận và thiếu khoan dung.

Giám đốc điều hành HRW, ông Kenneth Roth, nói bức tranh chính về nhân quyền trong năm qua ‘không phải là sự tiếp tục của xu thế chuyên chế mà là sự phản đối ngày càng tăng đối với sự chuyên chế’ trong đó có những nỗ lực kháng cự lại sự tấn công vào nền dân chủ ở châu Âu, ngăn chặn cuộc tắm máu ở Syria, đem ra công lý những thủ phạm thanh trừng sắc tộc nhắm vào người Rohingya ở Miến Điện, đình chỉ chiến dịch đánh bom và phong tỏa người dân Yemen do Ả Rập Xê-út đứng đầu, bảo vệ lệnh cấm vũ khí hóa học, thuyết phục Tổng thống Joseph Kabila của Cộng hòa Dân chủ Congo chấp nhận giới hạn về nhiệm kỳ theo Hiến pháp và yêu cầu điều tra đầy đủ về cái chết của nhà báo Ả Rập Xê-út Jamal Khashoggi, một tiếng nói chỉ trích bị sát hại hồi tháng 10 năm ngoái.

NGUỒN: VOATIENGVIET.COM

Tươi Cười 40 Năm Cao Miên- Cúi Mặt 40 Năm Tàu Cộng

Đảng Cộng sản Việt Nam đã chính thức kỷ niệm 40 năm để khoe công đã cứu nhân dân Cao Miên thoát chế độ diệt chủng Pol Pot-Khmer đỏ, nhưng lại không dám tưởng niệm những người Việt Nam đã hy sinh trong cuộc chiến chống quân xâm lược Tàu ngày 17/02/1979.

Dấu mốc lịch sử 40 năm của hai cuộc chiến chỉ cách nhau 30 ngày. Tại Cao Miên, bắt đầu từ ngày 23/12/1978, khoảng 200,000 quân Việt Nam đã vượt biên giới để tấn công mở đường và yểm trợ lực lượng 20,000 lính của Mặt trận Đoàn kết Dân tộc cứu nước Campuchia, do Heng Samrin lãnh đạo và được Việt Nam yểm trợ, chiếm Thủ đô Nam Vang ngày 07/01/1979.

Mười ngày sau, 17/01/1979, quân Việt Nam là chính, đã kiểm soát gần hết lãnh thổ xứ Chùa Tháp. Pol Pot và Khmer đỏ, dù có Trung Cộng đứng sau lưng, đã phải rút quân về cố thủ dọc biên giới Thái Lan.

Để trả đũa thay cho Pol Pot, ngày 17/02/1979, lãnh tụ Trung Cộng Đặng Tiểu Bình, đã tung 600,000 quân vượt biên giới đánh vào 6 tỉnh của Việt Nam gồm Quảng Ninh, Lạng Sơn, Cao Bằng, Hà Tuyên (Hà Giang, Tuyên Quang), Hoàng Liên Sơn (Lào Cai và Yên Bái) và Lai Châu. Họ Đặng gọi cuộc hành quân là “dạy cho Việt Nam một bài học”.

CHIẾN TRANH HỦY DIỆT

Ngày 14/3/1979, Trung Cộng rút hết quân về nước, nhưng sau đó lại mở mặt trận đẫm máu thứ hai ở vùng biên giới, đặt trọng tâm vào Vỹ Xuyên (Tỉnh Hà Tuyên) từ 1984 đến 1990 để chiếm hai vị trí chiến lược núi Lão Sơn (Laoshan, điểm cao 1059, Việt Nam gọi là núi Đất) và Giả

Sơn (điểm cao 1250, Việt Nam gọi là đồi 722) và các điểm cao chiến lược khác dọc biên giới hai nước. Việt Nam đã mất vĩnh viễn phần lãnh thổ quan trọng này kể từ ngày 14/07/1984.

Vậy thương vong đôi bên ở mặt trận Vỹ Xuyên (Hà Tuyên) ngày ấy ra sao ?

Phóng viên Hoàng Thùy của Vietnam Express viết ngày 25/07/2014: “Mặt trận Vỹ Xuyên - Thanh Thủy được xác định là vùng chiến sự ác liệt nhất trong cuộc chiến tranh chống lấn chiếm biên giới phía Bắc 1984-1989. Trong vòng 4 tháng (4/1984 - 8/1984), Việt Nam đã loại khỏi vòng chiến đấu khoảng 7.500 quân Trung Quốc....”

Thương vong của phía quân đội Việt Nam thì nhiều tài liệu nói là có khoảng 4,000 người đã hy sinh, một nửa trong số này vẫn còn nằm ở chiến trường.

Thiếu tướng Lê Mã Lương, người đã chiến đấu 8 năm ở biên giới Việt-Trung và được phong tặng “anh hùng lực lượng vũ trang”, kể về chiến sự ác liệt tại Vỹ Xuyên : “Đã có cả chục ngàn người lính và thường dân ngã xuống và chừng đó người khác bỏ lại một phần thân thể mình dọc biên giới phía Bắc những năm 1979-1988. Khi nói về lịch sử, dân tộc, chúng ta phải công bằng,

không ai được phép lãng quên, không ai được cố tình lãng quên sự thật này”. (Theo báo Tuần Việt Nam, 27/07/2017)

Chuyện bi thương thứ hai nên kể về Pháo đài Đồng Đăng, tỉnh Lạng Sơn.

Đó là khi :”Nhắc đến những ngày đương đầu với quân Trung Quốc tại Lạng Sơn, không thể không kể đến trận đánh tại pháo đài Đồng Đăng. Người trực tiếp chiến đấu tại pháo đài này là Đại tá - Anh hùng Nông Văn Pheo, năm nay 61 tuổi. Ông may mắn sống sót sau trận đánh vô cùng chênh lệch về lực lượng với quân xâm lược.

Để bảo toàn lực lượng, Đại tá Pheo và một số đồng đội đã phải rút lui khỏi pháo đài tìm đường về đơn vị tiếp tục chiến đấu. Theo thống kê, sau 3 ngày đêm chiến đấu anh dũng, Đại tá Nông Văn Pheo đã trực tiếp tiêu diệt 70 tên địch, góp phần gây tổn thất nặng nề cho quân địch.

Nhưng đau xót thay, sau khi pháo đài Đồng Đăng thất thủ, quân Trung Quốc đã sát hại hàng trăm đồng bào ta. Pháo đài trở thành ngôi mộ tập thể lớn nhất trong chiến tranh biên giới của nhân dân Lạng Sơn.

Trước sự tấn công ồ ạt của quân Trung Quốc, Đồng Đăng và thị xã Lạng Sơn đều bị thất thủ. Quân xâm lược đi đến đâu là tiến hành đốt phá

nhà xưởng, công sở, kho tàng bến bãi tối đó. Thị xã Lạng Sơn và nhiều địa phương khác gần như bị phá huỷ hoàn toàn sau khi quân Trung Quốc rút đi.” (báo Dân Việt , ngày 17/02/2018)

Chi tiết hơn, nhân chứng Hoàng Văn Liên là một trong hai người sống sót tại pháo đài Đồng Đăng, nắm mồ chung của gần 400 người cả dân thường và bộ đội Việt Nam.

Báo Tuần Việt Nam viết ngày 10/02/2018: ”Nhóm của ông cùng lực lượng biên phòng chiến đấu quyết liệt. Sau ba ngày, bộ đội tại các lực lượng đã hy sinh gần hết. Những người còn lại rút vào cố thủ trong pháo đài và bắn qua lỗ châu mai. Pháo đài có 3 cửa, một cửa đã bị lấp từ trước, 2 cửa còn lại bị lính Trung Quốc chiếm giữ. Đến ngày thứ 4, lính Trung Quốc thả bộc phá và khí ngạt vào hang khiến toàn bộ gần 400 người cả dân và quân thiệt mạng. Ông và một đồng đội khác lợi dụng đêm tối đã lên khỏi hang rút đi, trở thành 2 nhân chứng cuối cùng cho câu chuyện bi tráng ở pháo đài Đồng Đăng.”

“Pháo đài Đồng Đăng vẫn ở đó, trở thành chứng tích của một sự kiện lịch sử, là nắm mồ chung của gần 400 người Việt Nam.” (Tuần Việt Nam, ngày 10/02/2018)

Cuộc chiến biên giới Việt -Trung dài 11 năm đã gây tổn thất cho cả hai phía, nhưng so với thiệt hại và thất bại chính trị của Trung Cộng thì sự phá hoại và tàn bạo của lính Trung Cộng để lại cho nhân dân 6 tỉnh đã vượt qua sự chịu đựng của người Việt Nam.

Theo thống kê bán chính thức của Bách khoa Toàn thư mở thì Việt Nam thừa nhận có 10,000 thường dân thiệt mạng, nhưng không công bố tổn thất quân sự. Các chuyên gia quân sự Tây phương ước tính có 20,000 quân lính Việt Nam chết và bị thương. Tây phương cũng phỏng định có lối 28,000 quân Trung Cộng tử thương và hàng chục ngàn lính bị thương.

Thế nhưng, đáng tiếc nhưng phải lên án đảng CSVN đã vì sợ bị Trung Cộng trừng phạt mà không dám tổ chức tưởng

niệm và ghi công những công dân và người lính đã hy sinh trong cuộc chiến bảo vệ Tổ quốc chống quân Tàu xâm lược từ 1979 đến 1990.

NGHĨA VỤ CHO AI, VÌ AI ?

Trong khi đó tại chiến trường Cao Miên, ngược với trông đợi Việt Nam sẽ rút quân sau khi đánh bại Pol Pot ra khỏi Nam Vang, quân Việt Nam đã sa lầy ở đó đến 10 năm. Cho đến khi sức cùng lực kiệt Việt Nam đã buộc phải rút quân từ tháng 06 năm 1989, trước áp lực cấm vận của Quốc tế và là điều kiện bắt buộc của Bắc Kinh nếu Hà Nội muốn nối lại bang giao.

Vậy Việt Nam đã được gì sau cuộc chiến gọi là “nghĩa vụ quốc tế” của lực lượng “tình nguyện” ở Cao Miên ? Hà Nội chẳng được gì, dù đã tổn thất khoảng 100,000 mạng sống gồm chết, bị thương và mất tích. Đất nước Cao Miên ngày nay, tuy quyền hành nằm trong tay cựu Trung đoàn trưởng Hun Sen, người được quân Việt Nam cứu và đưa trở lại Nam Vang nắm quyền sau Heng Samrin, đã nằm gọn trong tay Trung Cộng.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nhà nước Trung Hoa Tập Cận Bình đã có ảnh hưởng chính trị tuyệt đối với Cao Miên hơn cả Hoa Kỳ.

Ông Hun Sen đã nắm quyền lãnh đạo Campuchia 33 năm, sẽ tiếp tục được Bắc Kinh ủng hộ để thực

hiện kế hoạch bành trướng “một vành đai, một con đường” của ông Tập Cận Bình, nhưng đồng thời cũng bao vây Việt Nam ở phía tây.

Một bài viết phổ biến trên Internet cho biết: “Là quốc gia viện trợ lớn nhất cho Campuchia, Trung Quốc đã hỗ trợ quốc gia Đông Nam Á này 11 triệu USD để tổ chức các cuộc bầu cử địa phương trong năm nay. Ở chiều ngược lại, chính phủ Campuchia mở cửa cho làn sóng đầu tư chưa từng có của các doanh nghiệp Trung Quốc. Hiện đã có 30 sòng bạc của doanh nghiệp Trung Quốc đi vào hoạt động ở Campuchia và 70 sòng bạc khác đang trong quá trình xây dựng.

Số lượng khách du lịch Trung Quốc đổ tới Sihanoukville, thành phố vốn chỉ có 90.000 dân, tăng gấp đôi trong vòng hai năm 2016-2017. Mọi nhà hàng, khách sạn, ngân hàng, cửa hàng mua sắm miễn thuế, siêu thị và ngân hàng ở Sihanoukville đều trưng biển hiệu viết bằng tiếng Trung Quốc.” Theo thống kê, năm 2017 Việt Nam đã đầu tư ở Cao Miên 184.5 triệu Mỹ kim, so với 501.5 triệu của Trung Cộng.

Ngoài mất ảnh hưởng chính trị vì không có khả năng kinh tế và tài chính bao bọc cho Hun Sen bằng Trung Cộng, đảng cầm quyền CSVN còn phải đối phó với mối hiểm khích lịch sử dai dẳng với Cao Miên về tranh chấp lãnh thổ và chủng tộc. Dù ngoài mặt thân thiện, nhưng trong thâm tâm, người Miên vẫn lạnh nhạt với người Việt Nam. Nó giống hệt như mối thù tiềm ẩn không bao giờ ra khỏi máu người Việt đối với Trung Quốc mỗi khi người Việt nhớ đến cuộc tấn công vào 6 Tỉnh biên giới của Đảng Tiểu Bình năm 1979 để không quên rằng Việt Nam đã từng bị người Tàu đô hộ 1,000 năm trong nhiều Thế kỷ trước.

Do đó, khi tổ chức kỷ niệm chiến thắng Pol Pot-Khmer đỏ tại Hà Nội ngày 05/01/2019, Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc của Việt Nam đã ngụ ý kỷ niệm chiến thắng quân Khmer đỏ ở mặt trận biên giới Tây Nam là chính, sau đó mới đến

chuyện đánh bật Pol Pot và Khmer đỏ khỏi Thủ đô Nam Vang ngày 07/01/1979.

Ông Phúc muốn lồng 2 hành động vào một khung là muốn tránh mở lại vết thương xung đột với Trung Cộng vì Bắc Kinh đã để mất quân bài Pol Pot trước cuộc tấn công của quân Việt Nam.

Hơn nữa khi Thủ tướng Việt Nam gọi lễ kỷ niệm là “Ngày Chiến thắng chiến tranh bảo vệ biên giới Tây Nam của Tổ quốc và cùng quân, dân Campuchia chiến thắng chế độ diệt chủng (07/01/1979- 07/01/2019)” còn ngụ ý muốn thanh minh quân Việt Nam vượt biên vào Cao Miên 40 năm trước không phải là hành động “xâm lược chiếm đóng” như đã có lần bị chính Nhà vua Norodom Sihanouk tố cáo tại diễn đàn Liên Hiệp Quốc. Ông Phúc muốn mọi người hiểu rằng Việt Nam chỉ phản công hành động đánh phá của Pol Pot-Khmer đỏ, và tình nguyện giúp người Miên thoát khỏi chế độ diệt chủng.

Ông Phúc nói: “Sau khi đập tan chiến tranh xâm chiếm biên giới Tây Nam - Việt Nam của Tập đoàn phản động Pôn Pôt, theo yêu cầu của cách mạng Campuchia, Việt Nam đã đưa quân tình nguyện sang giúp lực lượng vũ trang cách mạng Campuchia giải phóng dân tộc khỏi nạn diệt chủng, khôi phục, xây dựng đất nước. Đến ngày 7/1/1979 thủ đô Phnôm Pênh đã được giải phóng. Đây là Chiến thắng có ý nghĩa lịch sử vô cùng trọng đại, từ đó nhân dân Campuchia hoàn toàn thoát khỏi chế độ diệt chủng, bước vào kỷ nguyên độc lập, tự do, dựng xây đất nước.”

Nhóm chữ “cách mạng Campuchia” mà ông

Phúc nhắc đến là tổ chức “Mặt trận đoàn kết dân tộc cứu nước Campuchia” được Việt Nam yểm trợ thành lập do Heng Samrin lãnh đạo và Hun xen là Ủy viên.

Báo chí Việt Nam, theo chỉ đạo của Ban Tuyên giáo đảng và Bộ Thông tin và Truyền thông, đã viết bài ca tụng quân đội Việt Nam đã “hoàn thành nghĩa vụ quốc tế vẻ vang.”

Nhưng trong khi kỷ niệm 40 năm chiến thắng mặt trận biên giới Tây Nam và giải phóng Cao Miên khỏi chế độ diệt chủng Pol Pot được tổ chức cấp nhà nước thì trong 39 năm qua, những hy sinh cao cả và đẫm máu của quân-dân 6 tỉnh biên giới trong cuộc chiến chống quân Tàu xâm lược 1979-1990 đã bị đảng cầm quyền CSVN cố tình làm ngơ.

Chẳng những đồn hèn như thế mà Chính phủ còn ra lệnh chống phá, ngăn cấm mọi cố gắng tự phát của cựu chiến binh và người dân muốn tổ chức truy điệu và dâng hương ghi ơn quân-dân đã nằm xuống trong cuộc chiến hào hùng này.

Không có bất cứ lời giải thích nào từ phía Lãnh đạo đảng và nhà nước Việt Nam cho thái độ vô ơn bạc nghĩa này, nhưng nếu 40 năm sau ngày Quân Tàu xâm lược 17/02/1979 mà hương khói vẫn lạnh tanh ở biên giới Việt-Trung thì vong linh của trên 45,000 quân-dân làm sao mà thành thoi nơi chín suối ? -/-

Phạm Trần

(01/019)

Dầu là đá cứng nát gan...!

Lại tai nạn thảm khốc!

Mới chưa đầy một tuần sau vụ ngã tư Bình Nhật còn chưa hết rúng động dư luận, chấn động tâm lý mọi người dân sẽ còn lâu mới có thể nguôi ngoai, thì trưa hôm qua, 8.1.2019, cả nước lại sùng sờ bởi tin tức về chiếc xe 52 chỗ chở giáo viên và sinh viên chạy ra phía ngoài ngọn đồi Hải Vân, lao thẳng xuống vực thẳm...

Hàng ngày với những tai nạn cứ không ngừng cộng thêm, thì lại càng thêm số người chết, thêm số vụ chết tập thể, thêm tâm lý sợ hãi, thêm nạn nhân thương vong, thêm hao tổn tài sản, hao tổn tiền của, thêm số người tàn tật, thêm số người lao tù, thêm số trẻ thơ xa cha mất mẹ, thêm số gia đình mất người thân, thêm tâm lý hoảng sợ cho bất cứ ai khi đi đường, thêm âu lo cho người ở nhà trông đợi người thân trở về...

Xin nhắc lại tai nạn vừa rùng rợn, vừa đau đớn xảy ra ngay sau ngày Tết: chiều ngày 2.1.2019, tại ngã tư Bình Nhật (km 1936 QL 1), thuộc xã Nhật Chánh, huyện Bến Lức, tỉnh Long An, trong khi đông đảo người dừng đèn đỏ, thì bất ngờ một xe container, từ phía sau lao tới với tốc độ thật nhanh, y như lao vào chốn không người.

Chiếc xe tiếp tục lao đi và cuốn thêm nhiều người trên đường, đến hơn 200 thước mới dừng lại. Khi đã dừng, chiếc container còn mang theo dưới gầm của nó nhiều phương tiện giao thông khác.

Nó để lại trên đoạn đường mà nó lao qua một bãi ngổn ngang, nào xác người chết, người bị thương, tiếng kêu cứu, tiếng rên la thê thảm, những phương tiện và nhiều mảnh vỡ từ các phương tiện này văng tứ tung...

Người lái chiếc container định mệnh này là Phạm Thành Hiếu 32 tuổi, nghiện hêrôin nặng, có thể nghiện ma túy đá - thông thường,

người ta nghiện ma túy đá trước. Sau một thời gian, ma túy đá sẽ gây cho người nghiện mất ngủ. Lúc này, người nghiện phải sử dụng hêrôin để có thể ngủ. Hêrôin tồn tại lâu giờ trong nước tiểu, còn ma túy đá lại được đào thải khá nhanh. Vì thế, thử nước tiểu sẽ khó tìm ra ma túy đá - Ngoài ra, độ cồn trong máu anh tài xế rất cao, chứng tỏ anh mới dùng rượu bia, và lái xe trong trạng thái hoàn toàn không tỉnh táo.

Theo báo cáo của Cục Cảnh sát Giao thông thuộc Bộ Công an Việt Nam: Chỉ tính trong bốn ngày nghỉ Tết Dương lịch 2019, trên cả nước có đến 163 tai nạn giao thông, gây chết chóc cho 111 người, đồng thời khiến 54 người khác bị thương.

Ngược thời gian xa hơn một chút, vào đêm 15.12.2018, đêm tuyển Việt Nam vô địch AFF, có đến 19 vụ tai nạn, giết chết 14 người, 10 người bị thương (VOV ngày 17.12.2018).

Theo Ủy ban An toàn Giao thông Quốc gia, ngày 29.9.2018, cho biết, chỉ tính đến tháng 9.2018, toàn quốc có đến 13.242 vụ tai nạn giao thông, gây tử vong 6.012 người và 10.319 người bị thương. Trung bình mỗi ngày có 22 người chết vì tai nạn giao thông (VOV ngày 29.9.2018).

Nhưng chỉ sau đó ba tháng, ngày 3.1.2019, lãnh đạo Bộ Công an cho biết một con số đã vọt lên cách hãi hùng: Trong năm 2018, cả nước đã xảy ra hơn 18.700 vụ (không thấy nói con số

chính xác). Số thương vong hơn 14.800 người (cũng không thấy nói chính xác). Trung bình mỗi ngày có 52 vụ tai nạn giao thông, khiến 23 người chết (VNExpress ngày 3.1.2019).

Đó là con số được báo cáo công khai. Ngoài những con số kinh sợ bên trên, ai có thể biết còn bao nhiêu vụ không được ghi nhận (chẳng hạn để bảo vệ thành tích của tỉnh hoặc thành phố là địa phương ít tai nạn giao thông, người ta sẽ ém đi). Tai nạn giao thông ở Việt Nam đang là tên trùm khủng bố ám ảnh nặng tâm lý của từng người Việt Nam.

Thời buổi mà giao thông trở nên nổi ám ảnh kinh hoàng như thế, thì hình như không chỉ có đường bộ mới chết, mà đường sắt cũng chết, đường hàng không cũng chết, đường thủy cũng chết.

Người ta đi bộ cũng chết, sử dụng phương tiện nhỏ cũng chết, phương tiện lớn cũng chết, đúng luật cũng chết, sai luật cũng chết.

Đi vào ban đêm cũng chết, ban ngày cũng chết. Ra đường khi trời nắng cũng chết, trời mưa cũng chết. Đi chậm cũng chết, đi nhanh cũng chết. Vào đường lớn cũng chết, đường nhỏ cũng chết. Đi vào những ngày thường cũng chết, những ngày lễ hội càng chết...

Tai nạn giao thông tại Việt Nam nhiều và lớn đến nỗi truyền hình VOA ngày 3.1.2019 nhận định: "Tai nạn giao thông tại Việt Nam đang

Thời sự Việt Nam

giết người ngang với thời chiến và còn hơn cả khủng bố".

Cái chết do tai nạn giao thông như chiếc búa của tử thần có thể bất ngờ giáng trên mạng sống của từng người bất cứ lúc nào.

Nó như một tên sát nhân chuyên nghiệp, tàn ác, vô cảm đang từng ngày, từng ngày cướp đi sinh mạng của vô số người. Nó cướp

đi hạnh phúc của bao nhiêu gia đình. và để lại sự nát tan của bao nhiêu cuộc đời khác, những cuộc đời mà sống cũng như chết, sống không bằng chết...

Thấu xương thấu thịt những nỗi đau phận người, kẻ vô tâm nhất còn phải thốt lên: "Dầu là đá cũng nát gan, lòng người" (Nguyễn Du - Truyện Kiều).

Lm JB Nguyễn Minh Hùng

CHÚA LÀ MÙA XUÂN

**Chúa Xuân ới xin thôi đừng lần lữa
Hãy đến đây một lần nữa trong tim
Xua gió đông soi dẫn lối con tìm
Xuân hạnh phúc, xuân nghìn đêm bất tận!**

**Chúa chính là Mùa Xuân con cầu khẩn
Với thẳng thắn con dệt khúc Tân Ca
Nâng cung đàn con hát rất thiết tha
Tâm hồn con chan hòa niềm vui mới**

**Chúa chính là Mùa Xuân con mong đợi
Giữa đông sâu lạnh lẽo kiếp lăm than
Chôn dương gian bóng tội lỗi ngập tràn
CHÚA CHÍNH LÀ MÙA XUÂN ban sự sống**

Maria Bùi Vĩnh Thúy

Việt Nam trong nhóm 20 nước đàn áp tín đồ Thiên Chúa giáo nặng nề nhất

Việt Nam trong top 20 nước đàn áp tín đồ Thiên Chúa giáo nặng nề nhất trên tổng số 50 nước được tổ chức OpenDoors theo dõi và đánh giá trong năm 2018. Phúc trình vừa công bố của cơ quan giám sát toàn cầu chuyên bảo vệ các tín đồ Thiên Chúa giáo bị đàn áp trên thế giới nhấn mạnh vào sự đàn áp đối với hai nhóm tín đồ Thiên Chúa giáo: các sắc tộc thiểu số và những người hoạt động chính trị chống chính quyền.

Báo cáo của OpenDoors nói chính quyền Việt Nam do đảng cộng sản lãnh đạo từ cấp trung ương đến cấp địa phương ‘theo dõi các hoạt động của người theo Thiên Chúa giáo và gây áp lực lớn lên các tín đồ’. OpenDoors ghi nhận trong năm 2018 Việt Nam đã bỏ tù một số nhà hoạt động, blogger Công Giáo và mục sư Tin Lành. Báo cáo dẫn ra trường hợp của giáo dân Nghệ An Lê Đình Lượng bị kết án 20 năm tù về cáo buộc ‘hoạt động lật đổ chính quyền’ cùng vụ trục xuất luật sư nhân quyền Nguyễn Văn Đài và thành viên ‘Hội Anh em Dân chủ’ Lê Thu Hà sang Đức. Ông Đài và bà Hà đều là tín đồ Thiên Chúa giáo. Hồi tháng 10 năm 2018, một tín đồ Công Giáo khác là blogger nổi tiếng Nguyễn Ngọc

Giáo dân thấp nển tại nhà thờ Thái Hà

Như Quỳnh được phóng thích sau hai năm thụ án với điều kiện phải sang Mỹ sống lưu vong. Vẫn theo OpenDoors, năm qua có một số giáo xứ và tu viện ở Hà Nội, Huế và thành phố Hồ Chí Minh bị tấn công và ‘bị áp lực của các côn đồ do chính quyền thuê’, phải chấp nhận bị cưỡng chế thu hồi đất. Một nhóm con chiên Thiên Chúa giáo khác đặc biệt bị ngược đãi ở Việt Nam là các sắc dân thiểu số, theo OpenDoors. Tổ chức này cho biết đa số người cải đạo sang Thiên Chúa giáo là các dân tộc thiểu số ở vùng sâu vùng xa của Việt Nam và ước tính có đến 80% tín đồ Tin Lành ở Việt Nam là người dân tộc thiểu số. Phúc trình chỉ ra một số hình thức ngược đãi chẳng hạn như học sinh theo đạo bị phân biệt đối xử ở trường và không được quan tâm như các bạn học khác hay không được chăm sóc y tế. Một số em ‘thậm chí còn không được đi học’. Khi sinh viên người dân tộc ở Tây Nguyên cải đạo sang Thiên Chúa giáo (chủ yếu là Tin Lành), các em bị trường đe dọa đuổi học hoặc bị các thầy cô giáo thuyết phục bỏ đạo. Sự ngược đãi không chỉ xuất phát từ chính quyền mà còn xảy ra ở chính những người thân, gia đình, cộng đồng, làng xã của người cải đạo, theo báo cáo.

OpenDoors nói khi phát hiện có người mới theo đạo Thiên Chúa ở những nơi mà phong tục tập quán của tổ tiên họ vẫn còn mạnh, để bảo vệ văn hóa của buôn làng, các trưởng tộc sẽ khai trừ người đó ra khỏi làng và xem họ là ‘những kẻ phản bội văn hóa và bản sắc của cha ông’. Ngoài ra, các lãnh đạo buôn làng còn hợp tác với chính quyền để ngược đãi những người cải đạo còn dân làng thì ngăn cản các buổi cầu nguyện của con chiên trong làng. OpenDoors cho biết những người cải đạo còn bị người thân trong gia đình cắt đứt mọi quan hệ và không cho thừa hưởng gia sản. Trong một số trường hợp, họ còn buộc ly hôn với người vợ hoặc chồng

Chính quyền huyện Đăk Tô, Kontum sẽ triệt hạ 22 Nhà Nguyện của đồng bào dân tộc thiểu số...

theo Thiên Chúa giáo và không cho họ quyền nuôi con.

Trung Quốc 'đỡ hơn'

Tổ chức OpenDoor cho biết cứ ba tín đồ Thiên Chúa giáo ở châu Á thì có một người bị ngược đãi. Trên toàn cầu, tổ chức này ước tính, có 245 triệu tín đồ Thiên Chúa giáo bị ngược đãi, tăng so với 215 triệu người một năm trước đó. Trên bảng xếp hạng, so với Trung Quốc, Việt Nam hạ khắc hơn đối với các tín đồ Thiên Chúa giáo. Quốc gia đông dân nhất thế giới đã đi từ hạng 43 lên hạng 27, tức là đàn áp ngày càng mạnh tay. Ở Trung Quốc, tình trạng phân biệt đối xử với tín đồ Thiên Chúa giáo, kể cả Công Giáo và Tin Lành, là tệ nhất trong vòng một thập niên, theo OpenDoors, với ít nhất 50 triệu người bị các hình thức đàn áp nào đó trong lúc chính quyền Bắc

Kinh thất chặt kiểm soát tôn giáo. Ông Henrietta Blyth, trưởng điều hành của Open Doors Anh và Ireland, dẫn lời một số lãnh đạo Giáo hội ở Trung Quốc cho biết sự ngược đãi trong năm 2018 là 'tệ nhất kể từ Cách mạng Văn hóa hồi năm 1976'. Trung Quốc đang trên đà trở thành quốc gia có đông tín đồ Thiên Chúa giáo nhất thế giới vào năm 2030 do dân số khổng lồ của nước này. Hiện ước tính có khoảng 93 cho đến 115 triệu tín đồ Tin Lành và từ 10 cho đến 12 triệu tín đồ Công Giáo ở Trung Quốc. Đa phần sinh hoạt với các giáo hội không đăng ký với chính quyền. Trong năm 2018, chính quyền Bắc Kinh đã đóng cửa hàng trăm nhà thờ không chính thức, bắt giam các linh mục và các tín đồ, hạ thánh giá, cấm bán Kinh Thánh trực tuyến và tăng cường giám sát các hội thánh. Hồi tháng trước, một số trường học và thành phố đã cấm tổ chức Lễ Giáng sinh.

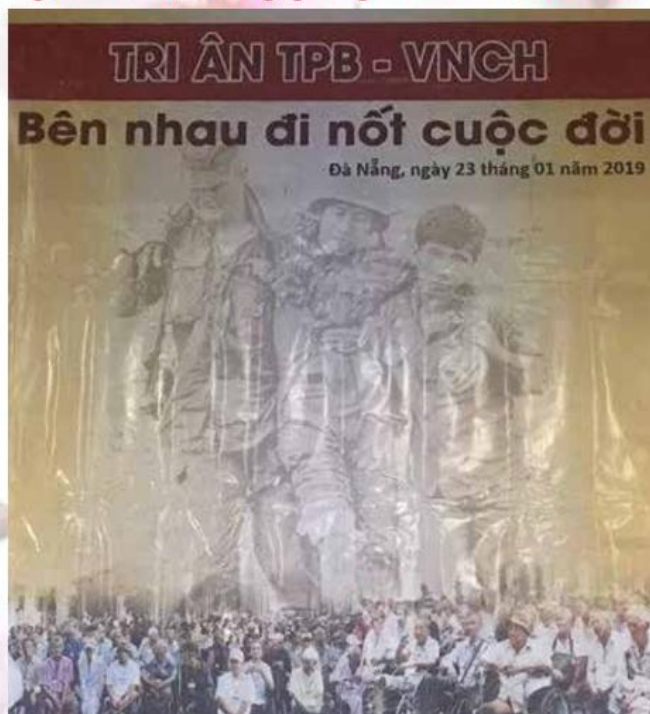
Ông Blyth cho biết sự ngược đãi ở Trung Quốc là do ba yếu tố: sự lãnh đạo về mặt tư tưởng của Chủ tịch Tập Cận Bình, lo lắng của chính quyền về sự gia tăng tín đồ Thiên Chúa giáo và việc sử dụng công nghệ như là một công cụ đàn áp. Tháng 9 năm ngoái, Vatican đã ký một thỏa thuận tạm thời với Bắc Kinh về việc bổ nhiệm các giám mục với mục đích làm nòng cốt hơn quan hệ ngoại giao giữa hai bên. Tuy nhiên, một số vị chức sắc trong giáo hội gọi đây là sự phản bội. Hồng Y Joseph Zen, cựu Tổng giám mục Hong Kong, nói rằng hậu quả sẽ là 'thảm họa và kéo dài' không chỉ đối với giáo hội ở Trung Quốc mà còn là toàn thể giáo hội bởi vì nó hủy hoại uy tín. Dẫn đầu danh sách các nước đàn áp tín đồ Thiên Chúa giáo mạnh tay nhất là Bắc Triều Tiên. Tiếp theo sau lần lượt là Afghanistan, Somalia, Libya, Pakistan, Sudan, Eritrea, Yemen, Iran và Ấn Độ.

Theo Open Doors, chủ nghĩa dân tộc cực đoan tại Ấn là nguyên nhân làm tăng các vụ tấn công bạo lực của những người Hindu cực đoan nhắm vào các tín đồ Thiên Chúa giáo và nhà thờ. “Đối với nhiều người Thiên Chúa giáo ở Ấn Độ, cuộc sống thường nhật của họ giờ đây đầy sự sợ hãi, hoàn toàn khác với bốn hay năm năm trước đây,” ông Blyth nói. Mười tám năm liên tiếp Bắc Triều Tiên dẫn đầu danh sách các nước bức hại tín đồ Thiên Chúa giáo. Trong năm 2018, hơn 4.305 tín đồ Thiên Chúa giáo bị sát hại tại quốc gia cộng sản cô lập này chỉ vì đức tin của họ, theo Reuters. (Nguồn: VOA)

Chương trình tri ân TPB - VNCH tại miền trung không được suôn sẻ như dự kiến

#GNsP - Ngày 23.1.2019, có 280 ông TPB - VNCH tại các tỉnh Miền Trung đã đến giáo xứ Hòa Khánh thuộc giáo phận Đà Nẵng để nhận quà Xuân 2019 với chủ đề: “Bên Nhau Đi Nốt Cuộc Đời”.

Theo dự kiến ban đầu của ban tổ chức gồm các Linh mục sau: Giuse Đình Hữu Thoại, phụ trách TPB thuộc các tỉnh Miền Trung, Anton Lê Ngọc Thanh, trưởng phòng CLHB thuộc DCCT

Sài Gòn, Phanxicô Xaviê Nguyễn Ngọc Hiến, chánh xứ Hòa Khánh, sẽ có cuộc gặp gỡ, trao đổi với các TPB trong khuôn viên của giáo xứ. Tuy nhiên dự kiến này đã không thể thực hiện vì bị sự ngăn cản quyết liệt từ phía nhà cầm quyền Tp. Đà Nẵng.

Ngay từ sáng sớm, các công an sắc phục, và đông đảo các lực lượng không sắc phục đã có mặt tại giáo xứ Hòa Khánh để theo dõi, ghi hình ảnh các TPB được mời đến với chương trình.

Khi MC vừa giới thiệu nội dung của chương trình trong buổi hội ngộ Xuân 2019 của các TPB-VNCH với chủ đề “Bên nhau đi nốt cuộc đời”, ngay lập tức bị nhà cầm quyền tiến lên ngăn cản. Họ buộc cha chánh xứ phải tháo dỡ bức phong màn có dòng chữ lớn: “Tri Ân TPB VNCH: Bên Nhau Đi Nốt Cuộc Đời”. Không còn cách nào khác hơn, ban tổ chức chuyển qua việc trao quà xuân trong âm thầm và không phát biểu gì công khai cũng như không quay phim, chụp ảnh buổi họp mặt tri ân theo như yêu cầu của phía nhà cầm quyền.

Được biết theo dự kiến ban đầu, buổi họp mặt Tri Ân sẽ diễn ra hai buổi sáng- chiều trong ngày. Các TPB từ phương xa thuộc các tỉnh Miền Trung đã lên kế hoạch đến với chương trình cho buổi chiều cũng chỉ được trao quà xuân 2019 trong âm thầm lặng lẽ.

Vào buổi chiều, phía bên ngoài nhà thờ vẫn còn rất đông an ninh đứng ngồi theo từng nhóm, theo dõi chặt chẽ những gì diễn ra bên trong khuôn viên nhà xứ Hòa Khánh.

Ban tổ chức cho biết thêm, phần quà năm nay dành cho các ông TPB Miền Trung ngoài hiện kim 2.000.000 VND còn kèm theo một phần quà nhỏ. Số TPB các tỉnh Miền Trung từ Phú Yên đến Quảng Trị ghi danh với chương trình “Tri Ân TPB - VNCH” do DCCT Sài Gòn tổ chức lên đến gần 800 ông. (Pv. GNsP)

Báo cáo: Đa số nước đạt tiến bộ về dân chủ, VN dậm chân tại chỗ

Việt Nam bị xếp vào nhóm các nước “độc tài,” chế độ kém dân chủ nhất trong số bốn chính thể

theo phân loại của The Economist Intelligence Unit.

Việt Nam tiếp tục là một trong những nước kém dân chủ nhất ở Châu Á và trên thế giới trong khi đa số các nước đạt được tiến bộ trong năm 2018, theo bảng xếp hạng mới công bố của một công ty phân tích dữ liệu kinh tế hàng đầu thế giới.

Báo cáo Chỉ số Dân chủ 2018 của The Economist Intelligence Unit ở Anh công bố hôm thứ Tư cho thấy thứ hạng của Việt Nam năm 2018 gần như không thay đổi so với năm 2017, đứng ở vị trí thứ 139 trong số 167 nước được đánh giá và thuộc nhóm các nước “độc tài” - chế độ kém dân chủ nhất trong số bốn chính thể theo

phân loại của EIU.

Các chính thể khác bao gồm “Dân chủ Trọn vẹn,” “Dân chủ Có Khuyết điểm” và “Chính thể Hỗn hợp,” với mức độ dân chủ từ cao hơn cho tới thấp hơn.

Trong nhóm các nước độc tài ở Châu Á, Việt Nam dân chủ hơn Lào và Triều Tiên nhưng kém hơn Trung Quốc, Campuchia, và Myanmar, theo EIU. Triều Tiên tiếp tục xếp chót bảng trong khi Trung Quốc là nước có mức tăng hạng lớn nhất trong số các nước độc tài ở khu vực Châu Á - Thái Bình Dương, đứng ở vị trí 130 so với 139 vào năm 2017.

Chỉ có ba nước ở Châu Á là Việt Nam, Trung Quốc và Triều Tiên bị nhận điểm 0 trong hạng mục đánh giá về tiến trình bầu cử và thể chế đa nguyên. Đây là một trong năm hạng mục được tính trong chỉ số dân chủ. Các hạng mục khác bao gồm sự vận hành của chính phủ, sự tham gia chính trị, văn hóa chính trị, và các quyền tự do dân sự.

Chỉ số năm 2018 của Việt Nam cho thấy mức độ dân chủ ở quốc gia cộng sản này gần như không thay đổi trong chiều hướng đi xuống những năm gần đây, theo EIU. Số điểm cao nhất mà Việt Nam nhận được là vào năm 2015.

Khu vực Châu Á-Thái Bình Dương chứng kiến sự cải thiện về dân chủ trong năm 2018, EIU cho biết, với tỉ lệ tham gia chính trị cao hơn trên toàn khu vực là động lực chính. Trong khi đó, các nước Bắc Âu cùng Canada, Úc và New Zealand tiếp tục dẫn đầu bảng xếp hạng các nước dân chủ nhất thế giới.

Tạp chí The Economist nhận định 2018 là năm mà sự suy thoái dân chủ chững lại giữa bối cảnh những nguy cơ đối với nền dân chủ khắp thế giới đã trở nên “ngày càng rõ ràng.” Tuy nhiên đây có thể chỉ là sự chững lại nhất thời thay vì là dấu chấm hết cho sự suy thoái dân chủ, tạp chí này cảnh báo.

“Sự gia tăng ở mức độ tham gia, cộng thêm sự trấn áp liên tục nhắm vào các quyền tự do dân sự như quyền tự do biểu đạt, có tiềm năng gây biến động lớn,” The Economist viết. “Đây có thể là công thức cho sự bất ổn trong năm 2019.” (VOA)

Hơn 6 triệu người Việt Nam bị khuyết tật

Người Việt Nam khuyết tật chiếm khoảng 6,2 triệu hoặc 2% dân số trên hai tuổi, điều này theo một cuộc khảo sát quốc gia do Tổng cục Thống kê công bố thực hiện với sự hỗ trợ kỹ thuật của Quỹ Nhi Đồng Liên hiệp quốc (United Nations Children's Fund - UNICEF). Cuộc khảo sát kéo dài hai năm 2016 và 2017, là cuộc khảo sát đầu tiên được thực hiện trên quy mô lớn như vậy bằng các công cụ quốc tế, bao gồm một công cụ được thiết kế do UNICEF và Nhóm Washington về Thống kê Khuyết tật để kiểm tra chức năng của trẻ em. Khoảng 13 phần trăm dân số Việt Nam, hoặc gần 12 triệu người, sống trong các hộ gia đình có thành viên khuyết tật. Chỉ có 2,3 phần trăm người khuyết tật được tiếp cận các dịch vụ phục hồi chức năng

trong trường hợp bị bệnh hoặc tai nạn. Chỉ có 2 phần trăm các trường tiểu học và trung học trong nước đáp ứng nhu cầu của học sinh khuyết tật. Tỷ lệ đi học của trẻ em khuyết tật, đặc biệt là ở các cấp cao thì thấp hơn so với trẻ em có khả năng. Chỉ có 2 phần trăm các trường tiểu học và trung học trong cả nước được xây dựng để đáp ứng nhu cầu của học sinh khuyết tật, trong khi đó chỉ có một trường trong bảy trường có một nhà giáo dục được đào tạo để dạy học sinh khuyết tật.

Giáo Hội Việt Nam luôn cam kết giúp đỡ người khuyết tật, cả người lớn và trẻ em, và chịu trách nhiệm về các sáng kiến khác nhau cho mục tiêu này trong mỗi giáo phận và giáo xứ. Dịch vụ Cứu trợ Công Giáo (Catholic Relief Services - CRS), một trong những tổ chức Công Giáo tích cực nhất, giúp hơn 6.500 trẻ em khuyết tật tiếp cận các dịch vụ giáo dục và y tế. CRS hợp tác với các nhóm địa phương để hỗ trợ trực tiếp cho 300 người sống sót do nổ mìn cũng như chăm sóc y tế, phục hồi chức năng, dịch vụ hỗ trợ xã hội và sinh kế cho 5.700 người sống sót khác. (Lm. Nguyễn Tất Thắng OP)

HRW: Nhân quyền Việt Nam xuống cấp nghiêm trọng

Tổ chức Theo dõi Nhân quyền công bố báo cáo 2019 lên án Việt Nam “gia tăng chính sách đàn áp có hệ thống lên quyền dân sự và chính trị cơ bản”.

Trong bản Phúc trình Toàn cầu 2019 được

công bố ngày 17.01.2019, Tổ chức Theo dõi Nhân quyền (HRW) cho hay tình hình nhân quyền tại Việt Nam “xuống cấp nghiêm trọng”.

Theo đó, HRW nhận định chính phủ Việt Nam “xâm phạm các quyền dân sự và chính trị cơ bản” như quyền tự do biểu đạt, quyền tự do báo chí và tiếp cận thông tin, quyền tự do lập hội và nhóm họp, quyền tự do thực hành tôn giáo...

Việt Nam cũng bị cáo buộc bỏ tù nặng hơn những người bất đồng chính kiến, và ban hành luật An ninh mạng hà khắc để bóp nghẹt thêm quyền tự do ngôn luận.

Chính quyền Việt Nam không cho báo chí tự nhân hoạt động, ngoài ra còn cấm thành lập các tổ chức nhân quyền, công đoàn độc lập hay các nhóm chính trị, bản báo cáo cho hay.

Những người “dám” đặt câu hỏi về các dự án, chính sách của chính phủ, hoặc tìm cách bảo vệ đất đai và tài nguyên địa phương thì sẽ bị theo dõi, tước quyền đi lại, quản thúc tại gia, giam giữ tùy tiện và bị thẩm vấn.

Trong khi đó, cơn bão đường như hợp tác với công an trong các vụ đàn áp các nhà hoạt động. Cảnh sát thẩm vấn kéo dài người bất đồng chính kiến, giam giữ họ trong nhiều tháng mà không cho gặp gia đình hoặc tư vấn pháp lý. Các tòa án thì được chỉ đạo để ra bản án trong các vụ án chính trị với án tù ngày càng nặng hơn.

Bản quyền hình ảnh Getty Images Image caption Biểu tình ở TPHCM 11 tháng 5.2016. Yếu tố phản đối TQ về biển đảo thường xuất hiện trong các cuộc xuống đường ở Việt Nam những năm qua

Báo cáo Nhân quyền này cũng đề cập đến việc cố Chủ tịch nước Trần Đại Quang qua đời, sau đó Đảng Cộng sản Việt Nam lập tức bầu ông Nguyễn Phú Trọng lên, hợp nhất hai chức danh Chủ tịch nước và Tổng bí thư.

Bản phúc trình điểm lại danh sách 12 nhà bất đồng chính kiến bị Việt Nam bỏ tù năm 2018 với tội danh “tuyên truyền chống phá nhà nước”. Ngoài ra, báo cáo đề cập đến các vụ tấn công người bất đồng chính kiến như ném đá và vật liệu nổ tự chế vào nhà hoạt động công đoàn độc lập Nguyễn Thị Minh Hạnh, không cấp hộ chiếu cho luật sư Lê Công Định, tạm giữ tiến sỹ Nguyễn Quang A trong nhiều giờ để ngăn cản ông bay đi Australia...

HRW cũng chỉ trích một số quốc gia đang có hợp tác đầu tư lớn với Việt Nam như Trung Quốc và Mỹ lại phớt lờ các yếu tố nhân quyền.

Chẳng hạn Trung Quốc bị cáo buộc cũng thực hiện những chính sách đàn áp nhân quyền tương tự Việt Nam. Hoa Kỳ tiếp tục thúc đẩy quan hệ quân sự song phương với Việt Nam bất chấp các vi phạm về nhân quyền ở nước này. Nhật Bản là nhà tài trợ các khoản vay vốn cho Việt Nam trong suốt một thời kỳ dài, cũng im lặng trước tình hình nhân quyền xuống cấp. Australia ký quan hệ hợp tác song phương với Việt Nam năm 2018 bất chấp trước đó từng bày tỏ quan ngại về nhân quyền tại đây.

Việt Nam sẽ báo cáo về nhân quyền tại Geneve

Trước đó, hôm 16.1, văn phòng Thượng nghị sỹ Ngô Thanh Hải tại Canada đã phát đi thông cáo báo chí cho hay Việt Nam sẽ báo cáo nhân quyền phổ quát định kỳ tại Geneve.

“Việc Việt Nam báo cáo về nhân quyền phổ quát định kỳ là cơ hội lớn để Canada bày tỏ mạnh mẽ quan điểm về tình trạng nhân quyền tồi tệ tại Việt Nam,” thông cáo cho hay.

“Kể từ sau báo cáo nhân quyền phổ quát định kỳ năm 2014, đảng Cộng Sản Việt Nam đã thẳng tay đàn áp quyền diễn đạt và những phê bình trên mạng của người dân. Việc thiếu tiến bộ này, đòi hỏi Canada hối thúc Việt Nam phải có hành

động chứng minh có tiến bộ về nhân quyền trong những phạm vi chính“ như chống tra tấn, hủy bỏ luật An ninh mạng, tự do ngôn luận, thả tự do các nhà hoạt động dân chủ, v.v...

Thông cáo này được công bố nhân sự kiện Việt Nam sắp tới sẽ có Đánh giá định kỳ toàn cầu (UPR) trước Hội đồng Nhân quyền Liên Hợp Quốc (OHCHR) vào ngày 22.1.2019.

Ông Ngô Thanh Hải là Thượng nghị sĩ thuộc Đảng Bảo thủ Canada đại diện cho bang Ontario. (BBC)

Việt Nam đang giam giữ 244 tù nhân lương tâm

Hà Nội-Ngày 03.01.2019, theo Now!Campaign, một chiến dịch nhằm vận động trả tự do cho tất cả tù nhân lương tâm ở Việt Nam của 14 tổ chức xã hội dân sự quốc tế và Việt Nam, thì hiện chính quyền CSVN đang giam giữ ít nhất 244

tù nhân lương tâm.

Trong thông cáo báo chí của chiến dịch công bố ngày 03.01 thì con số trên bao gồm 224 tù nhân lương tâm đã bị kết án và 20 người khác đang bị giam giữ trong giai đoạn điều tra hay chờ ngày xét xử. Con số trên không kể 8 người người tham gia biểu tình ôn hòa vào giữa tháng 6 năm 2018 đã bị kết án với bản án tù treo từ năm tháng đến hai năm.

32 tù nhân lương tâm là nữ. 176 người- 76.6% là người Kinh, 59 người Thượng, 17 người Hmong, và 2 người Khmer Krom.

Hầu hết các tù nhân lương tâm đã bị buộc tội hoặc kết án về các cáo buộc theo các Điều 109, 116, 117, 318 và 331 trong Bộ luật Hình sự (BLHS) 2015 (Điều 79, 87, 88, 245 và 258 của BLHS 1999):

- 45 nhà hoạt động bị kết án về tội danh “hoạt động nhằm lật đổ chính quyền” theo Điều 79 của BLHS 1999 hoặc Điều 109 trong BLHS 2015;
- 23 nhà hoạt động bị kết án và năm người bị buộc tội “tuyên truyền chống nhà nước” theo Điều 88 của BLHS 1999 hoặc Điều 117 của BLHS 2015;
- 53 người dân tộc thiểu số bị kết án vì cáo buộc “phá hoại chính sách đoàn kết dân tộc” theo Điều 87 của BLHS 1999;
- 13 nhà hoạt động bị kết án hoặc bị buộc tội “lạm dụng quyền tự do dân chủ” theo Điều 258 của BLHS 1999 hoặc Điều 331 của BLHS 2015;
- 78 cá nhân bị kết án hoặc bị buộc tội “gây

rối trật tự công cộng” theo Điều 245 của BLHS 1999 hoặc Điều 318 của BLHS 2015). 52 người trong số họ đã bị cầm tù vì tham gia biểu tình ôn hòa hoặc bị nghi ngờ có kế hoạch tham gia vào các cuộc biểu tình giữa tháng Sáu.

- 16 cá nhân bị bắt giữ hoặc giam giữ nhưng cơ quan chức năng không chưa công bố cáo buộc hay tội danh chống lại họ.

Riêng trong năm 2018, CSVN bắt giữ 27 nhà hoạt động và kết án 40 nhà hoạt động với tổng mức

án tù giam là 300 năm và 69 năm quản chế. Hai nhà hoạt động Lê Đình Lương và Lưu Văn Vịnh bị mức án tù cao nhất tương ứng là 20 năm và 15 năm.

Ngoài ra, CSVN còn bắt giữ hàng trăm người biểu tình ôn hoà, và kết án tù giam 64 người với mức án tù từ 8 tháng đến 54 tháng.

Ngoài việc bắt giữ độc đoán, giam giữ lâu trước khi xét xử, xét xử không đáp ứng tiêu chuẩn tối thiểu của quốc tế về phiên toà công bằng, chính quyền còn đàn áp và đối xử hà khắc, vô nhân đạo với nhiều tù nhân lương tâm. Nạn nhân bao gồm ông Trần Huỳnh Duy Thức, cô Nguyễn Ngọc Như Quỳnh và cô Trần Thị Nga... (Quốc Tuấn)

Trung Quốc tiếp tục bức tử môi trường sống ở Việt Nam

Việt Nam (NV) - Việt Nam là quốc gia đứng thứ hai (sau Bangladesh) về khoản nhận tài trợ đầu tư nhiệt điện than từ Trung Quốc.

Tương lai người Việt là công dân hạng hai

Một báo cáo mới công bố của Viện Kinh tế Năng lượng và Phân tích tài chính (IEEFA) có trụ sở tại Mỹ cho biết, trong lúc các tổ chức tài chính trên thế giới đang dần rút khỏi nhiệt điện than để tránh những rủi ro về ngân sách thì quốc gia vốn đi đầu trong lĩnh vực phát triển năng lượng tái tạo là Trung Quốc đang dồn sức tài trợ cho các nhà máy nhiệt điện than hiện đang được đầu tư ở các nước khác.

Theo báo cáo này, các tổ chức tài chính Trung Quốc bao gồm tổ chức tài chính phát triển và các ngân hàng do nhà nước kiểm soát đã cam kết tài trợ cho hơn 1/4, tương đương 102 GW trong tổng số 399 GW công suất nhiệt điện than đang phát triển ở các quốc gia

khác trên thế giới.

Báo Dân Trí dẫn lời bà Nguy Thị Khanh, giám đốc Trung tâm Phát triển Sáng tạo Xanh (GreenID), cho biết Việt Nam đang ở một thời điểm quan trọng trong quỹ đạo tăng trưởng của đất nước.

“Nếu chúng ta chọn con đường phát triển nhiệt điện than, tình trạng ô nhiễm không khí độc hại vốn đã bao trùm các thành phố sẽ trở nên tồi tệ hơn, buộc chúng ta phải sống như những công dân hạng hai trong nhiều thập kỷ tới. Đầu tư của Trung Quốc có tiềm năng định hình Đông Nam Á, nhưng khi làm như vậy, họ phải đầu tư vào năng lượng tái tạo sạch, không tạo gánh nặng cho chúng ta bằng than bẩn,” bà Khanh nói.

Khoảng ba năm trước đây, vào giữa tháng 7, hãng Reuters loan tin các công ty Trung Quốc tham gia xây dựng nhà máy nhiệt điện trị giá

US\$1.75 tỷ tại phía Nam Việt Nam. Đó là nhà máy nhiệt điện Vĩnh Tân 1 với công suất 1,200 MW ở tỉnh Bình Thuận khởi công vào tháng 12 năm 2015. Tổ máy thứ nhất của Vĩnh Tân 1 đã được hoàn thành năm 2018, tổ máy thứ hai dự kiến sẽ đi vào hoạt động vào tháng 6 năm 2019.

Reuters còn cho biết đây là công trình đầu tư lớn nhất của Trung Quốc tại Việt Nam” với 55% vốn góp của Tập đoàn Điện lực Trung Quốc, trong đó có 5% là vốn góp của Tập đoàn Công nghiệp Than - Khoáng sản Việt Nam (Vinacomin).

Trong khi đó ngay tại Hoa Lục, Trung Quốc được đánh giá là nước đầu tư lớn nhất cho năng lượng tái tạo với tổng công suất 480 ngàn MW, chiếm 25% tổng công suất phát điện cả nước.

Việt Nam nhận rác thải

Mạng tin Bloomberg vào tháng 11 năm 2016 năm ngoái cho biết chính quyền thành phố Thạch Gia Trang, thủ phủ của tỉnh Hà Bắc, Trung Quốc thông báo cắt giảm sản lượng đầu ra của nhà máy nhiệt điện cho đến cuối năm 2016. Và chỉ trong tháng 1 năm 2017, Trung Quốc đã huỷ 85 nhà máy đang trong giai đoạn xây dựng và quy hoạch ở 13 tỉnh.

Bà Nguyễn Thị Hằng, chuyên gia phân tích cơ sở dữ liệu của trung tâm phát triển Sáng tạo Xanh Green ID từng nhận xét về động thái này:

“Vì muốn tiếp tục phát triển, Trung Quốc phải chuyển công nghệ điện than sang các nước khác. Làm như vậy họ vừa xuất khẩu được công nghệ

lại vừa giải ngân được vốn.”

Ông Đặng Hùng Võ, Nguyên Thứ trưởng Bộ Tài nguyên Môi trường cho biết chính ông cũng nghe rất nhiều ý kiến từ các chuyên gia cũng như người dân về vấn đề phát triển điện than ở Việt Nam. Ông đồng ý rằng việc phát triển điện than như hiện nay là một điều mà Việt Nam cần tính toán thật kỹ lưỡng.

“Bởi vì tác động xấu của điện than đến môi trường là khá mạnh, đặc biệt là phát thải khí nhà kính là lớn, rồi bản thân phương thức sản xuất điện từ than cũng không phải là hiệu suất cao,” ông Đặng Hùng Võ nói.

Có một thực tế, là Bắc Kinh đã đóng cửa nhà máy nhiệt điện than đá lớn cuối cùng của thành phố, nghĩa là lời hứa “đưa bầu trời xanh trở lại” của Thủ tướng Trung Quốc Lý Khắc Cường trong cuộc họp lập pháp cấp cao hồi đầu năm 2017 đã được quốc gia của ông thực hiện.

Nhưng câu chuyện tiếp diễn sau đó là Trung Quốc chuyển công nghệ điện than lỗi thời, gây ô nhiễm sang Việt Nam. Điều này khiến nhiều người nhớ đến phát biểu mạnh mẽ của ông Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc sau thảm họa môi trường biển do Formosa gây ra: “Kiên quyết không vì lợi ích kinh tế trước mắt mà đánh đổi môi trường, cuộc sống bình yên của nhân dân.” (Kalynh Ngô) (Nguồn: Người Việt)

Nhà máy nhiệt điện than Vĩnh Tân 2 ở Bình Thuận.

(Hình: Chantroiimedia)

MẸ LA VANG - MẸ LÀ MÙA XUÂN

Sau những ngày đông giá lạnh, kèm theo những ngày mưa lê thê làm cho con người cảm thấy như bị đè nặng bởi bầu khí âm u vì thiếu vắng mặt trời, cây cối ủ rũ trơ cành như đổ tang, những ngày mưa mùa đông ở Miền Trung xứ Huế, ai phải đi ra đường là cả một sự cố gắng hy sinh... Chính vì thế, nên khi hừng đông xuất hiện ở chân trời, những tia nắng ấm nháy múa báo hiệu mùa Xuân, đem lại cho vạn vật, cho con người một sự ấm áp và tươi vui thực sự

A, a Xuân về!

Xuân về lòng người thấy hân hoan. Niềm vui của mùa xuân mang nét đẹp của đất trời giao duyên, đậm tình nhân ái, cây cối trở lộc, hoa tươi khoe sắc, chim chóc líu lo... trái đất như được phục hồi sự sống, bầu khí ấm áp lung linh, người người phấn khởi như nhận được niềm tin mới, tràn trề hy vọng, gặp gỡ trao cho nhau lời chúc mừng hay ý tình tốt đẹp...

1. Mẹ Maria của chúng ta được ca tụng như là Mùa Xuân. Mẹ là thiếu nữ Sion. Ôi người thiếu nữ Sion, nàng đẹp dường bao, nơi nàng là vẻ đẹp tuyệt mỹ được Thiên Chúa phú ban, Mẹ là Lời hứa của Vườn Địa đàng... Maria là Người Nữ Mới thay cho người nữ Evà đã đánh mất nét đẹp tinh khôi của vườn Địa đàng, để lại bao tiếc nuối cho muôn thế hệ, để loài người phải lằm lũi trong khổ đau của trần gian tội lụy... trước thảm cảnh sa đọa ấy, nhưng chính nơi Địa Đàng đó, một Người Nữ Mới được hứa ban và Người Nữ ấy đã xuất hiện khi thời gian Thiên Chúa muốn. Người Nữ được gọi là: Đầy Ơn Phúc. Người Nữ ấy là hồng ân Thiên Chúa tặng ban, Người Nữ mang lại Sự sống, đem lại Mùa Xuân nét thanh tân tươi mới sau những đêm dài đợi chờ, đau khổ và bất hạnh.

Rồi Người Nữ ấy đã đến, Nàng mang theo hạnh phúc và bình an, áo choàng Người kéo theo hà sa tinh tú là ơn lộc, là nhân đức, vẻ đẹp Người làm cho thiên đàng bờ ngõ, các thánh vui mừng, trần gian hoan lạc. Người Nữ ấy đã đến, Người đem đến cho nhân loại Hoàng Tử Bình An là Quả Phúc của Người và cũng là Chúa và gia nghiệp của Người.

Nhưng muốn có Hạnh Phúc chân thật, thì Người Con yêu dấu của Người Nữ, người Mẹ ấy phải hy sinh, phải khổ đau, tan nát, phải chết mới có thể phục hồi Sự Sống cho nhân loại. Ngay từ lúc Người Nữ sinh con, Người đã bị người đời từ chối, không có lấy một nơi ấm áp để sinh con. Rồi ngày tiến dâng Con cho Thiên Chúa, Người Trinh Nữ và là Người Mẹ ấy đã được cụ già Simêon tiên báo cho biết: "Này! Con trẻ có mệnh làm cô cho nhiều người bỏ nhà và chối dậy trong Israel, và làm dấu gọi lên chống đối,

- và hồn bà, mũi gươm sẽ đâm sâu - ngõ hầu ý nghĩa của nhiều tâm hồn phải bày ra” (Lc 2,35). Và cuộc tử đạo của Người Mẹ lại tiếp tục cho đến hết đời, khi Mẹ cứ lẻo đẻo đi theo hành trình của Con Mẹ... Người Mẹ ấy bị hiểu lầm, bị chống đối, bị khinh rẻ, bị “đâm sâu” trong chính trái tim mình, hay nói cách khác Mẹ cũng chết cùng với Người Con bị chết treo bởi khổ hình thập giá, hầu cứu nhân loại khỏi tội lỗi; mang lại sự sống, sự cứu rỗi cho nhân loại. Khi đứng dưới chân Thánh Giá, Mẹ hiến tế và dâng Chúa Giêsu lên Chúa Cha. Trong nỗi đau tê tái vượt bậc đó, Mẹ đã nghe Chúa Giêsu Con Mẹ, trời nhân loại cho Mẹ qua Thánh Tông đồ Gioan. Người con ruột thịt Mẹ cứu mang, Mẹ yêu mến, Mẹ đã dâng lên Chúa Cha làm của lễ, nay Mẹ lại phải nhận những đứa con hư hỏng tội lỗi làm con của mình, theo lời trời... Hỡi còn nỗi đau nào lớn hơn nữa không? – Mẹ ơi, con chịu, con không trả lời được, vì... lòng con còn quá ích kỷ hẹp hòi, tâm hồn con còn quá xa Mẹ bởi những tằm thương tội lỗi của con.

2. Trong những gì rất hạn hẹp của con, con nhận biết Mẹ thương chúng con lắm, vì chúng con là em của Chúa Giêsu, là những đứa con tội lỗi mà Chúa đã lấy chính Máu mình để tẩy sạch, đã lấy chính cái chết bằng khổ hình Thập Giá để đem lại Sự Sống. Sự Sống được phục hồi, Sự Sống đã chiến thắng, Sự Sống đánh bại thần chết do quỷ dữ gây ra.

Mẹ thương vô hạn con cái trần gian bởi cái giá cứu chuộc quý trọng dường ấy! Nên Mẹ đã tìm nhiều cách để làm cho giá máu cứu chuộc ấy đừng ra vô ích. Nên Mẹ đã hiện ra nhiều nơi, trên nhiều quốc gia, bảo ban, dạy dỗ, cảnh báo cho loài người biết ăn năn sám hối. Có những nơi Mẹ hiện ra Mẹ không nói gì, nhưng để cho chúng ta thấy Mẹ vẫn luôn hiện diện yêu thương và đồng hành với chúng ta trên cuộc lữ hành dương gian.

Mẹ là Mùa Xuân bừng lên giữa cái giá lạnh trần gian, Mẹ là vẻ đẹp cho cuộc đời, Mẹ là hy vọng của con cái đang tuyệt vọng. Câu chuyện Đức Mẹ La Vang sau đây chứng minh điều đó. Câu chuyện đã xảy ra cách đây hơn 70 năm, nhưng có thể nhiều người chưa biết. Câu chuyện

xảy ra ngay trong gia đình của Linh Mục Giuse Nguyễn Linh Kinh, người đã làm cha sở của họ đạo La Vang trong nhiều năm kể lại Đó là: “Gốc tích: Tuần cửu nhật Kính Đức Mẹ La Vang

“Tôi có người em tên Nguyễn Linh Thục, 46 tuổi, ngày 25.3.1946 bỗng nhiên ngã bệnh nặng, ngực tức rất khó chịu, từ tức trở xuống dưới đau đớn không chịu nổi, thân hình bốc nóng như lửa, hay nói quàng nói sảng. Người nhà tưởng ăn nhầm vật gì khó tiêu, cho uống thuốc tiêu không bớt, thông khoan cũng chẳng thấy lành, lại càng đau tức thêm.

Hôm 26, rước thầy chẩn mạch, thầy nói bệnh rất nặng, bốc thử một thang đã, uống vào nếu không bớt, cũng không hề chi, ngày hôm sau chẩn mạch lại, thầy đành bó tay. Nài nỉ lắm, thầy mới gặng bốc cho một thang nữa, uống vào bệnh lại nặng thêm, đến tối 29 uống thang thứ hai, uống vào mới được một phần, em tôi trở chứng. Thầy thăm mạch lại, nói: “ Bệnh nguy rồi, nan phương”. Tôi rất đổi buồn vì chờ chực đã bốn ngày đêm cho em tôi có buổi tỉnh táo mà không được.

Từ sáng ngày 27, cả nhà làm tuần cửu nhật

kính Đức Mẹ La Vang, cố ý xin cho em tôi lành bệnh; ít nhất là tỉnh táo để xưng tội và chịu các phép (các bí tích) sau hết. Đêm 29 em tôi trở chứng. Sáng 30 tôi làm lễ ở phòng trong (vì tôi cũng đau nên được phép làm lễ ở nhà). Khi dâng bánh rượu tôi kêu van Đức Mẹ La Vang: “Lạy Mẹ, con xin Mẹ hai ơn trong tuần cửu nhật này, nếu Mẹ không ban ơn phần xác, em con có lẽ gần chết rồi, ít là xin Mẹ ban ơn phần hồn, là cho em con tỉnh táo để dọn mình xưng tội và chịu được các phép sau hết. Con đang dọn tuần cửu nhật mới được bốn bài, nếu Mẹ không ban ơn con xin, ấy là Mẹ chẳng ưng thuận, con sẽ thôi, không dám đặt thêm nữa”.

Lạ thay, sau đó chừng 15 phút, vừa rung chuông vào Canon (Kinh nguyện Thánh Thể), em tôi đang nằm mê, bỗng nhiên quay đầu lại phía tôi làm lễ, ngồi dậy vòng tay, xem lễ tỉnh táo yên lặng đến hết lễ. Đoạn em tôi xin xưng tội, tỉnh táo rõ ràng. Tôi mừng quá biểu người nhà xin Cha Sở đem Mình Thánh Chúa đến và xúc dầu thánh. Em tôi cứ tỉnh táo như người không đau vậy. Tôi rất cảm động, tin thật Đức Mẹ đã ban ơn phần hồn chẳng chút nghi nan. Còn bệnh phần xác, tuy Đức Mẹ không chữa lành, song tưởng cũng là ơn Người sai khiến, cả nhà trước kia không ai muốn đem đi nhà thương đang buổi giặc giã rộ ràng, thì lúc ấy ai cũng thấy việc phải chở đi nhà thương. Đến nơi cơn bệnh lại nổi lên, em tôi

chỉ trời chết. Chích ba bốn thứ thuốc không thấy công hiệu. Đêm hôm 30 tính chết hai ba lần... chiều 31, bác sĩ dạy đem xuống nhà Nazaret gần nhà xác, vì bệnh lây và rất nặng, khó trông sống.

Ơn Mẹ thương, tuy đã hai ba lần chực (chờ) chết, song gặp thầy gặp thuốc cũng qua được, và bệnh giảm bớt, rồi qua khỏi hẳn, lành mạnh lại

như thường” Joseph Kinh – Linh mục bốn sở La Vang (1946). Ngày nay kinh Tuần Cửu Nhật kính Đức Mẹ La Vang vẫn còn được sử dụng cho các tín hữu nhiều miền.

Qua câu chuyện trên, chúng ta thêm lòng tin tưởng Đức Mẹ La Vang, Người đem lại Mùa Xuân cho những ai trông cậy vào Ngài, ban ơn đáp cứu cho những ai hết lòng tin tưởng cậy trông. Mẹ của bệnh nhân Nguyễn Linh Thực trên cả phần hồn và cả phần xác nữa! Biết bao ơn lành hồn xác Mẹ đã ban cho, chúng ta thấy rất nhiều bằng Tạ ơn Đức Mẹ La Vang mà người nhận được ơn đem đến đặt chung quanh vườn Mẹ, ta có thể gọi là những: Bia đá hoa biết nói, biết ca khen, biết tạ ơn.

Những ơn thiêng liêng phần hồn thì làm sao ta biết được! Nhưng có thể nói là vô kể. Biết bao nhiêu cuộc lễ, các dịp đại hội hành hương, bao nhiêu Mùa sám hối Năm Thánh... Nhiều người quỳ sụp trước đài Mẹ, rất nhiều tòa cáo giải, các hối nhân xếp hàng, im lặng nối đuôi nhau ngày cũng như đêm, người thánh bên tội nhân, ai cũng là con của Mẹ. Một Mùa Xuân Ân sủng lại bắt đầu từ đây dưới cái nhìn từ ái của Mẹ, dưới sự trợ lực ưu ái của Mẹ trên bước đường trần gian. Lời kinh vẫn vang lên từ các môi miệng của con cái Mẹ tựu về khắp thánh địa... “Từ ấy, gót chân Mẹ bước đến vẫn mãi đầy ơn thiêng, ơn phần

Trang La Vang

hồn, ơn phần xác, người bệnh tật, kẻ ưu phiền, nào ai cầu khẩn mà Mẹ không nhận lời” (Kinh Thánh Mẫu La Vang).

Lạy Đức Mẹ La Vang, đất nước Việt Nam chúng con đang đi vào Mùa Xuân. Chính Mẹ là Mùa Xuân mang lại cho chúng con vẻ đẹp thiên linh Mẹ mang từ trời xuống. Mẹ can thiệp và cầu xin cho chúng con Mùa Xuân của đời sống ân sủng tuyệt vời làm con Thiên Chúa, sống trong tình yêu của Ngài. Mẹ chính là Mùa Xuân trong vẻ đẹp vĩnh cửu mà Thiên Chúa đã dành tặng riêng cho Mẹ. Xin cho chúng con luôn có niềm vui, hạnh phúc vì Mẹ là Mùa Xuân của chúng con.

Năm nay, năm Mực vụ cho các gia đình gia đình khó khăn. Tại La Vang đang có một dòng chữ lớn trước Linh đài được trang trí đẹp bằng nhiều loại hoa:

CHÚC MỪNG NĂM MỚI - GIA ĐÌNH HÒA THUẬN. Chúng con cầu xin cho các gia đình đó tìm lại Mùa Xuân trong yêu thương, tha thứ, đón nhận nhau và nhất là biết tin tưởng chạy đến với Mẹ, xin Mẹ cho Rượu Tình Yêu và lòng Chung Thủy gắn kết nhau lại trong trái tim của Mẹ La Vang.

Maria Tuyết, MTG Huế

Tạ ơn Đức Mẹ La Vang

Hai trăm năm trước nơi rừng xanh núi đỏ.
Không bóng người chỉ có lá vàng rơi.
Chú hươu non nghênh cổ ngắm mây trôi.
Vài chị sóc tìm mồi trong kẽ lá.

Bổng đất bằng nổi sóng khắp thiên hạ.
Lệnh vua truyền truy nã bọn Giatô.
Đạo Tây phương mà sao dám lên vô.
Làm đảo lộn cả sơn hà xā tắc.

Người công giáo bị vua coi là giặc.
Bắt đem về cho ngựa xéo voi dầy.
Bị chém đầu thất cổ bị phanh thây.
Con của Mẹ rừng sâu cùng lẩn trốn.

Từng đoàn người trong khi gặp khốn đốn.
Rủ nhau về vùng lá Lavang.
Chân mỏi mệt mắt lệ chảy đôi hàng.
Nhưng trái tim vẫn kính dâng lên Mẹ.

Maria tình thương sao xiết kể.
Mẹ khoan hồng, Mẹ nhân ái yêu đương.
Mẹ cứu giúp đoàn con cái bốn phương.
Đến cùng Mẹ xin Mẹ thương cứu giúp.

Kính mừng Maria đầy ơn phúc.
Đoàn chúng con dâng tiếng hát lời ca.
Tạ ơn Mẹ đã nhiều lần hiện ra.
Fatima, Loretta, Lộ Đức.

Mẽ tây cơ và Nam tư xa lắc.
Nhật bản, Đại hàn tít tấp Phi châu.
Tại Lavang linh địa chốn rừng sâu.
Mẹ xuất hiện Mẹ ủi an nâng đỡ.

Lời Mẹ dạy chúng con xin ghi nhớ.
Muôn vãn ơn hồn xác Mẹ thương ban.
Tình hiền dâng cho nhân loại chứa chan.
Nhiều lớp lớp mệnh mang như trời bể.

Nào những ai lặn ngụp trong biển lệ.
Mau quay về Trái Tim Mẹ yêu thương.
Cả những ai lạc bước vạy nẻo đường.
Nhìn lên Mẹ như Sao Mai dẫn lối.

Còn những ai lẩn mò trong tăm tối.
Lỗi lầm xưa mau thông hối ăn năn.
Cải thiện đời sống nhớ lời Mẹ khuyên răn.
Siêng năng Lăn Chuối sớm mai chiều tối.

Maria Mẹ cao sang với vợ.
Rất uy quyền và rất đối khoan nhân.
Được Mẹ thương là có cả mùa xuân.
Xuân dương thế và xuân trên Thiên quốc.

Mẹ Lavang xin giúp con tiến bước.
Bước theo Mẹ ngày lưu ký trần gian.
Chúng con tạ ơn Đức Mẹ Lavang.
Bao ơn phúc Mẹ ban cho người thế.

Cho đoàn con trải qua muôn thế hệ.
Cho Giáo Hội Việt Nam rất thân yêu.
Trong phong ba bão táp vẫn cao nêu.
Vẫn kính Chúa, yêu người, yêu Tổ quốc.

Xin cho con là nắm men trong thúng bột.
Xin cho con là đèn sáng trên đê cao.
Xin cho con là dụng cụ của Tình Yêu.
Đem hòa bình, an vui cho nhân loại...

Matthêu Vũ

Khí Hậu và Con Người trong Thi Ca Việt

1. Tổng quan

Khí hậu là mưa, nắng, gió, bão.. Khí hậu là nóng, lạnh, tuyết rơi, mưa lũ, là lá rụng mùa thu v.v...

Khí hậu khác với thời tiết. Thời tiết cho ta tin tức mưa nắng tuyết bão trong một thời gian vài ngày trong khi khí hậu là thời tiết của một vùng rộng lớn trên một thời gian lâu hơn; ta thường nghe nói đến khí hậu nhiệt đới, ôn đới, hàn đới...

Nhà nông cũng phải theo dõi các yếu tố của khí hậu:

Trông trời, trông nước, trông mây

Trông mưa, trông gió, trông ngày trông đêm

Trông cho chân cứng đá mềm

Trời êm biển lặng mới yên tâm lòng

đủ thấy vai trò quan trọng của khí hậu trong nông nghiệp.

Khí hậu cũng tác động đến sức khỏe thể chất: vào mùa đông, ta dễ bị cảm cúm vì lạnh nên phải chích ngừa, mùa xuân cũng dễ bị dị ứng với phấn hoa.

Hạn hán sẽ gây ra nạn đói, đất đai sa mạc hoá. Người nông dân trồng cây vào mùa để cấy lúa :

Lạy trời mưa xuống

Lấy nước tôi uống

Lấy ruộng tôi cày

Lấy rơm đun bếp

nhưng mưa nhiều thì gây ra lụt lội; chuỗi đất, lở bờ sông, làm những xóm làng ven sông không còn đất trồng trọt; bờ biển nước dâng lên vì băng hà tan.

2. Các mùa trong năm

Trái Đất xoay ngược

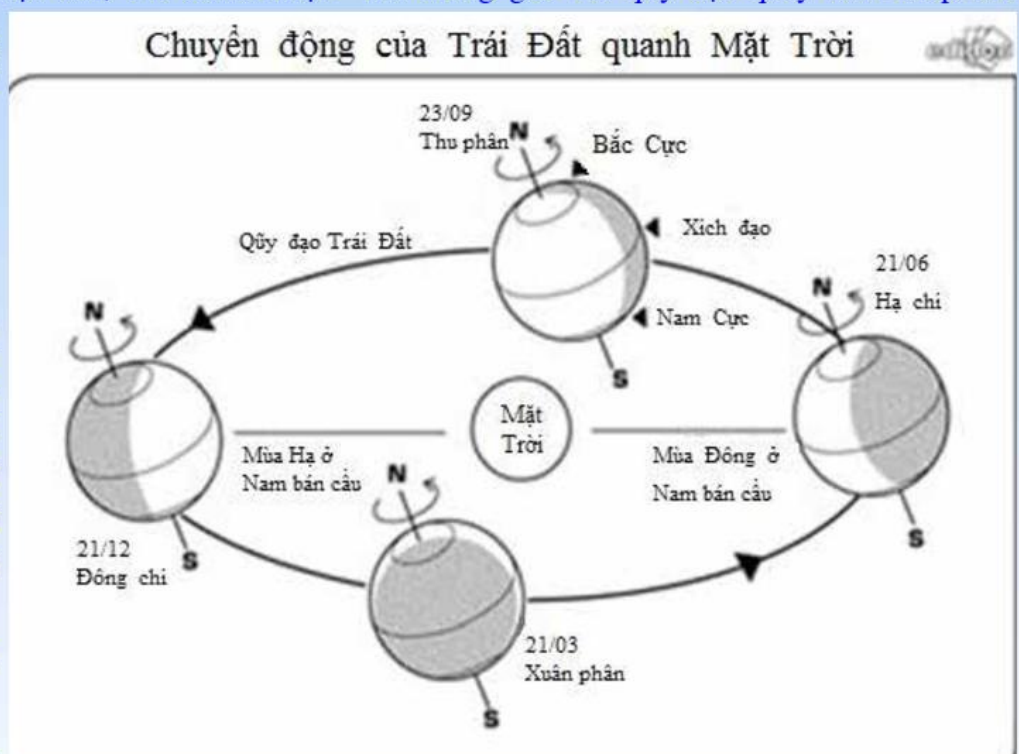
chiều kim đồng hồ, nghĩa là từ Tây sang Đông. Mặt Trời cố định một chỗ nên khi Trái Đất xoay từ Tây sang Đông nên ta thấy Mặt Trời mọc phía Đông và lặn phía Tây.

Trái Đất tự xoay quanh nó trong 24 giờ nên có ngày và đêm. Buổi sáng, mặt trời hiện ra phía Đông, buổi trưa, mặt trời trên đỉnh cao, buổi chiều mặt trời lặn phía Tây. Thực ra mặt trời đứng yên chỉ có Trái Đất xoay.

Trái Đất quay theo quỹ đạo ellip quanh Mặt Trời dẫn tới khoảng cách từ Trái Đất tới Mặt trời là xa gần khác nhau (nếu quay theo quỹ đạo hình tròn thì khoảng cách mới bằng nhau).

Trái Đất quay xung quanh Mặt Trời và hoàn tất vòng quay trong 365 ngày và 6 giờ. Năm dương lịch có số nguyên là 365 ngày. Như vậy, một năm dương lịch còn thừa 6 giờ và 4 năm dồn lại thừa 24 giờ, bằng một ngày. Do vậy, cứ 4 năm sẽ có một năm 366 ngày, gọi là năm nhuận. Nhuận ngày dương lịch được tính vào tháng 2.

Ngoài ra, nếu trục quay nam-bắc của Trái Đất mà thẳng góc với quỹ đạo quay hình ellip của

Rồi mùa Xuân
không về, mùa Thu
cũng ra đi, mùa
Đông với vội, mùa
Hạ khói mây, Rồi
từ nay em gọi tình
yêu dấu chim bay,
gọi thân hao gầy,
gọi buồn ngất ngây.

Nguyễn Bình
Khiêm,- còn được
biết với danh hiệu
Trạng Trình-, ca
tụng nếp sống thiên
nhiên qua các mùa
trong năm:

Trái Đất thì không có khác biệt giữa các mùa vì bức xạ mặt trời sẽ trải đều quanh năm ở mọi vĩ độ. Nhưng chính vì trục quay của Trái Đất chênh lệch một góc là 23.7 độ nên mới có bốn mùa. Điều này dẫn tới lượng nhiệt nhận được từ Mặt Trời là khác nhau và tạo ra nhiệt độ nóng lạnh khác nhau tùy theo từng mùa. Vì độ nghiêng như vậy nên nửa cầu nào gần mặt trời sẽ là mùa nóng còn nửa cầu kia sẽ là mùa lạnh: như lúc bắc bán cầu (các xứ như Hoa Kỳ, Canada, Âu Châu, Trung Quốc...) xa mặt trời (mùa đông) thì nam bán cầu (Australia, Bresil, Nam Phi...) gần mặt trời (mùa hè) và khi bắc bán cầu vào mùa hè thì nam bán cầu vào mùa đông. Đó là lí do nhiều bộ môn thể thao ngoài trời như tennis không thể tổ chức ở Bắc bán cầu mà phải di chuyển xuống Australia vì vào tháng đông ở Bắc bán cầu (Canada, Pháp...) lại là tháng hè ở Nam bán cầu: cùng tháng 2 ở Quebec, nhiệt độ thường là -12 đến - 17°C thì tại Bresil, Argentine, phía Nam bán cầu, nhiệt độ trên 30°C!

Ngoài ra, sự thay đổi cường độ và sự tập trung các tia mặt trời đã tạo nên sự thay đổi và xuất hiện các mùa trong năm: mùa xuân, hạ, thu và đông.

Nhà nhạc sĩ cũng nói lên sự vận hành của Trái Đất quay quanh Mặt Trời nên mới có bốn mùa:

Em đứng lên mùa Xuân vừa mở,

**Nụ Xuân xanh cảnh thanh thang chim về vào
ngày tuổi em trên cảnh bão bùng,**

Thu ăn măng giá, đông ăn trúc, Xuân tắm hồ sen. hạ tắm ao

3. Thế nào là hai Chí và hai Phân

Khi Trái Đất quay xung quanh Mặt Trời thì lần lượt có 4 vị trí cần để ý: đó là hai Phân (Thu phân và Xuân phân) và hai Chí (Hạ chí và Đông chí).

31. Xuân phân và Thu phân

Khi Trái Đất xoay quanh Mặt Trời thì mỗi năm hai lần, cả hai bán cầu nhận năng lượng mặt trời đều nhau: đó là ngày xuân phân (equinoxe de printemps) và thu phân (equinoxe d'automne). Độ dài của ngày và của đêm là bằng nhau nhất trên hầu khắp hành tinh. Thời gian chiếu sáng tại mọi nơi trên Trái Đất là 12 giờ. Ngày/ Đêm dài 12 tiếng. Thu phân hay Xuân phân là khi trục quay của trái đất (tức đường từ cực bắc đến cực nam) hoàn toàn song song với hướng chuyển động của Trái Đất quay quanh Mặt Trời, không nghiêng với góc 23 độ. Mặt Trời ở ngay trên đường xích đạo của Trái Đất.

- **Xuân phân.** Vào ngày 20 hoặc 21 tháng 3 hàng năm, đánh dấu cho sự bắt đầu của mùa xuân ở Bắc bán cầu (và mùa Thu ở Nam bán cầu), cả Nam bán cầu lẫn Bắc bán cầu đều nhận năng lượng mặt trời ngang nhau.

- **Thu phân** khoảng 22 tháng 9 là điểm bắt đầu của mùa thu tại Bắc bán cầu (và mùa xuân

ở Nam bán cầu)

32. Hạ chí và Đông chí

- **Hạ Chí** khi mặt trời ở ngay trên Chí tuyến Bắc, ở vĩ tuyến 23.5 là vĩ tuyến phía bắc đường xích đạo, ngang qua các xứ như Mexico, Bahamas, Ai Cập, Ấn Độ, Nam Trung Hoa; ngày Hạ Chí thường vào ngày 21 tháng 6 là ngày đầu của mùa hè tại Bắc bán cầu, và cũng là ngày đầu mùa đông ở Nam

bán cầu. Ở Bắc bán cầu, vào mùa hè thì ngày dài đêm ngắn, đúng như câu tục ngữ: *Tháng năm chưa nằm đã dậy, tháng mười chưa cười đã tối*. Mùa hè ở Bắc bán cầu từ 21 tháng 6 đến 21 tháng 9 và khí hậu nóng vì nhận năng lượng Mặt trời nhiều nhất.

- **Đông Chí** khi mặt trời ở ngay trên Chí tuyến Nam, ở vĩ tuyến 23.5 là vĩ tuyến phía nam đường xích đạo, xuyên qua Australia, Chile, Nam Bresil...; ngày Đông Chí thường vào ngày 21 tháng 12 là ngày đầu của mùa đông tại Bắc bán cầu và cũng là ngày đầu mùa hè ở Nam bán cầu. Ở Bắc bán cầu, vào mùa đông thì ngày ngắn, đêm dài, đúng như câu nhạc : *Trời chưa đi màn đêm rơi xuống*, hay trong câu thơ *Hôm nay lạnh mặt trời đi ngủ sớm*.

4. Các mùa trong thi ca Việt

Một cách tổng quát, khí hậu trên trái đất ta ở là do tác động hỗ tương của nhiều yếu tố như:

- năng lượng mặt trời và sự phân phối năng lượng mặt trời tùy vị trí của trái đất đối với mặt trời (mùa hè, mùa đông...), tùy gió, tùy hải lưu.

- yếu tố địa lý như vĩ độ, cao độ, vị trí gần hay xa các đại dương, thảo mộc, núi lửa, khu dân cư.

Khí hậu tác động đến mọi mặt của cuộc sống, từ ăn mặc đến thể thao, từ nông nghiệp đến du lịch... nói khác đi, tác động đến muôn mặt của cuộc sống.

Nhiều thi ca phảng phất những sắc thái khác nhau của khí hậu:

**Yêu người như lá đổ chiều đông
Như mây hồng... chưa tím
Như con chim... khóc trong lồng
Như cơn giông... đêm hè**

Những mùa trong năm có ảnh hưởng vô cùng mạnh mẽ đến cuộc sống của chúng ta. Chúng tác động đến các hoạt động của con người, từ việc trồng trọt, tới trang phục chúng ta mặc.

41. Mùa Xuân

Mùa xuân bắt đầu từ ngày Xuân phân (20, 21 tháng 3) đến ngày Hạ chí (21, 22 tháng 6) đặc trưng bởi khí hậu ấm áp, ngày dài bằng đêm.

Hết mùa Đông dài và lạnh lẽo thì mùa Xuân cây cối có lá xanh tươi trở lại với hoa lá từ từ lấy lại sự sống:

**Ngày ấy khi xuân ra đời, một trời bình minh
có lũ chim vui, Có lứa đôi yêu nhau rồi, hẹn rằng
còn mãi không thôi... (Khúc hát thanh xuân, nhạc
ngoại quốc, lời Việt Phạm Duy)**

Thơ Văn

Bắc bán cầu có mùa xuân từ tháng 3 đến tháng 6: Thanh minh trong tiết tháng 3 (Truyện Kiều)

Tết ta là vào mùa Xuân với nhiều buổi lễ, nhiều buổi họp mặt gia đình, có nhiều sắc thái độc đáo như nấu bánh chưng, mừng tuổi cho trẻ em, thăm viếng bạn bè, bà con, về quê thăm lại bà con...

Mùa xuân đã đến bên em

Và mùa xuân đã đến bên anh... thì thầm

Làn gió khẽ vuốt tóc em

Và làn gió nói cùng em... nhớ thương

Và em đã biết nói tiếng yêu đầu tiên

Và em đã biết thương nhớ biết giận hờn

Mùa xuân đã đến bên em trao nụ hôn

Và mùa xuân đã trao cho em ánh mắt anh

Ngô Thụy Miên với Tình khúc mùa Xuân:

Em nhé khi nào chợt nhớ mùa xuân

Nhớ lá thư xanh và chuyện tình hồng

Nhớ nắng hanh vàng nhuộm áo Hà Đông

Anh ở nơi này... vẫn luôn chờ mong

Đó là chưa kể nhiều bài hát ca tụng mùa xuân như *Hoa Xuân* (Phạm Duy), *Nhớ một chiều xuân* (Nguyễn Văn Đông), *Anh cho em mùa Xuân* (Nguyễn Hiền), *Mùa xuân trên đỉnh bình yên* (Từ công Phụng), *Mùa xuân nào ta về* (Lam Phương), *Xuân đã về* (Minh Kỳ) v.v...

42. Mùa Hạ

Mùa hè (mùa hạ) từ Hạ chí (21, 22 tháng 6) đến Thu phân (23 tháng 9), khí hậu nóng, ngày dài đêm ngắn. Vào mùa này, Bắc bán cầu nhận nhiều năng lượng mặt trời vì nó nghiêng tối đa về phía Mặt Trời do đó trời nóng hơn. Trong mùa hè, ngày dài hơn đêm, khác với mùa đông.

Nhiều vùng ở

Đông Nam Á chịu ảnh hưởng gió mùa nên trời mưa:

Em đứng lên gọi mưa vào hạ

Từng cơn mưa từng cơn mưa

Từng cơn mưa mưa thì thầm dưới chân ngà

Nhưng không phải lúc nào cũng mưa vì nhiều ngày trời rất đẹp với mây trắng, mây vàng, mây xanh:

Trên trời có đám mây xanh

Ở giữa mây trắng, chung quanh mây vàng

Nhưng có lúc mây đen báo hiệu mưa to, mưa như trút nước gây ra bão lụt thì hư hại mùa màng, gây ra nạn đói kém ; mưa rơi nào nê, lạnh giá quanh năm đều tác động đến tâm trạng con người.

43. Mùa Thu

Hết hạ là sang Thu. Mùa thu, từ Thu phân (23 tháng 9) đến Đông chí (21, 22 tháng 12), khí hậu mát mẻ, ngày ngắn dần, đêm dài dần so với mùa hè. Mùa thu với tiết trời mát mẻ, quang cảnh cây đổi màu với lá rơi đã là nguồn cảm hứng cho nhiều bản nhạc về mùa Thu như *Thu hát trên ngàn*, *Thu vàng*, *Mùa thu trong mưa*, *Mùa thu Paris*, *Mùa thu không trở lại*, *Mùa thu yêu đương*, *Em ra đi mùa Thu*, *Chiếc lá thu phai* v.v.

Khung cảnh mùa thu ở Trung Quốc, dưới ngòi Suối Yến gần chùa Hương vào mùa Thu

bút của Cụ Nguyễn Du trong truyện Kiều:

**Người lên ngựa kẻ chia bào
Rừng phong thu đã nhuốm màu quan san
Dặm hồng bụi cuốn chinh an
Người đi đã khuất mấy ngàn dâu xanh
Người về chiếc bóng năm canh
Kẻ đi muôn dặm một mình xa xôi**

Cũng như rừng phong ở Canada, vào thu, lá cây phong nửa vàng, nửa đỏ bắt đầu rơi

**Em đứng lên mùa Thu tàn tạ
Hàng cây khô cành bơ vơ
Hàng cây đưa em đi về giọt nắng nhấp nhô**

Mùa thu ở Hà Nội với khí hậu cận nhiệt đới (sub-tropical) thì lá cũng đổi màu khi mùa thu đến:

Hà Nội mùa thu, cây cơm nguội vàng, cây bàng lá đỏ, nằm kề bên nhau, phố xưa nhà cổ, mái ngói thâm nâu.

Vào Thu, lá vàng bắt đầu rơi:

**Mây bay về đây cuối trời
Mưa rơi làm rụng lá vàng
Duyên ta từ đây lỡ làng
Còn đâu những chiều
Dệt cung đàn yêu.**

Riêng Canada thì mùa thu rừng có nhiều cây phong (érable) và đến thu trời bắt đầu lạnh thì lá cây rơi đầy đường. Lá cây phong là biểu tượng của Canada và trên lá cờ xứ Canada có lá cây phong ! Khi mùa thu đến, rừng cây từ cây

Thơ Văn

bouleau đến cây sồi, cây phong đủ màu từ vàng sang đỏ hòa lẫn với nhau để rồi rơi rụng. Thực vậy, lá cây phản ứng trước sự giảm nhiệt độ và ánh mặt trời yếu và ít hơn của mùa thu bằng cách ngừng sản xuất diệp lục - chất tạo điều kiện cho cây bắt ánh sáng và tạo ra năng lượng. Bởi diệp lục rất nhạy cảm với điều kiện lạnh, nên trong những trường hợp như sương đến sớm, lá cây sẽ đổi màu rất nhanh... Khi thu sang, những cây phong trở nên đỏ hay vàng nhờ chất sắc tố (anthocyanins), chỉ xuất hiện vào mùa thu.

Vào Thu, đúng lúc Thu Phân (tháng 9) thì Mặt Trời ở ngay trên đường xích đạo và sưởi đều cả hai Bắc bán cầu và Nam bán cầu.

Khi vào Thu thì thời tiết se lạnh:

**Đã nghe rét mướt luồn trong gió
Đã vắng người sang những chuyến đò
Mây vẫn từng không chim bay đi (Xuân Diệu)
Mùa thu cũng là lúc khai trường, với niềm li biệt
Anh ra đi mùa thu, mùa thu không trở lại
Anh ra đi mùa thu sương mờ giăng âm u
Anh ra đi mùa thu mùa thu không còn nữa
Đêm lá úa mùa thu đo sầu ngập tim em
(Phạm Trọng Cầu)**

Với mùa thu của Nguyễn Khuyến thì:

**Ao thu lạnh lẽo nước trong veo
Một chiếc thuyền câu bé tẻo teo
Sóng biếc theo làn hơi gợn tí**

**Lá vàng trước
gió sẽ đưa vèo**

**Tầng mây lơ
lửng, trời xanh
ngát**

**Ngõ trúc
quanh co, khách
vắng teo**

**Tựa gối ôm
cần lâu chẳng
được**

**Cá đâu đớp
động dưới chân
bèo**

Vào Thu, khi Bắc bán cầu bắt đầu lạnh và ngày

Thơ Văn

ngắn dần thì ngược lại Nam Bán cầu tuyết bắt đầu tan và hoa nở vì là mùa Xuân.

44. Mùa Đông

Tháng 12, thường là ngày 21 tháng 12 có ngày Đông chí. Mùa đông, từ Đông chí (21, 22 tháng 12) đến Xuân phân, dài 89 ngày đêm, khí hậu lạnh, ngày ngắn đêm dài. Vào mùa này, Bắc bán cầu nhận ít năng lượng Mặt Trời vì Trái Đất ở vị trí xa Mặt Trời hơn nên khí hậu lạnh; đêm đông rất dài so với ngày:

Chiều chưa đi màn đêm rơi xuống.

đúng như lời bài hát Đêm Đông. Vùng Bắc cực thì hầu như toàn là đêm tối. Quebec thì tuyết rơi trắng xóa ruộng đồng với xe xúc tuyết hoạt động ngày đêm đem tuyết đi đổ để xe cộ lưu thông dễ dàng. Mùa đông rất dài nên cũng tác động đến tâm tư con người.

Đêm đông, xa trông cổ hương buồn lòng chinh phu.

Đêm đông, bên song ngắn ngơ kia ai mong chồng.

Đêm đông, thi nhân lắng nghe tâm hồn tương tư.

Đêm đông, ca nhi đối gương ôm sầu riêng bóng.

(Đêm Đông xa nhà)

Người thiếu nữ cũng cảm nhận mùa đông với tâm hồn băng giá, nhất là khi người yêu ruồng bỏ:

Anh ơi, Đông lại về từ trăm năm lạnh giá

Tim em như ngừng thở, từ sau ân tình đó

Anh nghe không? Mùa đông... mùa đông.

Ngày nào ta xa nhau

Em bước sâu trong vùng tối nhạt nhòa

Từng mùa đông theo qua

Em đã quen với đỉnh đời băng giá.

Xưa hôn anh một lần, rồi đau thương tràn lấp

Em yêu anh một ngày, và xa anh trọn kiếp

Nên em yêu mùa Đông, nên em yêu mùa Đông

Ôi mùa Đông của em.

Đưa em về dưới mưa

5. Các yếu tố của khí hậu

Nhiều yếu tố của khí hậu như mưa, bão, gió, tuyết v.v... đã được nhà nhạc sĩ cô đọng trong câu hát:

Dù cho mưa tôi xin đưa em đến cuối cuộc đời

Dù cho mây hay cho bão tố có kéo qua đây.

Dù có gió có gió lạnh đây, có tuyết bùn lầy,
có lá buồn gầy.

Tình ơi ! dù sao đi nữa xin vẫn yêu em.

51. Mưa

Là một dạng ngưng tụ của hơi nước khi gặp điều kiện lạnh. Mưa được tạo ra khi các giọt nước khác nhau rơi xuống bề mặt Trái Đất từ các đám mây. Không phải toàn bộ các cơn mưa đều có thể rơi xuống đến bề mặt, một số bị bốc hơi trên đường rơi xuống do đi qua không khí khô, tạo ra một dạng khác của sự ngưng đọng. Mưa có các dạng như: mưa phùn, mưa rào, mưa đá, mưa xuân, mưa thu, mưa bụi, mưa ngâu; cường độ mưa thì có thể mưa lâm râm, mưa rỉ rả, mưa tí tách v.v...

Em đứng lên gọi mưa vào hạ

Từng cơn mưa từng cơn mưa

Từng cơn mưa mưa thì thắm dưới chân ngà

Em đứng lên mùa Thu tàn tạ

Hàng cây khô tình bơ vơ

Hàng cây đưa em đi về giọt nắng nhấp nhô

Em đứng lên mùa Đông nhạt nhòa

Từng đêm mưa từng đêm mưa

Từng đêm mưa mưa lạnh từng ngón sương mù

Nhà nhạc sĩ cũng cảm hứng về mưa, nào là
Mưa trên biển vắng, Tình khúc chiều mưa,
Mưa trên xứ Huế v.v...

Nhà thơ cũng rung cảm về mưa:

Đêm mưa làm nhớ không gian

Lòng run thêm lạnh, nổi hàn bao la

Tai nường hướng giọt mái nhà

Nghe trời nặng nặng, nghe ta buồn buồn

Nghe đi rồi rạc trong hồn

Những chân xa vắng đậm mồn lẻ loi

Rơi rơi... Dịu dịu... rơi rơi

Trăm muôn giọt nhẹ nổi lời vu vơ...

(Huy Cận)

Mưa phùn là mưa hạt nhỏ về mùa rét

Mưa ngâu là tên gọi cho những cơn mưa xuất hiện vào đầu tháng 7 Âm lịch ở Việt Nam hàng năm... Các cơn mưa thường không liên tục, rải rác, do vậy mới có cụm từ "trời mưa sụt sùi" để chỉ mưa Ngâu.

Mưa rào có thể xảy ra mọi lúc trong năm. Mưa nặng hạt, bất ngờ xảy đến rồi đột nhiên tạnh trong thời gian rất ngắn (chỉ khoảng 5 đến 10 phút).

Mưa theo vùng như tại miền châu thổ sông Hồng hay châu thổ sông Cửu Long thì mùa mưa vào hè:

Tháng sáu trời mưa trời mưa không dứt
trời không mưa anh cũng lạy trời mưa
anh lạy trời mưa phong kín đường về
và đêm ơi xin cứ dài vô tận

Đến đông thì không còn mưa nhưng lại lạnh:

Hà Nội mùa này ... vắng những cơn mưa.

Cái rét đầu đông khăn em bay hiu hiu gió lạnh.

Hoa sữa thôi rơi, ta bên nhau một chiều tan lớp.

Đường Cổ Ngư xưa chầm chậm bước ta về.

Ngược lại, vùng Trĩ Thiên thì lại mưa về mùa Đông ! Mưa lê thê, mưa lâm râm ngày này qua ngày khác, 'mưa vẫn mưa bay trên từng tháp cổ' tác động lên tâm tư hướng nội, âm thầm của người dân xứ cố đô.

Vài bài hát về mưa : *Mưa nửa đêm, Hai mùa mưa, Mưa đêm tình nhỏ, Đêm buồn tình lẻ, Mưa đêm ngoài ô Thành phố mưa bay, Mưa rừng, Mưa ngoài trời, mưa tình người, Gặp nhau trong mưa, Mưa qua phố vắng, Mùa mưa đi qua, Em về kéo trời mưa, Giã từ đêm mưa, Mưa bụi...*

52. Gió

Gió là không khí chuyển động; có gió vì có sai biệt về áp suất không khí và nhiệt độ. Khi trời nóng thì không khí nhẹ bay lên cao:

Hôm nay trời nhẹ lên cao

Tôi buồn không hiểu vì sao tôi buồn

(Xuân Diệu)

Không khí nóng bay lên cao vì nó nhẹ hơn không khí lạnh. Khí nóng bay lên cao và không khí từ các vùng lạnh sẽ đến thế chỗ và sẽ tạo ở mặt đất một vùng áp thấp, gọi là hạ áp. Như vậy ta có một vùng hạ áp và một vùng cao áp. Gió là không khí chuyển động

nhiều nhạc sĩ đã xúc động về những cơn gió này và viết ra bao nhiêu tác phẩm làm thăng hoa đời sống con người kể ngay cả khi đang sống trong một hoàn cảnh khó khăn nhất, con người vẫn tìm ra cái đẹp của nơi mình đang sống. Khí hậu của tháng Mười Một và tháng Chạp

từ vùng cao áp đến vùng hạ áp.

Gió thường được phân loại theo quy mô về không gian, tốc độ, lực tạo ra gió, các khu vực gió xảy ra, và tác động của chúng.

**Gió nghiêng, chiều say,
Gió lay ngàn cây,
Gió nâng thuyền mây.
Gió reo sầu miên,
Gió đau niềm riêng,
Gió than triền miên.**

Trong khí tượng học, cơn gió thường được gọi:

- Theo sức mạnh của gió: gió nhẹ (breeze), gió mạnh (gale), bão (storm), cơn bão (hurricane), cơn bão lớn (typhoon). Hàng năm, trên thế giới có hàng trăm cơn bão nhỏ ở các vùng nhiệt đới bao quanh xích đạo và chỉ khoảng 40 và 50 trong số các cơn bão này phát triển thành những cơn bão lớn.

- Theo hướng gió thổi như:

. Gió nồm:

**Trưa hè hây hấy gió nồm đông
Thiếu nữ nằm chơi quá giấc nồng
(Hồ Xuân Hương)**

. Gió bắc như trong thành ngữ mưa phùn gió bắc, đó là gió từ phía Bắc

Chúng tôi đi trong một Hà Nội đầy gió, người Hà Nội đặt tên cho gió này là Gió Mùa Đông Bắc. Có không biết bao nhiêu thi sĩ, bao

âm lịch là khí hậu lạnh và đẹp nhất trong năm của miền Bắc. Gió hay trở lạnh đột ngột như một người đi xa bỗng trở về không báo trước. Có thể mỗi buổi sáng trời còn rất ấm không có gì báo hiệu là một ngày lạnh, nhưng đến trưa gió ở đâu bỗng kéo về chật phốt. Gió chen chúc vào đám đông đang đi trên đường, gõ cửa những ngôi nhà, hàng quán, ngồi sát vào những người buôn bán hai bên vỉa hè rất là hồn nhiên (Trần Mộng Tú)

. Gió heo may là gió hơi lạnh và khô thổi vào mùa thu. Khi vào Thu thì thời tiết se lạnh:

**Đã nghe rét mướt luồn trong gió
Đã vắng người sang những chuyến đò
Mây vẫn từng không chim bay đi
(Xuân Diệu)**

. Gió Lào thổi từ phía Tây giải Trường Sơn: gió đem mưa trút hết hơi nước phía Tây Trường Sơn và khi thổi qua phía miền Trung Việt thì rất khô và nóng.

- Theo địa hình như :

. Gió núi:

**Ta gặp nhau, yêu chẳng hạn kỳ
Mây ngàn gió núi động trên mi**

. Gió biển là gió thổi từ biển vào: ban ngày, mặt đất mau nóng hơn biển và do đó không khí nóng bay lên cao làm không khí ngoài biển thổi vào.

Gió đất là gió thổi từ phía đất ra biển vì ban đêm thì biển lạnh chậm hơn phía đất.

Nhiều thi sĩ đã gửi gắm lòng mình với gió. Nhà thơ Hàn Mặc Tử khi bị người yêu xa lìa đã thốt ra: *gió theo lối gió, mây đường mây*. Gặp những chuyện phiền muộn, nhà nhạc sĩ cũng khuyên ta *‘gửi gió cho mây ngàn bay’*.

Trên bầu trời Đại Tây dương, ở những chỗ rất cao, có một loại gió gọi là jet stream thổi từ Tây sang Đông do đó khi máy bay gặp loại gió này thì bay nhanh hơn.

53. Chiều tím

Thực vậy, khi mặt trời lặn ở chân trời, các tia sáng phải đi xa hơn trong khí quyển (10 lần nhiều hơn lúc trưa) trước khi đến mắt ta nên sự khúc xạ tán tia sáng nhiều hơn. Ánh sáng mặt trời có tia tử ngoại, tia hồng ngoại ta không nhìn thấy được; ánh sáng nhìn thấy được có độ dài bước sóng từ 380 đến 780 nanomet gồm nhiều tia có màu sắc khác nhau như tia tím (380-430nm), tia xanh (430-490nm), tia lục (490-570nm), tia vàng (570-600nm), tia đỏ (600-780nm).

Cường độ khúc xạ tán tỷ lệ ngược với bước sóng. Các tia sáng có bước sóng (wave length) ngắn như tia tím bị khúc xạ tán nhiều và những

Một cuốn phim cũng có để Chân trời tím

chiều tím thường được nhiều nhạc sĩ cảm nhận và sáng tác :

**Chiều tím chiều nhớ thương ai, người em tóc dài
Sầu trên phím đàn, tình vương không gian
Mây bay quan san, có hay?**

**Đàn nhớ từng cánh hoa bay, vầng trăng viễn hoài
Màu xanh ước thể, dòng sông trôi đi
Lúc chia tay còn nhớ chăng?**

6. Kết luận

Xuân qua, Hè đến, Thu về, Đông tới, dòng sông luân hồi cứ thế luân lưu, từ thuở khai thiên lập địa. Tâm hồn con người cũng vậy, có lúc phấn chấn như mùa Hạ, có lúc buồn phiền chán nản như mùa Đông. Cuộc đời vốn thế nên xin đừng quá vui cũng chẳng quá buồn mà chỉ cần có thái độ ung dung tự tại vì không ai có thể nứu kéo thời gian.

Từ khi có Trái Đất với Mặt Trời, với biển cả thì có quy luật vận hành hài hoà, nhưng ngày nay với biến đổi khí hậu vì sự phát thải trong bầu khí quyển nhiều khí cacbonic do nhiều nhà máy dùng than đá, xe cộ dùng dầu cặn... nên khí hậu trái đất nóng lên kéo theo nhiều thay đổi: bão tố xưa kia phải vài chục năm mới có một lần nhưng ngày nay, xuất hiện hàng năm vì nước đại

dương các vùng trung tâm bão nóng nhiều hơn. Điều này đúng với mọi nơi: từ Mỹ với các trận bão bắt nguồn từ Đại Tây dương tàn phá các tiểu bang miền Đông Hoa Kỳ cho đến các trận bão xuất phát từ Thái Bình dương tàn phá các tỉnh miền Trung Việt Nam cho đến Đài Loan, Trung Quốc... Biến đổi

Thơ Văn

khí hậu đảo lộn nhiều nông lịch, gây nhiều thiệt hại kinh tế do lũ lụt, hạn hán. Thiệt hại lâu dài đối với cơ sở hạ tầng, kinh doanh, nông nghiệp, nhà ở có thể đẩy nhiều người dân trở lại đói nghèo. Rồi nào là ô nhiễm đại dương với nhiều thủy tộc bị diệt, nào là phá rừng với nhiều loài thú hoang cũng biến mất, chính con người đã phá huỷ sự cân bằng của thiên nhiên nên thiên nhiên bị đảo lộn, gây nên bão lụt, hạn hán, đói nghèo.

Nhân nào thì quả ấy.

Càng ngày, loài người với tuệ giác rộng lớn cũng nhận chân là cái thăng bằng của Trái Đất đã bị phá huỷ nên ngày nay loài người càng nhận thức phải bảo tồn đa dạng sinh học, phải giảm sự phát thải khí nhà kính, phải giảm bớt dấu chân sinh thái và chỉ có như thế mới phát triển bền vững được.

Y HỌC THAI NHI

KHOA HỌC, ĐẠO ĐỨC VÀ NIỀM TIN

Phỏng theo suy tư của 2 tác giả: Armelle de Bouvetet, Dominique Jacquemin đăng trong Revue d'éthique et de théologie morale (1)

Y học Thai nhi, khai mào từ những đòi hỏi theo dõi thai kỳ, dần dần thành hình qua những phương pháp chẩn đoán tiền sinh dựa trên những dấu hiệu để tiên đoán

tương lai và phòng ngừa trong khi chờ đợi những trị liệu (còn quá ít so với khả năng chẩn đoán). Nền Y học này, cũng như những ngành khoa học mới khác, có đặc tính vừa làm vừa học, học thêm được tới đâu lại làm thêm tới đó, đồng thời, càng làm càng hiểu biết thêm bổ xung cho cái học để tạo thành một đế hiểu biết (socle de savoir) của mình. Đây là một vấn nạn cố hữu muôn thuở, quả trứng hay con gà có trước, tinh thần hay thể chất có trước. Dù sao chăng nữa, tiếp cận (approches) một đối tượng là tiếp cận một thực thể duy nhất, ở đây là thực thể thai nhi (réalité foetale), trong đạo đức và khoa học. Đạo đức và khoa học vẫn trộn lẫn vào nhau. Đạo đức không có khoa học là đạo đức mù tịt, khép kín còn khoa học mà không có đạo đức thì không biết được tương lai con người sẽ như thế nào?

Như vậy, khía cạnh khoa học sẽ được đề cập đến cùng với những khía cạnh khác liên quan đến đạo đức, luân lý, xã hội và dưới ánh sáng của niềm tin.

KHÍA CẠNH KHOA HỌC VỀ TIẾP CẬN

Vì không thể tiếp cận trực tiếp đến thực thể thai nhi, nền Y học này, hiện tại, chỉ có 3 cách

để chẩn đoán, xuyên qua cơ thể của người mẹ: đó là những tiếp cận hình dạng, sinh hóa và phân tích nhiễm sắc thể. Cả 3 cách này, được thực hiện theo đòi hỏi của cái đế hiểu biết, đều

không phải là những chẩn đoán chính xác hoàn toàn đem lại một kết luận có hay không mà là những kết luận trong hoài nghi (có thể có, có thể không) và được tính bằng xác suất với tỷ lệ nguy cơ (risque).

Tiếp cận hình dạng

Mục đích là tìm ra những dấu hiệu bất thường qua siêu âm, để rồi bằng sự tính toán thống kê, xác định được tỷ lệ nguy cơ cho thai nhi và có thể dẫn đến

những thử nghiệm khác nếu cần. Tiếp cận này rõ rệt là theo một tiến trình lý luận nhận thức (logique cognitive) qua cách thành lập một bảng tóm các dấu hiệu siêu âm để tương liên với tỷ lệ xuất hiện của bệnh tình. Bảng tóm này đã trở nên một thành phần cấu tạo cái đế hiểu biết. Điển hình là số đo của vùng sáng ở gáy qua siêu âm (2).

Như vậy, một mặt, tiến trình lý luận nhận thức đã chủ đạo việc thực hành lâm sàng (pratique médicale) bằng cách xử dụng các máy móc. Việc này mang đến 2 bấp bênh: về kỹ thuật (giới hạn siêu âm, góc độ quan sát...), và về người xử dụng (kinh nghiệm...), đồng thời đem lại nhiều nghi vấn về những dấu hiệu thấy được. Hơn nữa, những dấu hiệu này được so sánh với bảng mẫu các

dấu hiệu, chỉ có giá trị tương đối, nhận thấy nơi những hài nhi gọi là bình thường. Ở đây, cũng có một bấp bênh trong việc tạo lập các bảng mẫu này. Mặt khác, nhiều khi có dấu hiệu nhưng không có bệnh xuất hiện (faux positif: có mà giả) và ngược lại, có bệnh xuất hiện mà lại không có dấu hiệu (faux négatif: không mà thật).

Tiếp cận sinh hóa

Trong thai kỳ, nếu cần hay sau khi có những dấu hiệu bất thường qua siêu âm, người mẹ có thể được đề nghị thử một bộ ba trong máu (Tri-test) gồm có hormone hCG (Hormone chorionique gonadotrope), l'oestriol (uE3) và chất đạm Alpha-fœtoprotéine (AFP). Những khác biệt về số lượng của 3 chất này, so theo một bảng số lượng thông thường được lập sẵn tùy theo thời gian thai kỳ, đem đến sự nghi ngờ về những bất thường có thể có của thai nhi. Gần đây có một thử nghiệm được đề nghị là tìm những mảnh ADN tự do trong máu người mẹ (ADNlcT21).

Đây cũng chỉ là một sự xác định tỷ lệ nguy cơ, so sánh với các bảng mẫu, chứ không phải là chẩn đoán một chứng bệnh. Chúng cũng đem lại những nghi vấn về việc tạo lập các bảng mẫu so với các kết quả thường gặp. Và lại, chúng cũng gặp cảnh có mà giả, không mà thật như siêu âm.

Tiếp cận phân tích nhiễm sắc thể

Phân tích nhiễm sắc thể (caryotypage) đóng một vai trò quan trọng trong Y Học Thai nhi. Việc này được thực hiện qua những cách như chọc dịch màng ối, trích màng đệm hay lấy máu dây rốn. Mục đích là thu thập các tế bào của thai nhi cần thiết cho việc xác định

các bộ gen và nhiễm sắc thể. Ở đây, có một sự tương quan rõ rệt giữa khảo sát khoa học (tạo cái để hiểu biết) và thực hiện lâm sàng. Nói cách khác, từ một cái để hiểu biết (cognitif) có sẵn do nghiên cứu sinh học và càng ngày càng được bổ xung, lâm sàng cố gắng đem lại một lời giải thích về liên hệ nguyên nhân (lien causal). Khác hẳn với kiểu thực hiện lâm sàng thông thường của y khoa từ trước đến nay: từ quan sát triệu chứng dẫn đến khám phá nguyên nhân. Trong Y học Thai nhi, sự hiện diện của cái để hiểu biết trở thành như một bảng lập sẵn những nguyên nhân mà lâm sàng, hầu như, không cần phải tìm nữa mà chỉ là đem đến những câu trả lời (có bệnh này hay không) qua việc phân tích nhiễm sắc thể.

Việc tiếp cận thai nhi qua phân tích nhiễm sắc thể cũng có những bấp bênh vừa trên cái để hiểu biết và trên cả lâm sàng và cũng đành phải tính bằng tỷ lệ nguy cơ.

Bấp bênh trên cái để hiểu biết là sự hoài nghi về việc có bệnh hay không? một hay nhiều gen làm bệnh xuất hiện? Nếu có, bệnh nhẹ hay nặng (tác động của từng gen trên nhau? có gen kiểm chế?), chưa kể đến bệnh tình sẽ như thế nào trong tương lai. Tình trạng này lại tùy thuộc vào từng chứng bệnh một, triển nở đặc biệt riêng mình trong mỗi hoàn cảnh một.

Bấp bênh trên việc thực hiện lâm sàng qua các

phương pháp có tính cách xâm phạm hơn (chọc dịch màng ối, trích màng đệm ...). Do những hiểm nguy có thể có cho thai nhi (xảy thai, nhiễm trùng...), cần phải có những tiêu chuẩn, lý do càng ngày càng chính xác để thực hiện những việc này.

Khía cạnh khoa học này đem đến 2 chiều hướng suy nghĩ:

Tính cách khách quan và tóm gọn (réductionnisme) của thực hiện lâm sàng theo chỉ đạo của các bảng mẫu lập sẵn.

Việc chẩn đoán tiền sinh, thay vì chẩn đoán được, một cách chủ quan, trên thực thể thai nhi, lại phải bắt đầu bằng những phương pháp khách quan theo những bảng lập sẵn, qua tầng lớp các dụng cụ, máy móc chẩn đoán. Cái để hiểu biết này, cho dù có những bấp bênh như đã nói ở trên, vẫn được dùng làm căn bản cho việc thực hành lâm sàng và cho những quyết định tương lai. Thai nhi thì bị thu nhỏ, tóm gọn lại qua các hình ảnh có được do máy móc với những quy trình tính toán của chúng. Chẩn đoán tiền sinh vẫn là chẩn đoán trên hình ảnh, tìm những dấu hiệu tật nguyên của thai nhi rải rác trong máu mẹ và bằng chứng nhiễm sắc thể chứ không phải là chẩn đoán trên một thân thể, tật nguyên hay không, triển nở riêng biệt trong vô vàn môi trường.

Những biến thể tương quan đến con người

Những kiểu tiếp cận khoa học này, qua sự xác định một tiêu chuẩn có tính cách thống kê và đơn thuần: tiêu chuẩn thế nào là bình thường, đem đến những biến thể:

Về bản chất con người (nature humaine).

Bản chất này, chọn theo tiêu chuẩn, trở nên sản

phẩm do sự lựa chọn của chính con người.

Về ý nghĩa là người: Ngày xưa, người khác mình vẫn phải được chấp nhận như một con người. Với chẩn đoán tiền sinh ngày nay theo tiêu chuẩn, người khác mình bỗng trở thành người đồng hành mà được ta chấp nhận hay không. Ngày xưa, là cha là mẹ khi có trẻ thơ ra đời, ngày nay, trẻ ra đời là thành quả của một chọn lựa của cha mẹ đã được định đoạt trước.

Về tương quan giữa con người và sự hiểu biết của mình.

Với khả năng hiểu biết và can thiệp hiệu chỉnh, con người có thể thay đổi luôn cái tiêu chuẩn thế nào là bình thường này theo ý nghĩ của chính mình. Như thế, một yếu tố di truyền khuyết tật có lẽ phải được tiên liệu trong khả năng trở lại bình thường của con người với tất cả sự cấu tạo riêng biệt chính mình và của môi trường.

KHÍA CẠNH KHOA HỌC VỀ TIÊN LIỆU (Pronostic)

Như đã nói ở trên, sự chẩn đoán của Y học thai nhi vượt quá xa với khả năng điều trị ảnh hưởng đến việc định đoạt về tình trạng thai nhi. Sự quyết định này tùy thuộc vào tỷ lệ nguy cơ theo một bảng lập sẵn với những kết quả của việc chẩn đoán, được bổ xung hay xác nhận, cũng bằng những kết quả thống kê của thực hiện lâm sàng, để trở thành cái để hiểu biết và quay trở lại chỉ đạo cho thực hành. Cái để hiểu biết này cuối cùng vẫn là bấp bênh bởi chỉ là những sự tương liên trong thống kê. Thế nhưng, sự tiên liệu và quyết định về thai nhi lại được dựa trên cái bấp bênh của những bảng lập sẵn có thể có, có thể không theo thống kê, bởi thêm cái có mà giả, không mà thật trên thực tế. Có mà giả có

hoặc giải phẫu hài nhi sau khi sinh.

Nếu không có hoặc ít cách trị liệu

Phá thai

Ở đây gặp phải vấn đề có mà giả mà giết nhằm đi một người «bình thường».

Sửa soạn đón nhận

Có thể có những phương

thể đem lại việc hủy bỏ một mầm sống «bình thường». Không mà thật thì lại không tiên liệu được những phương thể tiếp đón.

Lại nữa, việc tiên liệu về tình trạng thai nhi hầu như chỉ chú tâm vào cái tiêu chuẩn thế nào là bình thường qua sự thực hiện lâm sàng với mục đích tìm ra những bất thường. Như thế, Y học này đang tạo lập ra một cái tiêu chuẩn thế nào là bình thường đồng thời, qua việc phòng ngừa, cũng đang tuyển lựa người cho nhân loại tương lai, dựa trên sự bấp bênh và không hoàn toàn chính xác của tỷ lệ nguy cơ.

KHÍA CẠNH KHOA HỌC VỀ TRỊ LIỆU (Thérapeutique)

Ở đây ẩn hiện một ngấp ngừng giữa sự có thể làm được và, nếu làm được, có nên làm hay không. Đứng trước một «bất thường» trên thai nhi, có 2 thái độ mà cả 2 đều mang những nghi vấn.

Có thể trị liệu

Khả năng Y học hiện tại chỉ cho phép trị liệu trên thai nhi bằng việc thay máu, cho thuốc chữa những rối loạn nhịp tim, giải phẫu van niệu đạo, giải phẫu khuyết tật cột sống hệ thần kinh bị hở (spina bifida chẳng hạn), ngăn ngừa tình trạng thiếu thốn về các chất như acide folique...(3). Riêng về phần giải phẫu cột sống hệ thần kinh bị hở: việc này có 2 thái độ: hoặc giải phẫu thẳng trên thai nhi,

hoặc giải phẫu, dù ít oi, được dùng như một thử nghiệm mà không có kết quả đoán trước chính xác. Cái bấp bênh của việc làm này hầu như để được chấp nhận hơn vì có mục đích tốt, như một đạo đức trong khoa học, hay do cái lô-gic có còn hơn không so với cái tiên liệu không cách chữa.

Trị liệu thai nhi cho thấy có 3 chiều hướng: Thứ nhất, tìm đủ mọi cách để chữa cái khuyết tật khám phá được chứng tỏ một tương quan rõ rệt giữa khảo sát khoa học và thực hiện lâm sàng để chứng minh hay phủ nhận cái giả thuyết của khảo sát. Tiếp đến là cái lô-gic tuyển chọn qua việc tầm soát được những khuyết tật. Việc này có thể đem đến một thái độ phòng ngừa của xã hội biểu hiện qua áp lực phá thai (pression abortive). Cuối cùng là thái độ tiếp đón. Lựa chọn này đem đến những câu hỏi về khả năng, tương quan, mạng lưới xã hội... để cho các thai nhi khuyết tật có một chỗ đứng.

Một khi mà chẩn đoán chỉ làm được trên hình ảnh thấy được qua máy móc, bệnh tình thì tìm được theo lối mòn các dấu hiệu rải rác trong máu mẹ, ngay cả bằng chứng của nhiễm sắc thể, tương chừng như tuyệt đối, cũng có những bấp bênh, một khi mà cái để hiểu biết, chú trọng đến kỹ thuật, chỉ đạo cho lâm sàng lại do các kết quả của lâm sàng chứ không do của suy nghĩ và sáng tạo, thì tính cách đặc thù của từng thai nhi, người

sẽ cùng đồng hành, đã bị bỏ quên.

KHÍA CẠNH TRIẾT LÝ

Tựu chung trên 2 điểm: việc tạo để hiểu biết và thực hiện lâm sàng cùng những hệ luận.

Tạo để hiểu biết

Tạo để hiểu biết dựa trên khoa học cho một nền y học là điều căn bản. Nhưng cũng cần phải nhắc đến sự nhận biết cái giới hạn của phương pháp khoa học này. Như đã trình bày, cái để hiểu biết của nền Y học thai nhi hầu như dựa hẳn vào khoa học thống kê. Khoa học này vẫn chỉ là những ước lượng về thực tế. Chúng đòi hỏi những kiểm chứng hợp lý khó mà có được. Cái giới hạn này không có nghĩa là không nên dùng đến mà là dùng với sự cẩn trọng.

Sự đau khổ

Đầu tiên là sự đau khổ của chính thai nhi, hiện tại cùng tương lai, mà y khoa muốn dò tìm, đo lường và xác định mức độ hầu trở thành một tiêu chuẩn cho sự can thiệp của mình. Việc làm này không dễ dàng vì thai nhi không thể phát biểu và thường là bị gán cho nhiều hơn. Tiếp đến là sự đau khổ của cha mẹ thai nhi. Đau khổ cho mình trong việc chấp nhận một người con yếu ớt hơn như đã tưởng và mơ ước. Đau khổ như con (đặt mình vào vị trí của nó) trong hiện tại và tương lai. Những chẩn đoán, trị liệu hay tiên lượng đều

phải được chú tâm đặc biệt đến cái đặc thù riêng biệt của từng thai nhi khuyết tật để đồng hành được với chúng trên cuộc sống tự lập của mình đầy gian truân.

Thực thể thai nhi

Vì không thể tiếp cận được trực tiếp trên thân thể thực tế này mà phải dùng đến các cách tiếp cận đã nói ở trên. Những cách tiếp cận này cần được lồng vào cái liên hệ về gia đình trong tình thương cùng đến khả năng triển nở đặc biệt của từng thai nhi, trong từng hoàn cảnh.

Nhiệm vụ Y khoa

Một trong những vấn nạn tâm điểm của sự tạo lập của nền móng Y học thai nhi là sự so sánh với một tiêu chuẩn thế nào là bình thường. Bởi thế, quan sát được có những sai biệt nơi thai nhi, một mặt, cho phép xác định được rằng quả thật có sự bất bình thường và sự nghiêm trọng của nó, mặt khác, phải tiên liệu theo với ý niệm bất hạnh hay hạnh phúc trong cái tiêu chuẩn đã định. Dưới cách nhìn này, xác định một sự bất bình thường hay việc lựa chọn thái độ sau đó đã trở thành một phán đoán giá trị. Dưới áp lực xã hội, chẳng hạn như quyền được mạnh khỏe, lành lặn có thể đòi hỏi y học thai nhi phải đem lại một kết quả (obligation de résultats) thay vì chỉ có nhiệm vụ thực hành mà thôi (obligation de moyens). Ngay

cả cái nhiệm vụ thực hành này, dưới áp lực của xã hội, phải được thực thi lúc nào? Lúc chẩn đoán, tầm soát? Bằng cách nào?

K H Í A CẠNH ĐẠO ĐỨC

Trẻ thơ: Ưu tiên và mỏng dòn

Truyền thống đạo đức thường

nhấn mạnh đến sự ưu tiên dành cho những người dễ bị tổn thương nhất. Nền Y học Thai nhi cũng đã chọn sự ưu tiên dành cho trẻ thơ qua việc đem đến những điều kiện thuận lợi cho thai kỳ và sinh nở. Sự ưu tiên dành cho thai nhi này mang 2 ý nghĩa quan trọng: chứng tỏ sự tôn trọng nhân phẩm ngay cả trong tình trạng mỏng dòn nhất và biểu lộ ra tầm vóc của xã hội con người đem hết các khả năng cùng phương tiện để theo dõi, săn sóc và khích lệ đời sống từ khi mới được tạo lập. Sự tôn

trọng nhân phẩm này nhiều khi gây ra căng thẳng giữa sự bảo vệ thai nhi và sự tôn trọng nhân phẩm của cha mẹ. Thực vậy, trong nhiều trường hợp khi mà chẩn đoán thai nhi có khuyết tật nặng, cha mẹ cũng ở trong tình trạng mỏng dòn nhất. Sự quyết định của họ, trong trần trở, là một quyết định dằng co của một sự chọn lựa giữa chờ đợi sự sống và khả năng chọn lựa sự không được sống.

Hơn nữa, sự ra đời của bất kỳ trẻ thơ nào, tự nó, đã biểu hiện cái cấu trúc đạo đức về sự hiện diện của con người. Khởi đầu từ sự gặp gỡ của 2 người, đồng ý sống chung một lịch sử: lịch sử làm cha làm mẹ. Sự tương quan về trẻ thơ, con mình, là một thí dụ điển hình về bốn phận. Cái bốn phận mà con người có đủ bản lãnh đón nhận và trao cho con cái thế giới này để ở, biểu tỏ ra cái tầm vóc nhân phẩm của mình.

Vấn nạn về hoài nghi và trách nhiệm

Nếu mục đích của đạo đức là nhắm đến một cuộc sống tốt, thì với Y học Thai nhi, con người lại gặp phải những khó khăn để không bao giờ biết, một lần cho thông suốt, làm thế nào để đến được cái tốt của đạo đức. Bất kỳ một quyết định gì, một hành động nào đều có hoài nghi, cho dù

đã có đầy đủ những điểm chốt luân lý và một xác quyết tìm đến một sự chân thiện mỹ.

Ai có thể xác quyết tuyệt đối rằng có nên để sống với khuyết tật như thế không?

Ai không thể không lo lắng tương lai nếu cứ để sống với những hậu quả biết trước? Làm sao biết được khả năng của mình, của xã hội trong việc

săn sóc cái khuyết tật của con mình? Nên nhân danh cái tiêu chuẩn gọi là bình thường, hay nhân danh sự tôn trọng con người để quyết định?

Còn về trách nhiệm. Trách nhiệm trong hiện tại và tương lai của nhân viên y tế, của cha mẹ, của xã hội với những hoài nghi. Tuy thế, vẫn có điều không thể hoài nghi được là khả năng của từng người nhắm đến sự thiện. Điều này đưa đẩy đến 2 suy nghĩ: Không khép kín con người trong quyết định đã chọn và biết đến lúc nào mà tầm vóc đạo đức con người buộc phải dừng lại khi thấy quyết định hay hành động của mình chối bỏ cái khả năng tìm đến sự thiện.

Khái niệm tự lập (autonomie)

Là khái niệm để chỉ con người thuần lý (rationnel) có khả năng hành thiện theo luân lý đã đặt ra cho chính mình. Sự thực thi tự lập được thể hiện dưới sự tôn trọng nhân phẩm của mình và của người khác và coi đó như mục đích. Như thế, con người vẫn luôn ở trên đường tạo lập và triển khai ra cái tự lập của mình. Y học Thai nhi, khi tiên đoán khuyết tật có thể có, làm đảo lộn tình cảm và làm cha mẹ không còn khả năng thực thi sự tự lập này với tính cách thuần lý và khách quan nữa. Ở đây, sự đồng hành với họ của

các nhân viên y tế, xã hội, mục vụ... là một điều rất cần thiết.

Khái niệm liên đới

Tất cả mọi sản sóc y khoa đều liên quan đến khái niệm liên đới. Đặc biệt với y học thai nhi, sau chẩn đoán, có thể có quyết định phá thai. Câu hỏi đầu tiên sẽ là, dưới tiêu chuẩn nào cộng đồng con người quyết định và đảm nhận về sự đáng sống hay không của một khuyết tật. Câu hỏi này còn có một vấn nạn khác nữa rộng rãi hơn: câu hỏi về mục đích, sự hợp pháp hóa và những phương tiện chẩn đoán. Ở đây, không phải là một bàn luận về sự chính đáng hay không của phá thai mà là một cái nhìn về sự liên đới.

Khái niệm liên đới đưa về ý nghĩa phụ huynh. Ngày xưa, vai trò phụ huynh được đảm nhận sau khi sinh. Còn bây giờ, sẽ được đảm nhận trước khi sinh, sau khi đã biết được tình trạng của thai nhi. Sự thay đổi này ảnh hưởng đến ý nghĩa về sự liên đới. Bình thường thì sự liên đới đến sau một tình trạng xảy ra, không định trước. Ở đây, sự liên đới lại có trước với quyết định phá thai hay không, theo một tiêu chuẩn của cộng đồng. Trong vài năm nữa, người ta có thể xưng rằng, tôi là người đã được chọn cho ra đời qua các tiến trình chẩn đoán. Còn đâu cái sự hiện diện ngẫu nhiên và những không của con người mà nhờ đó khái niệm liên đới được bắt rễ nảy nở.

Nền Y học Thai nhi quả thật đang cần đến một suy tư chuẩn mực về mục đích.

NIỀM TIN

Sự ưu tiên cho người đau khổ, cùng cực và mỏng dòn nhất có thể được hiểu qua: năng động

của vượt qua, Y khoa cộng tác viên trong tạo dựng, phù trợ cho sự kiện toàn con người và cho hạnh phúc.

Vượt qua

Một câu hỏi đáng nêu lên là sự đóng góp của y khoa vào sự cứu rỗi. Thực vậy, khi mà cha mẹ đến với bác sỹ, trong niềm tin tưởng hồ tương, với những hoài nghi về tương lai của con mình, có những điều có thể gọi đến sự đòi hỏi và lời kêu mời đến một sự cứu rỗi. Niềm tin tưởng hồ tương như một giao ước cùng chống lại một kẻ thù chung là khuyết tật. Giao ước giữa kêu xin và hứa hẹn. Hứa hẹn chữa lành bệnh, hay ít ra là những sản sóc với những phương tiện có được hiện tại. Nhưng thế nào là lành bệnh cho phụ huynh đau khổ? Theo y khoa, lành bệnh nghĩa là gì?

Thiên Chúa đã trả lời cùng dân ngài: «Người đã kêu đến Ta và Ta đã đáp lại, Ta sẽ ở cùng người trong lúc ngặt nghèo» (TV 90-91), thì y khoa cũng đã trả lời như thế. Nhưng câu trả lời có lẽ phải trong nhãn giới của một cuộc vượt qua chứ không như là một kết luận cho một đòi hỏi: cho sống hay không. Trước sự đau khổ của phụ huynh, như một cuộc tử nạn, y khoa phải mang lại một chiều kích nhân bản hay hơn nữa, chiều kích cứu rỗi, bằng cách dành cho họ một khung trời để suy niệm, để thực hiện mầu nhiệm vượt qua của chính mình. Điều này cần đến một câu trả lời của y khoa không vội vã và không đơn thuần chỉ dựa vào những kết quả kỹ thuật. Y khoa không là sự sống lại mà là nơi để dẫn đến. Làm như thế, y khoa sẽ giúp đến một sự kiện toàn cho phụ huynh, cho thai nhi cùng được mở ra cho gặp gỡ với bất hạnh của mình để cả

2 đều có thể vượt qua được và đứng dậy mà đi (ré-surrection).

Y khoa, cộng tác viên trong tạo dựng

Có lẽ phải đặt lại cho đúng vị trí của y học thai nhi, cho dù với những thành quả của mình qua việc tìm tòi trên ADN và sự tin tưởng của các phụ huynh tìm đến việc chữa lành. Vị trí này phải được so với sự việc các phụ huynh đang đan dẫn những liên hệ đến thai nhi hiện tại và có thể là hài nhi mai này. Được thúc dục từ những đau khổ liên quan đến cái bất hạnh và hạnh phúc, y khoa đang mang lại một câu trả lời như một giải thoát. Giống như Thiên Chúa tạo dựng đã dành cho con người được cộng tác vào trên phần kỹ thuật để hiệu chỉnh. Có điều, công việc của cộng tác viên vẫn khác hẳn với tạo dựng.

Khởi đầu của tất cả sự sống trên đời là một sự tự do của Thiên Chúa. Ngài có thể đã không dựng nên cả vũ trụ. Sự tự do này bắt đầu một hành động (technè). Nhờ hành động tạo vật chất này, Thiên Chúa làm cho vũ trụ chuyển động theo ý Ngài, một ý thiện. «Và Thiên Chúa đã thấy thế là tốt lành» (Gn 1,12). Ngài đã tạo dựng mọi vật từ hư không. Lúc đó, đất thời trống không mông quạnh. Như thế, đúng là hành động có trước tất cả vũ trụ. Còn Y học Thai nhi, mặc dầu được tham dự vào sự tạo dựng, qua phần hiệu chỉnh di truyền, vẫn phải đi từ thai nhi. Nói một cách khác, Y học Thai nhi lúc nào cũng phải do những bí ẩn của sự tạo thành con người dẫn đường. Thực thể đặc thù của thai nhi vẫn là điểm chính qua muôn

vàn các phương pháp kỹ thuật. Ngay cả cha mẹ cũng chỉ là những cộng tác viên mà không là người sáng tạo. Cộng tác viên vào việc tạo điều kiện cho gặp gỡ, cho tạo thành và đồng hành dẫn con vào thế giới này. Cha mẹ không phải là người sáng tạo vì không chỉ đạo được cái cơ chế phức tạp, xác suất trong việc tạo lập những tế bào truyền sinh của mình. Cha mẹ cũng không sáng tạo vũ trụ nhưng trao cho con môi trường, đã biến thể hay chuẩn mực hơn, để vùng vẫy.

Cuối cùng, con đúng là một món quà tặng và là điều mà giáo huấn công giáo vẫn thường nhắc nhở. Và có con không bao giờ thành một quyền ất phải có. Là phụ huynh cũng giống như y khoa, phải được suy nghĩ và thực hành trong nhãn giới của một giao ước: con người được sinh ra và thành cộng tác viên vào sự tạo dựng. «Hãy sinh sôi nảy nở và hãy nên đầy dẫy trên đất» (Gn. 1,28). Dưới nhãn giới này, mới có thể hiểu được thế nào là một xâm phạm đến giao ước..

Y khoa phù trợ cho sự kiện toàn con người

Một trong những thách đố của nền y học dùng những phương tiện kỹ thuật ADN, trong vị thế cộng tác viên của tạo dựng, là khả năng kiện toàn sự độc lập của bệnh nhân: cha mẹ và thai nhi. Đó là sự độc lập của phụ huynh trong quyết định trên thai nhi, cũng độc lập và sẽ ra đời. Trong

sự tôn trọng một thực thể đặc thù, y khoa sẽ trả lời thế nào cho yêu cầu của cha mẹ? Trả lời như trả lời một nhu cầu, một ước ao hay để cho kiện toàn con người họ trong vị thế là cha là mẹ?

Y khoa có nên dừng chân lại đôi chút để không chỉ một mình ghi nên lịch sử hiện tại và tương lai? Ở đây, không phải để tán dương sự vô trách nhiệm của cha mẹ hay để áp đặt lịch sử một bất hạnh, nhân danh một lý tưởng nào đó mà là một tự hỏi đến một kiểu thực thi khác của y khoa: biết khuyến khích cái tư thế sửa soạn làm cha làm mẹ trong một cuộc mạo hiểm cùng với trẻ thơ ra đời, dẫn đầu bởi y khoa, đến một chiều kích mới. Cái chiều kích của con người thành toàn mà trong đó, cái khuyết tật di truyền chẳng hạn phải tìm được cách giải mã chứ không phải là chối bỏ.

Như giao ước, sự có thể đến của thai nhi phải được lĩnh hội như một món quà mà lời chào mời tiếp đón ít ra vẫn còn được giữ nguyên. Nhiều khi, trong một thế giới mà hầu như chỉ muốn tóm gọn lại sự hiện hữu của con người qua tương quan với hạnh phúc mà thôi, người ta thường đòi hỏi y khoa như một đấng toàn năng có khả năng chữa được toàn bộ và đem lại giải thoát, hạnh phúc.

Y khoa cho hạnh phúc.

Thế nào là bất hạnh và hạnh phúc? Thế nào và ở đâu là tiêu chuẩn của cái gọi là bình thường? Sự tôn trọng cái đặc thù của mỗi thực thể thai nhi có thể thành một điểm tựa để suy luận khi mà cái thực thể này bị tóm gọn lại qua hình ảnh thấy được mà trống vắng đi sự hiện hữu thực sự trong lòng nhân loại?

Nhận định về một thực thể khác biệt dẫn đến một kêu gọi căn bản của Tin Mừng đối với những gì người đời

coi là bất thường. Phúc Âm cho thấy đức Kitô luôn đứng về phía những người có cuộc sống mỏng dòn nhất, đem sự cứu rỗi đến cho những người bị ruồng bỏ qua sự hiện diện gần gũi với họ và với khả năng nâng họ dậy, cho họ nhập vào lại giòng đời, xã hội. Thí dụ của người mù Bartimê (Mc 10, 46-52), bị đám đông xua đuổi, ngồi ở vệ đường, được chữa lành với phong cách của đức Kitô qua việc xử dụng ngay cả đám đông ấy để đến với người bệnh. Sự cứu rỗi đã làm cho người khác nên một thực thể giống tất cả mọi thực thể khác đã được phong phú thêm qua sự gặp gỡ đức Kitô.

Còn mầu nhiệm nhập thể thì như là một lời mời gọi tương quan đến thân mình ngay cả tấm thân bệnh hoạn khổ đau. Tấm thân đó được coi như đền thờ, được coi như nơi của hạnh phúc mặc dù, trên thực tế, nó còn quá xa với lý tưởng. Thế nhưng, tấm thân này trị giá bằng chính giá trị của đấng ngự vào. Vậy mà, với cái nhìn chủ quan và kỹ thuật, nó có thể bỗng nhiên trở thành nơi của bất hạnh vì không theo đúng cái tiêu chuẩn đã định của y khoa, của ước vọng phụ huynh theo chiều hướng xã hội.

Cái tương quan giữa bất hạnh và hạnh phúc chưa chấm dứt. Cho sống là sống trong bất hạnh? Bất chết là chết trong hạnh phúc?

Nhưng, thực tế, vì những lý do kỹ thuật, cái nhìn này đã phải bị khép kín và bắt buộc phải kết thúc

trước cái đau khổ của phụ huynh và cái tương lai đã được tiên liệu. Ngược lại, với cái nhìn của đạo đức, khả năng của thai nhi và của phụ huynh, vẫn không dừng ở cái hiện tại trong vòng kiểm tỏa của một sự bất bình thường, mà có thể đứng dậy, cùng với một

liên đới của xã hội, để triển nở và mở ra một chiều kích hạnh phúc khác so với cái gọi là bất hạnh nhất thời không thể vượt qua.

BÂNG KHUÂNG

Mỗi một con người là một đặc thù mà không theo một logic thế nào là bình thường. Bởi nếu không là đặc thù thì có thể đã không được tạo dựng. Cái không bình thường chỉ có thể định nghĩa được là cái bất thường (không được nên thánh) so với sự thánh thiện, là cái bình thường của Thiên Chúa. Cái bình thường này, không phải là không thể thực hiện được nơi mỗi một con người, vẫn được kêu mời liên lý. (Lời kêu gọi nên thánh của đức Giáo Hoàng Phanxicô: *Gaudete et Exultate*). Con rắn trong vườn địa đàng đã dụ dỗ rằng sẽ chẳng còn có cái có thể có, có thể không hay cái có mà giả, không mà thật nếu ăn trái cấm. Nó dụ dỗ ta quên đi tính cách toàn trí, toàn thiện, toàn mỹ là một thuộc tính độc nhất của Thiên Chúa.

Suy nghĩ cho cùng, từ đầu đến cuối của nền y học thai nhi là những bấp bênh, xác suất, ngay cả bất kỳ quyết định nào của gia đình cũng mang cả bầu trời hoài nghi và trăn trở. Những quyết định này mãi mãi vẫn chỉ là trăn trở và khổ đau nếu chỉ trợ trụ một mình. Dưới ánh sáng niềm tin, chúng được một an ủi lớn. Lịch sử của bất hạnh chưa được ghi chép, một tương lai vẫn có thể có được nhờ cuộc vượt qua của đức Kitô. Dù gì đi nữa, Thiên Chúa, chủ tể của lịch sử, cũng đã không để con người một mình trong bất hạnh. «Nếu cỏ đồng nội, nay còn, mai sẽ quăng lò, mà Thiên Chúa còn mặc cho như thế, thì huống chi là các người, hồi quân yếu tin» (Mt 6, 25-34).

Xin chào các em được gọi là không bình thường. Các em vẫn là những thiên thần, chợp cánh vỗ đậu lại, trong khoảnh khắc, rồi bay đi nếu phải bay đi. Các em cũng vẫn là những thiên thần, nếu ở lại, sẽ dẫn đến một khung trời mới, trong một chiều kích mới dưới ánh sáng Tin Mừng.

Duy Chung

Tháng 12 năm 2018, Paris

ANTÉNATAL : CRITIQUE ÉPISTÉMO-

LOGIQUE, ENJEUX ÉTHIQUES ET OUVERTURES THÉOLOGIQUES AU REGARD D'UNE PROXIMITÉ DES PRATIQUES. Armelle de Bouvetet, Dominique Jacquemin. Editions du Cerf «Revue d'éthique et de théologie morale» 2005/1 n°233 | pages 53 à 84 ISSN 1266-0078.

<https://www.cairn.info/revue-d-ethique-et-de-theologie-morale-2005-1-page-53.htm>

Bà Armelle de Bouvetet (Tiến sĩ sinh học và thần học gia, Giám đốc Trung tâm Đạo đức Y khoa -Centre d'Ethique Médicale- đại học Công giáo ở Lille nước Pháp) và cha Dominique Jacquemin, y tá, thần học gia, giáo sư phân khoa Đạo đức có trách nhiệm về văn bằng đại học Săn sóc cuối đời cũng tại đại học Y khoa này.

2. Y HỌC THAI NHÍ: CHẨN ĐOÁN TIỀN SINH, Duy Chung, Dan Chua Online 12/2018

Vùng sáng ở gáy được tính so với chiều dài từ đầu đến mông (longueur cranio-caudale: LCC) của thai nhi như sau: Nếu LCC bằng 38 mm, thì vùng sáng trung bình sẽ là: 1,09 mm. Nếu LCC: 85 mm thì vùng sáng: 2 mm ... Nếu cao hơn bảng định sẵn, vùng sáng gáy này bất thường và có tỷ lệ nguy cơ cho các bệnh do những bất thường về nhiễm sắc thể như T21 ...

http://www.aly-abbara.com/echographie/biometrie/biometres/CN_LCC.html

3. Ibid

Các biến chuyển quan trọng trên thế giới trong 40 năm qua

1. Các biến chuyển chính trị

Trong vòng 40 năm qua, nhiều biến cố lớn xảy ra trên thế giới. Năm 1975, miền Nam Việt Nam mất, khiến hàng trăm ngàn người phải bỏ nước ra đi, phần lớn là vượt biên qua Mã Lai, Thái Lan, Indonesia. Một số được các tàu thuyền Na Uy, Phần Lan, Đan Mạch vớt thì định cư tại các xứ đó. Một quyển sách nói chi tiết về lịch sử lập cư và thành quả người Việt được giải thưởng của Hội Y sĩ Việt Nam (2014) đã được trao tặng cho tác giả Lâm Vĩnh Bình ở Montreal.

- **Nói đến Âu Châu thì thời gian 40 năm qua cũng là chứng nhân của nhiều biến đổi quan trọng.** Năm 1985, chính quyền cộng sản Ba Lan bị nhân dân trong nước lật đổ, dưới sự lãnh đạo của Công đoàn Đoàn Kết của Lech Walesa. Tưởng cũng cần biết là Ba Lan là xứ rất nhiều tín đồ Công giáo và Đức Giáo Hoàng thời đó (1978) Jean-Paul II là người Ba Lan và quân đội Xô viết không bao giờ can thiệp đàn áp các cuộc nổi dậy ở Ba Lan, khác với những chuyện tương tự xảy ra ở Hungary năm 1956 hoặc ở Tiệp Khắc năm 1968. Sự sụp đổ chính quyền cộng sản ở Ba Lan là tiền đề cho sự sụp đổ Cộng sản ở các nước Đông Âu sau đó: thực

vậy, hết bức tường Ba Linh chia đôi thành phố bị nhân dân hai bên Đông và Tây Bá Linh phá sập năm 1989 rồi đến những nước trước kia theo chủ nghĩa Cộng sản như Tiệp, Hungary, Roumany, Albany, Bulgary... lần lượt tách ra khỏi quỹ đạo Xô Viết. Liên Bang Xô Viết tan rã. Gorbachev xuống, nhường chỗ cho Yeltsin rút hết quân lính Nga về nước. Ngày nay, nước Đức đã thống nhất trong hoà bình. Âu Châu thống nhất với một quốc hội Âu Châu, với một tiền tệ thống nhất là Euro, không còn peseta của Espagne, lire của Ý, franc của Pháp, florin của Hà Lan, deutsche mark của Đức v.v..., giúp thương mại trao đổi dễ dàng muôn vãn. Tiền Euro là tiền tệ chính thức trong 15 quốc gia thành viên của Liên minh châu Âu.

Cuộc sụp đổ của Liên Bang Xô Viết và các nước Đông Âu cũng đã giúp hai nước ở Phi Châu là Angola và Ethiopia thoát khỏi ảnh hưởng của Cộng sản, dù đã có lúc có hàng ngàn lính Cuba đóng quân ở đó. Và Việt Nam cũng nhờ vậy mà cởi mở hơn về mặt kinh tế, không còn hợp tác xã, không còn chế độ tem phiếu hay xin-cho v.v... như trước.

- **Nói đến Trung Đông là nghĩ ngay đến hai chủ điểm: dầu hoả và Hồi giáo.** Dầu hoả

là tài nguyên chiến lược của vùng Trung Đông nên nhiều đại cường đều có quyền lợi sinh tử ở đó. Điển hình là năm 1979, nhà vua Iran bị lật đổ với sự lãnh đạo tinh thần của giáo chủ Ayatollah Khomeini vì cho rằng nhà vua phục vụ cho quyền lợi dầu hỏa Mỹ; vua Iran qua Mỹ chữa bệnh và một số thanh niên sinh viên Iran biểu tình chiếm Toà Đại sứ Mỹ, bắt hàng chục nhà ngoại giao trong toà Đại sứ làm con tin để đòi Mỹ giải giao nhà vua về nước. Rồi Iran lại bị xú láng giềng là Irak tấn công khiến Iran cũng muốn hoà giải với Mỹ nên cùng Mỹ ký thoả ước tại Alger để thả con tin, đúng ngày Tổng Thống Reagan nhậm chức tháng giêng năm 1981.

Và cũng chính vì dầu hỏa mà Irak thời Saddam Hussein tấn công xâm lăng Koweit (1991), viện cớ là nước này đào nghiêng xuống một giếng dầu vào vùng đất Irak để lấy dầu và Tổng Thống Bush (Bush cha) cũng lí do đó mà tấn công phản chiếm lại Koweit vì Koweit có nhiều tài nguyên dầu hỏa. Đến đời Tổng Thống Bush (Bush con), chiến tranh Irak lại xảy ra từ năm 2003 giữa một bên là Lực Lượng Đa Quốc Gia do Hoa Kỳ dẫn đầu và một bên là chính quyền Saddam Hussein (ban đầu) và các lực lượng nổi dậy (về sau).

- **Nói đến Hồi giáo thì Hồi giáo lại có hai dòng: dòng Shia và dòng Sunni.** Hai giáo phái này thù chống nhau từ xưa. Xứ Iran thì hầu như là dân theo Shia; Irak thì chia rẽ hơn vì có phe Sunni (như Saddam Hussein), có phe Shia nên đến nay vẫn chưa yên. Ngoài ra, những tổ chức

cực đoan Nhà nước Hồi giáo (viết tắt là IS, Islamic State) ở Trung Đông và Boko Haram ở châu Phi cũng chỉ là sự tiếp nối của các cuộc khủng bố khác trong đó nổi bật chính là sự kiện quen gọi là sự kiện 911: vào ngày 11 tháng 9 năm 2001, không tặc Hồi giáo cướp máy bay đâm vào Toà Tháp Đôi của Trung Tâm Thương Mại Thế Giới ở New York và ngay tại Lầu Năm Góc của Bộ Quốc Phòng Mỹ, khiến cho gần 3 ngàn người chết.

- **Nói đến Bắc Phi thì cách mạng hoa lài ở Tunisia** (Tunisia dùng hoa lài làm biểu tượng) xảy ra vì thất nghiệp tràn lan; tiếp sau đó, tại xứ bên cạnh là Libya cũng nhân dân nổi dậy lật đổ Tổng Thống là Khadafi; sau đó là cách mạng bên Ai Cập 2011. Bài học cho thấy chính thể nào, dù quân đội, dân sự hay tôn giáo mà không giải quyết được trì trệ kinh tế, kéo theo thất nghiệp thì không thể nào đứng vững.

- **Nói đến Á Châu thì Trung Quốc càng ngày càng muốn khẳng định vị trí cường quốc tại Thái Bình Dương** với tuyên bố chủ quyền trên đảo Senkaku giáp ranh với Nhật Bản, trên Biển Đông với Việt Nam và Philippines, vì các vùng biển đảo trên chứa nhiều dầu khí và hải sản... Nhiều nước bắt đầu lo ngại nên Hoa Kỳ, với tư cách là một cường quốc Thái Bình Dương cũng đã chuyển trục sang Châu Á với trấn đóng luân phiên Thủy quân lục chiến ở Australia, hoặc tàu chiến ở Singapore.

2. Các biến chuyển về tài nguyên

Với sự biến đổi khí hậu toàn cầu do sự phát thải khí nhà kính của xe cộ, của nhà máy v.v... gây ra chỗ này thì hạn hán, chỗ kia thì bão lụt, ngày nay năng lượng xanh như năng lượng gió, mặt trời, địa nhiệt, khí sinh học đang dần dần thay thế năng lượng từ than đá và cũng góp phần vào tiết kiệm năng lượng truyền thống. Ngoài nhiên liệu xăng dầu trong các giếng dầu trong đất hay dưới biển, ngày nay, đá phiến chứa dầu cũng đang được khai thác nhất là tại Mỹ. Trong tương lai gần, sẽ có xe hơi chạy bằng điện, giúp giảm đi sự phát thải khí nhà kính và đồng thời giảm đi nhu cầu xăng dầu.

3. Các biến chuyển về khoa học và kỹ thuật

Chỉ trong vòng 40 năm qua, ta chứng kiến nhiều phát minh trong khoa học-kỹ thuật giúp ích nhiều cho cuộc sống: công nghệ điện tử, công nghệ sinh học, công nghệ vật liệu mới, công nghệ nano... Và các công nghệ hiện đại này có được là nhờ những phát minh trong khoa học-kỹ thuật cuối thế kỷ 19 đầu thế kỷ 20.

Công nghệ điện tử với sự ra đời của máy tính điện tử được sử dụng trong mọi hoạt động kinh tế và đời sống xã hội, trong đó mọi tiếng nói, mọi hình ảnh, mọi mặt chữ đều có thể được số hoá. Với số hoá theo lối nhị phân, mọi thông tin có thể được mã hoá chỉ với hai con số là 0 và 1. Nhờ vậy, thông tin được truyền tải nhanh chóng, từ lục địa này sang lục địa khác trong nháy mắt. Ta có thư viện số (digital library), sách số hoá, máy ảnh số (digital camera), truyền hình số (digital television). Nhiều tài liệu dày cộm hàng chục ngàn trang nay gói ghém trong một đĩa DVD, nên tồn trữ không choán chỗ. Tài liệu giáo khoa, sách in trên Amazon, trả tiền bằng thẻ điện tử là vài ví dụ về thế nào là một kỷ nguyên thông tin, về một xã hội số hoá.

Trước kia, viết bài phải dùng máy đánh chữ, nếu muốn thêm hay bớt chữ thì phải đánh lại toàn trang nhưng với máy điện toán ngày nay, nhờ các lập trình khoa học có trong bộ nhớ, - tức xem như não bộ con người-, ta có thể bỏ, thêm, cắt, dán các hình ảnh minh họa bất cứ chỗ nào. Có thể đánh số trang và in ra hoặc gửi cho bạn bè, nhà in. Mọi hồ sơ có thể giữ trong đĩa cứng (hard disk) như vậy, tiết kiệm giấy và như vậy, khỏi đốn cây rừng làm bột giấy, tiết kiệm tài nguyên rừng.

Trước kia, chụp hình xong phải rửa hình, rồi dùng dung dịch hoá học để định hình trong phòng tối; ngày nay, chụp hình xong là thấy ngay hình, tiết kiệm giấy in ảnh và chất hoá học để rửa ảnh.

Trước kia, điện thoại từ nước này sang nước kia tốn rất nhiều tiền còn ngày nay, với điện thoại không dây, với i-pad, có thể điện thoại với hình ảnh người thân cùng hiện ra trong nháy mắt.

Công nghệ điện tử còn tạo điều kiện giúp người dân thường tiếp cận các giấy tờ hành chánh như khai thuế lợi tức hàng năm, điền các hồ sơ và gửi thẳng cho các cơ quan chính quyền, giúp tránh tham nhũng. Các bản đồ số hoá ghi chép sổ địa bộ, đường sá, địa chỉ giúp tìm kiếm dữ kiện dễ dàng nhanh chóng.

Công nghệ sinh học. Với dân số càng ngày càng đông, lương thực đóng vai trò chính yếu vì thiếu lương thực sẽ gây ra nạn đói. Đất đai nông nghiệp thì càng ngày càng ít đi vì quỹ đất còn dùng cho đô thị hoá, xây cất nhà cửa, đường sá, kênh mương, rừng cây... Như vậy, hoa màu phải có năng suất cao, chống được sâu bệnh... Một nền công nghệ ra đời: đó là công nghệ sinh học đang được ứng dụng vào trong rất nhiều các lĩnh vực của cuộc sống. Với công nghệ sinh học, các nhà khoa học đã tạo ra cây trồng biến đổi gen và hiện nay, nhất là tại Mỹ và Canada, đã có hàng trăm ngàn hecta trồng nhiều giống bắp, bông vải, cà chua có biến đổi gen. Với công nghệ sinh học, họ cũng sử dụng công nghệ DNA tái tổ hợp để tạo ra nhiều giống cây, giống hoa có nhiều đặc tính tốt hơn, đẹp hơn cũng như các dược phẩm cần cho loài người...

Vì vậy, phải cần sự đa dạng sinh học để có nhiều gen khác nhau, hầu tìm gen thích nghi để tạo giống kháng sâu, kháng bệnh... Ngày nay, công nghệ sinh học đang được ứng dụng vào trong rất nhiều lĩnh vực của cuộc sống. Ví dụ trong ngành y học, tế bào gốc tức các tế bào nền móng từ đó có thể tạo ra nhiều cơ quan khác nhau trong con người.

giúp trao đổi hàng hoá dễ dàng giữa nước này với nước khác. Trao đổi thông tin, liên lạc qua mạng Internet xuyên biên giới trên các mạng lưới xã hội như facebook trở nên rất phổ thông. Với toàn cầu hoá, thế giới càng ngày càng nhỏ. Toàn cầu hoá có nghĩa là thị trường sẽ tự do trong các lĩnh vực thương mại, dịch vụ, đầu tư, giao thông vận tải v.v... Sẽ hình thành trong một tương lai rất gần hiệp

Công nghệ vật liệu mới, như các vật liệu composite nhẹ hơn nhôm và bền hơn. Những vật liệu mới cho phép đổi mới và chế tạo những máy móc mới.

Công nghệ nano là ngành công nghệ liên quan đến việc thiết kế, phân tích, chế tạo và ứng dụng các cấu trúc, thiết bị và hệ thống bằng việc điều khiển hình dáng, kích thước trên quy mô nanomet (nm, 1 nm = 10⁻⁹ m).

Công nghệ robot bao gồm thiết kế, chế tạo các cỗ máy hoạt động như con người, thay con người trong những hoạt động như tháo ngòi nổ bom, mìn, thăm dò các tàu bị đắm sâu dưới biển, cũng có thể thay con người trong các tiến trình sản xuất như ráp máy, phun sơn...

Công nghệ không gian dùng tên lửa để phóng vào quỹ đạo các trạm vũ trụ, các phi thuyền không gian, các vệ tinh, giúp ích cho tiên đoán thời tiết, hệ thống định vị GPS, truyền hình... Các ảnh viễn thám chụp từ không gian giúp thiết lập bản đồ (địa hình và chuyên đề), thăm dò địa chất (cấu trúc trên mặt và bên trong lòng đất). Toàn cầu hoá như Internet không thể hiện hữu nếu không có công nghệ không gian với các vệ tinh bay quanh trái đất để nhận và phát tín hiệu.

Để kết luận, các phát minh trong vòng mấy chục năm gần đây giúp giảm hẳn tiêu hao năng lượng và nguyên liệu, giảm tác hại cho môi trường, nâng cao chất lượng sản phẩm và dịch vụ, thúc đẩy mạnh mẽ sự phát triển của sản xuất.

Trong 40 năm qua, toàn cầu hoá đã trở thành hiện thực với các hiệp định tự do thương mại,

định thương mại xuyên Thái Bình Dương gọi tắt là TPP tức Trans-Pacific Partnership với 11 nước gồm có Mỹ, Nhật, Úc Châu, Tân Tây Lan, Mã Lai, Singapore, Brunei, Việt Nam, Canada, Mexico, Chile, Peru tức là những xứ ở Vành Đai Thái Bình Dương.

Toàn cầu hoá bao gồm nhiều lãnh vực nhưng riêng trong lĩnh vực kinh tế tài chính, có thể tóm lược trong 4 chữ D sau đây cho dễ nhớ.

. Délocalisation. Toàn cầu hoá đòi hỏi cạnh tranh về giá cả, về phẩm chất; không xứ nào độc lập về kinh tế được hết vì không xứ nào có đủ nguyên liệu để sản xuất sản phẩm. Nhiều nhà máy dời chỗ để tận dụng giá nhân công rẻ hơn và gần nơi tiêu thụ hơn.

. Déréglementation. Sự giải toả các quy lệ (déréglementation hay dérégulation) có nghĩa gỡ bỏ sự can thiệp của nhà nước, tư hữu hoá những công ty quốc doanh.

. Désintermédiation. Không cần trung gian vì với toàn cầu hoá, các thông tin có sẵn trên mạng. Các cổ phần, cổ phiếu bán tự do ai mua vào, ai bán ra cũng được. Mọi dịch vụ ngân hàng phụ thuộc vào truyền thông mà truyền thông tiến đến mọi nhà, hàng cùng ngõ hẻm nhờ máy vi tính, nhờ truyền hình, nhờ truyền tin, nên những dịch vụ tài chánh được thực hiện nhanh chóng trên liên mạng, trên trực tuyến e-commerce, và sự giao lưu xuyên quốc gia trao đổi thông tin trên Liên Mạng Toàn Cầu rất nhanh chóng.. Hiệp định TPP nói trên được xem như một phương

tiện hữu hiệu để dần dần giải quyết những vấn đề giao dịch thương mại khó khăn còn tồn đọng của các nước có liên quan trong khu vực Á Châu-Thái Bình Dương trong lúc sự giao dịch thương mại trên thế giới đang gia tăng nhanh.. Đối với các doanh nghiệp Mỹ khi thực hiện cái hiệp định thương mại này là một dịp đẩy mạnh sự cạnh tranh công bằng, tôn trọng luật lệ với nhau để bảo vệ bản quyền, giấy phép sản xuất, và bằng phát minh để giải quyết tệ nạn làm hàng giả, hàng nhái.

. **Décloisonnement.** Trước kia, các thị trường có hàng rào thương mại bảo hộ, nhưng với toàn cầu hoá, không còn hàng rào che chở nên thị trường rộng mở, từ hàng hóa đến dịch vụ, đông người tiêu thụ hơn, kéo theo sản xuất mạnh hơn, làm giảm thất nghiệp. Vì các hàng rào thương mại giữa các nước bị xoá bỏ nên các dòng tài chính di chuyển dễ dàng, tạo vốn đầu tư cho các nước có môi trường đầu tư tốt, thông thoáng, có nguồn nhân lực giỏi.

Như vậy, toàn cầu hoá đưa đến những điểm lợi về tin tức, về thời gian, về phần vinh nhưng cần tránh các điểm sau đây, tóm gọn trong 4 L

. **Ruthless:** hiện nay, hố cách biệt giàu/nghèo giữa các nước phát triển và các nước chậm tiến quá sâu đậm. Hố cách biệt người cùng một nước, nhiều người quá giàu, nhiều kẻ quá nghèo. Do đó cần có phát triển hài hoà sao cho các thành tựu phát triển kinh tế cũng phải được phân phối đồng đều : quyền được săn sóc khi bệnh tật, trẻ thơ như người già yếu được chăm sóc bảo vệ, được giáo dục. Do đó, phải dùng tiền hưởng lợi từ tiến trình toàn cầu hoá để tái đầu tư vào nâng cao chất lượng giáo dục, phát triển khoa học, tạo việc làm, bảo trợ an sinh xã hội, mục đích là giảm hố cách biệt giàu- nghèo, nông thôn-thành thị.

. **Rootless:** phát triển nhưng phải giữ căn tính, bản sắc văn hoá

các dân tộc, phải biết gạn đục khơi trong, tìm lại những giá trị truyền thống trong văn hoá như hiếu thảo, hoà đồng, trọng thầy, yêu chuộng bề dày của lịch sử văn hoá ông cha để lại.

. **Jobless:** phát triển nhưng tạo công ăn việc làm, chứ không phải phát triển với các dự án không tạo thêm công việc. Điều này cũng hàm nghĩa giáo dục liên tục để đào tạo nhân công thích nghi với sự thay đổi mau lẹ của thị trường quốc tế.

. **Futureless:** phát triển nhưng phải lo bảo toàn môi trường vì chính môi trường như đất, nước, rừng phải được sử dụng trong đường lối phát triển bền vững để cho các thế hệ sau này còn được hưởng dụng. Không thể để tiêu chuẩn lợi nhuận tối đa trên tiền đầu tư mà phá hủy môi trường, lấn chiếm những gì cho các thế hệ mai sau, tóm lại phát triển với bộ mặt con người.

. **Voiceless:** phát triển nhưng trong sự trong sáng, tự do ngôn luận, tự do tín ngưỡng khiến người dân nào cũng có thể nói mà không sợ bị bắt bớ, giam cầm.

Thái Công Tụng

Donald Trump, “bạc thầy” nói dối

Trang mạng báo Les Echos (31/12/2018) trích dẫn bài viết trên tờ Washington Post, cho rằng trong suốt hai năm cầm quyền ở Nhà Trắng, Donald Trump nói dối ít nhất đến 7.600 lần. Nhật báo đề tựa “Donald Trump, bạc thầy nói dối”.

Tổng thống Mỹ không chỉ là đứng đầu quân đội Mỹ, mà ông còn đứng đầu về nói dối, theo Washington Post. Theo ước tính, trung bình mỗi ngày ông Donald Trump nói dối hay nói sai sự thật ít nhất 15 lần. Tổng cộng trong hai năm làm chủ nhân Nhà Trắng, kể từ tháng Giêng năm 2017, vị tổng thống thứ 45 của Hoa Kỳ nói dối đến 7.600 lần.

Cũng theo nhật báo Mỹ, một trong những lần nói trái sự thật gần đây nhất là khi ông Donald Trump phát biểu trước các binh sĩ Mỹ đang làm nhiệm vụ tại Irak, cho rằng ông là tổng thống Mỹ đầu tiên từ 10 năm nay đã tăng 10% lương cho các binh sĩ. Trên thực tế, lương trả cho các quân nhân được tăng đều mỗi năm kể từ năm 1983 và mức tăng dự kiến cho năm 2019 là 2,6%.

Nhật báo Mỹ nhận thấy dù chuyện nhỏ hay lớn, số lần lời nói dối đã bắt đầu tăng lên trong

suốt mùa hè, đạt mức kỷ lục 1200 lần mỗi tháng vào tháng 10/2018 trước khi diễn ra cuộc bầu cử giữa kỳ, rồi giảm xuống còn 900 lần trong tháng 11. Điều này đang làm cho nhiều người dân Mỹ ngày càng cảm thấy ngán ngẩm. Căn cứ vào các dữ liệu xác minh sự việc của báo Mỹ, chỉ có gần 3/10 dân Mỹ còn tin vào những phát biểu dối trá của tổng thống Trump.

Trong một thăm dò khác do Đại học Quinnipiac (Connecticut) thực hiện hồi tháng 11/2018, khoảng 58% số cử tri được hỏi nghĩ rằng tổng thống Trump không trung thực, so với tỷ lệ 36% vẫn còn tin ông.

Sử gia Michael Beschloss tự hỏi : “Kể từ lúc nào người ta mới nhận thấy có một vị tổng thống không mấy quan tâm đến sự khác biệt giữa sự thật và dối trá ; hoặc ao ước làm biến mất sự phân biệt này đến thế ?”. Les Echos kết luận, trong chính trị, nói sự thật chưa hẳn là tốt. Nhưng nói dối có thể phải trả giá đắt như những gì đã từng xảy ra cho một vị tổng thống trước đây, ông Richard Nixon.

Theo RFI

Hội Đồng Giám Mục Venezuela tuyên bố ủng hộ phe đối lập - Quân đội bao vây nhà thờ chính tòa

Tình hình tại Venezuela đang diễn tiến rất nhanh. Dưới đây là tóm lược các diễn biến chính đang diễn ra tại quốc gia này.

- 1) Ngày 9 tháng Giêng, Hội Đồng Giám Mục Venezuela, khi kết thúc phiên khoáng đại, đã ra tuyên bố tố cáo việc Nicolas Maduro tuyên thệ nhậm chức tổng thống một nhiệm kỳ 6 năm nữa là bất hợp pháp.
- 2) Ngày 22 tháng Giêng, Ủy ban Công lý và Hòa bình của Hội Đồng Giám Mục Venezuela ra một tuyên bố khác ủng hộ lời kêu gọi tổng biểu tình trên phạm vi cả nước của Quốc Hội Venezuela do phe đối lập kiểm soát (nhưng đã bị Nicolas Maduro bãi bỏ bằng cái gọi là Quốc Hội Lập Hiến do y dựng lên). Các Giám Mục nói

Juan Guaidó tuyên bố mình là tổng thống lâm thời

Quốc Hội do phe đối lập kiểm soát “được bầu lên trong một cuộc bỏ phiếu tự do và dân chủ của người dân Venezuela” và “hiện là cơ quan duy nhất có thẩm quyền hợp pháp để thực thi quyền lực của mình đối với chủ quyền quốc gia.”

- 3) Tại một trong những cuộc biểu tình ở thủ đô Caracas vào hôm thứ Tư 23 tháng Giêng, lãnh đạo phe đối lập Juan Guaidó tuyên bố mình là tổng thống lâm thời. Ông Guaidó là người đứng đầu Quốc Hội do phe đối lập kiểm soát. Ông cam kết chiến đấu cho một chính phủ chuyển tiếp và bầu cử tự do.
- 4) Ngay sau đó, Tổng thống Mỹ Donald Trump công nhận ông Guaidó là tổng thống hợp pháp duy nhất của Venezuela, và nhiệm kỳ tổng thống của Nicolas Maduro là “bất hợp pháp”. Colombia, Brazil, Peru, Ecuador và Costa Rica cũng lập tức công nhận chính phủ Guaidó.
- 5) Một ngày sau đó, hôm thứ Năm, ngoại trưởng Anh Jeremy Hunt, cho biết chính phủ của ông tin rằng Guaidó là “người thích hợp để đưa Venezuela ra khỏi cuộc khủng hoảng hiện nay”. Tuy nhiên, Trung Quốc, Nga và Thổ Nhĩ Kỳ lại lên tiếng ủng hộ Maduro, và cho rằng tên độc tài này là nạn nhân của một âm mưu đảo chính do Mỹ chủ mưu, đồng thời cảnh cáo Mỹ không được đưa quân vào Venezuela.
- 6) Cũng trong ngày thứ Năm, Maduro tuyên bố cắt đứt quan hệ ngoại giao với Hoa Kỳ và ra lệnh đóng cửa tòa đại sứ Mỹ ở thủ đô Caracas và ra lệnh cho các nhân viên ngoại giao Hoa Kỳ phải rời khỏi nước này trong 72 giờ. Tuy nhiên, ngoại trưởng Hoa Kỳ Mike Pompeo tuyên bố rằng Hoa Kỳ không công nhận Maduro là tổng thống hợp pháp của Venezuela nên tòa đại sứ Hoa Kỳ vẫn tiếp tục hoạt động như bình thường. Trước tình hình phức tạp hiện nay, Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ đã kêu gọi các công dân Mỹ “cân nhắc” việc rời khỏi Venezuela càng sớm càng tốt.
- 7) Trong cuộc phỏng vấn đầu tiên kể từ tuyên bố đảm nhận chức vụ tổng thống lâm thời vào hôm thứ Tư, ông Guaidó nói rằng ông sẽ chấm dứt “chế độ độc tài” của Maduro, vực lại nền kinh tế quốc gia,

và tổ chức bầu cử tự do càng sớm càng tốt. Nhà lãnh đạo phe đối lập 35 tuổi cũng đã lặp lại lời kêu gọi quân đội Venezuela đừng bảo vệ cho tên độc tài Maduro nữa. Ông cũng hứa ân xá cho Maduro, nếu tên độc tài này chuyển giao quyền hành trong hòa bình. Trong khi đó, Maduro tuyên bố rằng, thể theo đề nghị của Mỹ Tây Cơ và Uruguay, “Tôi sẵn sàng đối thoại”, “Tôi sẵn sàng đối thoại để hiểu biết nhau, để thương lượng về một thỏa thuận.” Maduro có những sự đoàn bên ngoài thủ đô Caracas. Chiêu thức “đối thoại” chỉ là cách nhằm câu giờ trong khi điều quân ở các nơi khác về tiếp cứu. Một cuộc tắm máu có khả năng xảy ra nếu tình hình kéo dài.

8) Đức Cha Enrique Pérez Lavado, là Giám Mục giáo phận Maturín cho tờ Crux biết hôm 25 tháng Giêng rằng các chủng sinh, linh mục và khoảng 700 người tham gia vào các cuộc biểu tình chống chế độ đã bị bao vây trong nhà thờ chính tòa thành phố. Quân đội trung thành với tên độc tài Maduro cố gắng đột nhập vào bên trong. Đức Cha Pérez nói: “Quân Bolivar Quốc gia canh gác các lối vào Nhà thờ chính tòa Đức Mẹ Núi Carmêlô, nơi có hơn một ngàn người ủng hộ phe đối lập nung nấu bên trong.” Sau đó, cha Samael Gamboa đã đàm phán với các lực lượng an ninh để người dân rời khỏi nhà thờ theo từng nhóm, “để đảm bảo nhân quyền của họ.” Những người biểu tình đã đốt cháy trụ sở của Đảng Xã hội Thống nhất cầm quyền ở Maturín. (Đặng Tự Do)

Hơn 4 ngàn Kitô hữu bị sát hại trong một năm

Theo báo cáo thường niên của tổ chức quốc tế Open doors - Những cánh cửa mở . về tình hình bách hại Kitô hữu trên thế giới, trong năm vừa qua (2018) có hơn 4 ngàn Kitô hữu bị sát hại.

Trong bản báo cáo được đưa ra hôm 16.01, tổ chức Open doors cho biết là trong năm vừa qua có hơn 245 triệu Kitô hữu bị bách hại dữ dội tại các quốc gia trên toàn thế giới; 4305 người bị giết vì những lý do liên quan đến đức tin của mình và 3150 người bị bắt, bị kết án và giam giữ

không xét xử; 1847 nhà thờ và cơ sở Kitô giáo bị tấn công. Tổng cộng, có 35 nước Á châu, 15 nước Phi châu và 2 nước Mỹ châu Latinh nằm trong số các nước bách hại Kitô hữu.

Bắc hàn là quốc gia bách hại Kitô hữu khốc liệt nhất

Báo cáo của tổ chức Open doors cho biết Bắc hàn là quốc gia bách hại Kitô hữu dữ dội nhất. Số các thảm kịch tại Bắc hàn không ngừng gia tăng và mỗi năm nước này luôn bị xếp vào danh sách “đen” gồm 50 quốc gia, nơi các tín hữu Kitô bị đàn áp, đối xử tàn tệ, là đối tượng của xách nhiễu và bạo lực cho đến bị giết, bị điều kiện hóa trong đời sống cá nhân cũng như công cộng, vì niềm tin tôn giáo của họ.

11 nước đứng đầu danh sách “đen”

5 năm trước, chỉ có Bắc hàn nằm trong số các nước bách hại Kitô hữu khốc liệt, thiếu tự do nhất về tôn giáo, thì năm nay lên đến 11 nước bị xếp vào hạng mục này. Đứng đầu trong số các nước này là Bắc hàn, nơi mà người ta ước tính còn 50.70 ngàn Kitô hữu vẫn đang bị cầm tù trong các trại lao động. Tiếp đến là Afghanistan và Somalia, vì các tổ chức Hồi giáo cực đoan và sự bất ổn chính trị. Sau đó đến Libia, Pakistan, Sudan, Eritrea, Yemen, Iran, Ấn độ và Siria.

Chủ nghĩa độc tài quốc gia, Hồi giáo quá khích, chủ nghĩa dân tộc tôn giáo

Những lý do đưa đến sự gia tăng bách hại chủ yếu là do các chủ nghĩa độc tài quốc gia, sự gia tăng đàn áp của Hồi giáo và của chủ nghĩa dân tộc tôn giáo, đặc biệt là Ấn Độ giáo ở Ấn Độ và

Phật giáo ở Myanmar, sự bất khoan dung xã hội đối với các lãnh đạo của các Giáo hội chống lại tham nhũng và các băng đảng ma túy, ở Mexico và Colombia, và sự đối kháng bộ lạc ở các vùng nông thôn.

Phi châu là đại lục nguy hiểm nhất đối với Kitô hữu

Đại lục là Phi châu; chỉ riêng ở Nigeria trong năm qua đã có 3731 tín hữu bị giết. Tình hình cũng trở nên tệ hơn tại Libia, Algeria, Ai cập, Tunisia, Maroc, và vùng sừng châu Phi ở Etiopia và Eritrea.

Á châu có nhiều nước bách hại Kitô hữu nhất

Tại Á châu, Trung quốc đứng thứ 27 trong danh sách các nước bách hại và đứng đầu về số tù nhân. Trong khi đó, Ấn độ đứng đầu về các đạo luật chống cải đạo và không có ngày nào mà không có một Kitô hữu hay một nhà thờ bị tấn công.

Tổ chức Open doors kêu gọi cộng đồng quốc tế đón nhận lời kêu cứu của 245 triệu Kitô hữu bị bách hại và yêu cầu công chúng trong thế giới tự do nhận thức về thảm kịch này: “chúng ta nói không với tình trạng điếc về cảm xúc.” (Vatican News 16.01.2019) (Hong Thủy)

Quyển sách tôn giáo bán nhiều nhất năm

fr.aleteia.org, Athénaïs Clicquot, 2018-12-31

Mỗi tuần trang Aleteia giới thiệu các sách bán chạy nhất của tiệm sách La Procure. Và bạn có biết tác phẩm nào bán chạy nhất năm 2018 không?

Tiệm sách La Procure là tiệm chuyên bán sách về tôn giáo ở đường Mézières, Paris vừa công bố kết quả các sách bán chạy nhất trong năm 2018. Và Đức Phanxicô là người dẫn đầu!

Thánh thiện, một đề tài thành công được phát hành ngày 9 tháng 4, Tông huấn Vui mừng và Hân hoan (Gaudete et exsultate) của Đức Phanxicô “kêu gọi sự thánh thiện trên thế giới” đứng đầu danh sách các sách bán chạy và điều này không gây ngạc nhiên.

4.333 ấn bản của nhà xuất bản Bayard-Cerf-Mame, 757 trong ấn bản của nhà xuất bản Parole et Silence, 584 trong ấn bản của nhà xuất bản Salvator và 485 trong ấn bản của nhà xuất bản Artège. Tổng cộng Tông huấn Vui mừng và Hân hoan bán được 6.159 ấn bản. Được viết theo kiểu nói chuyện, tông huấn này của Đức Phanxicô cho thấy sự thánh thiện ở vào tầm tay của mọi người. Tiếp theo đó, có nhiều tác giả theo sát Đức Giáo hoàng như Linh mục Benoist de Sinety với tác phẩm Các tiếng nói phải được nói lên (Il faut que des voix s'élèvent, nxb. Flammarion), sử gia Guillaume Cuchet với tác phẩm Làm thế nào mà thế giới chúng ta không còn là thế giới kitô? (Comment notre monde a cessé d'être chrétien?, nxb. Seuil) hay của bà Christine Pedotti với quyển Giêsu, người yêu mến phụ nữ (Jésus, l'homme qui préférait les femmes, nxb. Albin Michel). (Marta An Nguyễn dịch). Nguồn: Phanxico

Tại cuộc tuần hành phò sinh, tổng thống Trump thể sẽ phủ quyết mọi luật phò phá thai

Tổng thống Trump và phó tổng thống Pence đã gây ngạc nhiên cho hàng ngàn người biểu tình chống phá thai được tổ chức tại Công Viên Quốc Gia ở Washington DC khi đưa ra những bài phát biểu không có trong chương trình trong cuộc tuần hành phò sinh vào hôm thứ Sáu 18 tháng Giêng. Phó tổng thống Pence và vợ, Karen Pence, đã bước lên sân khấu trước những tiếng reo hò thích thú của một đám đông những người phò sinh mang theo các bích chương và biểu ngữ chống phá thai. Phó tổng thống Pence kết luận diễn từ của mình bằng một bất ngờ thứ hai. Ông loan báo rằng

tổng thống Trump đã nói chuyện trong cuộc tuần hành phò sinh năm ngoái qua một video, năm nay một lần nữa đã chuẩn bị sẵn bài phát biểu qua video của mình với những người tuần hành. “Khi chúng ta nhìn vào mắt của một đứa trẻ sơ sinh, chúng ta thấy vẻ đẹp và tâm hồn con người và sự uy nghi trong kỳ công sáng tạo của Chúa. Chúng ta biết rằng mọi cuộc sống đều có ý nghĩa”, tổng thống Trump nói trong video của mình, trước khi liệt kê các hành động chống phá thai của chính quyền và thề sẽ phủ quyết bất cứ luật nào được thông qua bởi Quốc Hội giờ đây do đảng Dân chủ kiểm soát, nếu như luật ấy có thể phương hại đến “chiến dịch ngăn chặn phá thai.” Ông nói rằng ông đã ký một lá thư gửi cho Quốc hội vào hôm thứ Sáu tuyên bố ý định phủ quyết bất kỳ luật nào như vậy. Phó tổng thống Pence cũng đã đưa ra một danh sách các hành động chống phá thai, bao gồm việc bổ nhiệm các thẩm phán phò sinh vào các tòa án phúc thẩm trên khắp đất nước, và việc phục hồi chính sách Mexico City cấm dùng tiền tài trợ của chính phủ cho bất kỳ tổ chức viện trợ nước ngoài có liên quan đến phá thai. Trích dẫn một đoạn Kinh Thánh trong sách Tiên tri Giêrêmia, phó tổng thống nói: “Hãy lắng nghe sự thật”, “Trước khi cho người thành hình trong dạ mẹ, Ta đã biết người; trước khi người lọt lòng mẹ, Ta đã thánh hoá người” (Gr 1:5) Với những lời này phó tổng thống Pence kết luận rằng “Chúa sẽ không bao giờ bỏ rơi các anh em” (Đặng Tự Do)

Save the Children ủng hộ kêu gọi của ĐTC ngày Thế giới Hoà Bình

Tổ chức Save the Children, Cứu Trẻ Em, đã ủng hộ mạnh mẽ những lời của Đức Thánh Cha trong Ngày Thế giới Hoà bình 1.1.2019 và kêu gọi sự quan tâm của cộng đồng quốc tế, đặc biệt đối với các nạn nhân là trẻ em. Theo thống kê của tổ chức này thì “trên thế giới, cứ 6 trẻ thì có 1 trẻ là nạn nhân của bạo lực chiến tranh và các hậu quả chiến tranh.”

Theo bà Eglantyne Jebb, người sáng lập tổ chức Save the Children từ năm 1919 sau hậu quả của chiến tranh thế giới thứ I, thì: “mỗi cuộc chiến tranh đều là một cuộc chiến chống lại trẻ em.”

Hậu quả của chiến tranh đối với trẻ em phải sống trong những vùng có xung đột, hoặc bị buộc phải tản cư một mình hay cùng với gia đình thì vô số. Những hậu quả đó hết sức nghiêm trọng, nguy hiểm đến tính mạng do thiếu thuốc men và lương thực, hoặc tương lai của các em bị những nỗi ám ảnh tàn khốc. Chúng không được hưởng môi trường giáo dục, bị bóc lột bằng nhiều cách.

Tại những nước có chiến tranh thì 2.3 trẻ em bị suy dinh dưỡng mãn tính. Trong khi tại 10 nước: Cộng hoà Congo, Sudan, Afghanistan, Yemen, Somalia, Nam Sudan, Siria, Nigeria, Cộng hoà Trung Phi và Irag thì hơn 4,5 triệu trẻ em dưới 5 tuổi bị suy dinh dưỡng trầm trọng.

Bà Daniela Fatarella, phó giám đốc tổ chức Save the Children của Ý nói: “Không một trẻ nào đáng phải chịu là nạn nhân của bạo lực. Tất cả những nhà lãnh đạo thế giới, như đề nghị của

ĐTC Phanxicô, cần phải làm tất cả trong quyền hạn của mình để chấm dứt bạo lực không thể chấp nhận này.”

Tổ chức Save the Children được thành lập tại Anh năm 1919, để cứu và bảo vệ những trẻ em chịu hậu quả của Chiến tranh Thế giới thứ I. Năm 2019, Save the Children kỷ niệm 100 năm dẫn thân trong những vùng xung đột của thế giới để can thiệp, bảo vệ trẻ em về sức khỏe, lương thực và giáo dục. (REI 1.1.2019). (Văn Yên SJ)

Kitô giáo và Hồi giáo cùng kỷ niệm 800 năm cuộc gặp lịch sử giữa Thánh Phanxicô và Quốc vương

800 năm trước một cuộc gặp lịch sử giữa Thánh Phanxicô Assisi và Quốc vương Ai Cập Al-Kamil, một cột mốc quan trọng cho cuộc đối thoại liên tôn Kitô giáo và Hồi giáo. Đức cha Sebastian Shaw, Chủ tịch các giám mục Pakistan nói: ngày nay chúng ta cũng phải là những đại sứ của hòa bình.

Để kỷ niệm và hiện tại hóa biến cố lịch sử cuộc gặp gỡ giữa Thánh Phanxicô với Quốc vương Ai Cập Al-Kamil vào năm 1219, Ủy ban quốc gia về đối thoại liên tôn và đại kết của các giám mục Công giáo Pakistan đã đưa ra một thông điệp phổ quát về lòng khoan dung, tình bạn, đối thoại, dẫn thân chung vì hòa bình. Với tinh thần này, Ủy ban đã tổ chức một cuộc họp mặt để khai mạc các hoạt động trong năm 2019, ghi nhớ sự kiện cách đây 800 năm, và giảng dạy đối thoại Hồi giáo-Kitô giáo.

Vào ngày 12.01 buổi lễ được diễn ra tại Lahore. Đức cha Sebastian Shaw, Tổng giám mục Lahore chủ tọa buổi lễ. Bên cạnh đó còn có cha Francis Nadeem, Bề trên các tu sĩ dòng Capucino ở Pakistan; Thư ký điều hành Ủy ban. Rất nhiều tu sĩ, linh mục, giáo dân và các học giả Hồi giáo hiện diện tại buổi lễ.

Khởi đi từ đối thoại

Cha Nadeem nói: “Hai vị lãnh đạo lớn, Thánh Phanxicô và Al-Kamil cùng bày tỏ quan điểm vì hòa bình và lòng khoan dung giữa bầu khí chiến tranh và xung đột trong các cuộc thập tự chinh. Hai vị đã đưa ra một mẫu gương về

đối thoại liên tôn và sự hiểu biết lẫn nhau”. Vào đầu buổi lễ một bức tranh được tỏ bày, mô tả cuộc gặp gỡ giữa Thánh Phanxicô Assisi và Al-Kamil, trong lúc đó chim bồ câu được thả, tượng trưng cho hy vọng của việc truyền bá thông điệp hòa bình ở Pakistan và đặc biệt trong các vùng có xung đột tôn giáo, chính trị.

Đại sứ hòa bình

Cha Shahzad Khokher, tu sĩ dòng Phanxicô đã trình bày bối cảnh lịch sử và ý nghĩa cuộc gặp gỡ lịch sử này. Sau đó Đức TGM Shaw khuyến khích mọi người hiện diện “hãy trở thành đại sứ hòa bình, lấy cảm hứng từ mẫu gương hai vị lãnh đạo lớn”. Đức cha nói: “Tôi ngưỡng mộ niềm say mê và lòng can đảm của Thánh Phanxicô Assisi trong việc thánh nhân đến với Quốc vương trong lúc cuộc chiến đang diễn ra. Sự kiện này thúc đẩy tất cả chúng ta sống trong hòa bình, hòa thuận, khoan dung và liên đới”.

Các cử hành tại Pakistan

Cha Nadeem cho biết trong năm nay sự kiện này sẽ được tổ chức khắp nơi tại Pakistan, với những hoạt động khác nhau như: Hội thảo về những vấn đề liên quan đến Kitô giáo và Hồi

giáo cho mọi thành phần trẻ em, người trẻ, sinh viên. Cha nói: “Chúng tôi dự tính tiếp cận được với khoảng 30% các vị lãnh đạo Hồi giáo, những người có mối hiềm thù với Kitô giáo. Như Thánh Phanxicô không sợ hãi, với sự giúp đỡ của những người Hồi giáo đứng về phía chúng tôi, chúng tôi ước muốn gặp gỡ họ để thúc đẩy hòa bình và hòa hợp ở Pakistan”.

Muhammad Asim Makhdoom, một học giả nổi tiếng trong số các vị lãnh đạo Hồi giáo có mặt tại buổi gặp gỡ cũng đồng ý với các vị lãnh đạo Kitô giáo: “Chúng ta sẽ cùng nhau thúc đẩy sứ mệnh của Thánh Phanxicô và Quốc vương. Đến lượt chúng ta đương đầu với những kẻ gieo rắc hận thù và định kiến giữa các tôn giáo. Năm nay, trong lúc chúng ta cử hành 800 năm của cuộc gặp gỡ lịch sử, chúng ta dẫn thân một cách nghiêm túc trong việc thuyết phục những người khác cùng tham gia phong trào này nhằm thúc đẩy đối thoại liên tôn, hòa bình, hòa hợp xã hội”. Buổi lễ kết thúc bằng lời cầu nguyện chung cho hòa bình của tất cả mọi người. (Ngọc Yến)

Phi Luật Tân : Bom nổ trong nhà thờ lúc có thánh lễ sáng Chúa Nhật làm 20 người chết 81 bị thương

Phi Luật Tân. - Vào lúc 8:45 sáng, giờ địa phương, ngày 27 tháng 1 năm 2019, hai quả bom đã phát nổ tại một nhà thờ Công Giáo miền Nam Phi Luật Tân lúc đang có thánh

lễ sáng Chúa Nhật làm 20 người chết và 81 người bị thương.

Bom nổ tại Vương Cung Thánh Đường Đức Mẹ Núi Carmel tại đảo Jolo. Hai quả bom đã nổ cách nhau một khoảng thời gian. Trái thứ nhất nổ lúc 8 giờ 45 sáng bên trong nhà thờ. Trái thứ hai được gài bên ngoài nhà thờ và phát nổ lúc cảnh sát và lực lượng chính phủ tiến vào cứu trợ. Hiện nay chưa có nhóm nào đứng ra nhận trách nhiệm vụ khủng bố, nhưng từ lâu người ta biết Jolo là một căn cứ quan trọng của nhóm khủng bố Hồi Giáo Abu Sayyaf. Cuộc tấn công đã diễn ra chỉ vài ngày sau khi Mindanao bỏ phiếu cuộc trưng cầu dân ý dành quyền tự trị cho khu vực Bangsamoro, miền nam Phi Luật Tân mà đa số dân chúng ở đây theo Hồi Giáo. Trong khi đa số dân chúng ở Mindanao bỏ phiếu chấp thuận cho khu tự trị, thì dân chúng đảo Jolo nơi có nhà thờ bị đánh bom bỏ phiếu chống lại việc tự trị.

Hầu hết các nạn nhân là thường dân đã được đưa bằng đường hàng không tới các bệnh viện ở thành phố Zamboanga. Bộ Trưởng Quốc Phòng Phi Luật Tân, Delfin Lorenzana, gọi cuộc tấn công này là một hành động liều lĩnh, kêu gọi dân chúng hợp tác với chính quyền để đưa ra công lý những thủ phạm đứng sau cuộc khủng bố. Tưởng cũng nên nói thêm, cuộc trưng cầu dân ý là kết quả thỏa thuận hòa bình giữa chính

phủ Phi Luật Tân và Mặt trận Giải phóng Hồi giáo Moro. Chính quyền hy vọng rằng kết quả trưng cầu dân ý sẽ là giải pháp chính trị nhằm chấm dứt cuộc xung đột đã kéo dài hàng chục năm giữa phe chính phủ và phe Hồi Giáo Ly Khai, đã làm cho 120,000 người thiệt mạng. (Nguyễn Long Thao)

Tin Giáo Hội Á CHÂU

FABC: Hội nghị các Chủ tịch Ủy ban Giáo lý (15.18.1.2019)

Ngày 18.01.2019, phòng báo chí Tòa thánh đã ra thông cáo về hội nghị của các Chủ tịch Ủy ban Giáo lý của các HĐGM Á Châu với phái đoàn của Bộ Giáo lý Đức tin tại Bangkok, Thái Lan, diễn ra trong các ngày từ 15 đến 18 . 1 . 2019.

Từ ngày 15 đến 18.1. 2019, tại Trung tâm Mục vụ Baan Phu Waan, Bangkok, Thái Lan đã diễn ra hội nghị giữa một phái đoàn của Bộ Giáo lý Đức tin và các chủ tịch Ủy ban Giáo lý, hoặc các đại diện, của các HĐGM của các quốc gia Châu Á. Hội nghị được phối hợp tổ chức bởi Văn phòng Quan tâm Thần học của Liên HĐGM Á Châu (FABC) và Bộ Giáo lý Đức tin.

Trong ngày đầu tiên, phái đoàn của Bộ Giáo lý Đức tin đã gặp một số Giám mục và nhà thần học của Văn phòng Quan tâm Thần học FABC trong cuộc trao đổi huynh đệ và cởi mở nhằm thúc đẩy sự hiểu biết và hợp tác lẫn nhau. Đức TGM Di Noia đã trình bày tài liệu mới đây của Bộ, Thư Placuit Deo, về một số khía cạnh của ơn cứu độ Kitô giáo, tiếp theo là một cuộc thảo luận về ý nghĩa của Placuit Deo ở châu Á. Sau đó, các nhà thần học đã trình bày cho Bộ Giáo lý Đức tin những bối cảnh và thách thức mà họ phải đương đầu khi phục vụ Giáo hội.

Hai ngày tiếp theo dành cho các cuộc trao

đổi với các Đại diện của các HĐGM. Sau lời chào mừng của ĐHY Gracias, ĐHY Bo đã đọc Sứ điệp của ĐTC Phanxicô gửi Hội nghị, trong đó ĐTC nhấn mạnh rằng mục tiêu của Hội nghị là “tái khẳng định trách nhiệm chung của chúng ta đối với sự hiệp nhất và sự toàn vẹn của Đức tin Công giáo và khám phá những cách thức và phương pháp mới để làm chứng cho Tin Mừng giữa những thách thức” của vùng đất châu Á rộng lớn này - nơi nổi bật về tính đa dạng tôn giáo, ngôn ngữ và văn hoá. Nhắc lại lời mời gọi “hãy đi ra” gửi đến toàn thể Giáo hội trong Tông huấn Evangelii Gaudium, Người kế vị thánh Phêrô nói rằng ngài vui mừng khi thấy Bộ Giáo lý Đức tin tích cực trợ giúp công việc quan trọng của các HĐGM và đặc biệt là các Ủy ban Giáo lý của các HĐGM, khi họ giúp đỡ và thúc đẩy sự hợp tác hiệu quả và huynh đệ giữa các mục tử của Giáo hội tại Châu Á”.

Trong các phiên họp của Hội nghị, các tham dự viên đã suy tư về các đề tài: Vai trò và chức năng của các Ủy ban giáo lý trong việc phục vụ đức tin Công giáo (ĐHY Ladaria); Ý nghĩa của Ôn cứu rỗi Kitô giáo giữa những thách thức mới ở châu Á (ĐHY Tagle và Đức TGM Di Noia); Sống đức tin Kitô giáo trong bối cảnh liên tôn và đa văn hoá (Đức TGM Machado); Truyền giáo trong bối cảnh châu Á (Đức cha Lee và Đức cha Guo).

Các bài phát biểu đã làm sáng tỏ các phương tiện thiết thực làm cho sứ điệp Phúc Âm trở nên phù hợp và hiệu quả hơn nơi lục địa rộng lớn này khi thể hiện quyết tâm hợp tác trong tình huynh đệ cho sứ mạng chung của Hội Thánh. Những trao đổi và thảo luận đã góp phần làm rõ các vấn đề và khám phá những cách sáng tạo để làm chứng cho Tin Mừng của Chúa Giêsu Kitô. Mỗi ngày, việc cử hành Thánh Thể là cơ hội để cùng nhau cầu nguyện cho Giáo hội ở Châu Á, và một cuộc gặp gỡ không chính thức vào buổi tối đã giúp củng cố mối tương quan bằng hữu. Trong suốt Hội nghị, giữa các tham dự viên luôn diễn ra bầu khí thân mật và cởi mở. Mọi người đều cảm kích về tính hiếu khách tuyệt vời của Trung tâm Mục vụ Baan Phu Waan ở Bangkok.

Hội nghị đã tạo cơ hội quý giá để tăng cường sự hợp tác giữa các Ủy ban Giáo lý của các HĐGM của Châu Á, Văn phòng Quan tâm Thần học của FABC và Bộ Giáo lý Đức tin. Hội nghị cũng thúc đẩy sự hợp tác giữa các Ủy ban Giáo lý của châu lục vĩ đại này, nơi vẫn trở nên phong phú nhờ những đóng góp vô giá của Đức tin Công giáo. (Minh Đức)

Nhà thờ đầu tiên được xây tại Thổ Nhĩ Kỳ sau gần 100

Vào năm 2020 tới đây, một nhà hoàn toàn mới sẽ được xây tại Thổ Nhĩ Kỳ. Đây là nhà thờ đầu tiên được xây tại quốc gia này kể từ năm 1923.

Ngày 08.01 vừa qua, sau cuộc gặp gỡ với Đức TGM Yusuf Cetin của chính thống Siriác Thổ Nhĩ Kỳ, ông Bulent Kerimoglu, quận trưởng của Bakirkoy, thuộc thành phố Istanbul, đã thông tin với giới báo chí về việc một nhà thờ mới sẽ được xây tại khu vực này. Giáo hội chính thống Siriác Thổ Nhĩ Kỳ là Giáo hội sẽ được sử dụng nhà thờ mới này.

Việc xây cất nhà thờ mới này sẽ kéo dài lâu nhất là 2 năm. Nhà thờ mới được xây tại khu Yesilkoy của quận Bakirkoy, khu vực không xa sân bay thủ đô Ataturk, sẽ có thể chứa hơn 700 tín hữu.

Thật ra, vào năm 2015, ông Ahmet Davutoğlu, thủ tướng thời đó, đã thông báo việc xây dựng nhà thờ mới trong cuộc gặp gỡ với đại diện các tôn giáo thiểu số ở Thổ Nhĩ Kỳ không thuộc Hồi giáo. Vào thời gian đó, cộng đoàn Chính thống Siriác ở Thổ Nhĩ Kỳ đã gia tăng đáng kể về con số tín hữu, với số người tị nạn đến từ Siria.

Trong những năm. mới đây, có những dấu hiệu về sự quan tâm của lãnh đạo chính trị của Thổ Nhĩ Kỳ đối với các cộng đoàn Kitô Siriác, đến nỗi các quan sát viên và bình luận viên nói đến sự hiện diện của một “kế hoạch Thổ Nhĩ Kỳ, nhắm tới đề xuất nước này như là “quê hương” mới cho nhiều Kitô hữu Siriác ở Siria và ở châu Âu và những người mà tổ tiên họ đã đã định cư trên lãnh thổ Thổ Nhĩ Kỳ.

Trong những năm đầu của cuộc chiến tại Syria, chính quyền Thổ Nhĩ Kỳ đã thành lập tại

Mydiat (từ nhiều thế kỷ là lãnh địa của các Kitô hữu Siriác ở tỉnh Mardin) một trại tị nạn dành cho các Kitô hữu Syria, có khả năng chứa 4.000 người tị nạn.

Hiện tại, có khoảng 25 nghìn Kitô hữu Syria sống ở Thổ Nhĩ Kỳ, chủ yếu tập trung ở ngoại ô Istanbul. Nhiều người trong số họ sống ngay tại các khu vực liền kề với nơi mà nhà thờ mới sẽ được xây. (Vatican News 16.01.2019) (Hong Thủy)

Hơn 5 triệu người tham dự lễ hội “Traslacion” rước tượng Chúa Giê-su Na-gia-rét Đen tại Manila

Hơn 5 triệu người tham dự lễ hội “Traslación” mỗi năm, rước tượng Chúa Giê-su Na-gia-rét Đen (Black Nazarene) bắt đầu vào ngày 9.1 với buổi canh thức cầu nguyện suốt đêm. Lễ hội là một cách biểu lộ lòng sùng kính bình dân tại Phi Luật Tân đã có hơn bốn thế kỷ với hàng triệu người sùng kính đặt hy vọng của họ nơi Chúa Kitô đau khổ. Chủ đề của Traslación 2019 là: “Những người sùng kính Chúa Giê-su Na-gia-rét được chọn để phục vụ Ngài”. Đỉnh cao của chương trình là cuộc rước kiệu truyền thống qua các đường phố Manila, tượng Chúa Giê-su Na-gia-rét, bằng gỗ đen, đang vác thánh giá về đồi Calvariô. Hàng ngàn tín đồ khắp nơi trên đất nước hội tụ tại Manila để tham dự lễ hội này. Tượng Chúa Giê-su Na-gia-rét Đen được mang từ Mễ Tây Cơ đến Manila vào năm 1607 do các nhà truyền giáo Dòng thánh Augustine. Người ta cũng tin rằng tượng đã bị đốt cháy một

phần trở thành mầu đen khi chiếc tàu chở tượng bị bốc cháy trong chuyến đi xuyên Thái Bình Dương từ Mexico, là một thuộc địa khác của Tây Ban Nha vào thời điểm đó. Đức ông Hernando Coronel, giám đốc nhà thờ thánh Gioan Tẩy Giả ở quận Quiapo thuộc Manila, đã giải thích với cơ quan Fides rằng: “Lễ hội Chúa Giêsu Đen xoay quanh sự sùng kính đối với Chúa Kitô đau khổ, người Philippines đồng hóa chính họ với Ngài trong cuộc đời của họ được đánh dấu bởi nghèo đói và đau khổ hàng ngày. Cuộc rước kéo dài 24 giờ, bắt đầu tại Quirino Grandstand trong Công viên Rizal ở trung tâm Manila và kết thúc khi bức tượng tới Nhà thờ Quiapo.” Trong thánh lễ cử hành tại nhà thờ, Đức Hồng Y Luis Antonio Tagle, TGM Manila, nói với các tín hữu rằng “lòng sùng kính đối với tượng Chúa Giêsu Nagiarét Đen là biểu lộ tình yêu dành cho Chúa Giêsu và đó không phải là sự cuồng tín”. Một người sùng kính thực sự thì yêu mến: bản chất của sự sùng kính là yêu mến. Những kẻ cuồng tín chỉ bám vào thứ gì đó mang lại giá trị cho chính họ. Người sùng kính yêu mến Chúa Giêsu. Người cuồng tín không yêu mến” (LM Nguyễn Tất Thắng, OP)

Lào: 7 Kitô hữu bị bắt trong lúc cử hành phụng vụ Giáng sinh

Vào ngày 29.12.2018 tại làng Nalanong, thuộc tỉnh Savannakhet một nhóm chín cảnh sát do cảnh sát trưởng quận Phin dẫn đầu đột nhập vào một nhà thờ Kitô bắt 3 lãnh đạo của cộng đoàn

Kitô địa phương; đó là: Akeo, Kert, e Somwang. Lý do họ đưa ra là do cộng đoàn Kitô này cử hành buổi phụng vụ cầu nguyện Giáng sinh mà không xin phép.

Tổ chức Phi chính phủ “Nhân quyền vì dự do tôn giáo của Lào” nói với Hãng tin Fides của Bộ Truyền giáo rằng ba vị lãnh đạo của cộng đoàn đã bị giam giữ tại đồn cảnh sát quận Phin. Sau đó cảnh sát tiếp tục quay trở lại nhà thờ Nakanong và bắt tiếp 4 Kitô hữu khác. Cảnh sát đã phá hủy nơi cử hành việc thờ phượng, cắt đường dây điện, phá hủy hệ thống âm thanh và thu giữ ba điện thoại di động.

Tổ chức Phi chính phủ kêu gọi chính phủ Lào tôn trọng quyền tự do tôn giáo của người dân Lào và các quyền được Hiến pháp Lào và Công ước quốc tế về quyền dân sự và chính trị của Liên Hợp Quốc bảo đảm. Công ước này đã được chính phủ Lào phê chuẩn vào năm 2019, khẳng định về quyền cá nhân tự do tuyên xưng tôn giáo. Tổ chức này cũng kêu gọi chính phủ Lào “ngay lập tức trả tự do vô điều kiện cho 6 kiô hữu Lào và bồi thường thiệt hại tài sản cho nhà thờ” (Ngọc Yên)

ÂU CHÂU

Giáo hội sẽ có thêm 1 vị thánh, 14 chân phước và 2 đáng đáng kính

Sáng 15.01 vừa qua, trong buổi tiếp kiến ĐHY Angelo Becciu, tổng trưởng Bộ Tuyên Thánh, ĐTC Phanxicô đã cho phép Bộ Tuyên Thánh

công bố các sắc lệnh nhìn nhận phép lạ liên quan đến chân phước Margarita Bays, nhìn nhận các cuộc tử đạo của nữ tu Maria del Carmen và 13 nữ tu cùng dòng; và nhìn nhận các nhân đức anh hùng của hai tôi tớ Chúa là nữ tu Anna Kaworek và nữ tu Maria Soledad Sanjurjo Santos.

1 tân hiển thánh

Trước hết, ĐTC chính thức nhìn nhận một phép lạ xảy ra nhờ lời chuyển cầu của chân phước trinh nữ Margarita Bays, dòng Ba Phanxicô. Đây là phép lạ cần thiết để chân phước được tuyên phong hiển thánh. Chân phước Margarita Bays sinh năm 1815 tại La Pierraz, Thụy sĩ, trong một gia đình nông dân. Chị làm thợ may tại nhà, và tuy chăm chỉ làm hết sức mình để đáp ứng nhiều nhu cầu của những người hàng xóm, chị không bao giờ lơ là việc cầu nguyện. Trong cuộc chiến văn hóa, chị đã ủng hộ báo chí Công giáo. Nhưng biến cố thay đổi chị triệt để chính là ơn được mang các dấu thánh. Sau đó, chị lại được lành bệnh ung thư ruột một cách lạ kỳ vào tháng 08.1854, trong khi ĐGH Pio IX tuyên bố tín điều Đức Mẹ Vô nhiễm nguyên tội. Chị Margarita Bays qua đời năm 1879 và được tuyên phong chân phước vào năm 1995.

14 tân chân phước

Trong sắc lệnh thứ hai, ĐTC nhìn nhận cuộc tử đạo của nữ tu Maria del Carmen, bề trên tổng quyền, và 13 nữ tu cùng dòng Phanxicô Đức Mẹ thụ thai. Các chị đã bị giết tại Tây ban nha vào năm 1936 vì sự thù oán đức tin. Với sắc lệnh này, các chị sẽ được tuyên phong chân phước.

2 Đáng đáng kính

Trong 2 sắc lệnh tiếp theo, ĐTC nhìn nhận các nhân đức anh hùng của 2 vị Tôi tớ Chúa. Thứ nhất là nữ tu Anna Kaworek, đồng sáng lập dòng các nữ tu tổng lãnh thiên thần Micae, sinh tại Biedrzychowice, Balan, năm 1872 và qua đời năm 1936; thứ hai là nữ tu Maria Soledad Sanjurjo Santos, dòng Các Nữ tỳ Đức Maria phục vụ bệnh nhân, sinh tại Puerto Rico năm 1892 và qua đời năm 1973. (REI 15.01.2019)

Giáo hội phụ trách 610 trại phong tại 5 châu lục

Theo số liệu mới nhất của “Niên giám Thống kê của Giáo hội”, Giáo hội Công giáo đang điều hành 610 trại phong trên thế giới.

Trong số 610 trại phong này, 192 trại tại Phi châu, 55 tại Mỹ châu, 352 tại Á châu, 10 tại Âu châu và 1 tại châu Đại dương. Số trại phong này nhiều nhất tại các nước: Ấn độ (243 trại), Indonesia (63), Công-gô (30), Madagascar (25), Kenya (21), Brazil (19), Việt nam (13), vv.

Tại nhiều quốc gia, những người bệnh phong thường bị hắt hủi, bỏ rơi, ngay cả bởi chính gia đình họ. Từ lâu, Giáo hội đã có truyền thống chăm sóc các bệnh nhân phong cùi; ngoài việc chăm sóc về y tế, Giáo hội còn trợ giúp họ về tinh thần và cơ hội cụ thể để hồi phục và tái hội nhập vào xã hội.

Có nhiều vị thánh đã tận hiến cuộc đời để xoa dịu nỗi đau của các bệnh nhân phong cùi, như thánh Đamianô (Jozef Daamian De Veuster), được cả thế giới biết đến như Tông đồ của người cùi ở Molokai; thánh Marianna Cope, cùng với các nữ tu cùng dòng tiếp tục công việc của cha Đamianô ở Molokai trong 35 năm; thánh Têrêsa Calcutta; chân phước Jan Beyzym, hoạt động giữa những bệnh nhân phong ở Madagascar; vv.

Theo thông tin từ Aifo, Hiệp hội bạn hữu của Raoul Follereau, bệnh phong vẫn còn là một vấn đề sức khỏe cộng đồng ở một số quốc gia, nơi mà điều kiện kinh tế xã hội bấp bênh vẫn tồn tại, là điều kiện thuận lợi việc truyền bệnh.

Theo số liệu được Tổ chức Sức khỏe Thế giới, trong năm 2017 có 210.671 người bệnh phong,

trong đó 82.922 phụ nữ (39,3%), 16.979 người dưới 15 tuổi (8,05%) và 12.189 (5,78%) người khuyết tật nặng.

Ba nước Ấn độ với 126.164 người, Brazil với 26.875 và Indonesia với 15.910, chiếm 80,2% tổng số trên toàn thế giới. (Hồng Thủy - Vatican)

Tòa Thánh triệu tập Diễn đàn giới trẻ quốc tế

Bộ giáo dân, gia đình và sự sống tổ chức một diễn đàn giới trẻ quốc tế tại Roma từ ngày 18 đến 22.6.2019 về việc đón nhận và tiếp tục hành trình Thượng HĐGM thế giới kỳ thứ 15 về giới trẻ.

Diễn đàn giới trẻ này được triệu tập chiếu theo Tông Hiến "Episcopalis Communio" (Hiệp thông GM), do ĐTC Phanxicô công bố ngày 15.9.2018, trong đó từ điều khoản số 19 đến 21, có nói về việc đón nhận và thực hiện những kết luận của Thượng HĐGM, do sự cổ vũ của các Giáo Hội địa phương, các HĐGM, và các cơ quan có thẩm quyền của Tòa Thánh về đề tài Thượng HĐGM.

Trong thông cáo công bố hôm 10.1.2018, Bộ Giáo dân, gia đình và sự sống cho biết Diễn đàn giới trẻ này sẽ là một môi trường để cùng phân định, duy trì phương thức đồng hành thừa sai do Thượng HĐGM cổ vũ (Văn kiện chung kết số 119.124).

Thành phần được mời tham dự Diễn đàn là các đại biểu của các HĐGM, của các phong trào

và cộng đoàn Giáo Hội được phổ biến rộng rãi trên thế giới. Bộ cũng hy vọng một số dự thánh viên trẻ của Thượng HĐGM về giới trẻ cũng có thể hiện diện để thông truyền các kinh nghiệm của họ. Ngoài ra có sự hiện diện của một số chuyên gia về mục vụ giới trẻ trên bình diện quốc tế.

Mục đích chính của Diễn đàn là đón nhận, trên bình diện quốc tế, những thúc đẩy của Thượng HĐGM, nhất là từ Văn kiện chung kết, cũng như từ Văn kiện hậu Thượng HĐGM, có thể được ĐTC công bố từ nay cho đến ngày ấy.

Sau cùng, Diễn đàn này được coi như một hình thức rất cụ thể để thực hiện một trong những yêu cầu của các nghị phụ, đó là "củng cố hoạt động của Văn phòng giới trẻ thuộc Bộ giáo dân, gia đình và sự sống, kể cả qua việc thành lập một tổ chức đại diện giới trẻ trên bình diện quốc tế" (n.123) (Rei 10.1.2019) (G. Trần Đức Anh OP. Vatican)

Đức Tổng GM phụ trách Mễ du cho biết dự án mở rộng Đền thánh

Đức Tổng GM Henryk Hoser, vị được ĐTC Phanxicô bổ nhiệm làm Thanh tra Tông Tòa với sứ vụ đặc biệt tại giáo xứ Mễ du hồi năm ngoái (2018), đã thông báo việc xây dựng một đền thờ tại Mễ du, Herzegovina.

Ngày 11.02.2017, Đức cha Henryk Hoser, TGM hưu trí của giáo phận Warszawa-Praga ở Balan, đã được ĐTC Phanxicô bổ nhiệm làm Thanh tra Tông Tòa với sứ vụ đặc biệt tại giáo xứ Mễ du (Medjugorje). Ngày 31.05 vừa qua, ĐTC tái bổ nhiệm Đức cha Hoser làm Thanh tra Tông Tòa với sứ vụ đặc biệt tại giáo xứ Mễ du, sau khi lần bổ nhiệm trước hết thời hạn vài tháng trước. Lần này ĐTC bổ nhiệm ngài vô thời hạn và tùy ý Tòa Thánh. Phòng Báo chí Tòa Thánh cho biết đây là một sứ vụ hoàn toàn có tính mục vụ, với mục đích đảm bảo một sự đồng hành liên tục và ổn định cho cộng đoàn giáo xứ Mễ du và cho các tín hữu đến hành hương tại đây, cần được một sự săn sóc đặc biệt.

Trong cuộc phỏng vấn dành cho trang Vecernji.hr, Đức Tổng Hoser chia sẻ: "Một cuộc thảo luận

Tín Giáo Hội Hoàn Vũ

quan trọng về vấn đề Mẽ du là con số thống kê của chính Mẽ du. Chúng ta thấy con số các tín hữu hành hương đang gia tăng và không chỉ các khách hành hương đến từ khắp nơi trên thế giới nhưng, sau khi họ trở về nhà, họ làm mọi cách để gìn giữ cho tinh thần mà họ đã khám phá ở Mẽ du tiếp tục sống động. Theo tôi, dường như là có nhiều người trên thế giới biết Mẽ du nằm ở đâu hơn là thủ đô của BiH.”

Nói về việc mở rộng Đền thánh, Đức cha Hoser cho biết là một nhóm các kỹ sư đang chuẩn bị dự án. Ngài nói: “Kế hoạch là mở rộng không gian cử hành các nghi lễ phụng vụ, phù hợp với mọi điều kiện thời tiết, sẽ mát trong mùa hè và ấm trong mùa đông. Quảng trường ngoài trời, không gian bàn thờ bên ngoài, không bảo vệ người dân tham dự các cử hành phụng vụ. Chúng tôi vẫn nghĩ đến việc xây dựng một nhà nguyện.”

ĐTC Phanxicô sẽ viếng thăm Rumani

Thêm vào những chuyến viếng thăm nước ngoài vào những tháng đầu năm 2019 như đã được thông báo, ĐTC Phanxicô sẽ viếng thăm Rumani từ ngày 31.05-02.06.2019.

Sáng ngày 11.01, ông Alessandro Gisotti, giám đốc tạm thời của Phòng Báo chí Tòa Thánh đã thông báo về chuyến viếng thăm Rumani vào giữa năm nay của ĐTC Phanxicô. Thông báo viết: Nhận lời mời của tổng thống, của chính quyền quốc gia và lãnh đạo GHCG Rumani, ĐTC Phanxicô sẽ thực hiện chuyến Tông du tại quốc gia này từ ngày 31.05-02.06.2019, để thăm các

thành phố Bucarest, Iași và Blaj và đền thánh Đức Mẹ ở Șumuleu Ciuc. Chương trình viếng thăm sẽ được công bố sau.

Hai thành phố Bucarest và Iași ở miền đông bắc Rumani được biết đến với các nhà thờ và đan viện Chính thống, trong khi Blaj là trung tâm của GHCG Rumani.

Phòng Báo chí Tòa Thánh cũng thông báo logo và khẩu hiệu chuyến viếng thăm Rumani của ĐTC.

Khẩu hiệu của chuyến viếng thăm là “Chúng ta bước đi cùng nhau”.

Logo có hình Đức Mẹ giang tay như bảo vệ che chở cho đoàn dân Chúa trên hành trình. Các màu xanh dương, vàng và đỏ được dùng trên logo là các màu của lá cờ Rumani.

Rumani thường được gọi là “vườn của Mẹ Thiên Chúa”; đây là cách gọi mà các tín hữu rất yêu thích. Chính thánh giáo hoàng Gioan Phaolô II cũng đã dùng thành ngữ này trong cuộc viếng thăm Rumani vào năm 1999.

Chuyến viếng thăm của ĐTC Phanxicô cũng có cùng sắc thái tôn kính Mẹ Maria, qua việc mời gọi hợp nhất tất cả sức mạnh dưới áo choàng che chở của Đức Mẹ, như được nói đến trong khẩu hiệu “Chúng ta bước đi cùng nhau”.

ĐTC Phanxicô luôn luôn kêu gọi sự hiệp nhất các sức mạnh khác nhau, loại trừ chủ nghĩa cá nhân và chú trọng đến thiện ích chung. Ngài đến Rumani để mời gọi sự hiệp nhất, để củng cố đức tin.

Chuyến viếng thăm Rumani sẽ là chuyến viếng thăm nước ngoài thứ 30 của ĐTC Phanxicô.

Lần cuối cùng một ĐGH viếng thăm Rumani là cuộc viếng thăm của thánh Giáo hoàng Gioan Phaolô II vào năm 1999, cũng là vị Giáo hoàng đầu tiên thăm một nước Chính thống giáo kể từ cuộc ly giáo vào năm 1054. (Hong Thủy)

Hàng trăm ngàn thiếu nhi tham gia chiến dịch Lễ Ba Vua

Trong những ngày này, từ 27.12.2018 đến 6.1.2019, hàng trăm ngàn thiếu nhi Công Giáo tại Đức và Áo đang tham gia chiến dịch Lễ Ba Vua, viếng thăm các gia đình và lạc quyền giúp đỡ các trẻ em nghèo.

300 ngàn thiếu nhi tại Đức và 85 ngàn tại Áo, tham gia chiến dịch này, cùng với một số nhỏ hơn tại Thụy Sĩ, Bỉ, Hòa Lan, Luxembourg, Tiệp và Slovak. Chiến dịch do Hội Giáo Hoàng nhi đồng truyền giáo và Liên hiệp giới trẻ Công Giáo tại các nước liên hệ tổ chức.

Các thiếu nhi mặc y phục như Ba Vua: Caspar, Melchior và Baltasar, mang gậy có hình ngôi sao và bình hương. Các em đến thăm từ các vị tổng thống, thủ tướng, bộ trưởng như tại Đức và Áo, các Giám Mục giáo phận và các gia đình. Các em viết trên cửa mỗi nhà 3 chữ viết tắt: C+M+B, nghĩa là Chúa Kitô chúc lành cho nhà này (Christus segne dieses Haus). Các em tham gia chiến dịch lễ Ba Vua cũng được gọi là các "Ca viên ngôi sao" (Sternsinger).

Một số các em đại diện cũng đến Roma, mặc y phục như Ba Vua, và tham dự thánh lễ do ĐTC Phanxicô cử hành ngày 1.1.2019 tại Đền thờ Thánh Phêrô.

Tại Đức quốc, Chiến dịch lễ Ba Vua trên toàn nước Đức đã được khai mạc ngày 28.12.2018, Lễ Các Thánh Anh Hài, trong một buổi lễ tại Đền thánh Đức Mẹ Altoetting thuộc giáo phận Passau và có chủ đề là "Mang Phúc lành, trở thành Phúc Lành. Chúng ta thuộc về nhau . tại Peru và trên thế giới".

Tham dự buổi khai mạc này có hơn 2 ngàn Ca Viên ngôi sao là những thiếu nhi tham gia chiến dịch. Sau khi dự buổi phụng vụ Lời Chúa tại Vương cung Thánh đường thánh Anna với Đức Cha Stefan Oster, GM giáo phận Passau, một

nhóm các em Ca Viên Ngôi Sao đến tòa thị chính và chào thăm ông thị trưởng Herbert Hofauer.

Chiến dịch Lễ Ba Vua được khởi xướng cách đây 60 năm (1959) tại Đức và cho đến nay đã quyên được hơn 1 tỷ Euro để tài trợ 71 ngàn dự án giúp các trẻ em nghèo trên thế giới. Năm nay Peru được chọn làm quốc gia tiêu biểu trong chiến dịch, và đặc biệt quan tâm đến các trẻ em khuyết tật tại nước này và các nơi khác trên thế giới.

Chiến dịch Lễ Ba Vua tại Áo được khai mạc ngày 27.12.2018 với cuộc viếng thăm của phái đoàn các em, đến gặp ĐHY Christoph Schoenborn, O.P, TGM giáo phận thủ đô Vienne, Chủ tịch HĐGM Áo. Cùng ngày các em đến thăm thủ tướng Sebastian Kurz và một ngày sau, các em đến gặp Tổng thống Alexander Van der Bellen.

Trong cuộc viếng thăm thủ tướng Kurz, các em đã tặng cho thủ tướng cuốn thông điệp Laudato si của ĐTC Phanxicô trong đó ngài kêu gọi bảo vệ thiên nhiên và trái đất như căn nhà chung của nhân loại.

Tại Áo, năm nay chiến dịch chọn Philippines làm quốc gia tiêu biểu và đặc biệt giúp các trẻ em tại đảo Mindanao cùng với 500 dự án khác tại 19 nước Á, Phi và Mỹ la tinh, như giúp giáo dục các trẻ em bụi đời, cung cấp lương thực, nước uống trong sạch cho các gia đình nông dân, bệnh vực quyền con người, tại những nơi họ bị trục xuất và đe dọa, v.v. (KNA và KP 28.12.2018) (G. Trần Đức Anh OP)

Ba nước vùng Baltic tham gia vào dự án một cuốn sách chung về chuyến tông du của ĐTC Phanxicô

Các nước Baltic đang hợp tác với nhau để soạn ra một cuốn sách chung ghi lại chuyến tông du Estonia, Latvia và Lithuania của ĐTC Phanxicô vào tháng 9 năm ngoái, cụ thể là từ 22 đến 25.9.2018. Cuốn sách sẽ không chỉ ghi lại các bài phát biểu và hình ảnh từ chuyến tông du của ĐTC đến 3 nước cộng hòa Baltic, mà còn ghi lại "những chứng từ của người dân địa phương". Ingrīda Lisenkova, nhân viên truyền thông thuộc HĐGM Latvia, là người chịu trách nhiệm chính

trong việc phối hợp biên soạn và xuất bản cuốn sách này. Lisenkova cho biết quyết định hình thành cuốn sách này dựa trên nhận thức rằng “chương trình tông du đã được thiết kế để” nhìn vào những hành trình “cùng nhau” của ba quốc gia vùng Baltic. Cho nên, “những lời ngài dành cho giới trẻ và người dân ở Lithuania và Estonia cũng là những lời được gửi tới những người trẻ tuổi và người dân ở Latvia”. Theo chương trình, các cá nhân và các cơ quan truyền thông được mời đóng góp các cảm nghiệm của họ liên quan đến chuyến tông du của ĐTC. Cuốn sách dự kiến sẽ được phát hành vào giữa năm 2019.

Ngày Thiếu nhi Truyền giáo

“Ngày Thiếu nhi Truyền giáo” được ĐGH Pius XII thiết lập vào ngày 4.12.1950. Khi ấy, tất cả các quốc gia, tùy theo bối cảnh riêng, cũng được

yêu cầu chọn một ngày để tổ chức Ngày Thiếu nhi Truyền giáo tại địa phương. Rất nhiều nước chọn ngày 6.1, lễ Chúa Hiển Linh, nhưng cũng có một số nơi chọn tháng 2, 5, 7 hay tháng 10 tùy theo điều kiện của các quốc gia.

Sơ Roberta Tremarelli, tổng thư ký Hiệp hội Giáo hoàng Thiếu nhi Truyền giáo giải thích thêm: “Đây là dịp dành riêng cho tất cả trẻ em. Các bạn nhỏ cũng là những nhà truyền giáo, như người lớn, nhờ vào bí tích Rửa tội. Điều này cũng nhắc nhở về chủ đề của năm truyền giáo ngoại thường sắp đến: “Được rửa tội và được sai đi. Giáo hội của Chúa Kitô trên với sứ mạng đến với thế giới. Thiếu nhi được kêu gọi sống và noi gương Ba Vua, sau khi được gặp Ngôi Lời Nhập thể, tiếp tục lên đường; cũng giống như các mục đồng là người đã loan báo cho muôn người. Chính từ cuộc gặp gỡ với Chúa Giêsu mà chúng ta trở thành những nhà truyền giáo, các em có thể hiểu điều này và thực hiện rất tốt”.

Sơ Tremarelli chia sẻ tiếp: “Mục đích của Ngày Thiếu nhi Truyền giáo cũng nhằm nhắc nhở các em rằng trên thế giới vẫn còn nhiều bạn nhỏ khác, có thể là những Kitô hữu, có thể không, vẫn đang gặp những khó khăn về nhân quyền, giáo dục và sức khỏe”.

Trong ngày này, trẻ em được kết nối và hiệp thông với nhau, “với Chúa Giêsu là trung tâm và đại diện cho mối liên kết trẻ em toàn thế giới”. (Theo Fides, 05.01.2019) (Gia Hy)

MỸ CHÂU

30% nghị sĩ Quốc hội Hoa kỳ là tín hữu Công giáo

Quốc hội lưỡng viện Hoa kỳ khóa thứ 116 đã được tiến hành ngày 03.01, với kết quả gần 100 nhà lập pháp mới được bầu vào Quốc hội và số tín hữu Công giáo chiếm gần 30% trong lưỡng viện.

Trong số 96 thành viên mới của Quốc hội, có 28 tín hữu Công giáo, bao gồm cả thượng nghị sĩ Mike Braun, là người Công giáo duy nhất mới được bầu vào thượng nghị viện.

Trong cả hai Viện của Quốc hội, có 163 tín hữu Công giáo, ít hơn 3 người so với khóa 115,

nhưng tổng số vẫn chiếm hơn 30% thành viên của cơ quan lập pháp.

Trong số các tân nghị sĩ của Hạ viện có Pete Stauber, đại diện cho quận 8 của bang Minnesota; trong 7 thập niên qua, ông là người Công giáo thứ hai được bầu vào ghế này. Ông đã vận động tranh cử như một người bảo vệ sự sống “từ lúc thụ thai cho đến khi chết tự nhiên” và hứa “luôn là tiếng nói mạnh mẽ và kiên quyết cho quyền sống”.

Một nghị sĩ Công giáo nổi tiếng khác là bà Alexandria Ocasio-Cortez, hiện là đại diện cho quận 14 của New York. Hồi tháng 11, ở tuổi 29, bà đã trở thành phụ nữ trẻ nhất được bầu vào Quốc hội. Sau khi chiến thắng ở vòng một của cuộc bầu cử giữa kỳ hồi tháng 06.2018, bà Ocasio.Cortez đã đăng một bình luận trên tạp chí America của dòng Tên, nói về sự gọi hứng của đức tin Công giáo đối với bà trong hoạt động cải cách ngành tư pháp hình sự.

Nền giáo dục Công giáo đóng một vai trò định hình nhiều thành viên của tân Quốc hội. Theo Hiệp hội các Học viện và Đại học Dòng Tên, 1/10 thành viên Quốc hội tốt nghiệp từ một cơ sở giáo dục của dòng Tên, bao gồm 12 thượng nghị sĩ và 43 thành viên của Hạ viện.

Trong số 12 trường của dòng Tên có các cựu sinh viên đang phục vụ trong lưỡng viện, đại học Georgetown đóng góp với số cao nhất, 28 nghị sĩ. Boston College và Fordham University đều có 6 cựu sinh viên đang trong Quốc hội.

Quốc hội khóa 116 cũng là khóa có số thành viên thuộc nhiều tôn giáo nhất trong lịch sử Hoa kỳ; 2 phụ nữ Hồi giáo đầu tiên được bầu vào Hạ viện. (Hong Thủy)

Sau 525 năm, Cộng hòa Dominican phải “loan báo đức tin với can đảm và sống yêu thương”

Dân chúng Haiti còn tiếp tục bị đau khổ nhiều là lý do cần quan tâm. Họ được GHCG đón tiếp tại nước Cộng hòa Dominican vì “họ là anh chị em cần được cảm nghiệm rằng họ là thành phần của gia đình”. ĐHY Gregorio Rosa Chavez, Giám Mục Phụ Tá của San Salvador, diễn tả những tâm tình này trong bài giảng của ngài vào ngày 5

tháng giêng tại Puerto Plata, và nhắc đến Thánh lễ đầu tiên được cử hành tại Mỹ Châu vào ngày 6.1.1494, cách đây 525 năm.

ĐHY với tư cách là Đặc phái viên của ĐTC, đã chủ trì lễ kỷ niệm ở đền thờ Las Americas, tại Isabela, tỉnh Puerto Plata, Cộng hòa Dominican, cùng với HĐGM Cộng hòa Dominican, trước sự chứng kiến của Tổng thống Danilo Medina và Đệ nhất phu nhân Cándida Montilla, cùng các quan chức nhà nước và hàng ngàn tín hữu. Buổi lễ tôn giáo bắt đầu bằng một bài phát biểu chào mừng của Đức Giám Mục Giáo phận Puerto Plata, Đức Cha Julio César Corniel Amaro, ngài nhấn mạnh tầm quan trọng lịch sử của sự kiện đức tin này, không chỉ đối với Cộng hòa Dominican, mà còn đối với tất cả các nước Châu Mỹ La tinh. ĐHY Rosa Chavez đã chào các tín hữu nhân danh ĐTC và kêu gọi họ hãy luôn “tuyên xưng đức tin Công Giáo một cách can đảm và sống với tình yêu”, như lời đề nghị của chính ĐTC trong bức thư bổ nhiệm ĐHY làm Đặc sứ cho dịp này. Lễ kỷ niệm cũng kết thúc Thánh Thể 2018. Sau Thánh lễ, ĐHY đã tổ chức một cuộc họp báo ngắn với các nhà điều hành truyền thông, ngài đã bình luận về tình hình khó khăn ở Nicaragua. Tình hình phức tạp ở Venezuela mời mọi người cầu nguyện và làm việc trong nước để đạt được hòa bình thực sự. Về các đoàn người lữ hành di cư Trung Mỹ, ngài nói rằng những người này bị lôi cuốn vì nghèo đói và chúng ta cần thay đổi nhiều thứ

để mọi người có thể thấy quyền lợi của họ, hiện nay bị từ chối, được tôn trọng ở đất nước họ. Cuối cùng, ĐHY Rosa Chavez yêu cầu mọi người cam kết chống lại tham nhũng, có lẽ là tội ác lớn nhất trên lục địa: “đó là một căn bệnh ung thư hủy diệt tất cả mọi người” (LM Nguyễn Tất Thắng, OP)

Một linh mục hưu trí tặng 1 triệu mỹ kim để tạo một ghế giáo sư thần học cho đại học thế tục của tiểu bang Colorado

Theo ký giả Monte Whaley, của Denver Post, gần đây, Cha Don Willette, một linh mục hưu trí, đã tặng đại học tiểu bang Colorado gần 1 triệu mỹ kim để thiết lập một chức giáo sư thần học cho trường này.

Hiện nay, theo ký giả trên, đã có nhiều tiếng nói về toán, khoa học và lịch sử tại khuôn viên đại học tiểu bang Colorado, và nay, một tiếng nói mới sẽ nói về Thiên Chúa. Việc ấy có được là do một linh mục hưu trí Công Giáo tài trợ cho một chức giáo sư thần học tại đại học này với ngân khoản gần 1 triệu mỹ kim bằng tiền túi của ngài. Cha Don Willette, cựu mục tử của nhà thờ Thánh Gioan XXIII ở Fort Collins, cho hay ngài thực hiện việc tặng món tiền này là để có nơi thảo luận nghiêm túc về tôn giáo tại một định chế hoàn toàn thế tục. Vị linh mục 77 tuổi, với chòm râu trắng xóa và một đầu óc tìm tòi, vốn quen thuộc với đại

học Colorado, nói rằng “Cao đẳng phải là nơi các ý tưởng lớn được thảo luận và các khoa học gia, các sinh viên có thể tìm tòi khôn ngoan và tìm ra chúng ta là ai và điều gì khiến chúng ta thành nhân bản. Tôi luôn tin rằng thần học nên được giảng dạy như một khoa học và tôi hy vọng chức giáo sư này sẽ mang lại cho các sinh viên cơ hội học cách ngạc nhiên và nêu lên các câu hỏi có tính phê phán” Ngài cho rằng: Các niềm tin và cuộc thảo luận tôn giáo quá thường bị xử sự một cách khinh bỉ bởi các giáo sư đại học và các sinh viên khác. “Tôi muốn tạo ra một nơi an toàn để người ta nói về Thiên Chúa và tôn giáo. Hy vọng rằng tại đây họ sẽ có thể nói về nhiều ý tưởng”. Cha Willette, người từng phục vụ ở thừa tác vụ Thánh Gioan XXIII từ năm 2001 tới năm 2011, nói rằng ngài luôn thấy đại học tiểu bang Colorado “thân hữu với người sử dụng” và cởi mở đối với đề nghị của ngài tạo một chức vụ cho một ai đó để họ dạy về bản tính Thiên Chúa và niềm tin tôn giáo. Bất cứ vị nào được thuê để phục vụ cũng sẽ làm việc dưới cánh của Trường Cao Đẳng Nghệ Thuật Tự Do, và các viên chức của khuôn viên đại học hy vọng sẽ thuê được vị ấy và vị ấy sẽ giảng dạy vào . nay (2019). Đây sẽ là chức vụ được tài trợ thứ tư của phân khoa này. Món quà của Cha Willette cho đại học tiểu bang Colorado có được là do các vụ đầu tư của Cha, gồm cả tiền mặt và động sản. Gần đây, cha Willette ngưng cuộc phỏng vấn với một phóng viên để chuyện trò bằng điện thoại di động với một cố vấn về các lợi tức thu được từ các bất động sản của ngài. “Xin lỗi, nhưng điều đó thực quan trọng”, ngài nói thế trước khi trở lại với cuộc phỏng vấn. Cha Willette cho hay ngài dành nhiều thì giờ phục vụ các sinh viên và phân khoa của đại học tiểu bang Colorado trong khi làm cha sở giáo xứ Thánh Gioan XXIII đến nỗi ngài muốn tỏ lòng đánh giá cao của ngài đối với họ. “Đại học tiểu bang Colorado luôn là phần khá lớn trong đời tôi và tôi muốn làm một điều gì đó cho khuôn viên và các sinh viên”. (Vũ Văn An)

Đức Giám Mục Thomas J. Olmsted đã gửi Tông huấn “Complete My Joy” đến các Vợ Chồng và Cha Mẹ trong giáo phận Phoenix

Trong dịp kỷ niệm 15 năm được bổ nhiệm làm Giám mục giáo phận Phoenix và giáo phận kỷ niệm 50 năm được thành lập, Đức Giám Mục Thomas J. Olmsted đã gửi công bố Tông huấn về gia đình với tựa đề “Complete My Joy” (Hãy làm cho niềm vui của tôi được trọn vẹn) đến các Vợ Chồng và Cha Mẹ trong giáo phận Phoenix, Chúa Nhật lễ Thánh Gia ngày 30.12 . 2018. Chủ đề dựa theo thư thánh Phaolô gửi cộng đoàn Philippê: “Nếu quả thật sự liên kết với Đức Kitô đem lại cho chúng ta một niềm an ủi, nếu tình bác ái khích lệ chúng ta, nếu chúng ta được hiệp thông trong Thần Khí, nếu chúng ta sống thân tình và biết cảm thương nhau, thì xin anh em hãy làm cho niềm vui của tôi được trọn vẹn, là hãy có cùng một cảm nghĩ, cùng một lòng mến, cùng một tâm hồn, cùng một ý hướng như nhau.” (Phil 2,1.3) Tài liệu khổ nhỏ dài 66 trang gồm 151 số được chia thành 5 phần chính sau phần giới thiệu:

1. Bản chất gia đình”,
2. Một khu vườn chứ không phải là khu rừng,
3. Sứ vụ của mỗi gia đình Kitô,
4. Đau khổ, tội lỗi và chữa lành,
5. Tăng sức đời sống gia đình.

ĐGM Olmsted khuyến khích cha mẹ dẫn thân và dẫn gia đình họ gặp gỡ sâu xa hơn với Chúa Kitô. Giáo phận có 1 triệu 200 ngàn tín hữu trong một

cộng đoàn đa dạng, năng động và vững mạnh trong đức tin. Ngài xin mọi người thông thả đọc Tông huấn này trong tinh thần cầu nguyện với tâm hồn lắng nghe. Qua cách này, bạn có thể đón nhận điều mà Chúa dành cho bạn, thích hợp với cuộc hành trình của bạn cũng như hành trình của gia đình bạn. Qua những gia đình vững mạnh và liên đới, nhiều bạn có thể đã nhìn thấy đời sống gia đình thật tuyệt vời, cao quý và an vui nhờ sống trong ân sủng của Thiên Chúa. Những bạn khác thường xuyên nghĩ về sứ vụ gia đình và đang tìm kiếm thách đố. Tôi tin rằng bạn sẽ tìm thấy điều đó. Tôi cũng am hiểu rằng đối với nhiều người, niềm đau của gia đình mà họ đã cảm nghiệm hoặc đang cảm nghiệm bây giờ, đã làm tổn hại những hy vọng mà hạnh phúc trong một gia đình có thể đạt được. Đừng sợ hãi. Niềm hy vọng lớn lao vẫn tồn tại trong Chúa Giêsu Kitô, Đấng đã chiến thắng thế giới . Nếu chỗ đau thương này là nơi bạn tìm ra bạn trong lúc này, thì bạn có thể được lợi khi bắt đầu đọc từ chương 4 về đau thương, tội lỗi và chữa lành. (Có thể đọc bản văn theo trang mạng địa phận Phoenix: “Complete My Joy” (LM Nguyễn Tất Thắng, O.P.)

PHI CHÂU

Phản ứng của Tòa Thánh trước vụ tấn công khủng bố tại Ai Cập giết chết 3 du khách người VN

Một quả bom bên vệ đường đã phát nổ vào lúc 18g15 ngày 28.12, theo giờ địa phương, khi chiếc xe chở 15 khách du lịch Việt Nam và 3 người Ai Cập đi qua quận Al.Haram, cách quần thể kim tự tháp Giza chưa đến 4 km. Bộ Nội vụ Ai Cập cho biết quả bom được giấu sau một bức tường, cách chiếc xe 5 hay 6 mét. Trong số 4 người thiệt mạng có 3 du khách Việt Nam và một hướng dẫn viên người Ai Cập. Các du khách được tường thuật là đang trên đường đến một nhà hàng để ăn tối. ĐHY Pietro Parolin, Quốc Vụ Khanh Tòa Thánh đã thay mặt ĐTC Phanxicô gọi điện chia buồn cho tổng thống Abdel Fattah Al Sisi của Cộng hòa Ả Rập Ai Cập. Điện văn viết như sau:

“ĐGH Phanxicô đã vô cùng đau buồn khi biết tin về vụ tấn công bằng bom hôm qua ở gần Giza. ĐTC lên án hành động vô nghĩa và tàn bạo này, và cầu nguyện cho các nạn nhân và gia đình của họ, cho những người bị thương và cho nhân viên cứu cấp đã quảng đại chạy đến giúp đỡ họ. Trong niềm tin thác rằng tất cả mọi người sẽ hoạt động để vượt qua bạo lực bằng tình liên đới và hòa bình, ĐGH Phanxicô khẩn xin các phước lành của Thiên Chúa trên đất nước và nhân dân Ai Cập“. + ĐHY Pietro Parolin, Quốc Vụ Khanh Tòa Thánh. (Đặng Tự Do)

ĐTC Phanxicô sẽ thăm Maroc

Nhận lời mời của quốc vương Mohammed VI và của các Giám mục Ma.rốc, ĐTC Phanxicô sẽ viếng thăm quốc gia này từ ngày 30.31.03 tới đây. Trong chuyến viếng thăm ngắn này, ĐTC sẽ thăm thành phố Rabat và Casablanca.

Chuyến viếng thăm Ma-rốc, quốc gia có đa số dân theo Hồi giáo, là chuyến viếng thăm quốc tế thứ 26 của ĐTC Phanxicô kể từ khi ngài được chọn làm Giáo hoàng, kế vị thánh Phêrô tông đồ.

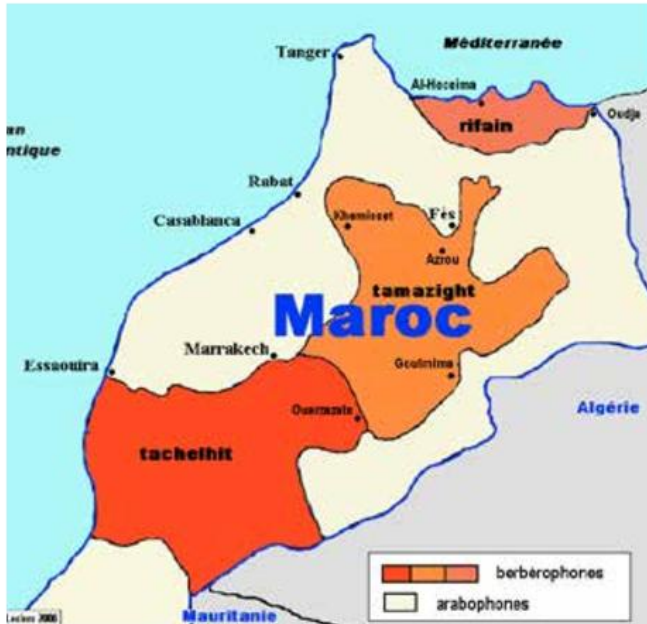
Đây là cuộc viếng thăm được ĐTC đánh giá là quan trọng. Trong buổi tiếp kiến ngoại giao đoàn cạnh Tòa Thánh hôm ngày 07.01, ĐTC nói đến hai cơ hội quan trọng, chuyến thăm các Tiểu Vương quốc A-rập từ ngày 03-05.02 và chuyến thăm Ma-rốc, để phát triển thêm cuộc đối thoại và hiểu biết lẫn nhau giữa các tín đồ của hai tôn giáo.

Ngày 08.01, logo chính thức của chuyến viếng thăm Maroc của ĐTC Phanxicô đã được Tòa Thánh giới thiệu. Logo được chọn nằm trong số 50 mẫu được các họa sĩ gửi tham dự một cuộc thi. Logo có những hình ảnh biểu tượng là Thánh giá và nửa vầng trăng. Những biểu tượng Kitô giáo và Hồi giáo này nêu bật đặc tính liên tôn của chuyến viếng thăm. Thực tế là ĐTC Phanxicô sẽ gặp vị đứng đầu Hồi giáo Ma.rốc, 800 năm sau khi thánh Phanxicô Assisi gặp quốc vương al.Malik al.Kāmil.

Logo có màu cờ của hai quốc gia: màu xanh và đỏ của Ma.rốc; vàng và trắng của Vatican. Dưới tên của ĐTC có khẩu hiệu chuyến viếng thăm: “Tôi tớ của Hy vọng” bởi vì ĐTC là Tôi tớ của các Tôi tớ của Chúa, nhưng nó cũng là tựa đề của thư mục vụ của HĐGM vùng Bắc Phi. Thư này được các Giám mục Bắc Phi tặng cho ĐTC trong chuyến viếng thăm Ad limina của các ngài vào . 2015. Tên của nước Ma.rốc được viết

POPE FRANCIS
SERVANT OF HOPE
MOROCCO 2019 المغرب

bằng tiếng A.rập để vinh danh quốc gia đón tiếp ĐTC. (Hong Thủy)

Caritas Senegal châu Phi và các dịch vụ hỗ trợ người di cư

Sénégal là một trong những điểm chính của việc nhập cư đến từ châu Phi. Không chỉ hướng đến châu Âu và Bắc Mỹ mà còn là điểm để di chuyển từ quốc gia này sang quốc gia khác trong cùng lục địa. Để đáp ứng nhu cầu cấp bách này Caritas Senegal đã mở một trung tâm đón tiếp người di cư.

Fabrizio Cavalletti người phụ trách về vấn đề người nhập cư đến từ châu Phi của Caritas Italia cho biết: “Hiện tượng di cư trong chính lục địa châu Phi là một vấn đề phức tạp, ít được biết đến. Nó là một hiện tượng phức tạp, bởi vì người chạy trốn khỏi đất nước ngoài những lý do như chính trị, chiến tranh, bạo lực, nhưng họ ra đi cũng vì tìm kiếm ổn định hơn về mặt kinh tế. Chúng ta cũng không quên bây giờ có thêm một vấn đề đó là những người châu Phi di cư đến châu Âu nhưng không thể tìm kiếm được vận may, hoặc không thể hòa nhập và họ trở lại quê hương, cố gắng xây dựng lại cuộc sống ở đất nước của mình hoặc những quốc gia gần kề”.

Theo thống kê của Tổ chức quốc tế về Di cư, trong năm 2017 trên toàn thế giới có 258 triệu người rời bỏ quê hương để ra đi tìm kiếm một điều kiện sống tốt hơn. Trong số này hướng về

phía nam.bắc. Ở châu Phi, 19,4 triệu người di cư trong chính lục địa của họ. Và Senegal là một nước có số người ra đi nhiều nhưng cũng là một địa điểm trung chuyển cho những người ở các nước khác tìm kiếm một vùng đất mới.

Để đáp ứng những đòi hỏi thực tế này, tổng giáo phận Dakar và Caritas Senegal từ năm 1995 đã thiết lập một trung tâm với tên gọi “Cây cầu đón tiếp những người di dân và tị nạn”. Một trung tâm dành đón tiếp những người tị nạn trên lãnh thổ Senegal. Một dự án được tin tưởng và được các tổ chức Caritas châu Âu hỗ trợ.

Ông Fabrizio cho biết sáng kiến này không phải do các tổ chức ở châu Âu khởi xướng nhưng là sáng kiến của Giáo hội địa phương nhằm đáp ứng nhu cầu ngày càng khẩn thiết tại Senegal. Ông cũng cho biết thêm tây Phi là điểm đến của 79 % những người di cư châu Phi trong chính châu lục của họ.

Như thế “Cây cầu đón tiếp những người di dân và tị nạn” trở thành một trung tâm đón tiếp, một mạng lưới phức tạp. Tại đây những người di cư được các nhà điều hành quốc gia và quốc tế, trong số đó có các tình nguyện viên đón tiếp. Những người đón tiếp lắng nghe câu chuyện của những người tị nạn và theo nhu cầu khác nhau của từng người họ được hướng dẫn đến các trung tâm khác do tổ chức của nhà nước hoặc quốc tế điều hành để đáp ứng nguyện vọng của họ. Và trong các trung tâm này họ tìm được thực phẩm,

áo quần và chăm sóc y tế.

Ông Cavalletti cho biết trong 23 tháng có 26 ngàn người di cư đến từ 35 quốc gia được hỗ trợ. Phần lớn trong số họ ở độ tuổi 30. Cũng có những phụ nữ trẻ cùng với con của họ. Mỗi người có một câu chuyện và tình trạng thể lý khác nhau. Có những người từ Senegal đến châu Âu; có những người chuyển từ các nước láng giềng để tìm điều kiện sống tốt hơn hoặc đến vùng nông thôn của Senegal để làm việc. Nhìn chung những người này có điều kiện thể lý tốt. Nhưng ngược lại có những người tình trạng thể lý không được tốt đó là những người đã trải qua một hành trình dài qua Libia và Nigeria.

Trong viễn cảnh này, Caritas Senegal, ngoài các hoạt động hướng dẫn, còn cung cấp các dự án nhỏ trong lãnh vực nông nghiệp, thương mại và chăn nuôi để tạo cơ hội cho những người di cư có việc làm. Nhà điều hành trung tâm cho biết thêm: “Chúng tôi cố gắng cung cấp cơ hội cho những ai ở lại Senegal. Nhưng còn hơn thế nữa chúng tôi quan tâm đến những người qua đây rồi sau đó đi lên phía Bắc họ cũng cần có công việc để họ không bị sa vào mạng lưới tìm kiếm việc làm bất hợp pháp. Chính những người này cũng cần phải có việc làm. Những sáng kiến này trước hết để đáp ứng nhu cầu cấp bách của thời đại và để giúp tạo ra tình liên đới giữa những người châu Phi với nhau”. (Ngọc Yến)

Cộng đoàn các nữ tu truyền giáo Comboni ở Bangui bị tấn công và cướp phá

Vào ngày 5.1.2019, Cộng đoàn của các Nữ tu Truyền giáo Comboni ở Bangui, Trung Phi, đã bị một nhóm khoảng 8 đến 9 người tấn công và cướp phá. Sơ Luigia Coccia, tổng phụ trách dòng các Nữ tu Truyền giáo Comboni đã cho hãng tin Fides của Bộ Truyền giáo biết tin về vụ tấn công cộng đoàn của Dòng ở Bangui.

Theo sơ Coccia, cộng đoàn này có ba nữ tu. Các chị bị tấn công vào khoảng 7 giờ tối, sau khi đọc Kinh Chiều; các chị phải ở im một chỗ và bị đe dọa trong khoảng ba giờ. Những tên trộm đã tìm kiếm khắp nơi và cướp đi mọi thứ mà chúng

có thể. Ba nữ tu đã bị hoảng sợ và các chị tạm thời rời cơ sở truyền giáo, đến lánh nạn tại nhà giám tỉnh, cũng ở Bangui.

Cách đây không lâu, cha Federico Trincheri, một thừa sai dòng Cát minh của dòng Cát minh ở Bangui, đã viết cho hãng tin Fides: “Hiện nay Trung Phi dường như đã bị vướng vào một mớ rắc rối không thể thoát ra được, do sự can thiệp của nước ngoài, sự bất lực của cộng đồng quốc tế và chính quyền địa phương”. Cha nhấn mạnh rằng “yếu tố tôn giáo chỉ làm cho ly cocktail trở nên nguy hiểm hơn”.

Đã có rất nhiều cuộc tấn công vào các cộng đoàn Công giáo, các giáo xứ, trại tị nạn, nhà cửa và nhà thờ bị thiêu rụi, thường dân bị giết hại dã man. năm linh mục đã bị giết tại Cộng hòa Trung Phi vào 2018. (Hong Thủy)

Bí mật chữ Nôm của Việt Nam tại thư viện Vatican

Sự hấp dẫn của Vatican về thế giới ở trong sự việc Tin Mừng và chính trị thường chỉ qua vài hàng, có khi qua một ngôn ngữ kỳ lạ.

Đó là trường hợp của 110 tài liệu được lưu giữ tại Vatican mà từ lâu vẫn chưa được các học giả biết đến, vì các tài liệu này chưa bao giờ được kê trên danh mục. Và đó là trường hợp của Việt Nam.

Bản tin nội bộ của thư viện Vatican kể câu chuyện của mình.

Các bản in có từ năm 1651. Hầu hết trong khoảng thời gian từ năm 1799 đến năm 1887. Các bản thảo đa số viết bằng chữ Nôm, một hệ thống dùng ký tự Trung Hoa để tạo âm tiếng Việt.

Một số chữ tượng hình Trung Hoa được diễn ra thành từ hán-việt, làm thành ngôn ngữ viết và đọc dành cho giới tinh hoa, được dùng từ thế kỷ

Giáo sư Ngô Thanh Nhân tại thư viện Vatican

thứ 10 đến thế kỷ 20.

Khoảng một ngàn năm lịch sử văn hóa Việt Nam được ghi lại trong hệ thống độc đáo này: văn học, triết lý, lịch sử, luật học, y học, tôn giáo và chính trị được viết bằng tiếng Nôm. Một di sản phần lớn bị mất khi mẫu tự la-tinh đến Việt Nam vào thế kỷ 17 và tiếng Nôm không còn được sử dụng. Chủ nghĩa thực dân Pháp ra lệnh chấm dứt dùng chữ Nôm.

Năm 1922, khi nhà trung hoa học Paul Pelliot (1878-1945) đến thư viện Vatican để biên soạn danh mục cho các tài liệu Trung Hoa, ông đã bỏ qua nhóm tài liệu bị bỏ quên này.

Nhưng bây giờ các trang tài liệu chữ Nôm này được ông Delio Vania Proverbio mở ra lại, ông là chuyên gia phương đông của thư viện, ông đặt câu hỏi về các tài liệu này. Vì thế ông đã liên lạc được với Giáo sư Ngô Thanh Nhân, thuộc Trung tâm Triết học, Văn hóa và Xã hội Việt Nam của Viện Đại học Philadelphia (Temple University of Philadelphia).

Tháng 10 năm 2018, giáo sư đã đến thư viện Vatican để lập danh mục các tác phẩm. Tất cả các quyển sách in, gồm 87 tập hầu hết có bìa cứng, được phân loại theo tiêu chuẩn Dublin Core (Dublin Core Metadata Initiative). Thư viện sẽ nhập các dữ liệu này và cung cấp trong danh mục trực tuyến ở định dạng MARC21.

Bước tiếp theo liên quan đến 23 tập bản thảo sẽ được mô tả và khôi phục lại các bìa sơn mài, đặc biệt dễ vỡ và khó dùng tác phẩm cho đúng.

Đây chỉ là bước khởi đầu và giáo sư Nhân cho biết ông cực kỳ quan tâm đến các tác phẩm này. Đa số là các tài liệu là duy nhất và chắc chắn chúng có rất nhiều điều để nói.

Giuse Nguyễn Tùng Lâm dịch

By phanxicovn - acistampa.com, Angela Ambrogetti, 2019-01-10

Phỏng vấn Đức cha Anphong Nguyễn Hữu Long, tân giám mục GP Vinh

Ngày 22/12/2018, Phòng báo chí Tòa Thánh chính thức thông báo Đức Thánh Cha bổ nhiệm Đức cha Anphongsô Nguyễn Hữu Long, làm giám mục giáo phận Vinh. Nhân dịp này, Vatican News có một cuộc phỏng vấn với ngài

Con kính chào Đức Cha,

Xin cảm ơn Đức Cha đã cho chúng con có cuộc phỏng vấn này!

1. Trước hết, xin Đức Cha cho biết cảm nhận của Đức Cha khi được bổ nhiệm làm giám mục giáo phận Vinh!

- Khi được tin bổ nhiệm vào Vinh, tôi cảm thấy buồn vui, lo âu, phó thác và bình an. Tôi chỉ vui một tí thôi, vì sự bổ nhiệm này nói lên sự tín nhiệm của Đức Thánh Cha và Tòa Thánh dành cho, khi trao vào tay tôi một giáo phận lớn và đông giáo dân, có bề dày lịch sử, nổi tiếng về lòng tin, lòng đạo đức và lòng kiên trung giữa bao gian lao khốn khó. Tôi buồn hơi nhiều vì phải xa giáo phận Hưng Hóa, nơi mà năm năm rưỡi qua,

tôi gắn bó hết mình, hết tình. Tôi cứ nghĩ mình sẽ ở với giáo phận này đến chết. Tôi lo âu nhiều hơn cả, vì trước gánh nặng như thế, mình tài hèn sức yếu, liệu có thể đảm đương không. Sau cùng, tôi bèn phó dâng mọi sự trong tay Chúa. Chúa muốn thì tôi xin vâng. Và tôi thấy bình an.

2. Với gần 6 năm giám mục với khẩu hiệu giám mục “Mang vào mình mùi chiên”, và không biết con có thể dùng từ “lăn lộn” để nói rằng Đức Cha đã lăn lộn với đàn chiên tại giáo phận Hưng Hóa, xin Đức Cha cho biết thao thức và ưu tư của Đức Cha khi đang là giám mục phụ tá giáo

phận Hưng Hóa với những đặc thù của vùng Tây Bắc, và bây giờ phải rời khỏi đàn chiên ấy.

- Khi về với giáo phận Hưng Hóa, tôi thấy ngay đây là một giáo phận đáng thương về mọi mặt. Bao năm thiếu thốn cả vật chất lẫn tinh thần, không được sự chăm sóc mục vụ đầy đủ, vì có thời kỳ cả giáo phận rộng lớn 10 tỉnh thành như thế mà chỉ có 17 linh mục lớn tuổi, già yếu. Người công giáo Kinh đã vậy, người công giáo H’mông còn đáng thương hơn vì tuyệt nhiên không có linh mục nào đến được với họ. Họ tự giữ đạo, sinh con và rửa tội, đọc kinh đọc nguyện trong gia đình mà giữ đức tin. Đời sống vật chất của họ thiếu thốn lắm, vì toàn sống trên vùng núi

cao, hầu như tách biệt với người Kinh. Tôi còn nhớ những lần vào thăm các gia đình H'mông, nhà cửa họ tuềnh toàng, rách nát, lụp xụp, tối tăm, không có một cái gì đáng giá. Con nít thì lấm lem, thiếu áo mặc, thiếu cơm ăn, thiếu dép đi... Tôi nghĩ phải năng lui tới với họ để nâng đỡ đức tin cho họ, họ cần linh mục, cần thánh lễ, cần biết Chúa nhiều hơn, cần sự hiện diện của mình. Về mặt vật chất, tôi giúp họ có miếng cơm, manh áo, sửa lại nhà cửa, giúp con em họ đi học... Tôi nghĩ phải đền bù cho họ gấp hai gấp ba, vì họ quá thiệt thòi bao lâu nay.

Đối với các cộng đoàn người Kinh, cũng vì bao năm thiếu thốn phần thiêng liêng, nên xú nào cũng có người nguội lạnh, ơ hờ đức tin, một số mất đức tin nữa. Chưa nói đến việc Phúc Âm hóa người chưa biết Chúa, mà nguyên việc tái Phúc Âm hóa những người nguội lạnh cũng đã đòi hỏi nhiều công sức rồi. Ngoài ra, cần củng cố đức tin cho người đang giữ đạo, vì họ hiểu biết giáo lý ít lắm, giữ đạo theo thói quen thôi.

Chính vì thế, nhờ có đức cha chính Gioan Maria Vũ Tất lo việc quản trị, nên tôi được thông dong đi lại nhiều trong giáo phận, đến với các cộng đoàn Kinh lẫn H'mông. Tính lại thì thời gian tôi ở tại Tòa giám mục ít hơn thời gian tôi đi đến các xứ đạo. Tôi cũng chân thành đối thoại với chính quyền, nhờ đó mà có sự hiểu biết nhau, dẫn đến sự thông thoáng về chính sách tôn giáo.

Bây giờ có thể nói sự giữ đạo và hành đạo dễ dàng, cởi mở hơn trước nhiều.

3. Năm 1650 tại Roma, cha Đắc Lộ đã nói tới số tín hữu tại Việt Nam khoảng 300.000 (có lẽ hơi quá, nhưng cũng đã có số đáng kể) chỉ sau chuta đầy 40 năm truyền giáo, mà dân số Đàng Ngoài thời đó khoảng 4 triệu. Tỷ lệ người Công giáo như thế cũng bằng ngày nay, nghĩa là từ đó tới nay, lượng tín hữu Công Giáo chỉ tăng nhờ tăng dân số tự nhiên mà thôi. (Klaus Schatz, Hoa Trái Ở Phương Đông, NXB Phương Đông, 2017, tr. 269).

Với tư cách là chủ tịch Ủy ban Loan báo Tin Mừng thuộc HĐGM, Đức Cha nhận định thế nào về việc LBTM của Giáo Hội Việt Nam thời đầu và hiện nay? Theo kinh nghiệm của Đức Cha, đâu là điều cốt lõi của việc LBTM?

- Thành quả của việc loan báo Tin Mừng có hai mặt, một mặt thấy được qua sự tăng trưởng của Hội Thánh hữu hình và cơ cấu. Về mặt này thì phải công nhận là sứ mạng Loan báo Tin Mừng tại Việt Nam xem ra không đơm hoa kết trái sum suê như ý nguyện của Chúa (xem Mt 13,8). Tỷ lệ người công giáo tại Việt Nam không nhích lên trong bốn năm thập niên qua ! So sánh với Giáo Hội Hàn Quốc cũng ở tại Á Châu, cũng chịu ảnh hưởng Phật Khổng Lão, cũng bị bách hại khốc liệt trong mấy thế kỷ như Việt Nam, trước đây họ thua xa ta, bây giờ thì ngược lại.

Và nếu so sánh với anh em Tin Lành tại vùng Tây Bắc này thì cũng thế. Họ cùng chịu một hoàn cảnh như ta, cũng bị bắt bớ, cấm cách đủ kiểu, thế mà họ phát triển rất nhanh. Ở Lai Châu, Công giáo chỉ có 15 cộng đoàn với 1.600 người, còn Tin Lành có 200 điểm nhóm với

gần 40.000 tín đồ. Ở Điện Biên, trong khi Công giáo chỉ có 2.552 người trong 11 cộng đoàn, thì Tin Lành có 40.000 người trong hơn 200 điểm nhóm.

- Tuy nhiên, nếu hiểu loan báo Tin mừng hay đúng hơn, Phúc Âm hóa, có nghĩa là làm cho Phúc Âm (Tin Mừng)

thấm nhập đời sống cá nhân và xã hội, thì chúng ta sẽ thấy vấn đề khác đi. Khi người Công giáo để cho Phúc Âm thấm nhập vào đời sống và biến đổi mình, chẳng hạn sống tốt lành, tử tế, yêu thương, tha thứ..., thì đó đã là loan báo Tin mừng ; nếu Phúc Âm ảnh hưởng đến xã hội, khiến cho người không có đạo cũng sống tốt đẹp, thì việc loan báo Tin Mừng đã thành công rồi. Kết quả của nó không hẳn dựa trên sự gia tăng số người theo đạo. Tin theo đạo là việc của một người với Chúa. Chúa ban đức tin cho ai, người ấy mới được. Đức Thánh Cha Phanxicô nhắc nhở trong Tông huấn Niềm vui của Tin Mừng : “Hội Thánh phát triển không phải bằng việc chiêu dụ, nhưng bằng sức thu hút” (số 14).

Sau đây, tôi xin nêu vài nhận định về việc thi hành sứ mạng loan báo Tin Mừng tại Việt Nam.

- Xem ra, người công giáo Việt Nam ít quan tâm thi hành sứ mạng này, họ chỉ mới giữ đạo cho mình. Họ dễ nghĩ loan báo Tin Mừng là sứ mạng của ai khác chứ không phải của mình, trong khi nó đích thực là trách nhiệm của mọi tín hữu Chúa Kitô, Bộ Giáo Luật 1983 xác định: “Tất cả các tín hữu có nghĩa vụ và quyền lợi phải làm sao cho sứ điệp cứu độ của Thiên Chúa càng ngày càng được truyền tới hết mọi người, thuộc mọi thời và mọi nơi” (Đ.211).

- Dựa vào lời Đức Thánh Cha Gioan-Phaolô II : “Công cuộc Tân Phúc Âm hóa cần có nhiệt

huyết mới, phương pháp mới và cách trình bày mới”, ta thấy tại Việt Nam hiện nay, chúng ta đang thiếu cả ba yếu tố này. Và đó là những điều cốt lõi, không thể thiếu nếu muốn loan báo Tin Mừng.

4. Đức Cha sinh tại Hà Nội, được đào tạo cơ bản và mục vụ tại Quảng Nam, Đà Nẵng, làm linh hướng và giáo sư tại Huế, làm giám mục tại Hưng Hoá, và bây giờ tại Vinh. Xin Đức Cha chia sẻ kinh nghiệm phong phú về địa lý và văn hoá này trong việc mục vụ và LBTM, đặc biệt tại giáo phận Vinh trong thời gian tới.

- Tôi có cơ may được trải nghiệm qua nhiều vùng miền của Tổ quốc và học được tính cách đặc thù của mỗi nơi. Hà Nội “ngàn năm văn vật” ở miền Bắc, nơi tôi sinh ra, cho tôi sự tinh tế. Quảng Nam Đà Nẵng, vùng “đất cày lên sỏi đá”, nơi tôi lớn lên, đi tu rồi làm linh mục, hun đúc cho tôi tinh thần chịu đựng gian khổ, đặc biệt nhờ thời gian hơn ba năm trên công trường Phú Ninh, nơi lao động là “khổ sai” hơn là “vinh quang”. “Huế mộng Huế mơ” đậm nét tinh hoa văn hóa cho tôi tính cách nhẹ nhàng, và môi trường đại chủng viện, nơi tôi gắn bó với sứ mạng đào tạo linh mục trong 15 năm, giúp tôi chín mùi trong sứ mạng và đời sống linh mục. Còn Hưng Hóa là nơi, trong hơn 5 năm qua, tôi thực hiện những hoài bão mục vụ, đặc biệt với anh chị em H’mông chân chất, đơn sơ, thành tín, cho tôi thêm kinh nghiệm thiết thực về sứ

vụ mục tử. Bây giờ, được sai đến với giáo phận Vinh, ở Bắc Trung bộ, nơi con người giàu khí phách cang cường, dám đương đầu với nghịch cảnh, tôi mong sẽ học thêm tính cách này để có thể vượt qua những khó khăn trước mắt trong sứ vụ của tôi.

5. Xin Đức Cha cho biết thêm những ưu tư hay chia sẻ của Đức Cha nhấn gởi đến thính giả nghe đài, trong đó có các giáo dân Vinh của Đức Cha!

-Với các thính giả nghe đài, tôi muốn chia sẻ điều này : Đức Thánh Cha Phanxicô thật là vị Mục tử tối cao của Hội Thánh qua phong cách phục vụ của ngài : thẳng thắn, khiêm tốn, hiền hòa, lắng nghe, gần gũi và gần gũi mọi người... Tôi xin quý thính giả cầu nguyện cho chúng tôi, các mục tử, noi gương ngài mà gần gũi phục vụ tận tình tại nơi mà Chúa và Hội Thánh sai đến.

- Với giáo phận Vinh, tôi vui mừng được sai đến để phục vụ, và tôi nguyện phục vụ hết mình. Tôi mong được sự đón nhận và cộng tác của mọi thành phần dân Chúa để cùng nhau xây dựng giáo phận cho vinh danh Chúa. Tên giáo phận mời gọi chúng ta không tìm “vinh” cho mình, mà là cho Chúa, vì chỉ duy một mình Ngài đáng được chúc tụng rằng : “Chính nhờ Đức Kitô, với Người và trong Người, mà mọi danh dự và vinh quang đều qui về Chúa, là Cha toàn năng, trong sự hợp nhất của Chúa Thánh Thần đến muôn đời. Amen”.

Xin chân thành cảm ơn quý thính giả.

Con xin chân thành cảm ơn Đức Cha!

Kính chúc Đức cha tràn đầy ơn thánh để chu toàn sứ vụ mới Chúa trao phó!

Văn Yên, SJ

(Vatican News 09.01.2019)

Chủ tịch UB Công lý Hòa bình Việt Nam Đức Cha Phaolô Nguyễn Thái Hợp Thăm Dân Oan VRLH

#GNsP - Lúc 15g15, Đức cha Phaolô Nguyễn Thái Hợp, Giám mục tiên khởi tân giáo phận Hà Tĩnh, Chủ tịch Ủy ban Công lý và Hòa bình trực thuộc Hội đồng Giám mục Việt Nam, cùng với cha Giuse Lê Quốc Thắng, thư ký Ủy ban đã đến viếng thăm, ủy lạo anh chị em lương-giáo dân oan vườn rau Lộc Hưng.

Nói trước linh đài Đức Mẹ Hòa Bình giữa dân oan VRLH, Đức cha Phaolô nhắc lại Hiến chế Vui mừng - Hy vọng của Công đồng chung Vatican II: Vui mừng và hy vọng của thế giới, của bà con Lộc Hưng là vui mừng và hy vọng của Giáo hội. Ngài nhấn mạnh: “Chúng tôi biết anh chị em tuân thủ pháp luật, nhưng vì những bức xúc do chính quyền gây ra trong những ngày giáp tết đoàn viên này”.

Đức cha chủ tịch cùng cha thư ký đang hiện diện nói chuyện, thì cũng như sáng nay - khi phái đoàn Liên tôn đang nói - loa phóng thanh của phường lại vang lên không nhằm mục tiêu thông báo, nhưng nhằm mục tiêu phá rối sự lắng nghe của người dân trước tình cảm chân thành được truyền qua từng lời của vị Giám mục đáng kính của họ.

Trước đó, khi sự việc mới diễn ra hôm 04.01, Đức cha Micae Hoàng Đức Oanh, Giám mục Việt Nam đã viếng thăm, chúc lành cho bà con và mảnh đất này. Sau ngày phá tan hoang đất của

dân oan VRLH, Đức cha Vinh Sơn Nguyễn Văn Long, Chủ tịch Ủy ban Công lý và Hòa bình Úc Châu đã gửi thư hiệp thông với anh chị em VRLH và lên án chế độ cộng sản độc tài. (An Thanh, GNSP)

Caritas Huế trao tặng quà Tết Kỷ Hợi 2019 cho các anh chị em mù, khuyết tật và người có hoàn cảnh khó khăn

Ngày 20.01.2019 vừa qua, Caritas Huế phối hợp với nhóm “Love the Poor” tổ chức thăm và tặng quà Tết cho bà con khuyết tật, nghèo khổ,

neo đơn thuộc các xã Vinh An, Vinh Thanh và Vinh Xuân tại nhà thờ giáo xứ Hà Thanh và Hội người mù huyện Phú Lộc. Chuyến viếng thăm và tặng quà có sự hiện diện của Đức TGM Giuse, Cha Antôn - giám đốc Caritas Huế, đại diện nhóm “Love the Poor” và đại diện các dòng tu trong giáo phận.

Buổi sáng, phái đoàn đến nhà thờ giáo xứ Hà Thanh, gặp gỡ và trao tặng quà Tết đến với 200 bà con lương giáo thuộc 3 xã nói trên, trong đó có 105 người khuyết tật và 95 người thuộc gia đình nghèo khó, neo đơn.

Điểm đến kế tiếp, phái đoàn thăm viếng, chia sẻ niềm vui Xuân với hội người mù huyện Phú Lộc. Hội người mù Phú Lộc có 199 hội viên sống rải rác khắp địa bàn của huyện, bà con người mù đa phần sống phụ thuộc vào gia đình, chỉ có một số ít hội viên kiếm sống bằng nghề làm tấm

tre, làm hương... Được sự thăm viếng và tặng quà Tết, bà con rất vui mừng và biết ơn. Ông chủ tịch hội người mù huyện Phú Lộc xúc động phát biểu: “Chúng con rất vui mừng sung sướng được sự quan tâm của Đức TGM Giuse và quý vị ân nhân, chúng con xin hết lòng biết ơn. Sự yêu thương của Đức TGM Giuse, quý Cha, quý nữ tu giúp chúng con có thêm động lực để sống và sống lạc quan hơn. Xin kính chúc Đức TGM Giuse và quý vị năm mới dồi dào sức khỏe, bình an, hạnh phúc”.

Đáp lại lời phát biểu của bà con, Đức TGM Giuse chân thành chia sẻ: “Tôi vô cùng đồng cảm với sự khó khăn của quý ông bà và anh chị em trong cuộc sống, chính vì thế hôm nay chúng tôi đến đây để thăm và gửi đến một món quà nhỏ. Món quà tuy nhỏ nhưng đó là tấm lòng của tôi và phái đoàn ở đây, cũng như của các vị ân nhân. Kính chúc mọi người có nhiều sức khỏe và nhiều may mắn trong cuộc sống!”

Cũng trong chuyến đi này, Đức TGM Giuse cùng phái đoàn đến thăm và chia sẻ niềm vui năm mới sắp đến với trung tâm khuyết tật Nước Ngọt của Dòng Con Đức Mẹ Vô Nhiễm, cộng đoàn nuôi dạy trẻ khuyết tật tại Phù Lương của Dòng Con Đức Mẹ Đi Viếng và Mái Ấm Hy Vọng Nguyệt Biểu, nơi nuôi dạy trẻ mồ côi, khuyết tật và cứu mang các thiếu nữ lỡ lầm của Dòng Mến Thánh Giá Huế. Chuyến viếng thăm của Đức TGM Giuse và phái đoàn tại các cộng đoàn chuyên biệt của các dòng thể hiện tấm lòng yêu thương, sự quan tâm, khích lệ của Vị Cha Chung giáo phận và sự liên đới trong tình gia đình với các dòng tu của giáo phận nhà.

Sự thăm viếng, chia sẻ cùng với những món quà trao gửi đến các anh chị em có hoàn cảnh đặc biệt trong chuyến đi này, đã để lại nhiều tình cảm tốt đẹp trong lòng người trao và người nhận. Xin cảm ơn tấm lòng hảo tâm của quý Ân nhân, xin tri ân sự quan tâm, yêu thương chân thành của những người luôn hướng đến những mảnh đời thiếu may mắn trong cuộc sống. Xin kính chúc mọi người có một Năm Mới hạnh phúc - an khang trong vòng tay của Thiên Chúa! (Văn phòng Caritas Huế)

Australia: Thư hiệp thông của Đức cha Vincent Nguyễn Văn Long với bà con Vườn rau Lộc Hưng

GNsP (10.01.2019) - Australia - Thư hiệp thông của Đức cha Vincent Nguyễn Văn Long, Chủ tịch Ủy ban Công lý-Hòa bình Hội đồng Giám mục Úc châu, với bà con Vườn rau Lộc Hưng

**MOST REV VINCENT LONG OFMConv
BISHOP OF PARRAMATTA**

PO Box 3066, North Parramatta, NSW
1750 T: 02 8838 3400

Kính gửi: Các nạn nhân bị cưỡng chiếm đất đai và tài sản tại vườn rau Lộc Hưng, TP Hồ Chí Minh, Việt Nam.

Thưa quý đồng bào,

Qua các phương tiện truyền thông, tôi cũng như nhiều đồng hương rất đau lòng khi nhìn thấy cảnh nhà cầm quyền tại TP Hồ Chí Minh đã huy động nhiều phương tiện, máy móc cơ động cũng như nhân lực, để phá hủy tài sản và cưỡng chiếm đất đai của đồng bào tại vườn rau Lộc Hưng. Tôi được biết, khu đất này là nơi trú ngụ của bao nhiêu gia đình, bao nhiêu thế hệ từ Bắc vào Nam khai hoang sinh sống. Trong số những gia đình này, hầu hết là những người có thu nhập thấp, sinh viên nghèo, những cựu tù nhân lương tâm và các thương phế binh quân lực Việt Nam Cộng Hòa.

Sự kiện nhà cầm quyền đã dùng bạo lực để cưỡng chiếm tài sản tại những nơi có tiềm năng kinh tế là một động thái của một chế độ toàn trị độc tài, phe nhóm lợi ích và đi ngược với trào lưu

văn minh cũng như quyền lợi của người dân. Hiện tượng này ngày càng phổ biến hơn trong giai đoạn biến thái của chủ nghĩa xã hội do Đảng Cộng Sản Việt Nam chủ trương, như đã từng xảy ra tại Tu Viện Dòng Chúa Cứu Thế, ở Thái Hà, tại Tòa Khâm Sứ của Giáo Hội Công Giáo, ở Hà Nội, gần đây, tại cơ sở của Dòng Mến Thánh Giá, ở Thủ Thiêm và nhiều nơi khác trên cả nước.

Đất nước chúng ta đứng trước bao thử thách, từ thành thị đến thôn quê, từ Nam Quan tới mũi Cà Mau, từ đất liền đến hải đảo. Thiển nghĩ, bổn phận của các nhà lãnh đạo là huy động tinh thần ái quốc của toàn dân để xây dựng và bảo vệ tiền đồ mà cha ông để lại. Việc dùng bạo lực để giải quyết các vấn đề xã hội là trái với nguyên tắc dân chủ pháp trị, trái với lương tâm của một chính quyền do dân và vì dân, và trái với tinh thần đoàn kết dân tộc.

Tôi xin bày tỏ niềm hiệp thông sâu xa của tôi tới quý đồng bào. Tôi cũng kêu gọi nhà trách nhiệm ngưng ngay các hành vi xé nát nhiều bạo động và tìm một giải pháp thỏa đáng minh bạch cho lợi ích của toàn dân, nhất là những đồng bào có hoàn cảnh đặc biệt.

Trân trọng,

**+Vincent Nguyễn Văn Long OFMConv
Chủ tịch Ủy Ban Công Lý Hòa Bình
Hội Đồng Giám Mục Úc**

Caritas Hà Nội - Mừng lễ tất niên và Hội chợ xuân với người nghèo

Hòa chung không khí rộn ràng chuẩn bị đón tết Kỷ Hợi trên khắp cả nước, ngày 20/01/2019, Caritas Hà Nội đã tổ chức ngày gặp mặt tất niên cho 400 anh chị em có hoàn cảnh đặc biệt trên địa bàn Thành phố Hà Nội.

Ngay từ sáng sớm, những người vô gia cư, những anh chị em có HIV, những gia đình khó khăn trong các con hẻm của thủ đô Hà Nội, đặc biệt là các em khuyết tật đến từ các mái ấm thuộc Giáo hạt Phú Xuyên đã có mặt đông đủ tại Tòa Giám Mục, để cùng với Caritas Hà Nội mừng Tất Niên và đón Năm Mới.

Đúng 8h30, Đức Tổng Giám mục Giuse Vũ Văn Thiên đã chủ sự Thánh Lễ tạ ơn và cầu

nguyện cho những anh chị em đang gặp những hoàn cảnh khó khăn, bệnh tật và thiếu thốn. Cùng đồng tế với ngài có Đức Cha Lô-ren-sô Chu Văn Minh, Cha Bruno Phạm Bá Quế - Giám đốc Caritas Hà Nội và Cha Antôn Nguyễn Văn Thắng - cha xứ Nhà thờ Chính Tòa. Sự hiện diện của quý Đức Cha, quý Cha trong Thánh lễ đã nói lên tấm lòng thao thức của những vị mục tử nhân lành luôn hết lòng lo cho đoàn chiên, đặc biệt là những người yếu thế, những người kém may mắn trong xã hội.

Ngay sau Thánh lễ, mọi người cùng chung vui bữa cơm gia đình tại sân Đại Chủng Viện Thánh Giuse Hà Nội, ai cũng cảm thấy thật xúc động và hạnh phúc trước sự đón tiếp, hướng dẫn và phục vụ tận tình của quý Thầy, quý Sơ và anh chị em tình nguyện viên.

Chương trình bốc thăm trúng thưởng là phần sôi nổi hơn cả. Từ những cụ già hàng ngày đi lượm ve chai đến các em khuyết tật đang ngồi trên xe lăn, tất cả đều háo hức chăm chú nhìn về sân khấu và lắng nghe từng con số may mắn được đọc lên. Tiếng vỗ tay, tiếng cười giòn giã vang lên khắp nơi khi có người nhận được phần thưởng, những khó khăn thường ngày dường như đã tan biến giờ đây chỉ còn có niềm vui, niềm hạnh phúc đang được hòa chung.

Ngay sau đó, hội chợ xuân với các gian hàng hấp dẫn đã được chuẩn bị sẵn sàng, mọi người cùng vui vẻ dặt nhau “đi chợ”, lựa chọn cho mình những chiếc áo thật đẹp, những chiếc bánh chưng xanh, những chai dầu, lọ mứt, cân đường ... để

cùng gia đình vui tết. Không khí của phiên chợ hôm nay thật đặc biệt và ấm cúng với những hạt mưa xuân lất phất, với những gian hàng phong phú và hơn thế nữa đó là những nụ cười, những cái nắm tay thân thiện, và những trái tim đang hạnh phúc vì được chia sẻ yêu thương.

Caritas Hà Nội xin thay lời cho những anh chị em có hoàn cảnh đặc biệt tri ân Đức Tổng Giám mục Giuse, quý Đức Cha, quý Cha, quý Thầy, quý Sơ, quý Ân nhân, quý Hội đoàn và các bạn tình nguyện viên đã nâng đỡ và tạo mọi điều kiện để chúng con có được một ngày thật vui và một cái Tết thật ý nghĩa.

Ngày hội vui đã khép lại cùng với những ngày cuối cùng của năm Mậu Tuất. Một mùa xuân mới đã gõ cửa, hy vọng những khó khăn của anh chị em sẽ vơi bớt trong năm mới. Cầu chúc cho tất cả mọi người một năm mới gặp nhiều may mắn, luôn hạnh phúc, bình an và ngập tràn hồng ân của Chúa Xuân. (Nt. Maria Bùi Thị Huệ)

Đức Hồng Y Andrew Yeom Soo-Jung và phái đoàn Hàn Quốc thăm đại chủng viện Thánh Giuse Hà Nội

Chiều Chúa nhật ngày 13.01.2019, phái đoàn Giáo hội tại Hàn Quốc bao gồm Đức Hồng Y Andrew Yeom Soo-Jung, TGM Tổng giáo phận Seoul, Đức Giám mục J.B Jung Shin Chul của giáo phận Incheon, quý cha giám đốc và quý cha giáo của các đại chủng viện tại Hàn Quốc đã tới thăm đại chủng viện Hà Nội, cơ sở Thần học (số 29.220 đường Cổ Nhuế, phường Cổ Nhuế 2, quận Bắc Từ Liêm, Hà Nội).

Đón tiếp phái đoàn Hàn Quốc có Đức Cha giám đốc Laurensô Chu Văn Minh, cha phó giám đốc Giuse Nguyễn Văn Diễm, quý cha giáo và anh em chủng sinh khoa Thần học.

Mở đầu buổi đón tiếp, cha phó giám đốc Giuse Nguyễn Văn Diễm, đại diện cho quý cha giáo và toàn thể anh em chủng sinh, có đôi lời chào mừng và cảm ơn Đức Hồng Y Andrew, Đức Cha John Baptist cùng phái đoàn đã ghé thăm chủng viện.

Tiếp theo bài chào mừng, quý thầy chủng sinh

đã cùng nhau ca lên bài hát rất ý nghĩa bằng song ngữ Hàn-Việt: KOINONIA. Đây là một bài hát rất nổi tiếng của Hàn Quốc, được hát dịp Đức Thánh Cha Phanxicô sang tông du tại Hàn Quốc vào tháng 8 năm 2014.

Trong buổi nói chuyện với các chủng sinh, Đức Hồng Y Andrew rất đỗi ngạc nhiên khi thấy các thầy đã hát một bài hát của Hàn Quốc mà hay như vậy. Ngài cảm ơn sự tiếp đón nồng hậu của Đức cha giám đốc Laurensô, quý cha giáo và các chủng sinh dành cho ngài, cũng như các thành viên của phái đoàn.

Ngài chia sẻ: Thời gian gần đây, ngài nghe rằng người Việt Nam ngày càng quan tâm và hiểu rõ hơn về dân tộc Hàn Quốc, không chỉ vì bóng đá, phim ảnh mà còn cả mối liên hệ giữa Giáo Hội Công Giáo Việt Nam và Hàn Quốc ngày càng tăng triển. Điều đó được thể hiện qua sự đóng góp đào tạo một số chủng sinh tại chủng viện Seoul - Hàn Quốc.

Ngài cũng nhắc lại: “Năm 2016, Bộ Giáo sĩ Tòa Thánh đã công bố sắc lệnh “nguyên tắc căn bản về đào tạo Linh mục”. Văn bản này nói rằng “mỗi chủng sinh là nhân vật chính trong việc đào tạo chính mình” tức là nhấn mạnh rằng chủng sinh nắm giữ vị trí then chốt các tác nhân trong việc đào tạo chính mình. Vì vậy, ngài nhấn nhủ với anh em chủng sinh: “Hãy cố gắng hết sức trở thành một nhà đào tạo tốt cho chính bản thân mình”. Bản văn có thay đổi cách gọi cho giai đoạn triết học là thời kỳ đào tạo người môn đệ Chúa Kitô và giai đoạn Thần học là thời kỳ đào

tạo nên đồng hình đồng dạng với Chúa Kitô. Do đó, linh mục phải học được tấm lòng yêu thương và thực hành tình yêu của Chúa Giêsu đối với con người chúng ta. Linh mục phải học hỏi sự thánh thiện của Chúa Kitô: học theo lòng thương xót của Ngài đối với con người và cố gắng mang đến cho con người lòng thứ tha và hòa giải để đạt được hòa bình. Để làm được điều này, chúng con phải trở thành môn đệ của Chúa Kitô và đồng hóa với Ngài”.

Sau buổi gặp gỡ anh em chủng sinh, Đức Hồng y Andrew và phái đoàn dâng lễ riêng tại nhà nguyện lớp Thần II của đại chủng viện. Kế đó, phái đoàn cùng tham quan khuôn viên của đại chủng viện.

Kết thúc buổi gặp gỡ tại khoa Thần học, Đức Hồng y Andrew và phái đoàn đã tối thăm khoa Triết học nằm trong khuôn viên Tòa TGM Hà Nội trước giờ gặp gỡ chính thức với Đức TGM Giuse Vũ Văn Thiên. (BTT đại chủng viện)

Tân giáo phận Hà Tĩnh: Chào mừng Đức giám mục tiên khởi và Thánh lễ Tấn Niên 2018

Thứ Bảy, ngày 22 tháng 12 năm 2018, Phòng Báo chí Tòa Thánh công bố: ĐTC Phanxicô đã thiết lập giáo phận Hà Tĩnh, tách ra từ giáo phận Vinh và bổ nhiệm Đức cha Phaolô Nguyễn Thái Hợp làm Giám mục Chính tòa tiên khởi giáo phận Hà Tĩnh.

Vào lúc 9g thứ Ba, ngày 22.01.2019, tại Nhà thờ Chính tòa Xã Đoài, Đức cha Phaolô đã dâng Thánh lễ tạ ơn, kết thúc sứ vụ mục tử tại giáo phận Vinh, cũng chính là lúc khởi đầu một sứ vụ mới tại tân giáo phận Hà Tĩnh.

Đúng 9g thứ Tư, ngày 23.1.2019, đoàn xe đón Đức cha Phaolô đã từ từ tiến vào khuôn viên Nhà thờ Chính Tòa Văn Hạnh trong tiếng trống kèn rộn rã, những tràng pháo tay hân hoan của cộng đoàn dân Chúa chào đón vị Cha chung tiên khởi về với tân giáo phận nhà Hà Tĩnh.

Việc đầu tiên, Đức cha Phaolô tiến vào nhà thờ quỳ trước Thánh Thể Chúa, như một cử chỉ bày tỏ tâm tình cảm tạ tri ân và kính dâng giáo phận cho Thiên Chúa. Nhờ lời chuyển cầu của

Đức Maria Mẹ Thiên Chúa, quan thầy của giáo phận, xin Chúa gìn giữ chở che giáo phận trong những bước đầu dựng xây. Sau đó Đức cha ban phép lành cho cộng đoàn tín hữu hiện diện.

Thánh lễ Tất Niên diễn ra tiếp theo sau đó, đồng tế với Đức cha Phaolô có Đức giám mục Anphongsô Nguyễn Hữu Long, Giám mục giáo phận Vinh, Đức cha Phaolô Maria Cao Đình Thuyên, nguyên Giám mục giáo phận Vinh cùng quý cha của hai giáo phận Vinh và Hà Tĩnh. Thánh lễ còn có sự tham dự của quý chủng sinh, tu sĩ nam nữ cùng hàng ngàn tín hữu thuộc hai giáo phận Vinh và Hà Tĩnh.

“Đây là một ngày đặc biệt, ngày chúng ta cử hành thánh lễ tất niên nhằm để tri ân, cảm tạ Thiên Chúa vì những hồng ân mà Ngài đã ban cho mỗi người chúng ta, cho gia đình chúng ta... trong suốt một năm qua” - Đức cha Phaolô, trong lời khai lễ, đã ngỏ với cộng đoàn hiện diện trong thánh lễ cùng đông đảo khán giả theo dõi qua màn ảnh nhỏ.

Trong bài giảng, Đức cha Phaolô cũng đã gọi lên những tâm tình của vị chủ chăn tiên khởi tại giáo phận thứ 27 của Giáo Hội Việt Nam: “Giáo phận Hà Tĩnh, một mảnh đất có thể gọi là cái nôi của văn hóa Việt Nam, bởi nơi đây, trên mảnh đất này, đã sinh ra những đại thi hào, những nhà văn tên tuổi của Việt Nam”. Là một người am hiểu nhiều về đời sống văn hóa nói chung và văn học nghệ thuật nói riêng, Đức cha Phaolô đã lý giải nguồn cội sâu xa đưa đến nét đặc trưng trên của Hà Tĩnh, theo ngài, “Hà có nghĩa là sông,

Tĩnh là êm đềm. Hà Tĩnh là một dòng sông êm đềm. Từ khúc ruột Miền Trung, tân giáo phận Hà Tĩnh nằm trọn trên mảnh đất khắc nghiệt, gió Lào và cát trắng, thế nhưng, cha ông chúng ta, con người Hà Tĩnh đã biến cái khắc nghiệt, khô cằn ấy thành một dòng sông êm đềm. Từ vùng đất sỏi đá khô cằn cũng đã hóa thành yêu thương”.

Cuối thánh lễ, Cha Phanxicô Hoàng Sĩ Hường thay lời cho đoàn con cái giáo phận Vinh có lời chào tạm biệt Đức cha Phaolô, cha Phanxicô nói: “Để sinh ra người con Hà Tĩnh, mẹ giáo phận Vinh đã cưu mang trên 170 năm, và đã chuyển sinh suốt 30 năm. Bất cứ cuộc hạ sinh nào cũng có công lao, có đau đớn. Bất cứ cuộc chia ly nào cũng chất chứa những buồn ngùi, tiếc xót. Nhưng sinh ra là để phát triển, chia tách là để trưởng thành và lớn mạnh. Đó là quy luật muôn thuở của sự phát triển. Mặc dù hai giáo phận Vinh và Hà Tĩnh đã tách nhưng không chia để xa rời”.

Tiếp đến, với tâm tình của một người kế vị và trong vai trò Giám mục giáo phận Vinh, giáo phận mẹ, Đức cha Anphongsô có lời chúc mừng chia vui với Đức cha Phaolô. Ngài nói: Sự kiện hôm nay chỉ như bông hoa mới hé nụ để bung nở rực rỡ trong ngày đầu xuân, mùng 7 Tết Kỷ Hợi, ngày đánh dấu sự trưởng thành của người con Hà Tĩnh. Tuy hai giáo phận Vinh và Hà Tĩnh ngăn cách bởi dòng sông Lam, nhưng Đức cha Anphongsô ước mong hai bên sẽ thăm viếng nhau “mỗi ngày một lần”, và rồi sẽ có những người con của hai giáo phận kết duyên với nhau, cùng nhau loan báo Tin Mừng của Chúa, từ đó Vinh và Hà Tĩnh sẽ liền một dải chứ không chia tách bởi đôi bờ của dòng sông Lam mà được nối liền bởi cây cầu Bến Thủy.

Và cuối cùng, bằng hình ảnh bờ vai, điểm tựa cho người khác, cha Phêrô Trần Phúc Chính trong bài cảm ơn cuối thánh lễ, đã phác họa nên bức chân dung của vị mục tử nhân lành - Đức cha Phaolô - người đã hơn 8 năm gánh vác những trọng trách nặng nề trong vai trò Giám mục của giáo phận Vinh, giáo phận mẹ, trong quãng thời gian có nhiều biến động về mặt xã hội. Người mục tử ấy đã lấy câu khẩu hiệu “Sự thật và Tình yêu” làm phương châm hành động cho công tác

mục vụ của mình. Quả thật, Tình yêu mà không có sự thật là tình yêu mù quáng nhưng Sự thật không có yêu thương chỉ là “nào bặt phèng la” (1Cr 13, 1). Nhưng sự thật nhiều khi làm mất lòng người như cha ông ta thường nói: Trung ngôn nghịch nhĩ hay thẳng mực tàu đau lòng gổ. Tuy nhiên, có đau, có trái ý thì cũng phải chấp nhận vì chỉ có “sự thật mới giải thoát anh em” (Ga 8,23) và “thuốc đắng mới đã được bệnh tật”.

Quả thật, hơn 8 năm, bằng đôi bờ vai Sự thật và Tình yêu vị cha chung khả kính đã là điểm tựa cho đoàn con cái giáo phận Vinh giữa một thời buổi nhiều biến động, có lúc tưởng như nghiêng đổ và rã tan trước sức mạnh của bạo quyền. Nhưng bằng sức mạnh của niềm tin, ngài đã vượt thắng tất cả và kiến tạo một giáo phận Vinh với tầm vóc lớn mạnh như hôm nay.

Ước mong rằng, trên mảnh đất giàu truyền thống văn hóa và nơi những con người đậm tính nhân văn của vùng đất Hà Tĩnh - Quảng Bình, cùng với Lời Chúa là nền đá vững chắc và khẩu hiệu Giám mục “Sự thật và Tình yêu” là châm ngôn hành động của Đức cha Phaolô, sẽ là nguồn sức mạnh và là viên đá góc để xây nên tòa nhà Đức Tin cho giáo phận Hà Tĩnh. (Theo nguồn: giaophanhatinh.com)

Gặp mặt tu sinh các giáo phận trong Giáo tỉnh Miền Bắc

THÁI BÌNH - “Từ đây, sứ mạng loan báo tin Mừng của Chúa không chỉ bó hẹp trong cộng đoàn giáo xứ, giáo phận, nhưng vươn xa hơn đó là đến với muôn dân, đến những vùng sâu, vùng xa, vùng ngoại biên đang có những người nghèo khổ, yếu đau, những người chưa biết Chúa đang cần đến chúng ta và chúng ta hãy mang lấy mùi Chúa và mùi chiên”. Đó chính là lời mời gọi hơn 200 tu sinh về thăm dự ngày gặp mặt các tu sinh của giáo tỉnh Miền Bắc, diễn ra trong 02 ngày (29-30.12.2018) tại Tòa Giám Mục giáo phận Thái Bình. Ngày gặp mặt của các tu sinh giáo tỉnh Miền Bắc có sự tham dự của Đức Cha Phêrô Nguyễn Văn Độ, Giám mục giáo phận Thái Bình, ngài cũng chính là người đưa ra sáng kiến và tổ

chức ngày gặp mặt hôm nay. Bên cạnh đó còn có sự tham dự quý cha đồng hành và hơn 200 tu sinh đến từ 07 giáo phận trong giáo tỉnh Miền Bắc như: Bắc Ninh; Hải Phòng; Thái Bình; Thanh Hoá; Lạng Sơn; Vinh và Hà Tĩnh. Chiếc xe lăn bánh đưa đoàn tu sinh hai giáo phận Vinh - Hà Tĩnh ra Tòa Giám Mục Thái Bình lúc 3g00 sáng (29.12.2018). Dù ra đi trong tiết trời buốt giá, mưa sa, nhưng mỗi ứng sinh vẫn mang trong mình sự háo hức và hoan hỉ của bầu khí Ngôi Lời nhập thể, Đấng đã đến trong lạnh lẽo giá buốt, nhưng lại mang hơn ấm tình yêu đến cho trần gian. Đặt chân đến Tòa Giám mục giáo phận Thái Bình vào lúc 8g00 sáng, chúng tôi nhận thấy hầu hết anh em tu sinh của các giáo phận Miền Bắc đã có mặt. Mọi người hoà mình vào không khí sôi động và nồng nhiệt qua sự đón tiếp của giáo phận chủ nhà. Dù mỗi ứng sinh đến từ mỗi vùng miền với những nét văn hoá, trình độ tri thức cũng như tính cách đặc thù khác nhau, nhưng tất cả đều chung một trái tim và một tình yêu nồng cháy dành cho Đức Kitô, như tâm tình của thánh Phaolô đã diễn tả: “Tình yêu Đức Kitô thúc bách tôi” (2Cr 5,14). Sau màn khởi động, vào lúc 9g00, quý cha đồng hành và anh em tu sinh chào đón sự hiện diện của Đức Cha Phêrô. Trong lời huấn từ với chủ đề “Phân định ơn gọi và lựa chọn cách ý thức trách nhiệm ơn gọi của bản thân”, Đức Cha Phêrô đã nhấn nhủ các ứng sinh: “Mỗi người chúng ta lớn lên trong mỗi hoàn cảnh, mỗi trình độ học vấn, nhưng tất cả đang đứng trước ngã ba đường. Chúng ta cần phải lựa chọn cho mình

con đường tốt nhất, con đường hạnh phúc nhất và cũng là con đường đẹp ý Chúa nhất. Chúng ta cần phải phân định, cân nhắc để đưa ra một sự chọn lựa đúng đắn cho cuộc đời mình”. Sau đó, quý cha đồng hành trong vai trò là những nhà đào tạo đã chia sẻ những tâm tình, những thao thức và có cả những câu hỏi gửi đến Đức Cha Phêrô. Đáp lại, Đức cha đã có những giải đáp, và những tâm tình gửi đến quý cha mang sứ vụ đào tạo trong bối cảnh xã hội hôm nay. Tiếp đến, lúc 10g30, tại nhà nguyện Toà Giám Mục đã diễn ra thánh lễ với sự chủ tế của Đức Cha Phêrô. Đồng tế với ngài có quý cha đồng hành, quý cha trong Toà Giám Mục Thái Bình, quý thầy phó tế cùng với quý chủng sinh và quý các tu sinh về tham dự ngày gặp mặt. Vào lúc 14g00 cùng ngày, trong khuôn viên Nhà Chung của giáo phận Thái Bình, các tu sinh đã tham gia giao lưu với nhau qua các môn thể thao: Bóng đá; cầu lông; bóng bàn; đá cầu; bi lắc. Qua đó, các thành viên của các giáo phận có cơ hội giao lưu học hỏi và thi đua tranh tài. Kết thúc những giây phút thi đấu kịch tính, hấp dẫn và căng thẳng, giải nhất môn bóng đá, đá cầu và cầu lông thuộc về giáo phận Thái Bình; giải nhất môn bóng bàn thuộc về giáo phận Hà Tĩnh. Buổi tối, vào 19g00, tại phòng hội trường của Toà Giám Mục đã diễn ra đêm canh thức mang chủ đề: “Noel và ơn gọi”. Các giáo phận đến từ các vùng miền khác nhau đã mang đến cho đêm canh thức những món ăn tinh thần hấp, thi vị, mang sắc thái và âm hưởng riêng của từng

địa phương: Dân ca quan họ Bắc Ninh: “Buồn bắc, buồn dầu” (Gp.Bắc Ninh); Vũ điệu: “Điệu hò ra khơi” (Gp.Hải Phòng); Chèo “Người Cha Nhân Hậu” (Gp.Thái Bình); Ca khúc: “Sông Mù Ching” (Gp.Lạng Sơn); Liên khúc về dân ca Nghệ An - Hà Tĩnh (Gp.Vinh - Hà Tĩnh):

**“Tình xứ Nghệ không mau
Nhưng bén rồi sâu lắng
Quen xứ Nghệ, quen lâu
Càng tình sâu nghĩa nặng”.**

Chương trình của ngày hội ngộ kéo dài sang ngày 30.12. Buổi sáng, trong thời gian từ 7g-8g45’ ứng sinh đến từ các giáo phận dành thời gian giao lưu, gặp mặt theo nhóm. Qua sự giao lưu, gặp gỡ, các ứng sinh có cơ hội biết về nhau hơn, chia sẻ về con đường ơn gọi, hiểu biết những nét văn hoá từng vùng miền. Đặc biệt từ đây, các ứng sinh nhận ra những đặc thù, những khó khăn - thuận lợi trong sứ vụ truyền giáo của từng địa phương. Để rồi từ đây mỗi ứng sinh biết cầu nguyện cho anh em, chia sẻ sứ vụ và nâng đỡ nhau trong tình bác ái huynh đệ. Tiếp đến, vào lúc 9g00, tại nhà thờ Chính toà Giáo phận Thái Bình đã diễn ra thánh lễ trọng thể Mừng kính Thánh Gia Thất. Đây cũng là thánh lễ cao điểm của ngày gặp mặt tu sinh đến từ Giáo tỉnh Miền Bắc và cũng là thánh lễ truyền thống của đại hội trống kèn giáo phận Thái Bình. Những ngày gặp mặt Tu sinh các giáo phận Miền Bắc khép lại qua bữa tiệc huynh đệ tại nhà ăn Toà Giám Mục Thái Bình. Tạm biệt giáo phận Thái Bình, tạm biệt những người anh em cùng chí hướng. Mỗi khuôn mặt ra về chất chứa bao niềm vui và hi vọng: Hi vọng cho bản thân, cho giáo phận và cho Giáo hội có thêm những người môn đệ nhiệt thành trên cánh đồng truyền giáo ở mọi miền đất nước. Dù chia tay trong cái giá lạnh buốt giá của Miền Bắc nhưng không vì thế mà làm vơi đi niềm tin, niềm hi vọng và tình yêu của người môn đệ dành cho Thầy Chí Thánh. Tin rằng với tình yêu của tất cả các ứng sinh dành cho Đức Kitô hôm nay sẽ là động lực thúc đẩy người ứng sinh dẫn thân cho sứ vụ ngày mai. (BTT Vinh - Hà Tĩnh)

Đức Giám Mục Xuân Lộc dâng Thánh Lễ Mừng Kỷ niệm Hôn phối cho 65 cặp đôi của giáo xứ Thánh Tâm- Hạt Hồ Nai, Xuân Lộc

Đức Cha Chánh Giáo phận dâng Thánh Lễ Mừng Kỷ niệm Hôn phối cho 65 cặp đôi của giáo xứ Thánh Tâm- Hạt Hồ Nai, Xuân Lộc. Chiều ngày Chúa Nhật Lễ Thánh Gia, tại giáo xứ Thánh Tâm, giáo hạt Hồ Nai, Đức Cha Giuse Đình Đức Đạo, Giám Mục giáo phận Xuân Lộc đã chủ tế Thánh Lễ cầu nguyện cho 65 cặp đôi mừng kỷ niệm Hôn Phối của giáo xứ. Cùng đồng tế với Đức Cha Giuse có Cha xứ Giuse Hà Đăng Định và quý Cha, cũng như có sự hiện diện của gia đình, thân nhân và rất đông đảo cộng đoàn dân Chúa của giáo xứ Thánh Tâm. Với những mốc thời gian hôn nhân 20 năm, 40 năm và 60 năm quả là một thời gian của hồng ân đáng để mọi người dâng lên Thiên Chúa lời tri ân cảm tạ. Vì thế, ngay trong đầu Thánh Lễ và bài giảng, Đức Cha đã hướng cộng đoàn, đặc biệt là những gia đình mừng kỷ niệm hôn phối tâm tình của niềm vui, tạ ơn dâng lên Thiên Chúa, cũng như mời gọi cộng đoàn cùng cầu nguyện cho họ trong cột mốc quan trọng này. “Đây là lúc nhắc lại một hành trình tình yêu của hôn nhân, đặc biệt là để nhìn lại hồng ân của Thiên Chúa đã tuôn đổ trên tình yêu của các cặp đôi hôn phối này...và đây cũng là dịp thuận tiện để làm mới lại tình yêu hôn nhân, làm tăng thêm hạnh phúc không chỉ cho hai vợ chồng, nhưng còn

là làm cho con cái, cháu chắt cũng được hưởng nhờ hạnh phúc từ nơi ông bà, cha mẹ của mình.” Dành riêng bài giảng cho đời sống hôn nhân- gia đình, Đức Cha Giuse đã đưa ra hai ý tưởng chính gồm nguồn cội của Hôn Nhân Công Giáo và các chất -yếu tố của Hôn Nhân Công Giáo.

Đức Cha nhấn mạnh rằng, nguồn gốc của hôn nhân đến từ Thiên Chúa, chứ không phải từ nơi hai nam và nữ gặp gỡ, yêu nhau và kết hôn với nhau. Thiên Chúa chính là nguồn cội của hôn nhân, từ khi Ngài tạo dựng nên người nam (Adam), rồi sau đó tạo dựng nên người nữ (Eva), và làm cho hai người trở nên một trong hôn nhân. Vì thế, có một sự khác biệt rất quan trọng về bản chất, mục đích, giá trị và ý nghĩa giữa hôn nhân Công Giáo với các hôn nhân thuần túy xã hội. Đề cập đến các yếu tố của Hôn Nhân- Gia đình Công Giáo, Đức Cha Giuse nhắc các gia đình nhớ đến hai yếu tố căn bản: tính thần linh và việc tìm kiếm- thi hành thánh ý Thiên Chúa. Đức Cha chia sẻ rằng, vì được bắt nguồn từ Thiên Chúa, nên Hôn nhân- Gia đình Công Giáo mang tính thần linh. Do đó, “chất thần linh này thấm vào trong chất nhân loại...làm cho chúng ta có thể yêu nhau đến trọn đời..., giúp cho cả hai vợ - chồng có thể trung thành yêu nhau mãi, cho đến cả hai người vẫn còn đầy dẫy những bất toàn và tật xấu.” Luôn tìm kiếm và thi hành ý muốn của Thiên Chúa là yếu tố thứ hai mà các Gia đình Công Giáo cần nhớ. Lấy mẫu gương từ Gia đình Thánh Gia, Đức Cha Giuse đề cập cụ thể cách thức mà cả ba Đấng đã tìm kiếm và thi hành ý muốn của Thiên Chúa như thế nào trong hoàn cảnh thực giữa đời. Đức Giêsu- người con trong gia đình- đã hoàn toàn vâng phục Chúa Cha cho chương trình cứu độ con người như thư Do Thái đã nói (x. Dt 10,9a). Nơi Đức Maria, Mẹ đã thưa tiếng “Fiat”- Xin vâng lên Thiên Chúa trong suốt đời Mẹ. Và nơi Thánh Giuse, Ngài đã luôn vâng phục ý Thiên Chúa: đón Maria về nhà, vội vã đưa Đức Maria và Hài Nhi trốn sang Ai Cập như sứ thần báo tin, rồi lại vâng ý Chúa đưa gia đình thánh về Nazaret... Từ ý tưởng này, Đức Cha Giuse mời gọi các gia đình, các cặp vợ chồng hãy luôn nhớ tìm kiếm và làm theo ý muốn của

Chúa, và đây chính là sức mạnh của tình yêu, làm cho hôn nhân- gia đình bình an, hạnh phúc, cho dầu gặp sóng gió, gian nan, hay thử thách.

Sau bài giảng là nghi thức chúc lành cho các gia đình kỷ niệm hồng ân hôn phối. 65 cặp đôi đã nắm tay nhau, cùng đọc lại lời đoan thệ kết ước hôn nhân trước Đức Cha, quý Cha, cộng đoàn, trước con cái, cháu chắt của họ. Trong những cái nắm tay nhau hôm ấy là biết bao hình ảnh đẹp của hôn nhân mà họ, khi tuổi đã già- tóc đã bạc, đôi chân run rẩy, hay bệnh tật...vẫn nắm tay nhau...vẫn dìu nhau bước đi. Đẹp và rất đẹp của tình yêu hôn nhân, mà họ, những con người với biết bao bất toàn nhưng vẫn trung thành đi với nhau suốt chặng đường dài hôn nhân, bởi vì họ có Chúa, bởi vì họ đã, đang tìm kiếm và thi hành ý Chúa trong hôn nhân gia đình của mình. Tiếp sau phần đọc lại lời kết ước hôn nhân, Đức Cha Giuse đã làm phép nhẫn cưới - một biểu tượng

kết ước hôn nhân, mà giờ đây, họ lại có dịp đeo lại. Tiếp sau đó, từng cặp đôi đã được Đức Cha Chánh trao tận tay Bằng phép lành Tòa Thánh và Tràng chuỗi Mân Côi nhân dịp họ mừng kỷ niệm hôn phối.

Huấn từ trước khi kết thúc Thánh lễ, Đức Cha Giuse mời gọi mọi người trong Giáo xứ hãy cố gắng trở thành “một gia đình Giáo xứ Thánh Tâm, trở thành anh chị em với nhau và cùng thi hành ý muốn của Thiên Chúa, trở thành những gia đình có dấu chỉ của lòng thương xót”. Đồng thời, Đức Cha Chánh giáo phận mời gọi giáo xứ hãy quan tâm đặc biệt hơn nữa với các gia đình đau khổ, gia đình anh chị em lương dân, những gia đình di dân trong địa bàn giáo xứ... để nhờ sự quan tâm, chia sẻ, giúp đỡ, này các gia đình đau khổ, anh chị em lương dân, di dân cảm được tình yêu và lòng thương xót của Thiên Chúa trên họ. Bên cạnh đó, Đức Cha Chánh Giuse cũng tha thiết kêu gọi mọi người trong giáo xứ hãy cộng tác tích cực với Cha Xứ, - đang trong vai trò Đặc Trách Mục vụ Hôn Nhân Gia đình của giáo phận- để cho việc giúp đỡ các gia đình đau khổ, gia đình lương dân, di dân được vươn xa, ra khỏi ranh giới giáo xứ, có thể đến được những nơi khác nữa trong Giáo phận. Thánh Lễ cử hành hôm ấy, cùng với nghi thức tuyên đọc lại lời giao ước hôn nhân, ...được cử hành rất trang trọng, linh thiêng và đong đầy ý nghĩa. Với những chứng nhân về sự bền vững tình yêu hôn nhân- gia đình Công Giáo của 65 cặp đôi điển hình hôm ấy, đã, đang và sẽ là nguồn động lực thúc đẩy những gia đình trẻ, các bạn trẻ tiếp tục mơ ước và nuôi dưỡng về một hạnh phúc hôn nhân tín trung, hạnh phúc và vững bền trong Chúa. Đây cũng là những bức tranh tình yêu hôn nhân đẹp trong nhiều góc cạnh đời thường khác nhau tạo nên sức mạnh đối nghịch lại với những cuộc hôn nhân đầy bấp bênh, đau khổ và tan vỡ ngoài xã hội. Chính trong sự tín trung và sống hôn nhân với tình yêu và lòng thương xót- mà 65 cặp đôi cũng như các gia đình trong giáo xứ có thể trở nên “Những gia đình với dấu chỉ của lòng thương xót” khi họ “biết canh tân đời sống đức tin theo gương mẫu

của Gia đình Thánh Gia, bằng sự hiệp nhất, yêu thương, phục vụ,” và như thế những gia đình này “có đủ chất của Lòng Thương xót, lan tỏa Lòng thương xót của Chúa đến với anh chị em lương dân, nhất là với những gia đình gặp khó khăn.” Thánh Lễ Đức Cha Chánh Giáo phận dâng chiều hôm Lễ Thánh Gia không chỉ cầu nguyện cho các cặp đôi mừng kỷ niệm, nhưng là còn cầu nguyện cho mọi gia đình trong giáo xứ, với lời nguyện ước hôn nhân của họ cũng mãi tín trung, và gia đình luôn bình an, hạnh phúc. Và lời cầu nguyện của Đức Cha, quý Cha và cộng đoàn cũng dành cho Ca đoàn Thánh Gia nhân dịp mừng Bốn mạng, mong sao những tiếng hát họ cất lên mãi trở thành lời tán tụng Chúa và giúp cho mọi người cầu nguyện sốt sắng hơn. (Tin, hình ảnh: Nt Teresa Ngọc Lễ, O.P)

Ngày Truyền Thống Dòng Đa Minh Rosa Lima- Ngày Tình Thân Lên Ngôi

Trong cái se se lạnh của buổi sáng mừng một Tết Dương lịch, quý chị em Dòng Đa Minh Rosa Lima quy tụ về tu viện trung ương Dòng mừng kỷ niệm ngày thành lập Hội Dòng. Khi vạn vật còn say giấc nồng thì các chị em từ nơi xa như Gia Lai, Đà Lạt đã hiện diện tại tu viện từ lúc 3g sáng. Các em tiền tập, thỉnh sinh cũng đến đông

đủ. Ước lượng khoảng hơn 300 chị em. Tiếng cười nói rộn ràng, tiếng gọi nhau í ới, tiếng xe, tiếng người và tiếng cười rộn rã một ngày đầu năm mới, rộn rã một khoảng trời Thủ Đức thương yêu. 7g30 chị em đã an yên trong hội trường bắt đầu một ngày gặp gỡ bằng việc tạ ơn Thiên Chúa đã cho chị em về đến nơi bình an. Chị em tập viện giúp cộng đoàn cầu nguyện qua phần diễn nguyện thật sốt sắng và linh thánh.

Với phần trình bày của chị trưởng ban đào tạo và ban kinh tài, tất cả chị em có được những số liệu về ơn gọi, về kinh tế. Có thể nói đây là những con số biết nói, vì qua việc thống kê này chị em cùng có một cái nhìn tổng thể để mỗi người trong vai trò của mình làm cho những số liệu ấy tròn đầy hơn trong thánh ý Chúa. Chị em cảm thấy như có trách nhiệm hơn với Dòng, với ơn gọi của mình. Tiếp đến chị em tham gia trò chơi rung chuông vàng với chủ đề về đời sống Thánh Hiến qua ba lời khấn: khó nghèo, vâng phục và khiết tịnh theo hiến pháp, nội quy và công vụ tổng hội của Dòng. Phần thi đã lôi cuốn hết những năng lực và những cách trở tài khéo léo và thông minh lẫn trí nhớ của các chị em. Những tiếng cười khi đáp án trúng và cả những tiếng cười khi đáp trật... thế mà vẫn vui. Sau phần giải lao, chị em tiến lên nguyện đường dâng lên Thiên Chúa lời tạ ơn một năm đã qua, dâng Người một năm mới, tạ ơn Chúa 46 năm

Hội Dòng thành lập và mừng kính trọng thể lễ Đức Mẹ là Mẹ Thiên Chúa. Trong bài giảng cha Giuse Nguyễn Đức Hòa, giám tỉnh Dòng Đa Minh Việt Nam chia sẻ: Có một sự liên đới giữa hai sự kiện trong ngày hôm nay đó là lễ Mẹ Thiên Chúa và ngày Giáo hội cầu cho hòa bình thế giới. Chúng ta biết trong gia đình, người mẹ luôn đứng trong vai trò hòa giải, là người trung gian khéo léo với tất cả sự ân cần và dịu dàng...

Sau thánh lễ chị em hái lộc xuân Lời Chúa, chụp hình lưu niệm và đặc biệt viếng quý Chị Em đã về với Chúa. Hình ảnh thật đẹp giữa sáng mừng một Tết, người sống và người chết ở hai thế giới khác nhau nhưng hội tụ lại một nơi và nhớ đến nhau, những kỷ niệm vui buồn có nhau, những góp công chung tay xây dựng của chị em để có một Đa Minh Rosa hôm nay. Không những vậy, chị em còn nhớ đến những chị em vì công việc học hành hoặc sứ vụ ở xa, không thể hiện diện trong ngày truyền thống. Tất cả góp thành một bức tranh Hội dòng của người có mặt, khuyết mặt hoặc đã trở thành khói mây. Thế hệ trẻ và thế hệ già, vẫn tiếp bước bên nhau, cùng nhau bước để chuyên chở sứ vụ cầu nguyện và hoạt động, chiêm niệm và chia sẻ những điều mình chiêm niệm cho người khác. Tu viện trung ương nhỏ, không đủ chỗ chứa tất cả chị em trong nhà cơm nên chỗ nào cũng là bàn ăn của chị em, nào là bãi cỏ, hành lang, hiên nhà, ghế đá... có bao giờ được thế này đâu! Vui thì thôi là... rồi chị em cùng lớp í ới tìm một góc riêng ngồi lại với nhau... lại rộn ràng.

Buổi chiều những tiết mục văn nghệ cây nhà lá vườn đem lại cho chị em những tràng cười, những tiếng xuyết xoa khi các diễn viên thể hiện hết mình...Diễn viên là chị em trong nhà, bình thường thì thấy ù ù, chỉ cười, vậy mà hôm nay lên sân khấu làm nhiệt tình và đạt quá nên những tràng pháo tay khen thưởng không ngớt. Đan xen giữa các tiết mục văn nghệ là trò chơi đoán bài hát theo chủ đề mùa Xuân. Từ bài nhạc trẻ đến nhạc xưa, các chị em đua nhau giơ tay giành trả lời khi “ca sĩ” chưa hát hết đoạn nhạc. Cảm động nhất có thể nói là những giây phút chị phụ tá Bề trên tổng quyền đại diện Hội dòng chúc tết quý chị cao niên. Đáp từ, các sơ lớn tuổi chúc tết chị em và chia sẻ: năm trước còn đông mà năm nay vơi bớt rồi. Rồi sơ kể các sơ nào có cùng độ tuổi với nhau... mình thấy rưng rưng lòng. Các chị vẫn nhớ nhau, nhớ tuổi nhau... chỉ có sự quan tâm, rất quan tâm mới có được những sẻ chia ấy. Nhìn các chị mà lòng mình cầu xin mỗi năm các chị hiện diện để chị em trẻ chúng em noi gương, gương cầu nguyện, gương hy sinh, gương quan tâm yêu thương... Trong phần điểm lại những sự kiện lớn của Dòng năm 2018 vừa qua, tất cả chị em đều rất thích thú... ai cũng giơ tay chia sẻ... và ban tổ chức đã “cháy” quà. Tạ ơn Chúa vì những sự kiện lớn nhỏ đều được chị em từ các cấp huấn luyện nhỏ nhất đến các chị cao niên quan tâm nhớ một cách rõ ràng, trình tự và mạch lạc. Một niềm vui khó tả vì chị em cùng quan tâm đến vận mệnh và những đổi thay của Dòng... cùng chung chia niềm vui và trách nhiệm để cầu nguyện và cùng nhau nắm tay cho Dòng ngày một mạnh hơn. Cuối cùng, ban truyền thông phát hành tập san Hoa Hồng số 5 với chủ đề Hoán cải và canh tân đời sống cộng đoàn. Ban Phụng vụ cũng phổ biến tập sách Thống nhất các kinh và lời kinh trong giờ kinh phụng vụ của Hội Dòng. Kết thúc ngày họp mặt, chị em cầm tay nhau cùng nhau cầu nguyện tạ ơn. Những cái nắm tay để biết rằng trong mọi công việc, trong mọi lúc, từng cá nhân trong Dòng luôn được tất cả chị em trong Hội Dòng quan tâm và nâng đỡ. Những cái nắm tay cho sức mạnh: sức

mạnh của đức tin, của niềm tin và yêu thương. Saigon 02.1.2019 (Nt. Maria Nguyễn Thị Minh Du)

Ban Quản Gia Khôi Bình Việt Nam Hạp Mặt

Gia Đình Khôi-Bình Việt Nam đã họp tổng kết, chọn nhân sự cho kỳ bầu Ban Quản Gia trong Công Nghị năm 2019 sắp tới, thu nhận ba thành viên mới, và dâng Thánh Lễ tạ ơn tại Đền Công Chính, Sài Gòn. Hai Cha đồng hành Khôi Bình Việt Nam là Cha Đaminh Nguyễn Đình Tân chủ tế Thánh Lễ, Cha Giuse Trần Thanh Công đồng tế và giảng Lễ. Hiện diện trong buổi họp và tham dự Thánh Lễ có anh Anrê Nguyễn Hữu Nghĩa, Gia Trưởng Khôi Bình Việt Nam và quý anh chị trong Ban Quản Gia. Gia đình Khôi-Bình là một cộng đoàn tông đồ giáo dân tự nguyện qui tụ lại với nhau để cùng giúp nhau sống đời Ki-tô hữu, theo linh hạnh do cha thánh A-Đôn Khôi-Bình (Adolf Kolping) chủ xướng. Gia Đình Khôi-Bình nên sinh hoạt với sự đồng hành của một linh mục, tu sĩ, hay một giáo dân có căn bản đạo đức và được đào tạo vững chắc về thần học. Các thành viên sống với nhau như người trong cùng một gia đình. Gia đình Khôi-Bình có mục đích giáo dục và hướng dẫn người Ki-tô hữu hành động đúng theo tinh

thần Chúa Ki-tô, giúp họ phát triển toàn diện bản thân, sống đạo giữa đời trong một xã hội không ngừng đổi mới của thế giới hiện nay.

Trong Gia đình Khôi-Bình, mọi thành viên đối xử với nhau như anh em ruột thịt, tập sống theo tinh thần giáo hội là gia đình của Thiên Chúa, và theo nguyên tắc dân chủ, trong đó mọi thành viên chia sẻ với nhau trách nhiệm trong Gia đình mình.

Hoạt động của Gia đình Khôi-Bình là Xây dựng, củng cố niềm tin Ki-tô giáo và Xây dựng và phát triển tình gia đình. Gia đình Khôi Bình tạo điều kiện để các thành viên trong Gia đình nâng đỡ nhau về mặt thiêng thiêng, bằng cách: chia sẻ Lời Chúa, học hỏi và thảo luận về những vấn đề cần thiết và ích lợi cho đời sống tâm linh, xã hội, chia sẻ đời sống, trao đổi kinh nghiệm thiêng liêng, kinh nghiệm sống. Bên cạnh đó, Khôi Bình phát triển tình huynh đệ và bạn hữu giữa các thành viên, tạo điều kiện để họ có dịp gần gũi nhau, gặp gỡ, tâm sự, trao đổi, cùng làm việc với nhau, và nhất là cùng nâng đỡ nhau khi gặp khó khăn thử thách, trong mọi mặt của đời sống. (Gioan Lê Quang Vinh) (Ảnh của Khôi Bình Việt Nam)

Mừng Xuân Kỷ Hợi 2019

*“Bốn mùa Chúa đổ hồng ân
Ngài gieo mầm mỡ ngập tràn lối đi”
(Tv 65,12)*

NĂM MỚI ĐẾN, XUÂN LẠI VỀ
XIN KÍNH CHÚC

QUÝ ĐỨC CHA, QUÝ ĐỨC ÔNG, QUÝ CHA VÀ QUÝ TU SĨ NAM NỮ
CÁC CỘNG ĐOÀN & CÁC CỘNG TÁC VIÊN
VÀ TOÀN THỂ ĐỘC GIẢ NGUYỆT SAN DÂN CHÚA ONLINE
NĂM MỚI 2019 - XUÂN KỶ HỢI
ĐƯỢC THIÊN CHÚA CHÚA CHE CHỞ VÀ BAN THÊM NHIỀU HỒNG ÂN.

BAN ĐIỀU HÀNH NGUYỆT SAN DÂN CHÚA ONLINE
LM STÊPHANÔ BÙI THƯỢNG LƯU

